

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

IZVJEŠĆE O RADU ZA **2025.** GODINU

2025

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2025. GODINU

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Zagreb, 2026.

IMPRESUM

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Stručno povjerenstvo

Dorja Mučnjak, predsjednica

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec

dr. sc. Mira Miletić Drder

dr. sc. Sanda Milošević

mr. sc. Danijela Getliher

mr. sc. Sonja Pigac

Tomislav Tomašić

Valentina Vidović

Lektura i korektura

Zrinka Mikulić

Grafičko oblikovanje

Dalibor Ferenčina

Dizajn naslovnice

Goran Hasanec

ISSN 1333-6231 (Online)

ISSN 1333-6193 (Tisak)

SADRŽAJ

1. UVOD 7
1.1. DJELATNOST NSK U 2025. GODINI 7
1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO 10
1.3. TEMELJNI DOKUMENTI U 2025. GODINI 11
1.4. ORGANIZACIJSKE JEDINICE NSK 13
2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA *STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.* . 14
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA 14
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK 21
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA 24
3. USTROJSTVENE JEDINICE 32
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO 32
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva 32
3.1.2. Centar za knjižnični informacijski sustav 38
3.1.3. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice 48
3.1.4. Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara 52
3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI 55
3.2.1. Nabava i izgradnja zbirke *Croatica* 56
3.2.2. Nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke 61
3.2.3. Prihvat i otprema građe 61
3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE 62
3.4.1. Obrada omeđene građe 64
3.4.2. Obrada neomeđene grade 65
3.4.3. Normativni nadzor – sadržajna obrada 66
3.4.4. Normativni nadzor – imena 67
3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKOG SREDIŠTA 68
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija 69
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija 71
3.4.3. Identifikatori 73
3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI 75
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga 75

3.5.2. Grafička zbirka 77
3.5.3. Zbirka zemljovida i atlasa 80
3.5.4. Zbirka muzikalija i audiomaterijala 82
3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE 84
3.6.1. Konzervacija i restauracija 86
3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika 87
3.6.3. Opremanje i uvez građe 89
3.6.4. Pohrana knjižnične građe 90
3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI 91
3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge, upis i međuknjižnična posudba) 96
3.7.2. Čitaonice (znanstvene i specijalističke informacije, potpora istraživanju i učenju) 97
3.7.3. E-znanstvene informacije 101
3.8. ODJEL DIGITALNE KNJIŽNICE 103
3.8.1. Proces prihvata, obrada i pohrane digitalne građe 103
3.8.2. Proces sustavne digitalizacije 105
3.9. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA 106
3.9.1. Odsjek tajništva 106
3.9.2. Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova 108
3.9.3. Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva 108
3.9.4. Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava 110
3.9.5. Odsjek održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade 110
3.9.6. Odsjek sigurnosti 112
3.10. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE 115
3.10.1. Odsjek razvoja IT usluga 116
3.10.2. Odsjek IT infrastrukture 119
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA, ODSJEKA I PROCESA 123
4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA 123
4.1.1. Program i aktivnosti 123
4.1.2. Međunarodna članstva 125
4.2. PROJEKTI I PROGRAMI 126
4.2.1. Ključni projekti 126

4.2.2. Provedeni projekti 127
4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST I POTPORA ZNANSTVENOJ INFRASTRUKTURI 129
4.3.1. Znanstvena djelatnost 129
4.3.2. Znanstvena infrastruktura 129
4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE 131
4.4.1. Predavači CSSU-a iz NSK i održane edukacije u 2025. godini 131
4.4.2. Organizacija internih edukacija za zaposlenike NSK 132
4.4.3. Sudjelovanje zaposlenika NSK na skupovima s izlaganjem 133
4.4.4. Sudjelovanja zaposlenika NSK na skupovima bez izlaganja 139
4.5. PORTALI I PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA 143
4.5.1. Portal NSK (nsk.hr) 143
4.5.2. Društvene mreže i servisi 144
4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe 145
4.5.4. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj 145
4.5.5. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara 146
4.5.6. Portal Katalogizacija i klasifikacija 146
4.5.7. Portal Predmetni sustav NSK 147
4.5.8. Portal Normativna baza UDK 147
4.5.9. Portal Hrvatski UDK *Online* 147
4.5.10. Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu 147
4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST 148
4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK 149
4.7.1. Izložbe u NSK (20) 149
4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK (10) 150
4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora (11) 151
4.7.4. Virtualne izložbe (3) 151
4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK 151
4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji i suorganizaciji NSK (21) 151
4.8.2. Predstavljanje publikacija u i izvan NSK (7) 152
4.8.3. Posebna događanja vanjskih organizatora u prostoru NSK (63) 152
5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK 157
5.1. UPRAVNO VIJEĆE 157
5.2. STRUČNO VIJEĆE 157

5.3. RADNE SKUPINE I KOMISIJE U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK . 158
5.4. POVJERENSTVA U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK 160
5.5. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK 161
5.6. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2025. GODINE 163
6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA ZAPOSLENIKA NSK 164
7. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025. 172
7.1. OPĆI DIO – SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA 172
7.1.1. Račun prihoda i rashoda 173
7.1.2. RAČUN FINANCIRANJA 180
7.2. POSEBNI DIO 180
7.2.1. Izvještaj po programskoj klasifikaciji 180
7.3. OBRAZLOŽENJE OPĆEG DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025. 185
7.4. OBRAZLOŽENJE POSEBNOG DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025. 187
7.5. POSEBNI IZVJEŠTAJI 206
7.5.1. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2025. 206
7.5.2. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2025. 211

1. UVOD

1.1. DJELATNOST NSK U 2025. GODINI

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje u tekstu: NSK) u 2025. godini ostvarila je svoje zadaće u skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti iz 2019. godine, drugim zakonima koji uređuju poslovanje javnih ustanova te nizom podzakonskih akata u području knjižničarstva – pravilnicima, standardima i smjernicama. Složenost navedenih zadaća proizlazi iz zakonske uloge NSK kao nacionalne knjižnice, središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu i središnje ustanove u izgradnji hrvatskoga knjižničnog sustava. Operativno djelovanje u okviru normativnih dokumenata temeljilo se na *Strategiji razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026.* (dalje u tekstu: *Strategija razvoja NSK*), *Akcijskome planu provedbe Strategije razvoja NSK do 2026.* (dalje u tekstu: *Akcijski plan*) i Planu rada NSK za 2025. godinu (dalje u tekstu: Plan rada NSK). U skladu sa *Strategijom razvoja NSK* provodile su se ponajprije aktivnosti usmjerene na osiguravanje cjelovitosti nacionalne zbirke Croatica, digitalizaciju vrijedne kulturne baštine kao i provedbu strateških znanstvenih i stručnih projekata te razvojnih programa. Ovo Izvješće prati ostvarenje triju strateških ciljeva i 11 posebnih ciljeva kao i aktivnosti utvrđene *Akcijskim planom* i Planom rada NSK. Navedeni dokumenti bili su čvrst temelj za ostvarenje ciljeva, čime je osigurano stabilno stručno i materijalno poslovanje unatoč brojnim izazovima. Među izazovima treba istaknuti brze promjene u digitalnome okružju i potrebe koje iz digitalne transformacije proizlaze i u postupanju s knjižničnim fondom i u radu s korisnicima, zatim rad na otpornosti u doba pojačanih rizika, implementaciju novoga Pravilnika o unutarnjem ustroju donesenoga u veljači 2025. godine, promjene na tržištu rada i česte promjene zaposlenika te iznimnu zahtjevnost administrativnoga, računovodstvenoga i pravnoga praćenja aktivnosti s obzirom na porast broja nacionalnih i međunarodnih projekata i mobilnosti. Sve navedeno ujedno otvara i prilike koje su iskorištene radi stvaranja što boljih temelja za održivi razvoj.

Tijekom 2025. godine ostvarene su brojne pozitivne promjene, značajni pomaci i vrijedna postignuća koja su se istaknula svojim intenzitetom, opsegom i učinkom. Upravo je intenzitet pokrenutih i ostvarenih projekata i programa u svim područjima pokazao ostvarenje poslanja i viđenja razvoja središnje hrvatske knjižnice, pridonio njezinoj boljoj vidljivosti i prepoznatljivosti u profesionalnoj zajednici i javnosti te postavio čvrste temelje za daljnji razvoj i usmjerenost na društvenu odgovornost i javno dobro. Nacionalni i međunarodni projekti započeti ili ostvareni u 2025. godini trajno će obilježiti ne samo rad ove Knjižnice nego i razvoj hrvatskih knjižnica u budućnosti.

U proljeće 2025. godine započela je, a u jesen završila Državna revizija financijskoga poslovanja NSK. Nalaz revizije potvrdio je zakonito i stabilno poslovanje te uredno obavljanje zadaća NSK, pri čemu se dio izvješća odnosi na nalog za provedbu revizije cjelokupnoga fonda NSK u normativno određenome roku od 20 godina. Riječ je o posebno složenome procesu s obzirom na fond od približno 3,7 milijuna jedinica građe i neprekidnost djelomično provođenih revizija fonda tijekom zadnjih dvaju desetljeća.

Ključna promjena u knjižničnome poslovanju započeta u 2025. godini implementacijom novoga knjižničnog informacijskog sustava, knjižnične platforme *Alma* i servisa *Primo VE* znatno će olakšati i omogućiti cjelovitu reviziju fonda primjenom novih tehnoloških rješenja, uključujući i ona temeljena na alatima umjetne inteligencije. To je samo jedan od pozitivnih

učinaka ovoga sustava koji dugoročno unaprjeđuje kulturnu i znanstvenu infrastrukturu u Hrvatskoj. Navedeni sustav i projekt digitalne transformacije kojemu je nositelj NSK u okviru nacionalnoga projekta *e-Sveučilišta: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* (u daljnjem tekstu *e-Sveučilišta*) opsežnije su opisani u posebnim dijelovima ovoga Izvješća. Sustav značajno mijenja knjižnično poslovanje i predstavlja važan korak u digitalnoj transformaciji NSK i sustava *Bukinet,* u koji je NSK u trogodišnjem projektnom ciklusu dosad uključila 82 hrvatske visokoškolske i znanstvene knjižnice. Riječ je o sustavu za upravljanje knjižničnom građom i informacijama. U svakodnevnome poslovanju knjižnica omogućeno je upravljanje i objedinjeni pristup analognoj, digitalnoj i elektroničkoj građi, a sustav se i dalje razvija primjenom najnaprednijih dostupnih alata umjetne inteligencije u tome području. Briga za znanost i znanstvenike ostvaruje se u dvama smjerovima, i to povećanjem dostupnosti hrvatske kulturne i znanstvene baštine i produkcije u Hrvatskoj i svijetu te osiguravanjem pristupa najvrjednijoj građi iz svjetskih baza i knjižnica korisnicima u Hrvatskoj. U sklopu projekta čija je temeljna odrednica digitalna transformacija, tijekom prethodne godine, a neprekidno i dalje, unaprjeđuju se i korisnički prostori uvođenjem jedinica za digitalno suradničko učenje, opremljenih odgovarajućom tehnologijom.

Podatci u ovome Izvješću pokazuju stabilan broj korisnika NSK, a broj ulazaka u čitaonice i istraživačke prostore bilježi porast u odnosu na prethodnu godinu, što ukupno iznosi gotovo 200 000 ulazaka s članskom iskaznicom. Bilježi se i porast korištenja građe iz Zatvorenoga spremišta, što upućuje na veći opseg ciljanih i temeljitijih istraživanja. Podatci o prinovama građe i dalje pokazuju porast udjela digitalne građe u odnosu na analognu. Tomu zasigurno pridonosi i Sustav prihvata i pohrane digitalne građe obveznoga primjerka (Sustav eOP), uspostavljen godinu prije, u koji nakladnici pohranjuju digitalni obvezni primjerak.

Rad na digitalizaciji neprekidan je, a građa se digitalizira prema uspostavljenim mjerilima i prioritetima. U sklopu redovitoga programa digitalizacije i projekta *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica,* koji se financira sredstvima Ministarstva kulture i medija, tijekom prethodne godine digitalizirano je 342 000 stranica građe i 330 gramofonskih ploča. U središtu projekta bile su stare novine zbog potrebe njihove žurne zaštite. Uz to, posebna je pozornost usmjerena na unaprjeđenje koordinacije digitalizacije građe u Hrvatskoj izradbom i primjenom Plana digitalizacije građe u javnim knjižnicama te osiguravanjem trajnoga očuvanja u sustavu E-kultura.

Vidljivosti i promidžbi najvrjednije građe pridonijeli su *Susreti s baštinom u CroAtriumu* u kojima su javnosti predstavljena značajna djela i autori iz fonda NSK u cjelogodišnjem nizu skupova, znanstvenih kolokvija, predavanja i prigodnih izložbi. U suradnji s hrvatskim znanstvenicima koji ih stručno obrađuju, korisnicima je bio omogućen temeljitiji uvid u vrijednost baštine i njezin trajni kulturni značaj. Podatci o drugim javnim događanjima, poput predstavljanja, festivala, prigodnih programa, izložbi, okruglih stolova, Dana otvorenih vrata NSK i stručnih skupova, pokazuju sve veće zanimanje korisnika za raznovrsne programe, a njihov broj neprekidno raste.

Najznačajniji ostvareni projekt NSK u području kulture u 2025. godini bilo je objavljivanje monografije *Incunabula Croatica* koja je rezultat više od deset godina istraživanja inkunabula u hrvatskim knjižnicama i zbirkama. Monografija na osobito uspješan način povezuje baštinu 15. stoljeća s opremom knjige koja je usmjerena prema 21. stoljeću. Uz znanstvene radove posvećene inkunabulistici i bibliografiji inkunabula *Croatice*, publikacija sadržava i QR kodove

koji čitatelja upućuju na digitalizirane izvornike u digitalnim knjižnicama i zbirkama, čime se ostvaruje pristup proširenoj stvarnosti. Među njima se izdvaja partnerstvo na središnjoj nacionalnoj izložbi u povodu 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva *U početku bijaše kraljevstvo*, postavljenoj u Galeriji Klovićevi dvori, za koju je NSK osigurala izbor najznačajnijih djela hrvatske baštine uz pripadajuće kataloške opise.
Struktura ovoga Izvješća slijedi prethodne godine radi usporedivosti trendova i postignuća. U uvodnome dijelu daje se i tablični pregled osnovnih podataka o prostoru, zaposlenicima i drugim važnim pokazateljima. Prvi dio Izvješća sagledava zakonske zadaće NSK u okviru tri strateška cilja podijeljenih u 11 posebnih ciljeva te donosi ključne smjernice u razvoju djelatnosti kao i najvažnija postignuća u prethodnoj godini. Nakon toga slijedi pregled prema ustrojstvenim jedinicama s pripadajućim pokazateljima koji upućuju na trendove, a potom i pregled aktivnosti koje se provode u sinergiji različitih ustrojstvenih jedinica, procesa i oblika suradnje te bilježe rad NSK za buduće analize i istraživanja. Kvalitativni pomaci očituju se u stvaranju trajnih uvjeta za izgradnju i zaštitu nacionalne zbirke *Croatica* i interpretaciju baštine, što je temeljna zadaća NSK, te u unaprjeđenju znanstvene infrastrukture i uvjeta za učenje i razvoj u digitalnome okružju, što je temelj za obavljanje znanstvene i sveučilišne uloge.

Zaključno

Uz pojedine kvantitativne podatke u Izvješću, prikazani su i pokazatelji usporedbe s prethodnom godinom ili s više prethodnih godina (↗ ↘ ↔) kako bi se jasnije prikazalo u kojem se smjeru kreću trendovi. Nisu svi trendovi porasta ili pada jednako važni s obzirom na to da strelice označuju i najmanje promjene. Znatnija odstupanja dodatno su objašnjena uz tablice jer zahtijevaju odgovarajuću kontekstualizaciju. Ovo praćenje trendova ponajprije služi zaposlenicima NSK kao smjernica za procjenu kvalitete rada u duljem razdoblju. Negativan trend u pojedinim pokazateljima, koji se odnose na građu i postupanje s građom, posljedica je prelaska sa staroga knjižničnog sustava *Aleph* na novu knjižničnu platformu *Alma*, pri čemu su u jesen 2025. godine zbog implementacije novoga knjižničnog informacijskog sustava prekinuti svi procesi unosa i obrade.

U Izvješću se pojedini opisi, podatci i pokazatelji povremeno ponavljaju, primjerice u analizi prema ostvarenju strateških ciljeva, a potom i u prikazu rada pojedinih odjela, odsjeka, centara, zbirki i procesa. Takvo je ponavljanje nužno jer se isti podatci prikazuju s različitih stajališta i tumače na različite načine kako bi se procesi mogli cjelovito pratiti i razumjeti u međuovisnosti.

1.2. BROJKE I ČINJENICE UKRATKO

ČLANOVI NSK	
Broj članova (korisnika s iskaznicom)	**13 211**
Broj prvih upisa	**6047**
Broj produženja članstva	**7164**
Dnevni prosjek ulazaka članova	**685**
Mjesečni prosjek ulazaka članova	**16 563**
Broj ulazaka članova u najposjećenijem mjesecu (lipnju)	**26 720**
Broj korištenja usluge Večernjega rada	**24 987**

FOND NSK	
Broj jedinica u fondu	**3,7 milijuna**
Broj bibliografskih zapisa NSK	**1 milijun**
Broj tiskanih prinova u 2025.	**40 471**
Broj digitalnih prinova	**50 831**

PROSTOR ZA KORISNIKE	
Mjesta za rad	**1100**
Mjesta za večernji rad	**150**
Mjesta za rad u čitaonicama posebnih zbirki	**64**
Glazbene slušaonice	**8**
Kabine za suradničko i samostalno učenje	**5**
Sobe za studijski rad	**10**
Konferencijske dvorane	**10**
Broj mjesta u konferencijskim dvoranama	**500**

Sustav *Bukinet* (knjižnice koje koriste platformu *Alma/Primo VE*)	
Broj knjižnica u sustavu *Bukinet*	**NSK + 82**
Broj bibliografskih zapisa sustava *Bukinet*	**4,2 milijuna**
Broj aktivnih korisnika sustava *Bukinet*	**47 176**

ZAPOSLENICI NSK	
Broj zaposlenika na 31. prosinca 2025.	**309**
Broj zaposlenika s visokom stručnom spremom	**186**
od toga savjetnici (knjižničari, kustosi, arhivisti i konzervatori restauratori)	**26**
od toga viši knjižničari, kustosi, arhivisti i konzervatori restauratori	**24**
Broj zaposlenika s višom stručnom spremom	**23**
Broj zaposlenika sa srednjom stručnom spremom	**97**
Broj zaposlenika s nižom stručnom spremom	**3**
Broj doktora znanosti	**18**
Broj magistara znanosti	**10**

1.3. TEMELJNI DOKUMENTI U 2025. GODINI

Slijedi pregled temeljnih propisa i stručnih dokumenata prema kojima je NSK bila obvezna postupati u 2025. godini:

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (*Narodne novine*, broj 17/19, 98/19, 114/22 i 36/24)
Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (*Narodne novine*, broj 145/24 i 151/25)
Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (*Narodne novine*, broj 119/22)
Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti (*Narodne novine*, broj 151/22)
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (*Narodne novine*, broj 111/21)
Zakon o pravu na pristup informacijama (*Narodne novine*, broj 25/13, 85/15 i 69/22)
Zakon o službenoj statistici (*Narodne novine*, broj 25/20, 155/23 i 124/25)
Zakon o ustanovama (*Narodne novine*, broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22)
Zakon o muzejima (*Narodne novine*, broj 61/18, 98/19, 114/22 i 36/24)
Zakon o arhivskom gradivu i arhivima (*Narodne novine*, broj 61/18, 98/19, 114/22 i 36/24)
Zakon o radu (*Narodne novine*, broj 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23)
Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama (*Narodne novine*, broj 155/23)
Zakon o kibernetičkoj sigurnosti (*Narodne novine*, broj 14/2024)
Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (*Narodne novine*, broj 22/24)
Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (*Narodne novine*, broj 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23)
Pravilnik o obveznom primjerku (*Narodne novine*, broj 66/20 i 152/22)
Pravilnik o upisniku knjižnica (*Narodne novine*, broj 78/20)
Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (*Narodne novine*, broj 107/21)

Pravilnik o stručnim muzejskim zvanjima i drugim zvanjima u muzejskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja (*Narodne novine*, 104/19)

Pravilnik o stručnim zvanjima za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te uvjetima i načinu njihova stjecanja (*Narodne novine*, broj 104/25)

Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (*Narodne novine*, broj 81/21)

Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (*Narodne novine*, broj 27/23)

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (*Narodne novine*, broj 19/23)

Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (*Narodne novine*, broj 103/21)

Standard za školske knjižnice (*Narodne novine*, broj 61/23)

Standard za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice (*Narodne novine*, broj 81/22)

Standard za specijalne knjižnice (*Narodne novine*, broj 103/21)

Standard za digitalne knjižnice (*Narodne novine*, broj 103/21)

Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/19-01/10, Urbroj: 474-13-01-19-10, stupio na snagu 3. kolovoza 2019. Statut o izmjenama i dopuni Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 025-01/24-01/09, Urbroj: 474-13-01-7, stupio na snagu 9. prosinca 2024.

Strategija razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026., Klasa: 041-01/21-01/12, Urbroj: 474-01-21-4, stupila na snagu 17. prosinca 2021.

Pravilnik o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/15-01/1, Urbroj: 474-02-01-15-23, stupio na snagu 10. listopada 2015. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 15. svibnja 2023.)

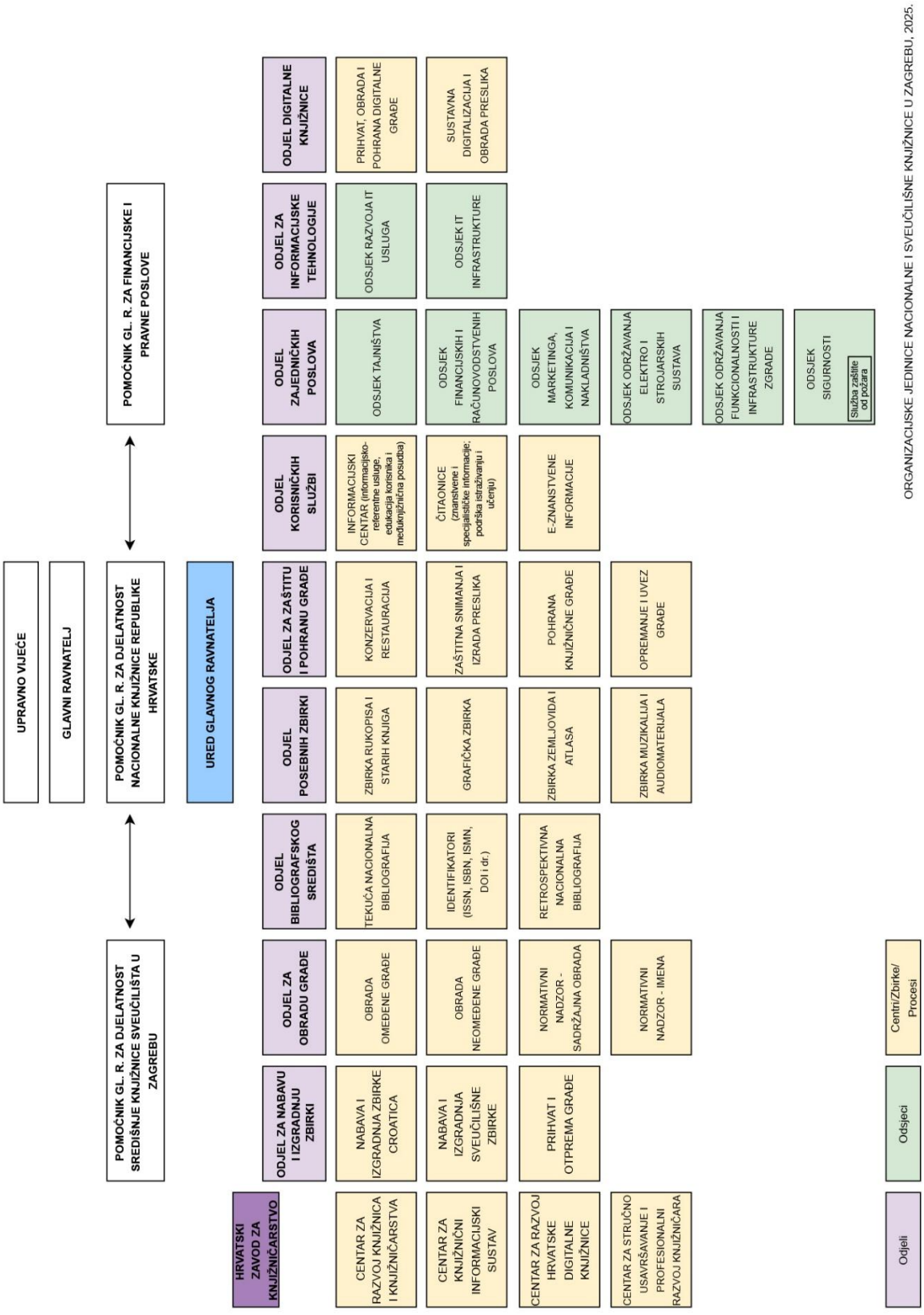
Pravilnik o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/16-01/1 Urbroj: 474-02-01-16-1, stupio na snagu 28. siječnja 2016. (čistopis nakon izmjena i dopuna stupio na snagu 27. veljače 2024.)

Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Klasa: 023-01/21-01/07, Urbroj: 474-02-21-1, stupio na snagu 20. ožujka 2021.

Plan rada NSK za 2025., usvojen na sjednici Upravnoga vijeća 10. prosinca 2024., Klasa: 041-01/25-01/17, Urbroj: 474-01-2

Financijski plan za 2025., usvojen na sjednici Upravnoga vijeća 29. prosinca 2024., Klasa: 041-01/25-01/18, Urbroj: 474-01-2

1.4. ORGANIZACIJSKE JEDINICE NSK

2. SAŽETAK IZVJEŠĆA PREMA CILJEVIMA *STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.*

NSK je tijekom 2025. godine provodila informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama te Planom rada NSK za 2025. godinu koji je temeljen na ciljevima *Strategije razvoja NSK* i *Akcijskome planu.*

Sažetak Izvješća o radu NSK za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće), koji slijedi, opisuje rezultate aktivnosti ostvarene u sklopu provedbe triju temeljnih strateških ciljeva, a nastavak Izvješća prati organizacijsku strukturu NSK, odnosno rad deset knjižničnih odjela u sklopu kojih djeluju manje ustrojbene jedinice odsjeci i radni procesi. Završni dio Izvješća donosi pregled aktivnosti predstavljenih u nekoliko tematskih cjelina kojima se nastoji pregledno prikazati knjižnična događanja, stručni skupovi, međunarodna suradnja, znanstvena i stručna produktivnost zaposlenika te publikacije objavljene u 2025. godini.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovoga cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnosti koja građu koristi preko mreže, ali ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničnoga poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti redovite djelatnosti NSK uključuju osiguravanje cjelovitosti obveznoga primjerka, redovitu bibliografsku obradu i objavljivanje *Hrvatske nacionalne bibliografije* kao i učinkovitu zaštitu građe te osiguravanje njezine dostupnosti i pripadajućih usluga korisnicima.

Ostvarenje prvoga cilja *Strategije razvoja NSK* provodi se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljanje građe; neprekidnu komunikaciju i uključivanje šire javnosti razvojem korisničkih usluga kojima se nastoji prevladati digitalni i generacijski jaz te okolnosti ograničenoga pristupa kulturnim sadržajima i znanstvenim informacijama, uz istodobno povećanje pozitivne percepcije NSK u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Nacionalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to dostavom obveznoga primjerka u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku te zamjenom, darom i kupnjom građe.

Posebne zbirke NSK ostvarile su tijekom 2025. godine vrijedne prinove. Zbirka rukopisa i starih knjiga obogaćena je trima primjercima starih knjiga i rukopisa, među kojima je i

povijesno djelo *Historia antica e moderna, sacra e profana della città di Trieste* karmelićanskoga redovnika Irenea della Crocea, pravim imenom Giovanni Maria Manarutti, nastalo krajem 17. stoljeća, a koje je vraćeno NSK nakon što je tijekom velike krađe 1980-ih godina bilo otuđeno iz njezina fonda. Kao osobito vrijedna prinova u Zbirci muzikalija i audiomaterijala ističe se notna ostavština akademika Anđelka Klobučara (1931. – 2016.), istaknutoga hrvatskog skladatelja, orguljaša i glazbenoga pedagoga. Zbirka zemljovida i atlasa obogaćena je kupnjom dvaju iznimno vrijednih primjeraka atlasa, i to Grimanijeva unikatnog rukopisnog katastarskog atlasa Dalmacije *Catastico delle Publiche Pradarie e Picchetti* iz 1756., te bakroreznoga atlasa Moreje i Dalmacije *Decscription geographique et historique de la Morée* Vincenza Marie Coronellija iz 1687. godine. Značajan je i dar deset bakroreznih karata Marije Orač, nastalih od 16. do 19. stoljeća, koje prikazuju prostore Hrvatske i Europe. Grafička zbirka prinovila je u 2025. godini čak 1104 jedinica građe, među kojima se ističe velik broj darovanih crteža – ilustracija priča za djecu Nevenke Macolić.

Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarivanjem cjelovitosti dostave obveznoga primjerka. Tijekom 2025. NSK je nastavila razvijati radni proces dostave digitalnoga obveznog primjerka te je uspostavljena i dostava digitalne zvučne i kartografske građe. U 2025. registrirano je 205 e-nakladnika, a dostavljeno je 2139 jedinica digitalne građe, što predstavlja značajan iskorak u odnosu na prethodnu godinu, kada je bilo registrirano 98 nakladnika i dostavljeno 405 publikacija.

Provedeno je 15. pobiranje vršne domene .hr, pri čemu je preuzeto 16,3 TB sadržaja koji čini dio digitalnoga obveznog primjerka. Kako bi se pridonijelo izgradnji cjelovite digitalne zbirke *Croatica*, u 2025. godini radilo se na nabavi najranije arhiviranih hrvatskih mrežnih stranica od 1996. do 2011. godine, objavljenih na domeni .hr, a pohranjenih u najvećem svjetskom arhivu weba Internet Archiveu. Riječ je o približno 160 milijuna zapisa, odnosno datoteka, ukupne veličine približno 2 TB komprimiranih podataka.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom *Hrvatske nacionalne bibliografije* koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge NSK u trajnome prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradi i omogućivanju dostupnosti nacionalne zbirke *Croatica*. Tijekom 2025. godine objavljena su 84 sveščića bibliografija. U sklopu *Hrvatske tekuće bibliografije* objavljeno je 19 sveščića Niza A – Knjige, 44 sveščića Niza B – Prilozi u časopisima i zbornicima te dva skupna sveščića Niza C – Serijske publikacije kao i 14 sveščića CIP biltena – knjige u tisku. Objavljeno je i pet specijalnih bibliografija, među kojima se ističu nova *Bibliografija autografirane građe,* nadopuna *Bibliografije monografskih izdanja izdavačke kuće August Cesarec do 1990. godine* i *Bibliografije izdanja Hrvatskoga izdavalačkog bibliografskog zavoda*, *Bibliografija građe iz Zbirke Croatica u Zbirci De Franceschi* i *Bibliografija prigodnica*.

Radi postizanja cjelovitosti i bolje dostupnosti zbirke *Croatica*, u suradnji s hrvatskim ustanovama koje posjeduju unikatnu građu nastavljena je digitalizacija građe koju NSK ne posjeduje u svojem fondu. Provedena je digitalizacija dijela građe Knjižnice Muzeja Slavonije.

Nabavljena je i cjelovita digitalna preslika inkunabule *Breviarium Zagrabiense* iz 1484. godine, čiji se izvornik čuva u knjižnici Országos Széchényi Könyvtár u Budimpešti. Tijekom pripreme izložbe *U početku bijaše kraljevstvo* u Galeriji Klovićevi dvori NSK je iz Nacionalne knjižnice

Francuske (Bibliothèque nationale de France, Pariz) pribavila digitalnu presliku fragmenta rukopisa O upravljanju carstvom (*De administrando imperio*), djela bizantskoga cara Konstantina VII. Porfirogeneta iz 10. stoljeća.

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Znatan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice*, čija je zadaća okupljanje djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske te djela inozemnih autora koja se bave temama Hrvata i Hrvatske ili su napisana na hrvatskome jeziku. Za zbirku je pribavljeno 349 naslova knjiga i 193 sveščića časopisa.

Nastavljen je i rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak,* koji se u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu provodi digitalizacijom i javnom objavom knjiga hrvatskih autora izvan domovine.

Projekt *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika* predstavljen je u sklopu manifestacije *Susreti s baštinom u CroAtriumu.*

Završena je provedba programa *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori*, ostvarena provedbom svih planiranih radova na uređenju knjižnice i održavanjem predavanja *Kulturne prakse hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.*

Unaprijeđena izgradnja sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj znanstvenoj zajednici

Sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK ostvaruje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe te informacijskih izvora usmjerenih na obrazovne, znanstvene i istraživačke aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu kao i u široj akademskoj i znanstvenoj zajednici.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice u Republici Hrvatskoj osiguravaju se iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske.

U 2025. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), osam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, šest zbirki e-časopisa, platforma za objedinjeno pretraživanje elektroničkih izvora – *discovery* servis i alat za analizu statističkih podataka Statista. Tijekom 2025. godine otvoreno je osam probnih pristupa različitim e-izvorima u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe, uz neprekidno praćenje statistike njihova korištenja.

U 2025. godini ugovorena su tri tzv. transformativna ugovora, i to s izdavačem Wiley, kojim je osigurano 89 vaučera za objavu članaka u otvorenome pristupu, te s IEEE Electronic Library, kojim je osigurano 40 vaučera. Svi su vaučeri iskorišteni. S izdavačem Royal Society of Chemistry (RSC) ugovoren je neograničen broj vaučera za objavu radova u otvorenome pristupu, od kojih je tijekom 2025. godine iskorišten 41.

U 2025. godini u čitaonici na ulaznoj razini uspostavljena je nova zbirka *Stalna izložba donacija svjetske pisane baštine*. Zbirku čine knjige, druge vrste publikacija i mediji koje su darovali diplomatski predstavnici stranih zemalja, inozemne knjižnice i druge ustanove.

Podatci o cjelovitome fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Uz redovite poslove obrade građe, nastavljena je i provedba konverzije digitaliziranoga kataloga na listićima, pri čemu je u knjižnično-informacijski sustav uneseno 10 077 zapisa, a od travnja 2023. godine ukupno 40 931 zapis.

Nastavljena je obrada starih serijskih publikacija iz zbirke *Croatica,* čiji zapisi prethodno nisu bili uključeni u *online* katalog. Također je nastavljen proces skeniranja kataložnih listića periodike te su u 2025. godini skenirana 3672 listića.

Nastavljena je i obrada ostavština u skladu sa *Smjernicama za postupanje s ostavštinama u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu* koje su usvojene 2024. godine. Provedeno je sređivanje ostavštine Josipa Velebita te pisama iz ostavštine Jakše Kušana, odnosno arhiva lista *Nova Hrvatska.*

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

Nastavljen je projekt *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* u kojem su zaposlenici NSK sudjelovali kao članovi Stalnoga odbora, Radne grupe za smjernice i primjere te Tehničke radne grupe za izradu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (dalje: Pravilnik KAM). Pravilnik KAM razvija se u suradnji baštinskih i akademskih zajednica te se od 2019. godine neprekidno održava u okviru zajedničke nadležnosti triju ustanova. Tijekom 2025. godine izrađeni su i osuvremenjeni dodatni materijali za potporu njegovoj primjeni, uključujući opće smjernice i primjere opisa različitih vrsta građe.

Objavljena je i tehnički unaprijeđena ontologija Pravilnika KAM, uz razvoj stabilnoga i dinamičkoga sustava za prikaz klasa i svojstava u Registru KAM. Osuvremenjeni su aplikacijski profili i korisnička sučelja izrađeni 2024. godine koji omogućuju standardiziran unos, izvoz i povezivanje podataka s relevantnim dijelovima Pravilnika. Provedene su i aktivnosti edukacije, diseminacije rezultata te tehničkoga održavanja mrežnih platformi, čime je osigurana dugoročna dostupnost i primjena Pravilnika KAM u praksi.

Objedinjeno upravljanje tiskanom, digitalnom i e-građom

NSK je usmjerena na izgradnju suvremenoga visokoškolskog knjižnično-informacijskog sustava u oblaku koji će osnažiti knjižnične usluge NSK te knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja u Hrvatskoj, što predstavlja jednu od ključnih sastavnica sudjelovanja NSK u projektu *e-Sveučilišta*.

Kao rezultat višegodišnjega projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama* uspostavljen je portal Incunabula Croatica koji je dostupan na mrežnome mjestu https://digitalna.nsk.hr/incunabulacroatica. Portal je uspostavljen radi predstavljanja metapodataka, digitalnih fotografija i cjelovitih digitalnih preslika inkunabula koje se čuvaju u hrvatskim ustanovama, a u sljedećoj će fazi sadržavati i literaturu o

inkunabulama hrvatskih autora. Portal slijedi model portala Hrvatska glagoljica i predstavlja središnje mjesto za podatke o hrvatskim inkunabulama, ali i o svim identificiranim inkunabulama u hrvatskim javnim i privatnim zbirkama.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki te povećana količina digitalizirane građe

Zaštita građe NSK provodila se preventivnim i kurativnim mjerama, uz osiguravanje primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. Provođeni su konzervatorsko-restauratorski radovi, izrađivani mikrofilmovi ugrožene građe te digitalizirani izvornici i mikrofilmovi. Nastavljeni su radovi na zbirci *Prigodnice,* koji obuhvaćaju cjelovite konzervatorsko-restauratorske radove, opremanje i zaštitna snimanja kao i mjere preventivne zaštite na ostavštini obitelji De Franceschi te radovi na zaštiti i opremanju Staroga arhiva NSK koji je sastavni dio Pismohrane NSK.

Tijekom 2025. godine nastavljen je program redovite digitalizacije knjižnične građe NSK, a proveden je i projekt *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige,* uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija. Ukupno je digitalizirano 342 000 stranica knjižnične građe. Nastojanja da se dosegne opseg digitalizirane građe u odnosu na 2024. godinu, kada su digitalizirane 392 557 stranice, omogućena su provedbom navedenoga projekta, kojim su osigurani dodatni resursi za skeniranje.

Nastavljena je migracija građe sa zastarjelih medija u Zbirci muzikalija i audiomaterijala kao i trajna pohrana digitalne građe u Središnji sustav trajne pohrane u Centru dijeljenih usluga. U sustav trajne pohrane uključeno je dodatnih šest hrvatskih knjižnica, čime je njihov ukupan broj u sustavu e-Kultura dosegao 43.

Kao jedan od rezultata višegodišnjega projekta *Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim crkvenim i svjetovnim ustanovama* objavljena je monografija *Incunabula Croatica,* koja obuhvaća prvotiske koji pripadaju zbirci *Croatica.* Uz uvodne tekstove, monografija donosi prikaz 96 prvotisaka u ukupno 180 primjeraka, odabranih prema mjerilima izgradnje zbirke *Croatica,* a pohranjenih u javnim i privatnim knjižnicama i zbirkama širom Hrvatske.

Nastavljen je i rad na obradi i zaštiti vrijednoga arhivskog gradiva NSK od 1776. do 1960. godine.

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Ulagalo se u osiguravanje sustava za sigurnosnu pohranu virtualnih poslužitelja, a aktivnosti prijenosa podatkovnih skupova na novi sustav nastavljene su tijekom 2025. godine.

Uspješno je zamijenjen sustav UPS-a (engl. Uninterruptible Power Supply – sustav neprekidnoga napajanja), čime je osigurana besprekidna zaštita svih ključnih elektrosustava u slučaju ispada mrežnoga napajanja.

Radi održavanja i podizanja operativne spremnosti vatrogasaca u dežurstvu u NSK je provedena vatrogasna vježba u kojoj je sudjelovala i Javna vatrogasna postrojba Savska, čije je područje djelovanja zgrada NSK.

Zaposlenici procesa Konzervacija i restauracija te procesa Opremanje i uvez građe održali su tri stručna predavanja za zaposlenike NSK radi podizanja svijesti o očuvanju knjižnične građe i unaprjeđenja međuodjelne suradnje.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

Uspostavom novoga Odjela digitalne knjižnice objedinjeni su poslovi prihvata digitalnoga obveznog primjerka i poslovi sustavne digitalizacije knjižnične građe koja se provodi projektno. Nabavljen je skener A1 za digitalizaciju građe većih dimenzija.

S obzirom na promjene provedene u 2025. godini u informacijskome sustavu i portalu e-Kultura, obavljene su i dodatne nadogradnje sustava Digitalne zbirke NSK kojima će se osigurati jednostavnija dostava i trajna pohrana digitalnih preslika u sustav trajne pohrane u državnome oblaku.

U sklopu projekta *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige* dodatno je digitalizirano 330 vinilnih LP ploča i 274 sveska tiskanih nota iz fonda Zbirke.

Pojačane su aktivnosti NSK na koordinaciji digitalizacije građe u NSK i drugim knjižnicama uspostavom dostave i pregleda planova digitalizacije knjižnične građe prije prijave programa digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe na javni poziv Ministarstva kulture i medija kako bi se izbjeglo ponavljanje digitalizacije iste građe u knjižnicama.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

NSK je nastavila rad na nacionalnome reformskom projektu *e-Sveučilišta* koji vodi CARNET, a usmjeren je na digitalnu preobrazbu visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata i osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnome okružju. Projekt *e-Sveučilišta* financira se iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., a partneri su u projektu Srce, Agencija za znanost i visoko obrazovanje i NSK. Provedba projektnih aktivnosti planirana je do lipnja 2026. godine.

Zahvaljujući redovitomu programu i projektu digitalizacije građe, postignut je znatan napredak u zaštiti i dostupnosti građe korisnicima te je osigurana raznovrsnost digitalnoga korpusa *Croatice* za potrebe istraživača. Tijekom 2025. godine u sustave Digitalne knjižnice NSK, uključujući Digitalne zbirke NSK, HAW, ZIR, DR i Repozitorij NSK, unesena je 50 231 jedinica građe. Krajem 2025. ti su sustavi sadržavali 525 925 jedinica građe, što predstavlja porast od 12,4 posto u odnosu na 2024. godinu. U sklopu 15. pobiranja domene .hr prikupljen je 111 791 URL.

Zbog zastarjeloga tehničkog rješenja sustav Digitalizirane stare novine i časopisi (DNC) nužno je zamijeniti novim kako bi se izbjegao prekid usluge za korisnike.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK

Zaposlenici NSK sudjelovali su tijekom 2025. godine u 46 razvojna projekta i programa. U odnosu na prethodnu godinu zabilježen je porast broja objavljenih radova – objavljeno je 68 radova, među kojima 22 kategorizirana znanstvena i šest stručnih radova.

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnome programskom korištenju

Zbirka *Croatica* predstavlja polazište, infrastrukturu, sadržaj i nadahnuće za multimedijalne te znanstvene, kulturne, umjetničke i društvene programe i aktivnosti novouređenoga dijela NSK. Jedan od četiriju ključnih strateških programa NSK jest *CroAtrium*, nova programska djelatnost usmjerena na osiguravanje pristupa i predstavljanje djela nacionalne zbirke *Croatice* u suvremenim multimedijalnim, interaktivnim i digitalnim oblicima. U 2025. godini uspostavljen je program *Susreti s baštinom u CroAtriumu* i priređeno je pet događanja s prigodnim izložbama u suradnji sa znanstvenicima Sveučilišta u Zagrebu.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

Tijekom 2025. godine NSK je sudjelovala u organizaciji i provedbi brojnih manifestacija usmjerenih na poticanje čitanja, među kojima se ističu *Mjesec hrvatske knjige*, *Hrvatska lijepa knjiga, Nacionalna kampanja za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom* „I ja želim čitati!“, završna svečanost *Nacionalnoga kviza za poticanje čitanja* i dr.

Provođene su i redovite aktivnosti u sklopu manifestacije *Noć knjige,* u kojoj je NSK partnerska ustanova. Nastavljena je provedba projekta *Čitam lakše! – pristupačnost čitanja digitalnih sadržaja* koji je pokrenut 2022. godine u suradnji s hrvatskim knjižnicama radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja.

Provedeno je i treće izdanje projekta *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti,* u okviru kojega se svake godine videokamerom bilježi čitanje djela hrvatskih književnica i književnika kako bi u tome obliku ostalo sačuvano i dostupno učenicima, studentima i istraživačima. Trenutačno je u *Vremeplovu riječi* na portalu Digitalne zbirke NSK na mrežnome mjestu https://digitalna.nsk.hr/vremeplovrijeci dostupno 90 videozapisa 30 hrvatskih književnika.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2025. godini nastavljeni su edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. Ukupno je provedeno 156 stručnih vodstava za skupine, uz 2917 posjetitelja, što predstavlja smanjenje od devet posto.

Tijekom 2025. godine nastavljena je korisnička usluga izradbe edukativnih digitalnih prezentacija i izložbi *Rijetki petki*. Ukupno ih je izrađeno 12, jednom mjesečno, a posvećene su sadržajima iz svjetske i hrvatske kulturne te znanstveno-tehničke baštine. Tematski su oblikovane prema istaknutim osobama i obljetnicama, a prikazuju se na ulaznoj razini NSK.

U 2025. godini organiziran je drugi *escape room* u NSK pod nazivom *KnjigoZOOv* radi većega uključivanja javnosti u događanja NSK te inovativnoga predstavljanja građe i prostora NSK.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Komunikacija s korisnicima na društvenim mrežama i mrežnoj stranici NSK unaprjeđivala se i tijekom 2025. godine radi stvaranja što boljega korisničkog iskustva. Informiranje javnosti o djelatnostima, projektima, programima i građi NSK provodilo se na službenoj mrežnoj stranici i profilima NSK na društvenim mrežama *Facebook, LinkedIn, X* i *Instagram* te na kanalu NSK

na servisu *YouTube* i blogu NSK. U 2025. godini nastavljen je rast broja posjetitelja i posjeta profilima NSK na društvenim mrežama, što je rezultat neprekidne prilagodbe potrebama *online* korisnika i promjenama u području digitalne komunikacije.

Tijekom 2025. godine u području odnosa s medijima zabilježene su 1322 medijske objave prema podacima tvrtke Press clipping d.o.o., od čega 934 mrežne, 264 tiskane i 124 elektroničke. Objave su većinom bile pozitivnoga tona i sadržajno usmjerene na djelatnost NSK.

U 2025. godini usvojena je *Komunikacijska strategija NSK 2025. – 2027.*, koja predstavlja temelj za daljnji razvoj komunikacijskih aktivnosti NSK u 2026. i 2027. godini.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA NSK

Svrha je ovoga strateškog cilja unaprjeđivanje poslovanja NSK i njezina organizacijskog razvoja, usklađivanje poslovanja s normativnim i strateškim dokumentima, uključujući *Program održivoga razvoja Ujedinjenih naroda do 2030.*, *Europski zeleni plan* i *Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine* i dr., kao i postizanje veće učinkovitosti, održivosti te kvalitete rada i *online* usluga NSK. Učinkovito poslovanje NSK zahtijeva primjerenu opremu, odgovarajuću IKT infrastrukturu te usklađenost s tehničkim i drugim normama, što znatno utječe na troškove poslovanja, održavanja i razvoja. NSK je i dosad pokazala usmjerenost na ekonomično poslovanje i racionalizaciju troškova, uz aktivnosti koje pridonose smanjenju negativnoga utjecaja na okoliš i promiču primjenu suvremenih tehnologija koje podupiru održivost. Ostvarenje ovoga cilja postiže se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom NSK, zelenu tranziciju i sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

U 2025. godini usvojen je novi ustroj, odnosno sistematizacija radnih mjesta, radi poboljšanja organizacijske strukture te učinkovitijega upravljanja ljudskim i materijalnim resursima. U sklopu promjena uspostavljeni su Odjel digitalne knjižnice, Centar za knjižnični informacijski sustav u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo i novi odsjek E-znanstvene informacije u sklopu Odjela korisničkih službi.

Kako bi se olakšalo uvođenje novih zaposlenika u radne procese i osigurala brža prilagodba novomu okružju, izrađen je *Vodič za nove zaposlenike NSK* radi upoznavanja novih zaposlenika s radom NSK, osnovnim informacijama o zgradi i uvjetima rada te razumijevanja organizacijske kulture, poslanja i vrijednosti koje promiče NSK.

Provođene su edukacije zaposlenika radi razvoja profesionalnih kompetencija te poboljšanja komunikacije i međuodjelne suradnje, osobito u provedbi projekata i programa. Proveden je projekt mobilnosti Erasmus+ KA122/2024 *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama* u kojem je sudjelovalo pet sudionika iz NSK, a prijavljen je i projekt mobilnosti te

su započete pripreme aktivnosti u sklopu akreditacije Erasmus+ (KA120-ADU/2025-27) u području obrazovanja odraslih.

Održana je edukacija za zaposlenike NSK u obliku mrežnoga seminara pod nazivom *Mentalno zdravlje na radnom mjestu.* Organizirani su redoviti sistematski pregledi zaposlenika kojima se u 2025. odazvalo 83 posto pozvanih zaposlenika, u usporedbi s 92 posto u 2024. godini. Zaposlenici raspoređeni na poslovima s posebnim uvjetima rada obavili su zdravstvene preglede prema utvrđenim terminima kod odabranoga specijalista medicine rada. Tijekom godine za radna mjesta s računalom nabavljena su 32 nova ergonomska stolca. U povodu Europskoga tjedna sporta 23. rujna u NSK je organizirana aktivnost *NSK u pokretu*, kojom su zaposlenici potaknuti na kretanje i brigu o zdravlju tijekom radnoga dana.

U skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta NSK organizacijom edukacija za zaposlenike, u povodu Tjedna otvorenoga pristupa pripremljen je ciklus od četiri mrežna seminara sa središnjom temom *Tko je vlasnik našeg znanja?,* čime je potaknuta važna i relevantna rasprava o pristupu, pravima i odgovornostima u području znanstvenih informacija. Sudjelovalo je 345 polaznika.

Interna predstavljanja konferencija na kojima su sudjelovali zaposlenici NSK održana su tijekom godine mrežno u šest termina. Sudjelovalo je 559 polaznika.

Za zaposlenike NSK organiziran je i stručno-edukativni posjet Hrvatskomu državnom arhivu, bivšoj zgradi NSK, u povodu 30. obljetnice preseljenja u novu zgradu na Trnju iz zgrade na Marulićevu trgu.

Ojačana digitalna infrastruktura

Projekt *Jačanje kapaciteta NSK* obuhvaća temeljne projektne prijedloge i određuje nužne intervencije za implementiranje novih sustava i digitalnih tehnologija u sklopu dviju funkcijskih skupina: unaprjeđenja tehničko-organizacijskih kapaciteta te osiguravanja održivoga knjižnično-informacijskog sustava i digitalizacije poslovnih sustava i procesa. Provođene su aktivnosti usmjerene na digitalnu transformaciju NSK.

Uz financiranje iz europskih sredstava, tijekom 2025. godine nastavljena je provedba projekta *e-Sveučilišta* koji je usmjeren na poticanje digitalne transformacije ustanova visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj. U sklopu projekta *e-Sveučilišta* nabavljene su tri digitalne kabine za učenje za do šest osoba. Kabine su dostupne korisnicima na prvome, trećem i četvrtome katu čitaonica NSK. Namijenjene su samostalnomu ili suradničkomu digitalnom učenju, praćenju nastave na daljinu te sudjelovanju na sastancima, radionicama i konferencijama na daljinu.

U skladu s potrebama i mogućnostima provedena je i nabava nove informatičke opreme.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju NSK jednim od središnjih prostora za provedbu djelatnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, novouređenim prostorom u 2025. godini nastavlja upravljati NSK radi njegova korištenja u kulturne, znanstvene i druge svrhe za potrebe državnih tijela i javnih ustanova te vlastite programske aktivnosti. Tijekom

2025. godine dio novouređenoga prostora koristio se za potrebe Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, dok je drugi dio bio namijenjen javnim programima i internim potrebama NSK. U tome su prostoru tijekom godine održana raznovrsna događanja, uključujući seminare, sastanke, konferencije, edukacije, stručne ispite i druge aktivnosti, među kojima i sportske manifestacije.

U 2025. godini osobita je pozornost posvećena aktivnostima sanacije hidroizolacijskih sustava i zaštite od vlage, prilagodbi prostora radi unaprjeđenja pristupačnosti te uređenju radnih prostora.

Provedeno je opremanje svih razina i ključnih točaka zgrade unificiranim oznakama pristupačnosti, uključujući dizala, stubišta, ulazne prostore, šaltere i pultove, u skladu s valjanim tehničkim propisima.

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju

Jedan je od značajnijih ciljeva *Strategije razvoja NSK* uspostava održive knjižnice te osnaživanje profesionalne i korisničke zajednice u području zelene tranzicije. U sklopu višegodišnjega programa *Zelena knjižnica za zelenu Hrvatsku* održana su dva mrežna seminara pod nazivom *Zelena knjižnica* u Centru za stalno stručno usavršavanje.

Otpisana stara i neispravna informatička oprema predana je ovlaštenomu sustavu za zbrinjavanje električnoga i elektroničkoga otpada (EE otpad), čime je osiguran odgovoran pristup upravljanju elektroničkim otpadom i aktivan doprinos očuvanju okoliša.

Od 2. do 6. lipnja u velikome predvorju NSK bio je dostupan kalkulator potrošačkoga otiska, kojim su korisnici mogli izračunati svoj ekološki otisak potrošnje.

U povodu obilježavanja Svjetskoga dana osviještenosti o otpadu od hrane u prostoru NSK održana je izložba učeničkih radova *Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati!* u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Također je i u 2025. godini nastavljena odgovorna i učinkovita potrošnja električne energije i vode.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnoga značenja, a knjižnična građa i kulturna baština koju čuva izložene su različitim vrstama rizika, uključujući i katastrofe utvrđene u sklopu procjene rizika koja se provodi radi osiguranja pripravnosti, sigurnosti te kapaciteta za učinkovit odgovor i oporavak. U tome je okviru izrađen nacrt integriranoga strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*. Započeta je revizija dokumenta *Procjena rizika,* a do kraja 2025. godine dovršen je prvi dio koji se odnosi na normativni okvir. Rad na sveobuhvatnoj reviziji procjene rizika nastavlja se i u 2026. godini.

U NSK se provodi jedinstveni sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti, koji obuhvaća zajedničke ciljeve i funkcionalnosti u primjeni propisanih pravila, uz usklađenost s valjanim zakonskim propisima. Usklađenost aktivnosti osigurava se radom zaštitarske i vatrogasne službe koje svakodnevno obavljaju 24-satna dežurstva na poslovima tjelesne i tehničke zaštite

te vatrogastva. Aktivnosti zaštite na radu i zaštite od požara provode se praćenjem rizika, unutarnjim nadzorima te koordinacijom s odgovornim osobama i Odborom za zaštitu na radu.

Nastavljena je sustavna nadogradnja poslužitelja i programske zaštite radi održavanja najviših standarda informacijske sigurnosti. Neprekidno su se primjenjivali suvremeni standardi i dostupne mjere za osiguranje sigurnosti mreže, korisničkih računa, aplikacija i računala. To je uključivalo praćenje i primjenu najnovijih sigurnosnih protokola te redovito provođenje nadogradnji radi očuvanja privatnosti korisničkih podataka i sprječavanja mogućih prijetnji kibernetičkoj sigurnosti kao i edukaciju zaposlenika.

Radi osiguravanja stabilnosti i dostupnosti optičke mrežne infrastrukture u suradnji s CARNET-om uspostavljena je druga optička veza, dok je izgradnja pasivnoga dijela optičke infrastrukture dovršena krajem 2025. godine.

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovoga cilja osnaživanje uloge i položaja NSK kao središnje knjižnice hrvatskoga knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskome i širem međunarodnom kontekstu. Ovaj se cilj ostvaruje provedbom triju posebnih ciljeva: prvi obuhvaća razvoj knjižničnoga sustava Republike Hrvatske, drugi je usmjeren na unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći na razvoj partnerstava na europskoj i svjetskoj razini.

Tijekom 2025. godine NSK je obavljala poslove nacionalne i regionalne matične djelatnosti, surađujući sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama te njihovim mrežama knjižnica u Republici Hrvatskoj. Suradnja se ostvarivala i s drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama koje djeluju u području knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za učinkovitije upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj, dok je za suradnju u AKM području važna izradba Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalozi

U sklopu nacionalnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta* NSK je uspostavila Hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku te *discovery* servisa za potrebe NSK i 82 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti. Novi visokoškolski knjižnični sustav u oblaku omogućuje funkcionalno umrežavanje knjižnica temeljeno na kooperativnome načinu rada i izradbi skupnoga kataloga u mrežnome okružju (Network Zone). Tijekom 2025. godine projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku *Alma/Primo VE* proširen je s početnih 47 knjižnica iz 38 ustanova sustava znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske na ukupno 82 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti, što čini 70 posto cjelokupnoga visokoškolskog knjižničnog sustava. Novouspostavljeni knjižnični sustav *Bukinet* omogućuje pretraživanje približno 4,1 milijuna

bibliografskih zapisa za tiskanu građu, izravan pristup približno 400 zbirki e-izvora u cjelovitome tekstu, više od pola milijuna pojedinačnih naslova e-časopisa u nacionalnoj licenciji te zbirkama digitalne građe u otvorenome pristupu. Primjena formata MARC 21 i metapodatkovnih shema MODS i Dublin Core za izradbu bibliografskih zapisa i metapodataka u knjižničnoj platformi *Alma* omogućuje učinkovit kooperativni model rada te razvoj skupnoga kataloga na mrežnome mjestu http://katalog.bukinet.hr u mrežnoj zoni, uz istodobno omogućivanje izgradnje pojedinačnih knjižničnih kataloga tiskane i digitalne građe te zbirki e-izvora u institucijskoj pretplati na deset pojedinačnih institucijskih zona.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice, a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice nadovezuje se na razvoj Digitalne knjižnice NSK te se integrira u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom.

U skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti usvojen je i počeo se primjenjivati Plan digitalizacije građe javnih knjižnica. Na poziv za dostavu plana digitalizacije s prijedlogom odabira građe za digitalizaciju u 2026. godini odazvale su se 64 knjižnice, a nastavljene su aktivnosti usklađivanja i planiranja provedbe.

Tijekom 2025. godine nastavljen je proces trajne pohrane digitalne građe u Središnjem sustavu trajne pohrane, ali u ograničenome opsegu zbog osuvremenjivanja platforme e-Kultura. U sustav e-Kultura registrirano je šest novih knjižnica, uz provedbu edukacija, suradnju u digitalizaciji i dodjelu trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnoga i trajnoga označivanja digitalne građe.

Surađivalo se s hrvatskim knjižnicama i ustanovama na digitalizaciji građe te su izrađene virtualne izložbe *Braunov atlas „Civitates Orbis Terrarum" u Grafičkoj zbirci NSK*, *Miroslav Miletić (1925. – 2018.)* i *Neobjavljena priča znamenitih žena: iz Ostavštine Antuna pl. Cuvaja od Carevdara* kao i tematske zbirke na portalu HAW, među kojima su *SP Hrvatska, Danska, Norveška 2025. – srebrni rukometaši*, *Izbori za predsjednika Republike Hrvatske 2024. – 2025.*, *Papinska konklava 2025.*, *Lokalni izbori 2025.* i *Rat u Ukrajini 4.*

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

U 2025. godini NSK je obavljala poslove nacionalne i sveučilišne matične razvojne djelatnosti, surađujući sa županijskim matičnim narodnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama te njihovim matičnim razvojnim službama nadležnima za mrežu knjižnica na području Republike Hrvatske, sveučilišnim knjižnicama u nadležnosti središnje matične knjižnice, Hrvatskom knjižnicom za slijepe, drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama te Hrvatskim knjižničnim vijećem, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, Državnim zavodom za statistiku i drugim državnim tijelima Republike Hrvatske. Tijekom 2025. nacionalna i sveučilišna matična služba NSK provele su 11 stručnih nadzora u knjižnicama i izradile 466 očitovanja o reviziji i otpisu knjižnične građe, što predstavlja dodatno povećanje u odnosu na 2024. godinu. Organizirano je i održano šest

sjednica stručnih vijeća sveučilišnih i županijskih matičnih razvojnih službi. Osim sjednica stručnih vijeća, održano je i sedam tematskih sastanaka za voditelje sveučilišnih matičnih razvojnih službi te tri tematska sastanka za voditelje visokoškolskih i specijalnih knjižnica.

Razvojni projekt *e-Matična – Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* provodio se i u 2025. godini radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti te kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. U 2025. godini mrežna aplikacija nadograđena je novim funkcionalnostima i mrežnim obrascima za izvješća o stručnome nadzoru, slijedeći svojim modulima i funkcionalnostima poslove i zadaće matične razvojne djelatnosti propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te drugim podzakonskim aktima.

Kako bi se omogućilo bolje upravljanje podatcima o knjižnicama i knjižničnim zbirkama u Republici Hrvatskoj, uz rad na Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj radilo se i na unosu podataka u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ), Upisnik digitalnih zbirki i preslika te sustav Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj.

Radilo se i na implementaciji novoga skupa podataka o digitalnim knjižnicama i zbirkama u Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica, a izrađene su i *Upute za unos statističkih podataka* u Sustav *online* statistike – podaci o digitalnim knjižnicama i zbirkama te je provedena odgovarajuća edukacija.

Educirana profesionalna zajednica

Edukacija je važna sastavnica razvoja profesionalne zajednice u području informacijskih znanosti, a zaposlenici NSK u 2025. godini ulagali su u istraživanje, obrazovanje i napredovanje u struci te poticali suradnju s drugim knjižnicama te baštinskim i znanstvenim ustanovama. Zaposlenici NSK sudjelovali su u 46 razvojnih projekata i programa, uključujući četiri suradnička znanstvena projekta, šest međunarodnih suradničkih razvojnih projekata te 20 drugih razvojnih projekata i programa. Objavljeno je ukupno 22 znanstvena rada i šest stručnih radova. Osim toga, zaposlenici su NSK autori ili urednici pet knjiga i dviju knjiga sažetaka. Zaposlenici su sudjelovali na 42 stručna i znanstvena skupa s ukupno 57 izlaganja i osam posterskih izlaganja. Zaposlenici sudjeluju u radu uredništava nekoliko stručnih i znanstvenih časopisa.

Sustavna edukacija profesionalne zajednice provodila se umnogome u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU). Održano je 66 edukacija – 31 tečaj u fizičkome prostoru i 30 mrežnih seminara, a tijekom godine polaznicima je bilo dostupno i pet e-tečajeva. Broj polaznika u 2025. godini iznosio je 3865, a ostvareno je 193 sata edukacije.

Radilo se i na edukaciji knjižničara iz drugih knjižnica za pohranu digitalne građe u sustav e-Kultura, uz pružanje stručne pomoći u radu u sustavima za izradbu paketa Submission Information Package (SIP), dostavi u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura i objavi na portalu e-Kultura.

Održano je više stručnih skupova u organizaciji NSK i suradnji s drugim ustanovama, među kojima se ističu Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), na kojem je sudjelovalo 166 sudionika; Šesti stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki* s 86 sudionika i konferencija *Sistemsko knjižničarstvo*

2025.: Knjižnična tehnologija u fokusu, koja je okupila više od 130 sudionika u fizičkome i virtualnome prostoru.

Proveden je i suradnički projekt *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirki Yugoslavica u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama*.

Unaprijeđena suradnja u baštinskome sektoru

Sudjelovalo se i u projektu Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM). Radilo se u programskome i organizacijskome odboru 28. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji.

Na temelju poziva zaposlenika Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, pet zaposlenika NSK sudjelovalo je u evakuaciji knjižne građe iz Riznice zagrebačke katedrale od 9. do 24. srpnja 2025. godine. Tijekom evakuacije provedeni su radovi čišćenja, dezinfekcije, opremanja i pohrane na 3600 jedinica građe.

Provedena su četiri redovita i dva izvanredna stručna nadzora Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo i Odjela za zaštitu i pohranu građe NSK. Redoviti nadzori bili su u Zbirci Rara Specijalne knjižnice kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, Zbirci starih knjiga Župe sv. Vida mučenika u Brdovcu, Zbirci starih knjiga Župe sv. Leonarda u Kotarima i Knjižnici Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Izvanredni stručni nadzori provedeni su 1. srpnja 2025. u Središnjoj knjižnici Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu zbog poplave, a 4. rujna 2025. godine u Knjižnici Hijacint Bošković Dominikanskoga samostana u Zagrebu zbog pojave vlage i plijesni.

U sklopu provedbe aktivnosti usmjerenih na očuvanje, zaštitu i vrednovanje stare knjižnične građe provedeno je osam redovitih stručnih nadzora u javnim i privatnim knjižnicama te zbirkama koje posjeduju staru građu. Nadzori su obuhvatili utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra u zbirkama, i to Zbirci za staru i rijetku građu Rara Knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zbirci Rara Knjižničnog-informacijskoga centra Policijske akademije Prvi redarstvenik u Zagrebu, Zbirci Rara Specijalne knjižnice kulturne baštine Ministarstva kulture i medija kao i u župnim zbirkama starih knjiga u Brdovcu, Kotarima i Ivanić-Gradu. Radi revizije svojstva kulturnoga dobra provedeni su stručni nadzori Zbirke starih knjiga Knjižnice Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu te Zbirke inkunabula i Zbirke pergamena Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru.

Tijekom 2025. godine doneseno je 11 odluka o proglašenju svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu. Donesene su odluke o trajnoj pravnoj zaštiti za Zbirku stare i vrijedne knjižne građe Prirodoslovnoga muzeja u Rijeci, Spomeničku knjižnicu Gymnasiana Knjižnice Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci, Zbirku Rara Knjižnice Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Zbirku Rara Knjižnice Srednje škole Ambroza Haračića u Malome Lošinju, dvije stare knjige iz Klasične gimnazije Ivana Pavla II. U Zadru, knjigu Die wahre Kochkunst, oder neuestes, geprüftes und vollständiges Pester Kochbuch iz Knjižnice Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, Zbirku Rara Narodne knjižnice i čitaonice Halubajska zora, Zbirku knjiga 15. i 16. stoljeća Knjižnice Franjevačkoga samostana sv. Antuna Padovanskoga u Koprivnici, Zbirku Rara Knjižnice Osnovne škole Milan Brozović i Zbirku Rara Knjižnice Pomorskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Odluka o proglašenju

privremenoga svojstva kulturnoga dobra donesena je za tri geografske karte iz fonda Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru.

Surađivalo se na provedbi preventivne zaštite knjižnične građe u Knjižnici HAZU i Knjižnici *Juraj Habdelić* u Zagrebu.

Obavljeni su i ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižnoj građi vanjskih imatelja iz Franjevačkoga samostana sv. Bernardina Sijenskoga u Kamporu, Samostana sv. Frane u Zadru, Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Knjižnice HAZU u Zagrebu i Knjižnice *Juraj Habdelić* u Zagrebu. Za sve provedeno neprekidno se održavala komunikacija s kolegama iz nadležnih konzervatorskih odjela i izrađena su izvješća o konzervatorsko-restauratorskim radovima s fotodokumentacijom.

U okviru CSSU-a organiziran je ciklus od četiriju mrežnih seminara *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*, a u suradnji s Knjižnicom Muzeja Slavonije u Osijeku održan je u Gradskoj knjižnici Zadar tečaj *Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*.

Razvijene i primijenjene politike otvorene znanosti

Uz nabavu e-izvora, provedbu projekta *e-Sveučilišta* te druge aktivnosti kojima se podupire otvorena znanost, u 2025. godini uspostavljen je novi radni proces E-znanstvene informacije u sklopu Odjela korisničkih službi koji obuhvaća upravljanje nacionalnim konzorcijem, nabavu i licenciranje e-izvora, pružanje bibliometrijskih i drugih analiza za potrebe vrednovanja znanstvenika, znanstvenih ustanova i uredništava časopisa. U proces su uključeni i poslovi administracije nacionalnih repozitorija kao i aktivnosti povezane s građanskom znanošću. Posebna je pozornost posvećena edukaciji znanstvenika, knjižničara i uredništava časopisa o znanstvenome izdavaštvu, objavi radova, vrednovanju znanstvenoga rada te temama povezanima s otvorenom znanošću u širem okviru djelovanja**.** Svrha je osigurati korisnicima pristup elektroničkim izvorima, poticati objavu radova u otvorenome pristupu te pružiti relevantne informacije i potporu u skladu s načelima otvorene znanosti.

Tijekom 2025. godine NSK je ostvarila članstvo u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS (Open Scholarly Communication in the European Research Area for Social Sciences and Humanities), koja podupire otvorenu znanstvenu komunikaciju u društvenim i humanističkim znanostima u Europskome istraživačkom prostoru.

U okviru CSSU-a održan je mrežni seminar *Građanska znanost u knjižnicama.*

Na Portalu otvorenih podataka Republike Hrvatske na mrežnome mjestu https://data.gov.hr/ckan/organization/nacionalna-i-sveucilisna-knjiznica dostupno je 13 objavljenih skupova otvorenih podataka NSK. Objavljena su četiri nova skupa, i to *Adresar specijalnih knjižnica za 2024. godinu*, *Adresar narodnih knjižnica za 2024. godinu*, *Adresar sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica za 2024. godinu* i *Adresar školskih knjižnica za 2024. godinu*.

Osigurana potpora razvoju inovacija

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* nastavljene su aktivnosti kojima se potiču inovativni oblici učenja, poučavanja i istraživanja znanstvene i kulturne baštine poduprti digitalnim tehnologijama. Ostvareni su preduvjeti za uspostavu CARNET MultiLab-a u prostoru NSK.

Zaposlenici NSK uključili su se u istraživanje primjene umjetne inteligencije u knjižnicama pohađanjem mrežnih seminara i sudjelovanjem na stručnim skupovima o toj temi.

NSK je bila suorganizator 23. međunarodne izložbe inovacije *ARCA 2025*, na kojoj je predstavljeno približno 300 inovacija i novih tehnologija iz Hrvatske i svijeta.

Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika

Uz dosadašnje aktivnosti rada s hrvatskim nakladnicima u sklopu ureda za identifikatore Odjela bibliografskoga centra koji obuhvaća učlanjivanje hrvatskih nakladnika u međunarodne sustave i vođenje evidencije te identifikaciju objavljene građe prema pravilima međunarodnih sustava ISBN, ISMN, ISSN i DOI, provođena je i registracija hrvatskih e-nakladnika radi dostave obveznoga primjerka digitalne građe u sustavu eOP. U 2025. godini bilježi se porast broja učlanjenih nakladnika u sustav ISBN za 17 posto, dok je broj registriranih e-nakladnika porastao za 109,2 posto. Provedena je i edukacija nakladnika o dostavi digitalnoga obveznog primjerka u novome sustavu eOP, a porast broja dostavljenih e-publikacija u odnosu na prethodnu godinu iznosi 428,2 posto.

Nastavljen je rad Hrvatskoga ureda za DOI, kao nacionalnoga registracijskog ureda koji u ime NSK posreduje između hrvatskih nakladnika i registracijske agencije Crossref pri dodjeli DOI-ja hrvatskim znanstvenim i znanstveno-stručnim časopisima te njihovim člancima, sveščićima i godištima. U 2025. godini broj učlanjenih nakladnika u sustav DOI-ja porastao je 44 posto, a broj naslova 50 posto.

Uz redovitu suradnju, provodili su se i programi kojima se nastoji poboljšati poslovanje s nakladnicima kao ključnim sudionicima u izgradnji zbirke *Croatica*. Uspostavljen je objedinjeni program CIP uz zajednički mrežni obrazac i središnju bibliografsku kontrolu kako bi skupni katalog *Bukinet* odražavao cjelokupnu nakladničku produkciju u Hrvatskoj.

Tijekom 2025. godine nastavljen je rad na poticanju suradnje s hrvatskim nakladnicima i promicanju hrvatske knjige i hrvatskih autora te je nastavljena provedba programa *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*, koji se provodi uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija.

Poticanje razvoja partnerstava na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Aktivnosti razvoja međunarodnih partnerstava ostvarivale su se aktivnim sudjelovanjem zaposlenika u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama te drugim ustanovama u Europi i svijetu. Zaposlenici NSK sudjelovali su u radu brojnih radnih skupina i komisija međunarodnih profesionalnih udruga.

U udruženju ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL) nastavljen je rad glavne ravnateljice u Izvršnome odboru.

Predstavnici NSK aktivno su djelovali u upravljačkim, izvršnim te radnim tijelima CENL-a, ENA-e, ISSN-a, IIPC-a, RILM-a, ECSA-e i LIBER-a. U sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) nastavljen je aktivan rad u sekcijama Bibliography i News Media, pri čemu je predstavnica NSK obavljala dužnost predsjednice sekcije News Media. Zaposlenice NSK izabrane su i u stalne odbore sekcija National Libraries, Statistics and Evaluation te Cataloguing. NSK je početkom godine održavanjem izložbe, prikupljanjem i diseminacijom rezultata provela projekt *Media and Information Literacy for Societal Resilience* u organizaciji IFLA-e. Zaposlenici NSK sudjelovali su u radnim skupinama i tijelima, uključujući Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' Experts on Building Bridges: Strengthen the Multiple Roles of Libraries as Gateways to and Transmitters of Cultural Works, Skills and European Values, International Reading Room Challenges, VIAF Council, Working Group on Retrospective National Bibliographies (CERL), LIBER Citizen Science Working Group, LIBER Open Access Working Group, Europeana Out of Commerce Works Working Group, Europeana Impact Community i Steering Group, The International Nuclear Information System (INIS), International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio i dr.

U organizaciji CENL EEDI mrežne grupe i partnerstvu sa šest europskih nacionalnih knjižnica započela je provedba trogodišnjega projekta *Erasmus+ KA2* za obrazovanje odraslih pod nazivom *OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking.* Svrha je projekta promicanje pravednosti, jednakosti, raznolikosti i uključenosti u europskim nacionalnim knjižnicama razvojem inkluzivnih zbirki, usluga i programa.

Statistički podatci o knjižnicama u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu dostavljeni su i za potrebe projekta *IFLA Library Map of the World*, čime je nastavljena suradnja s IFLA-om.

Promidžba hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Hrvatska baština promicana je u inozemstvu izložbama *Marco Antonio de Dominis: A Visionary's Perspective*, *Marin Getaldić: The Beginnings of Modern Mathematics*, *Faust Vrančić: The Croatian Leonardo da Vinci* u Australiji i izložbom *Marco Antonio de Dominis: A Visionary's Perspective* na Novome Zelandu. Izložbe su ostvarene suradnjom s Hrvatskim društvom Sydney Concord, Hrvatskim klubom Kralj Tomislav, HAZU, Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Zakladom Hrvatskih studija u Australiji.

Nastavljena je međunarodna promidžba hrvatskih autora te hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su VIAF, DOI, ISBN, ISSN i ISMN.

Kao dio predstavljanja i osiguranja lakše dostupnosti hrvatske kulturne baštine, u 2025. godini ponovno je uspostavljena dostava metapodataka Europeani, pri čemu su, pomoću agregatora Ministarstva kulture i medija, dostavljeni metapodatci digitalne građe iz Zbirke zemljovida i atlasa.

Tijekom 2025. godine NSK je koordinirala sudjelovanja Hrvatske na međunarodnome natječaju i izložbi *Best Book Design from all over the World* za 2025. i izložbi *Book Art International* u 2025. godini.

Na poziv Ministarstva vanjskih i europskih poslova, a u okviru djelokruga Ministarstva kulture i medija, NSK je započela suradnju na izradbi i provedbi Akcijskoga plana inicijative *Pakt za Mediteran*, strateškoga okvira Europske komisije namijenjenoga poboljšanju suradnje i gospodarske povezanosti zemalja sredozemnoga područja.

3. USTROJSTVENE JEDINICE

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo obuhvaća četiri organizacijske cjeline, i to **Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva**, **Centar za knjižnični informacijski sustav**, **Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice** i **Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara**.

U Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo osigurava se izradba dokumenata koji se odnose na studije, analize, projekte i razvojne programe od interesa za hrvatsko knjižničarstvo i knjižnice, u cijelosti ili pojedinim dijelovima odnosno područjima, posebno radi njihove suradnje i povezivanja u djelotvoran knjižnični sustav ili mrežu. To uključuje i matičnu djelatnost NSK prema vrstama knjižnica u Republici Hrvatskoj te unaprjeđenje stručnoga rada u knjižnicama na načelima suvremene knjižnične teorije i prakse radi što kvalitetnijega obavljanja knjižnične djelatnosti u znanosti, obrazovanju, kulturi i društvu općenito.

U Zavodu se koordinira i izgrađuje knjižnični informacijski sustav za NSK i uključene hrvatske knjižnice te Hrvatska digitalna knjižnica. Ustrojavanjem zasebnoga Centra za knjižnični informacijski sustav pri Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo u 2025. godini osnaženi su organizacijski i ljudski kapaciteti za provedbu središnje koordinacije i razvoja knjižničnoga informacijskog sustava.

Osim stručnoga rada, u Zavodu se pokreću i provode znanstvena istraživanja. Zavod je mjesto koordinacije odnosno usklađivanja programa i projekata od interesa za hrvatske knjižnice, u koje se uključuju stručnjaci iz drugih hrvatskih knjižnica i ustanova. Uz to, Zavod pruža stručnu i savjetodavnu pomoć. Zadaća je Zavoda planiranje i organizacija različitih oblika stručnoga usavršavanja u suradnji s drugim hrvatskim knjižnicama i obrazovnim ustanovama. Budući da je Hrvatski zavod za knjižničarstvo stručna i razvojna jedinica NSK, rad Zavoda u 2025. godini prikazan je opisno, dok se podrobniji podatci nalaze se u sklopu pojedinih odgovarajućih odjela.

U centrima Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo predviđeno je 20 radnih mjesta, dok je u 2025. godini bilo zaposleno 19 zaposlenika.

Od odlaska u mirovinu pročelnice Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo u travnju 2024. godine do popune radnoga mjesta, poslovi su raspoređeni na knjižničarsku savjetnicu za visokoškolske i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini koja obavlja koordinaciju poslova u Zavodu te pomoćnicu glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske zaduženu za strateške poslove.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva provodi se matična razvojna djelatnost koja obuhvaća organiziranje i razvoj mreže knjižnica u Republici Hrvatskoj te unaprjeđenje njihova stručnog rada.

Tijekom 2025. godine u Centru je bilo zaposleno osam zaposlenika, nakon što su popunjena upražnjena radna mjesta knjižničarskih savjetnica u sveučilišnoj matičnoj razvojnoj službi za visokoškolske i specijalne knjižnice kao i radno mjesto konzervatora restauratora.

Sustav matičnih knjižnica i matična razvojna djelatnost nalaze se u središtu hrvatskoga knjižničnog sustava te obuhvaćaju poslove i zadaće propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj te nizom relevantnih podzakonskih akata, i to Pravilnikom o obveznom primjerku, Pravilnikom o Upisniku knjižnica, Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, Standardom za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Standardom za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice, Standardom za specijalne knjižnice, Standardom za digitalne knjižnice te Standardom za školske knjižnice.

Svrha je matične razvojne djelatnosti poboljšanje rada knjižnica na temelju suvremene knjižničarske teorije i prakse radi razvoja knjižnične djelatnosti te promicanja i razvoja znanosti, obrazovanja, kulture i društva. U 2025. godini NSK je obavljala poslove nacionalne i sveučilišne matične razvojne djelatnosti, surađujući sa županijskim matičnim narodnim knjižnicama i sveučilišnim matičnim knjižnicama te njihovim matičnim razvojnim službama nadležnima za mrežu knjižnica na području Republike Hrvatske, sveučilišnim knjižnicama u nadležnosti središnje matične knjižnice, Hrvatskom knjižnicom za slijepe kao i drugim znanstvenim, kulturnim i obrazovnim ustanovama te Hrvatskim knjižničnim vijećem, Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, Državnim zavodom za statistiku te drugim državnim tijelima Republike Hrvatske.

Matična djelatnost obuhvaća provedbu stručnoga nadzora rada knjižnica, pružanje stručno-savjetodavne pomoći povezane s utemeljivanjem i prestankom rada knjižnica, planiranjem i unaprjeđivanjem djelatnosti knjižnica i njihova međusobnog povezivanja i uključivanja u jedinstven knjižnični sustav Republike Hrvatske.

Tijekom 2025. godine nacionalne i sveučilišne matične službe NSK provele su 11 stručnih nadzora u knjižnicama i izradile 466 očitovanja o reviziji i otpisu knjižnične građe, što predstavlja dodatno povećanje u odnosu na 2024. godinu.

Organizirano je i održano šest sjednica stručnih vijeća sveučilišnih i županijskih matičnih razvojnih službi. Osim sjednica stručnih vijeća, održano je sedam tematskih sastanaka za voditelje sveučilišnih matičnih razvojnih službi te tri tematska sastanka za voditelje visokoškolskih i specijalnih knjižnica.

Koordinacija rada matičnih razvojnih službi i knjižnica u njihovoj nadležnosti obuhvaćala je izradbu preporuka i uputa o radu knjižnica, pružanje stručno-savjetodavne pomoći pri provedbi upisa, osuvremenjivanju i upisivanju podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Upisnik knjižnica), organizaciju, unos, nadzor i ispravljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica u 2024. godini u Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (u daljnjem tekstu: Sustav za knjižničnu statistiku) koji je dostupan na mrežnome mjestu https://hk.nsk.hr.

U 2025. godini s radom je nastavio Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica radi njegova daljnjeg razvoja. Statističke podatke u Sustav za knjižničnu statistiku za 2025. unijelo je 1885 knjižnica, odnosno 13 knjižnica više nego za 2024. godinu. Na temelju tih podataka Državni zavod za statistiku objavio Priopćenje s podatcima o knjižnicama koje su djelovale na području Republike Hrvatske u 2024. godini. Podatci su dostupni na mrežnome mjestu https://podaci.dzs.hr/2025/hr/97005, čime je nastavljena suradnja NSK s Državnim zavodom za statistiku. Statistički podatci o knjižnicama u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu dostavljeni su i za potrebe IFLA Library Map of the World, čime je nastavljena suradnja s IFLA-om. Adresari hrvatskih knjižnica redovito se objavljuju i na Portalu otvorenih podataka na mrežnome mjestu https://data.gov.hr.

Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj koji je dostupan na mrežnome mjestu https://maticna.nsk.hr središnje je mjesto informiranja i komunikacije o matičnoj razvojnoj djelatnosti prema drugim matičnim knjižnicama i njihovim službama, knjižnicama te široj zainteresiranoj javnosti. Portal je tijekom 2025. godine, osim stručnih sadržaja, služio i kao pristupno mjesto Upisniku knjižnica i Sustavu za knjižničnu statistiku. Na Portalu su se redovito objavljivale aktualne novosti i vijesti iz područja knjižničarstva, nove i osuvremenjene upute, preporuke i smjernice kao i statistički podatci o poslovanju knjižnica te osuvremenjeni adresari svih vrsta knjižnica. U 2025. godini Portal je posjetilo 8868 korisnika, uključujući 16 414 jedinstvenih posjeta i 32 001 pregled stranica, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja porast broja korisnika od 15,2 posto, potvrđujući trajnu potrebu za sadržajima koje Portal pruža.

Razvojni projekt *e-Matična – Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* provodio se i u 2025. godini radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti te kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. U 2025. godini mrežna aplikacija nadograđena je novim funkcionalnostima i mrežnim obrascima za izvješća o stručnome nadzoru, pri čemu svojim modulima i funkcionalnostima prati poslove i zadaće matične razvojne djelatnosti propisane Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te ostalim podzakonskim aktima.

Nacionalne matične razvojne službe vode Upisnik knjižnica na temelju Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnika o Upisniku knjižnica u Republici Hrvatskoj radi evidencije i praćenja statusa svih vrsta knjižnica u Republici Hrvatskoj. U 2025. godini u Upisnik knjižnica upisano je sedam novih knjižnica, dok su 124 knjižnice osuvremenile svoje podatke, odnosno dopunile upisne listove.

Opseg unosa podataka u odnosu na prethodnu godinu ostao je gotovo nepromijenjen, što potvrđuje neprekidnost redovitih aktivnosti knjižnica u osuvremenjivanju podataka u sklopu Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Matična razvojna djelatnost za narodne knjižnice

Tijekom 2025. godine redovito je pružana stručno-savjetodavna pomoć županijskim matičnim razvojnim službama i županijskim matičnim narodnim knjižnicama u njihovu svakodnevnom radu kao i potpora u vezi s prijavama na natječaj za uspostavu ili unapređenje usluga pokretne knjižnice na temelju Poziva na dostavu projektnih prijedloga *Čitanjem do uključivog društva.*

Obavljena su dva redovita stručna nadzora nad radom županijskih matičnih narodnih knjižnica i matičnih razvojnih službi za narodne knjižnice. Održane su četiri sjednice Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice.

Pregledana je dokumentacija o 98 otpisa i revizija knjižničnoga fonda te su napisana odgovarajuća očitovanja o reviziji i otpisu. U Upisniku knjižnica za 32 narodne knjižnice potvrđene su nadopune upisnih listova.

Sudjelovalo se u radu Stalnoga odbora za održavanje i razvoj sustava *Aleph* te na modernizaciji Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Sudjelovalo se i u provedbi te predstavljanju projekta *Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje* i Nacionalne kampanje za osobe s teškoćama čitanja i disleksijom „I ja želim čitati!“. Održano je 14 izlaganja na devet stručnih skupova, a u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara sudjelovalo se na trima internim mrežnim edukacijama.

U sklopu matične djelatnosti za narodne knjižnice ostvaren je program međunarodne suradnje sudjelovanjem na 33. godišnjoj konferenciji EBLIDA-e, foruma NAPLE i organizacije Public Libraries 2030 te sudjelovanjem u međunarodnome projektu *Erasmus+ KA2* za obrazovanje odraslih pod nazivom *TELL (Trans-European Learning Libraries)* radi edukacije knjižničara iz svih vrsta knjižnica za provedbu Preporuke Vijeća Europe o knjižničnome zakonodavstvu i politici u Europi iz 2023. godine. Edukacija obuhvaća i osposobljavanje za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) u budućim aktivnostima. Također, ostvarena je suradnja članstvom u radnoj skupini CENL EEDI (Coference of European National Librarians The Equity, Equality, Diversity, Inclusion Network Group) koja se bavi promicanjem ravnopravnosti, jednakosti, raznolikosti i uključivosti u europskim nacionalnim knjižnicama.

U organizaciji mrežne skupine CENL EEDI te u partnerstvu sa šest europskih nacionalnih knjižnica započela je provedba trogodišnjega projekta *Erasmus+ KA2* za obrazovanje odraslih pod nazivom *OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*. Svrha projekta jest promicanje pravednosti, jednakosti, raznolikosti i uključivosti u europskim nacionalnim knjižnicama razvojem inkluzivnih zbirki, usluga i programa.

Matična razvojna djelatnost za školske knjižnice

U 2025. godini rad školskih knjižnica sustavno je praćen na temelju izvješća o radu županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice te usporedbom s planovima rada pojedinih matičnih službi. Analizirana je dokumentacija o reviziji i otpisu knjižnične građe u školskim knjižnicama te su izrađena pripadajuća očitovanja. Provedeno je ukupno 369 revizija i otpisa knjižničnoga fonda, pri čemu je pregledano i izrađeno 335 stručnih mišljenja, uz neprekidno pružanje stručno-savjetodavne pomoći školskim knjižnicama. Također je pregledano 119 očitovanja o provedenim stručnim nadzorima koje su u školskim knjižnicama proveli voditelji županijskih matičnih razvojnih službi.

U suradnji s knjižničarskom savjetnicom za narodne knjižnice održane su četiri sjednice Stručnoga vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice, a provedena su i dva planirana redovita stručna nadzora županijskih matičnih razvojnih službi za školske knjižnice.

U suradnji s nadležnim službama radilo se na poboljšanju i osuvremenjivanju podataka u Upisniku knjižnica. Tijekom godine održan je jedan mrežni seminar u organizaciji Centra za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara. Sudjelovalo se u radu Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava za knjižničnu statistiku te provedbi i predstavljanju nacionalnoga projekta *Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje*. Ujedno je vođena organizacija 15. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj s međunarodnim sudjelovanjem koje se održalo od 8. do 11. listopada 2025. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci pod središnjom temom *Narodne knjižnice u digitalnome svijetu*.

Matična razvojna djelatnost za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini

U nadležnost Matične razvojne službe za visokoškolske i specijalne knjižnice NSK pripadaju sveučilišne matične knjižnice sveučilišta u Osijeku, Rijeci, Splitu i NSK, pri kojima djeluju matične razvojne službe za visokoškolske i specijalne knjižnice. NSK je nadležna i za vođenje i koordinaciju Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi koje čine voditelji sveučilišnih matičnih razvojnih službi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu te knjižničarski savjetnik za visokoškolske i specijalne knjižnice na razini središnje matične knjižnice iz NSK. Pridruženi članovi Vijeća predstavnici su knjižnica u sustavu obveznoga primjerka i predstavnici ostalih sveučilišnih knjižnica.

Tijekom 2025. godine pružana je savjetodavna pomoć sveučilišnim matičnim razvojnim knjižnicama, sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama te ostalim visokoškolskim i specijalnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj. Provedena su tri stručna nadzora rada knjižnica u nadležnosti matične razvojne službe. Organizirane su i vođene dvije sjednica Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi te sedam tematskih sastanaka s voditeljicama sveučilišnih matičnih razvojnih službi za visokoškolske i specijalne knjižnice. Pružana je savjetodavna pomoć knjižnicama u postupcima revizije i otpisa knjižnične građe, a pripremljeno je 14 očitovanja o reviziji i otpisu knjižnične građe. U 2025. godini osuvremenjeni su adresari sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica. Također je nastavljen razvoj projekta *e-Matična – Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj* radi digitalizacije poslova i zadaća matične djelatnosti te kvalitetnijega i ujednačenijega rada matičnih knjižnica i njihovih matičnih razvojnih službi. U okviru projekta mrežna aplikacija nadograđena je novim funkcionalnostima i mrežnim obrascima za izvješća o stručnome nadzoru.

U sklopu koordinacije rada Stalnoga odbora za održavanje i razvoj Sustava za knjižničnu statistiku elektroničkoga prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica provodilo se prikupljanje i objavljivanje skupova statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica. Nastavljena je suradnja na razvoju mrežnih aplikacija Sustava za knjižničnu statistiku i Upisnik knjižnica u kojem su osmišljeni i dorađeni postupci koji se odnose na propisane elemente Upisnika knjižnica te upisivanje i osuvremenjivanje obrazaca knjižnica. Ujedno su odobreni obrasci knjižnica u izravnoj nadležnosti središnje matične službe kao i visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Na međunarodnoj konferenciji *54th LIBER Annual Conference: Engage, collaborate, innovate: libraries working to address global challenges* održano je postersko izlaganje pod naslovom

Sustainability of Library Buildings in Disaster-Prone Areas: Lessons Learnt from the 2020 Earthquakes in Croatia (Šalamon-Cindori, Breza; Renata Petrušić).

Matična razvojna djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice na sveučilišnoj razini

Tijekom 2024. godine u matičnoj razvojnoj službi za specijalne knjižnice provedeno je pet stručnih nadzora. S voditeljima specijalnih knjižnica održano je šest tematskih sastanka posvećenih aktualnim stručnim temama. Nastavljene su aktivnosti na izgradnji Sveučilišne zbirke NSK povezane s usklađenom nabavom knjižnične građe u suradnji NSK s knjižnicama sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu. Matične razvojne službe za visokoškolske i specijalne knjižnice nadzirale su i analizirale unos statističkih podataka u Sustav za knjižničnu statistiku. Pregledana je dokumentacija te su pripremljena i dostavljena očitovanja o 19 provedenih otpisa i revizija u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama. U 2025. godini osuvremenjeni su adresari visokoškolskih i specijalnih knjižnica. Voditeljima i knjižničarima visokoškolskih i specijalnih knjižnica svakodnevno je pružana stručno-savjetodavna pomoć koja je obuhvaćala sva područja djelovanja tih knjižnica.

Sudjelovalo se na dvjema održanim sjednicama Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi i sedam tematskih sastanaka za voditeljice sveučilišnih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj.

Matična razvojna djelatnost za baštinske zbirke

Tijekom 2025. godine Matična razvojna služba za baštinske zbirke provela je niz aktivnosti usmjerenih na očuvanje, zaštitu i vrednovanje stare knjižnične građe. Provedeno je osam redovitih stručnih nadzora u javnim i privatnim knjižnicama te zbirkama koje posjeduju staru građu. Nadzori su obuhvaćali utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra u zbirkama: Zbirci stare i rijetke građe Knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zbirci Rara Knjižnično-informacijskoga centra Policijske akademije *Prvi redarstvenik* u Zagrebu, Zbirci Rara Specijalne knjižnice kulturne baštine Ministarstva kulture i medija u Zagrebu kao i u župnim zbirkama starih knjiga u Brdovcu, Kotarima i Ivanić-Gradu. Radi revizije statusa kulturnoga dobra provedeni su stručni nadzori Zbirke starih knjiga Knjižnice Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu te Zbirke inkunabula i Zbirke pergamena Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru. Svaki stručni nadzor bio je popraćen izvješćem o stanju građe i uvjetima njezine pohrane, identifikacijom najvrjednijih, najstarijih i najrjeđih primjeraka te davanjem stručnih uputa za daljnje postupanje i čuvanje građe.

Na temelju provedenih stručnih nadzora pokrenuti su i provedeni postupci pravne zaštite zbirki u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Tijekom 2025. godine doneseno je 11 odluka o proglašenju statusa kulturnoga dobra za knjižničnu građu. Odluke o trajnoj pravnoj zaštiti donesene su za Zbirku stare i vrijedne knjižne građe Prirodoslovnoga muzeja u Rijeci, Spomeničku knjižnicu Gymnasiana Knjižnice Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci, Zbirku Rara Knjižnice Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Zbirku Rara Knjižnice Srednje škole Ambroza Haračića u Malome Lošinju, dvije stare knjige iz Klasične gimnazije Ivana Pavla II. u Zadru, knjigu *Die wahre Kochkunst, oder neuestes, geprüftes und vollständiges Pester Kochbuch* iz Knjižnice Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, Zbirku Rara

Narodne knjižnice i čitaonice Halubajska zora, Zbirku knjiga 15. i 16. stoljeća Knjižnice Franjevačkoga samostana sv. Antuna Padovanskoga u Koprivnici, Zbirku Rara Knjižnice Osnovne škole *Milan Brozović* i Zbirku Rara Knjižnice Pomorskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Odluka o proglašenju privremenoga statusa kulturnoga dobra donesena je za tri geografske karte iz fonda Znanstvene knjižnice Sveučilišta u Zadru. Provedeno je sustavno prikupljanje, obrada i unos podataka o baštinskim zbirkama obrađenima u 2024. i 2025. godini koji su uneseni u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ) te evidenciju stare knjižnične građe.

Tijekom 2025. godine ostvarena je izložba *Marginalije u središtu*, a objavljena je i javnosti predstavljena monografija *Incunabula Croatica*.

Radi unaprjeđenja pohrane stare knjižne građe, osobito mikroklimatskih uvjeta u prostorima u kojima se čuva građa baštinskih zbirki, nabavljeni su mjerači vlažnosti zraka i temperature s istaknutim preporučenim vrijednostima koji su namijenjeni trajnoj uporabi imateljima baštinskih zbirki.

U okviru Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara NSK organiziran je ciklus četiriju mrežnih seminara pod naslovom *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija*. Sudjelovalo se i s predavanjem te na panelu 48. (*online*) ZKD foruma pod naslovom *Zaštita knjižnične građe: misija (ne)moguća* u organizaciji Zagrebačkoga knjižničarskog društva i Komisije za zaštitu knjižnične građe Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Zaposlenici Matične razvojne djelatnosti za baštinske zbirke sudjelovali su na stručnim skupovima, seminarima i radionicama posvećenima temama iz područja knjižnične djelatnosti, zaštite stare knjižnične građe i kulturne baštine općenito, interpretacije baštine te zaštite osobnih podataka. Sudjelovalo se s posterskim izlaganjima na skupovima *28. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* u Osijeku te *Peti susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru* u Dubrovniku.

Bez izlaganja sudjelovalo se na sljedećim skupovima: *19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica* s temom *Sinergija i rast: knjižnice – jednake, a različite*, *25. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama: Četvrt stoljeća Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja* te *3. Nacionalni forum interpretatora baštine*.

3.1.2. Centar za knjižnični informacijski sustav

Redoviti poslovi

Hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – Bukinet

Dotadašnji Integrirani knjižnični sustav NSK te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica Republike Hrvatske – Buki u 2025. godini proširen je projektom implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku *Alma/Primo VE*. Sustav je pritom obuhvatio povećanje s početnih 47 knjižnica iz 38 ustanova sustava znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske na

ukupno 83 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti, što čini 70 posto cjelokupnoga visokoškolskog knjižničnog sustava.

Uz NSK kao središnju knjižnicu sustava *Bukinet* te 21 knjižnicu sastavnicu Sveučilišta u Zagrebu, što čini 61 posto od ukupno 34 sastavnice, u hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – *Bukinet* funkcionalno je umreženo sedam sveučilišnih knjižnica, i to Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište u Zadru, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Slavonskome Brodu i Sveučilište Sjever, zatim 34 visokoškolske knjižnice, tri veleučilišne knjižnice, 13 knjižnica znanstvenih instituta te četiri specijalne knjižnice.

Tablica 1 daje pregled topologije visokoškolskoga knjižničnog sustava u oblaku – *Bukinet* te pokazatelje o broju bibliografskih zapisa razvrstanih po institucijskim zonama i ukupno na razini skupnoga kataloga mrežne zone koji obuhvaća približno 4,2 milijuna bibliografskih zapisa kao i podatke o ukupnome broju korisnika, broju prikaza *Primo VE*, kojih je 83, te broju radnih profila u sustavu *Bukinet*.

Tablica 1. Pokazatelji topologije i veličine novouspostavljenoga knjižničnog sustava *Bukinet* utemeljenoga na knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE*.

	Broj zapisa u konverziji UNIMARC - MARC 21	**Broj bibliografskih zapisa po IZ**	**Broj prikaza *Primo VE* u IZ**	**Broj radnih profila u IZ**	**Broj aktivnih korisnika u IZ**
ZaNSK	/	1 644 877	3	178	12 175
ZaZAG	/	399 763	37	65	24 581
ZaHKS	/	16 074	1	6	1076
Research	/	112 142	17	26	1856
SpSSK	449 227	727 073	6	36	5309
RiSRK	462 393	514 209	11	40	3451
ZdSZK	427 391	521 242	1	54	1572
PuSJDK	243 444	251 495	5	22	583
SbSK	/	7624	1	1	8
VaSS	/	4981	1	3	16
UKUPNO	1 582 455	4 199 480	83	431	47 176

Sustav *Bukinet* omogućuje pristup 668 085 normativnih zapisa u zoni zajednice koji se osuvremenjuju na dnevnoj razini.

Radne profile, odnosno identifikacijske oznake za rad u sustavu *Bukinet*, u 2025. godini registrirao je 431 knjižničar s punim radnim opsegom, koji obuhvaća katalogizaciju, cirkulaciju i nabavu.

Bukinet omogućuje kooperativni rad u okviru skupnoga kataloga, uporabu dijeljenih podataka o nakladnicima, razvoj i primjenu središnje normativne datoteke te primjenu nadziranih rječnika i tezaurusa, koordiniranu nabavu i izgradnju zbirki, upravljanje inventarom (posjedovanjem i primjercima), cirkulaciju građe, upravljanje e-izvorima i izgradnju digitalnih zbirki.

U sustavu *Bukinet* implementiran je servis *RapidILL* za brzu digitalnu dostavu dokumenata na razini svih deset institucijskih zona.

Svaka institucijska zona ima pristup analitičkomu sustavu *Alma* koji omogućuje uvid u statistiku poslovanja te izradbu statističkih izvješća i biltena. Analitika poslovnih procesa na razini cijeloga sustava *Bukinet* dodatno je unaprijeđena primjenom generativne umjetne inteligencije koja *push* porukama u stvarnome vremenu daje preporuke za optimizaciju i ubrzavanje radnih procesa.

Uspostavljen je objedinjeni CIP program uz primjenu zajedničkoga mrežnog obrasca i središnje bibliografske kontrole kako bi skupni katalog *Bukinet* obuhvaćao cjelokupnu nakladničku produkciju. Određena su i zajednička pravila rada u sustavu *Bukinet* kojima se uređuju kataložne ovlasti, zadaće redaktora, katalogizatora i ostalih radnih uloga. Bibliografska i kataložna obrada temelji se na primjeni međunarodnoga formata MARC 21 i drugih međunarodnih standarda za obradu knjižnične građe te omogućuje razmjenu i izvoz bibliografskih zapisa za hrvatsku i međunarodnu zajednicu preko protokola Z39.50 i OAI-PMH.

Na razini suradničke mreže *Bukinet* uspostavljena je skupina od više od 20 redaktora s ovlastima za izmjenu i brisanje postojećih zapisa u skupnome katalogu *Bukineta*. Svi radni profili registrirali su jedinstvene oznake za rad u knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE*. Uspostavljena je i radna skupina od 17 funkcionalnih i 17 certificiranih sistemskih administratora koji su zaduženi za osiguravanje stabilnoga produkcijskog rada u knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE*.

U 2025. godini, uz projekt implementacije digitalne knjižnične platforme *Alma/Primo VE,* osobita pozornost bila je posvećena uspostavi nove organizacijske suradničke kulture rada koja obuhvaća redefiniranje postojećih radnih uloga u NSK te zahtijeva reorganizaciju dosadašnjih radnih procesa u području bibliografske kontrole i obrade građe.

Bilježi se povećano zanimanje knjižnica za pridruživanje novouspostavljenomu visokoškolskom knjižničnom sustavu *Bukinet*. Nastavljeno je redovito pružanje potpore radu knjižnica koje se odvijalo uz primjenu mrežnoga sustava za potporu, provedbom udaljene dijagnostike i otklanjanjem teškoća na daljinu, održavanjem konzultacija aplikacijom Zoom te terenskim radom na lokacijama knjižnica članica.

Središnja jedinica za Bukinet: središnja koordinacija, redakcijski nadzor, sistemska i funkcionalna administracija te razvoj sustava Bukinet

U 2025. godini osnaženi su organizacijski i ljudski kapaciteti za provedbu središnje koordinacije i upravljanja sustavom *Bukinet* ustrojavanjem zasebnoga Centra za knjižnični informacijski sustav pri Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo te popunjavanjem novih i postojećih radnih mjesta u više odjela NSK. Središnju koordinaciju sustava *Bukinet* provodi Centar za knjižnični informacijski sustav u okviru tima *Bukinet* NSK, ekspertne skupine koju čine redaktori, informatičari, sistemski redaktori, funkcionalni i sistemski administratori te analitičari podataka uključeni u razvoj i održavanje sustava.

Podatci o suradničkoj mreži *Bukinet* dostupni su na novome portalu na mrežnome mjestu http://bukinet.hr, dok je suradnički model rada organiziran u okviru kanala Bukinet Basecamp kao zajedničkoga prostora za suradnju i razmjenu znanja.

Razvojni programi

Hrvatski skupni katalog knjižnica iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja

Portal Hrvatskoga skupnog kataloga dostupan je na mrežnome mjestu http://skupni.nsk.hr i korisnicima omogućuje informacije o statusu primjeraka za posudbu u stvarnome vremenu, pruža informacije za međuknjižničnu posudbu i služi kao izvor podataka za provođenje usklađene nabavne politike Sveučilišne zbirke. S obzirom na prelazak NSK s IKS-a *Aleph* na knjižničnu platformu *Alma/Primo VE* i uspostavu hrvatskoga visokoškolskog skupnog kataloga *Bukinet* na mrežnome mjestu http://katalog.bukinet.hr, planira se unaprjeđenje tehničke infrastrukture Hrvatskoga skupnog kataloga kako bi bio usklađen s protokolima razmjene podataka sa skupnim katalogom *Bukinet*.

Online upisi NSK

Tijekom 2025. godine aplikaciju *Online* upisa NSK koristio je ukupno 481 korisnik, što je približno četiri posto više u odnosu na prethodnu godinu. Zaprimljeno je 755 zahtjeva za novi upis i 92 zahtjeva za obnovu članstva.

S obzirom na prelazak NSK sa staroga knjižničnoga sustava *Aleph* na digitalnu platformu *Alma/Primo VE*, a radi ponovne uporabe korisničkih podataka iz sustava ISVU, razvijeno je lokalno rješenje kojim korisnici daju suglasnost za korištenje svojih podataka iz informacijskoga sustava studenata za potrebe sustava *Bukinet*. Aplikacija za nalazi na mrežnome mjestu https://bukinet.hr/privola.

RapidILL – brza digitalna dostava članaka i poglavlja iz knjiga u međuknjižničnoj posudbi

Implementacija digitalne knjižnične platforme Alma/Primo VE uključila je i aktivaciju servisa RapidILL za brzu digitalnu dostavu članaka i poglavlja iz knjiga na razini svih deset institucijskih zona knjižničnoga sustava Bukinet. U okviru projekta implementacije provedena je i dodatna edukacija za rad u servisu RapidILL za knjižnice članice sustava Bukinet.

Dijeljene usluge NSK i Podatkovni centar NSK

Podatkovni sustav Dijeljenih usluga NSK na mrežnome mjestu http://data.nsk.hr osuvremenjen je novom inačicom podatkovnoga portala CKAN, a novi skupovi dijeljenih podataka objavljuju se u skladu s korisničkim zahtjevima. Tijekom 2025. godine nije bilo novih objava.

U okviru usluge Podatkovnoga centra NSK na mrežnome mjestu http://buki.nsk.hr/programi/podatkovni-centar-nsk zaprimljena su četiri zahtjeva za odobrenje pristupa protokolu Z39.50 i bibliografskim bazama NSK preko API-ja koji će biti pozitivno riješeni nakon završetka implementacije knjižnične platforme Alma/Primo VE i uspostave svih protokola zaštite podataka.

Edukacija i korisnička konferencija

Edukacija za rad u knjižničnome sustavu Bukinet

Tijekom 2025. godine u okviru projekta *e-Sveučilišta* provedena je planirana projektna aktivnost edukacije za rad s novom knjižničnom platformom *Alma/Primo VE*. Organizirano je ukupno šest edukacijskih programa. U okviru projekta implementacije dobavljač knjižnične platforme *Alma/Primo VE* (*Clarivate/Ex Libris*) održao je dva programa osposobljavanja trenera namijenjena predavačima sustava *Bukinet*, koji su stečeno znanje potom prenijeli drugim uključenim knjižničarima, kao i jednu certificiranu edukaciju za sistemske knjižničare.

U okviru programa osposobljavanja trenera za rad s novom knjižničnom platformom *Alma/Primo VE* dobavljač je od 3. do 6. lipnja 2025. godine održao ciklus funkcionalnih radionica *Alma,* na kojima je sudjelovalo 227 sudionika uživo u NSK i 140 sudionika na daljinu.

Također, u okviru programa osposobljavanja trenera dobavljač je jednom tjedno održavao funkcionalne edukacijske sastanke za članove projektnih skupina u trajanju od dva i pol sata o pojedinim temama i funkcionalnostima knjižnične platforme. Sastanci su održavani na daljinu, a sve snimke i edukacijski materijali dostupni su na dijeljenome portalu Basecamp. Ukupno je održano 38 sati edukacije, a među obrađenim temama izdvajaju se: *Alma Digital, Primo VE Configuration, Alma Acquisitions, Fulfillment and User Management, Resource Sharing ILL* i *Third-Party Integrations*.

Pristup edukacijskim materijalima i bazi znanja

Osim osiguranoga pristupa edukacijskim materijalima na portalu znanja Ex Libris na mrežnome mjestu https://knowledge.exlibrisgroup.com/Alma/Training, u okviru projekta implementacije knjižnične platforme *Alma/Primo VE* uspostavljen je zajednički dijeljeni portal SharePoint NSK – e-Sveučilišta, koji je sadržavao sve relevantne projektne informacije te omogućivao pristup radnim i edukacijskim materijalima svim sudionicima projektnih aktivnosti. Također, nakon implementacije knjižnične platforme *Alma/Primo VE* uspostavljen je kanal Bukinet Basecamp koji omogućuje razmjenu informacija, korištenje edukacijskih materijala, uvid u snimke sastanaka i rad na zajedničkim dokumentima.

Certificirani tečaj za sistemske administratore Alma/Primo VE

U organizaciji dobavljača knjižnične platforme *Alma/Primo VE* organizirano je pohađanje certificiranoga tečaja za sistemske administratore koji će nakon položenoga ispita steći licenciju za administriranje konfiguracija knjižnične platforme *Alma/Primo VE*. Na tečaju je licencirano ukupno 17 sistemskih administratora sustava *Bukinet* za knjižničnu platformu *Alma*, *discovery* servis *Primo VE* i *Alma* Analitiku. Certificirani tečaj održan je u srpnju 2025. godine.

Edukacija Bukinet za rad u zajedničkoj knjižničnoj platformi

Nakon provedenoga programa osposobljavanja trenera funkcionalni administratori i projektni tim *Alma* održali su tri ciklusa edukacija za rad u zajedničkoj knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE*:

- edukacija za format MARC 21 održala se od 20. do 23. siječnja 2025. godine u hibridnome obliku u NSK i na daljinu, a na njoj je sudjelovalo ukupno 25 polaznika uživo i 358 sudionika na daljinu putem platforme Zoom.

- edukacija *Uvod u knjižničnu platformu Alma i discovery servis Primo VE* održana je 28. travnja 2025. godine u NSK i na daljinu u okviru rada s testnim sučeljem (Sandbox). Na edukaciji je sudjelovalo 50 sudionika uživo i 72 sudionika na daljinu.
- edukacija *Bukineta* za rad u knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE* održana je 26. rujna 2025. godine u NSK i na daljinu. Ciklus edukacije nastavljen je stručnim posjetima projektnoga tima NSK za *Bukinet* četirima sveučilišnim knjižnicama u Puli, Rijeci, Zadru i Splitu od 29. do 30. rujna te od 6. do 7. listopada 2025., a edukacija je završena 17. listopada 2025. godine, kada je u NSK održana konzultacijska edukacija za još dvije institucijske zone: Sveučilište Sjever i Sveučilišnu knjižnicu u Slavonskome Brodu. Na edukaciji u sklopu *Bukineta* za rad u knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE* ukupno je sudjelovalo 177 sudionika na daljinu i 67 sudionika uživo.

Sistemsko knjižničarstvo: stručni skup i korisnička konferencija

Konferencija *Sistemsko knjižničarstvo 2025.: Knjižnična tehnologija u fokusu* održana je 21. studenoga 2025. godine u NSK. Konferencija je održana u okviru 9. otvorene konferencije korisnika knjižničnoga sustava NSK i knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti – *Bukinet,* a ujedno i kao drugi projektni seminar NSK kao partnerske ustanove u projektu *e-Sveučilišta*. Konferencija je održana uz potporu Ministarstva kulture i medija te u okviru projekta *e-Sveučilišta*. Program konferencije sastojao se od triju tematskih blokova s ukupno deset predavanja. Skupu je nazočilo više od 130 sudionika, od kojih je 70 sudjelovalo na daljinu. Posebna tema ovogodišnje korisničke konferencije bila je uspostava hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – *Bukinet,* temeljenoga na zajedničkoj knjižničnoj platformi *Alma/Primo VE* koja funkcionalno povezuje NSK i 82 knjižnice iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti. Dodatna tematska cjelina odnosila se na primjenu generativne umjetne inteligencije u procesima bibliografske i sadržajne obrade te kao potporu procesima učenja i istraživanja.

Projekt *e-Sveučilišta*: digitalna transformacija visokoga obrazovanja Republike Hrvatske

U okviru infrastrukturnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta* zadaća je NSK, kao središnje ustanove hrvatskoga knjižničnog sustava, pokrenuti procese digitalne transformacije knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti u Republici Hrvatskoj te pridonijeti razvoju digitalno zreloga visokoškolskog knjižničnog sustava. Dvije su osnovne aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava NSK i knjižnica visokoga obrazovanja (VO) i znanosti implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku te ulaganje u digitalnu tehnologiju radi preoblikovanja tradicionalnoga knjižničnog prostora NSK u digitalno zrele zone za učenje i istraživanje u okviru CroAtriuma i SciLaba NSK.

I. Projekt implementacije digitalne knjižnične platforme Alma/*Primo VE*

U okviru nacionalnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta,* NSK je uspješno provela projekt implementacije platforme knjižničnih usluga *Alma* i *discovery* servisa *Primo VE* (*Clarivate/Ex Libris*) te uspostavila hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – *Bukinet* koji učinkovito povezuje NSK i 82 knjižnice iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja. Novouspostavljeni knjižnični sustav *Bukinet* omogućuje pretraživanje približno 4,1 milijuna bibliografskih zapisa za tiskanu građu, izravan pristup otprilike 400 zbirki e-izvora u

cjelovitome tekstu, više od pola milijuna pojedinačnih naslova e-časopisa u nacionalnoj licenciji i zbirkama digitalne građe u otvorenome pristupu. Sustav omogućuje objedinjeno poslovanje s tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom u okviru jedinstvenoga programskog okružja, uvodeći digitalno zrelo knjižnično poslovanje temeljeno na analitici podataka te poduprto generativnom i agentskom umjetnom inteligencijom. Primjena formata MARC 21 i metapodatkovnih shema MODS i Dublin Core za izradbu bibliografskih zapisa i metapodataka u knjižničnoj platformi *Alma* omogućuje učinkovit kooperativni model rada te razvoj skupnoga kataloga na mrežnome mjestu http://katalog.bukinet.hr u mrežnoj zoni, uz istodobnu izgradnju pojedinačnih knjižničnih kataloga tiskane i digitalne građe te zbirki e-izvora u institucijskoj pretplati u deset institucijskih zona. Knjižnična platforma *Alma* knjižnicama omogućuje analitički uvid u cjelokupno knjižnično poslovanje (*Alma* Analitika) na razini pojedine knjižnice i sustava u cjelini, donošenje poslovnih odluka na temelju preporuka agentske umjetne inteligencije (usklađena nabava i međuknjižnična posudba), razvoj dijeljenih digitalnih knjižničnih usluga (*RapidILL* – brza digitalna dostava dokumenata) te unaprjeđenje korisničkog iskustva (PDA – nabava na zahtjev korisnika). Korisnicima je na raspolaganju i Potjeh – asistent umjetne inteligencije, integrirana generativna i agentska umjetna inteligencija kao potpora procesima istraživanja i učenja. Digitalna knjižnična platforma *Alma* omogućila je uspostavu jedinstvene, suradničke i digitalno zrele knjižnične mreže temeljene na konceptu knjižnice kao usluge (*library as a service*) relevantnih, vrednovanih i visokovrijednih izvora znanja. Time se repozicionira uloga visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica u Hrvatskoj, koje postaju ključna sastavnica nacionalne znanstvene digitalne infrastrukture i središte procesa istraživanja i učenja.

Projekt e-Sveučilišta i koncept knjižnica kao usluga: od kataloga do digitalne platforme

U okviru projekta *e-Sveučilišta* NSK je kao jedna od četiriju partnerskih ustanova, uz CARNET, Srce i AZVO, imala zadaću osigurati digitalno zrelu infrastrukturu koja će potaknuti procese digitalne transformacije knjižnica u sustavu znanosti i visokoga obrazovanja. Digitalna transformacija više je od implementacije digitalne tehnologije u tradicionalno radno okružje. Ona predstavlja organizacijsku promjenu koja nastaje primjenom najnovijih digitalnih tehnologija, a podupire razvoj inovativnih digitalnih proizvoda i usluga kao zadanih (*digital by default*) te stvaranje dodatnih vrijednosti kao odgovora na utjecaj disruptivnih tehnologija, osobito umjetne inteligencije na sva područja života. Stoga su aktivnosti u okviru projekta implementacije knjižnične platforme *Alma/Primo VE* usmjerene na transformaciju tradicionalnoga knjižničnog poslovanja u digitalno zrelo knjižnično poslovanje i razvoj novih digitalnih knjižničnih usluga koje se postojećom knjižničnom tehnologijom, poput integriranih knjižničnih sustava, ne mogu ostvariti.

Aktivnosti implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE

Projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga *Alma/Primo VE* u mrežnome okružju (Network Zone), uključujući NSK i 82 knjižnice visokoga obrazovanja i znanosti u jednome projektnom ciklusu, trajao je od 15. siječnja do 12. studenoga 2025. godine. Projekt implementacije digitalne platforme *Alma/Primo VE* koordinirala je NSK sa središnjim projektnim timom *Alma* NSK u suradnji s projektnim timom *Clarivate/ExLibris* i sveučilišnim projektnim timovima *Alma*. Tijekom intenzivnoga razdoblja provedbe projekta NSK je redovito pružala korisničke usluge, a sve su projektne aktivnosti provedene tako da se izbjegne i

najmanji prekid ili nedostupnost u njihovu pružanju. Projektom implementacije obuhvaćeni su svi radni procesi u NSK i 82 knjižnice, koje se po veličini fonda, politikama posudbe i korištenja građe te složenosti poslovanja međusobno znatno razlikuju. Na temelju prethodno izrađene *Studije izvodljivosti* i predložene topologije budućega visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku implementirano je suradničko mrežno okružje (Network Zone) te deset institucijskih zona (Institution Zones): ZaNSK, ZaZAG, Research, ZaHKS, UNIST, UNIZD, UNIRI, UNIPU, UNISB i UNIN.

Projekt implementacije obuhvatio je brojne i raznovrsne visokostručne aktivnosti, uključujući migraciju zapisa za cjelokupno poslovanje (BIB, HOL i ITEM) iz naslijeđenih sustava *Aleph*, *Koha* i *Metel*, konverziju bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikaciju zapisa, integraciju datoteka p2e (*print2electronic*) te aktivaciju znanstvenih baza e-izvora, e-časopisa i e-knjiga u nacionalnoj licenciji i pojedinačnoj pretplati. Obuhvaćeni su i uvoz središnje normativne datoteke NSK te njezina objava u zoni zajednice (Community Zone), uvoz podataka o korisnicima i posudbi, podataka o dobavljačima, metapodataka i digitalnih objekata (HAW), integracija repozitorija digitalne građe u otvorenome pristupu (Hrčak), implementacija servisa *RapidILL* – brze digitalne dostave dokumenata, konfiguracija produkcijskoga okružja knjižnične platforme *Alma* i *discovery* servisa *Primo VE* za skupni i pojedinačne knjižnične kataloge te primjena autentikacije AAI@Edu.hr. Projekt je uključivao i program osposobljavanja trenera**,** provedbu više ciklusa edukacija za rad s novom knjižničnom platformom koje su održavane na daljinu i uživo u NSK i sveučilišnim knjižnicama te uspostavu stalne skupine za redakturu hrvatskoga prijevoda knjižnične platforme *Alma/Primo VE*. Projekt implementacije rezultirao je provedbom znatno većega broja aktivnosti od početno planiranih te je osigurao ne samo ostvarenje zadanoga cilja nego i višu razinu kvalitete i stabilnosti novouspostavljenoga okružja za digitalno zrelo knjižnično poslovanje na razini svih uključenih knjižnica.

Provedbom implementacije knjižnične platforme *Alma/Primo VE* NSK je na kartu europskih nacionalnih knjižničnih sustava uvela hrvatski visokoškolski knjižnični sustav *Bukinet* koji se po veličini, značaju i funkcionalnostima svrstava među veće nacionalne knjižnične sustave u Europi, poput austrijske knjižnične mreže obv ili njemačkoga visokoškolskog knjižničnog konzorcija hbz. Implementacija knjižnične platforme *Alma/Primo VE* knjižnicama iz sustava znanosti i visokoga obrazovanja omogućila je primjenu najviših međunarodnih stručnih standarda i zahtjeva kibernetičke sigurnosti u okviru europskoga istraživačkog i obrazovnoga prostora te je objavom nacionalne normativne datoteke u zoni zajednice, trajnom stručnom redakturom prijevoda i uvođenjem indeksiranja utemeljenoga na hrvatskome jezičnom standardu omogućila i globalnu primjenu normativnih odrednica za imena, osobito hrvatskih autora, u skladu s međunarodnim standardima koje primjenjuje NSK kao nacionalno bibliografsko središte. Svi korisnici knjižnične platforme *Alma/Primo VE* u cijelome svijetu, uključujući knjižnice i njihove korisnike, odsad mogu koristiti knjižničnu platformu *Alma/Primo VE* na standardnome hrvatskom jeziku**.**

Utjecaj hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava Bukinet temeljenoga na knjižničnoj platformi Alma/Primo VE na hrvatski knjižnični ekosustav

NSK je uspostavom knjižničnoga sustava *Bukinet* pokrenula procese digitalne transformacije knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti koji će višestruko utjecati na cjelokupni hrvatski knjižnični ekosustav, osobito u sljedećim područjima:

- razvijenoj metodologiji za (samo)procjenu digitalne zrelosti knjižničnoga poslovanja
- prelasku na BIBFRAME
- objedinjenomu upravljanju tiskanom i digitalnom građom te e-izvorima
- suradničkoj katalogizaciji, uz smanjenje potrebe za izvornom katalogizacijom te usmjerenost na obogaćivanje i povezivanje bibliografskih zapisa (*linked open data*)
- prelasku s integriranih knjižničnih sustava na knjižničnu platformu temeljenu na načelima dijeljenja i razmjene izvora znanja te ponovne uporabe podataka i sinergijskoga učinka povezivanja različitih ekspertnih sustava
- primjeni integriranoga *eferbera* i deduplikacijske funkcije pri pretraživanju te generativne i agentske umjetne inteligencije pri izradbi i obogaćivanju metapodataka i optimizaciji radnih procesa
- utjecaju na razvoj knjižnične platforme *Alma* u skladu s hrvatskom kataložnom tradicijom i aktivnim sudjelovanjem u radu ekspertnih radnih skupina u međunarodnoj korisničkoj zajednici IGeLU.

Projektno financiranje u okviru projekta *e-Sveučilišta* završava 30. lipnja 2026. godine, no za sve pokrenute aktivnosti osigurani su potrebni preduvjeti za stabilan i održiv nastavak. Radi povećanja stabilnosti sustava u sljedećem razdoblju planira se provedba normalizacije metapodataka (čišćenje zapisa – *data clean* i *data wash*), deduplikacija konvertiranih zapisa bez potrebnih preduvjeta za automatsku deduplikaciju, izradba pravila za kooperativnu katalogizaciju, razvoj kompetencija knjižničara za rad s digitalnom platformom, uspostava sustava redaktora i urednika na razini institucijskih i mrežne zone, intenzivnija primjena generativne i agentske umjetne inteligencije pri izradbi zapisa te proširenje sustava novim knjižnicama.

II. Digitalno zrele zone za učenje i istraživanje u NSK – *Prostor kao usluga* (*Space as a Service*)

Prostor kao usluga (*Space as a Service*) novi je koncept koji potječe iz visokoškolskoga knjižničarstva te uvodi novi pogled na fizički prostor knjižnice kao uslugu u vlastitome pravu. Razvio se iz potrebe studenata da što bolje iskoristite knjižnični prostor kako bi poboljšali svoje cjelokupno iskustvo učenja. U okviru projekta *e-Sveučilišta* NSK provodi aktivnosti nabave suvremene digitalne opreme i pripadajućega namještaja radi preoblikovanja tradicionalnoga knjižničnog prostora u digitalno zrelu okružje za učenje i poučavanje. Izgradnja digitalno zrelih zona za samostalno i suradničko učenje u NSK predstavlja svojevrsni ogledni projekt za sve druge knjižnice iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti. Radi osiguranja održivosti aktivnosti tijekom 2024. godine s CARNET-om je sklopljen sporazum o korištenju dijela vanjskoga prostora NSK za potrebe uspostave pokaznoga laboratorija u kojem će korisnicima NSK te studentima i profesorima Sveučilišta u Zagrebu biti na raspolaganju najsuvremenija digitalna tehnologija. Tijekom 2025. godine s CARNET-om su provedene sve aktivnosti

prilagodbe prostora NSK za uspostavu zajedničkoga suvremenog koncepta Digitalnoga pokaznog laboratorija.

Nadalje, radi osnaživanja digitalnih kompetencija studenata i doprinosa razvoju inovativnih oblika učenja i poučavanja u okviru CroAtriuma, nove programske djelatnosti NSK, te SciLaba izrađen je idejni elaborat na temelju kojega se izrađuje tehnička specifikacija za nabavu paketa suvremene digitalne, računalne i komunikacijske opreme kao i pripadajućega namještaja prilagođenoga namjeni prostora. Ova će oprema omogućiti studentima i znanstveno-nastavnomu osoblju nove oblike učenja, poučavanja i otkrivanja znanja, uz korištenje posebno izrađenih digitalnih sadržaja koji se temelje na digitalizaciji i interpretaciji hrvatske kulturne baštine te znanstvenih izvora.

Razvoj novoga koncepta prostora kao usluge u NSK započeo je oglednim projektom, djelomično financiranim sredstvima NSK, koji je obuhvaćao nabavu dviju akustičnih kabina za digitalno učenje, i to jedne namijenjene pojedinačnomu korištenju i jedne za četiri osobe. Tijekom 2025. godine u okviru projekta *e-Sveučilišta* izrađena je tehnička specifikacija te je proveden otvoreni postupak javne nabave triju digitalnih kabina kapaciteta do šest osoba. Kabine su dostupne korisnicima na prvome, trećem i četvrtome katu čitaonica. Namijenjene su samostalnomu ili suradničkomu digitalnom učenju, praćenju nastave na daljinu te sudjelovanju na sastancima, radionicama i konferencijama na daljinu. Odlikuju se visokom razinom zvučne izolacije te su opremljene internetskim priključkom, prijenosnim računalom dostupnim na zahtjev, monitorom od 21” s HDMI povezivanjem, podesivim ventilacijskim sustavom, podesivim osvjetljenjem, priključnicom za USB i strujnom utičnicom.

Izvješće o korištenju kabina za samostalno ili suradničko digitalno učenje dostupno je u okviru Odjela korisničkih službi.

Također, u okviru projekta *e-Sveučilišta*, u dijelu koji se odnosi na nabavu digitalne opreme, NSK je u sklopu CARNET-ove aktivnosti opremanja ustanova visokoga obrazovanja i znanosti pokrenula nabavu dodatne digitalne opreme koja će biti na raspolaganju korisnicima NSK u okviru CroAtriuma i SciLaba NSK, i to:

- digitalni studio za snimanje tipa A
- prezentacijska dvorana tipa A
- multifunkcionalni sustav za udaljeno povezivanje
- prijenosni sustav za mrežni prijenos i snimanje
- tri interaktivna prezentacijska zaslona tipa 2
- četiri OPS računala za interaktivne prezentacijske zaslone tipa 2 i pripadajuće motorizirane stalke
- kamera PTZ, usmjereni (*shotgun*) mikrofon, audio i videomikser, zvučnici i bežični mikrofonski sustav
- projektor s projekcijskim platnom tipa 3
- edukacijski set za obuku upravljanja dronom i zračnoga snimanja.

Skupovi i sudjelovanja

Članovi projektnoga tima *Alma* sudjelovali su na konferenciji IGeLU 2025 koja se održala pod nazivom *Celebrating 20 Years of Community* (*Obilježavanje 20 godina zajednice*) od 15. do

17. rujna 2025. godine u Sieni u Italiji. IGeLU je međunarodna korisnička skupina tvrtke Ex Libris, a NSK je njezina članica od 2017. godine. Sudjelovanje članova projektnoga tima NSK za *Bukinet* na konferenciji IGeLU 2025 organizirano je u sklopu projektne aktivnosti provedbe programa stručnoga usavršavanja za članove projektnoga tima NSK.

U sklopu CARNET-ove konferencije za korisnike u visokome obrazovanju THECUC2025 – *e-Sveučilišta 4.0: Nove ideje, novi svijet*, održane u Rovinju od 5. do 7. studenoga 2025. godine, članovi projektnoga tima *Alma* NSK održali su radionicu pod nazivom *Metoda testiranja migracije podataka u knjižničnu platformu u oblaku Alma/Primo VE* i sesiju *Radni sastanak Alma projektnih timova*.

Članovi projektnoga tima NSK za *Bukinet* sudjelovali su na 19. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica na okruglome stolu pod nazivom *Topologija hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku: iskustva i očekivanja*.

3.1.3. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice provodi matične i razvojne poslove u sklopu redovitoga i projektnoga rada na uspostavi Hrvatske digitalne knjižnice, matične djelatnosti za digitalne knjižnice i zbirke te koordinaciji i razvoju poslovanja Digitalne knjižnice NSK u suradnji s više odjela NSK, osobito Odjelom digitalne knjižnice. U Centru je zaposleno šestero zaposlenika, od čega jedan matičar za digitalne knjižnice i zbirke.

Među poslovima provedenima u 2025. godini ističe se početak provedbe Plana digitalizacije građe u javnim knjižnicama, usmjerenoga na poticanje i koordinaciju digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama kao i neprekidni razvoj sustava Digitalne knjižnice NSK, osobito radi postizanja veće interoperabilnosti i povezivanja s drugim sustavima. Također se provodio rad na izgradnji digitalne zbirke *Croatica* te koordinaciji, edukaciji i poticanju suradnje i razvoja digitalnih knjižnica i zbirki. U 2025. godini u potpunosti je uspostavljen rad u novome sustavu platformi eOP, čime je znatno unaprijeđena registracija i dostava digitalne građe koja se provodi kao zakonska obveza hrvatskih nakladnika, a osigurana je i trajna pohrana digitalne *Croatice* u sigurnim uvjetima infrastrukture državnoga oblaka. U vezi s obvezom trajne pohrane digitalizirane knjižnične građe provodila se sustavna edukacija i uključivanje hrvatskih knjižnica u Središnji sustav trajne pohrane e-Kultura te pružala stručno-savjetodavna pomoć knjižničarima svih vrsta knjižnica povezana s digitalnom građom.

U poslovima Digitalne knjižnice NSK redovito se provodila koordinacija digitalizacije građe NSK-a i digitalizacije na zahtjev, upravljanje digitalnom građom, provedba razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe, nadzor kvalitete preslika i metapodataka, edukacija, rad na suradničkim projektima i međunarodnoj suradnji, promidžba te ostali poslovi povezani s digitalnom građom i sustavima digitalne knjižnice i usluga.

U okviru koordinacije rada Odjela digitalne knjižnice u 2025. godini provodila se koordinacija procesa prihvata obveznoga primjerka digitalne građe u sustavima eOP i HAW te usmjeravanje razvoja ostalih poslova Odjela.

Matična djelatnost za digitalne knjižnice i zbirke

U 2025. godini najveći dio aktivnosti matične djelatnosti odnosio se na sudjelovanje u provedbi Plana digitalizacije građe u javnim knjižnicama, odnosno prikupljanje i evaluaciju dostavljenih planova knjižnica različitih vrsta. Izradba Plana digitalizacije građe u javnim knjižnicama propisana je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti radi koordinacije digitalizacije u hrvatskim knjižnicama.

Redovito se pružala stručno-savjetodavna pomoć knjižnicama pri registraciji u sustav e-Kultura, dostavi metapodataka i digitalnih objekata (paketa SIP) u Središnji sustav trajne pohrane te njihovoj objavi na nacionalnome portalu hrvatske kulturne baštine e-Kultura. Do kraja 2025. godine u sustav e-Kultura registrirane su 43 knjižnice.

Proveden je stručni nadzor u Gradskoj knjižnici i čitaonici Požega, čime je dobiven uvid u poslovanje digitalne zbirke. Nastavljen je rad na snimci stanja u području digitalizacije i upravljanja digitalnom građom u hrvatskim knjižnicama. U suradnji s Odjelom za informacijske tehnologije radilo se na implementaciji novoga skupa podataka o digitalnim knjižnicama i zbirkama u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica. U sklopu Centra za tu je svrhu izrađen i dokument *Upute za unos statističkih podataka u Sustav online statistike – podaci o digitalnim knjižnicama i zbirkama*. U suradnji s voditeljicama nacionalnih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice te voditeljicom nacionalne matične djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice organizirani su sastanci za matične razvojne službe o temama povezanima s digitalnim knjižnicama i zbirkama te digitalnom građom. Pružala se stručno-savjetodavna pomoć i održavala komunikacija s voditeljima matičnih razvojnih službi svih vrsta knjižnica i knjižničarima u svim područjima unapređenja upravljanja digitalnim knjižnicama i zbirkama.

U sklopu Centra, kao dijela poslova matične službe za digitalne knjižnice i zbirke, pružana je pomoć u području digitalizacije, autorskoga prava, projekata digitalizacije i drugim područjima koja se odnose na poslovanje digitalnih knjižnica i zbirki.

Razvoj sustava i portala Digitalne zbirke NSK (redoviti i razvojni poslovi)

Tijekom 2025. godine nastavljen je rad na razvoju i održavanju sljedećih sustava i portala: Digitalne zbirke NSK, Digitalizirane stare hrvatske novine i časopisi, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitoriji ocjenskih radova – ZIR i DR, Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorij NSK, Virtualne izložbe NSK i Glagoljica.hr. Centar aktivno sudjeluje i u razvoju suradničkih sustava Dabar i Znameniti.hr.

U sklopu razvoja sustava i portala Digitalne zbirke NSK na mrežnome mjestu http://digitalna.nsk.hr, temeljenih na sustavu za upravljanje izvorno digitalnom i digitaliziranom građom NSK (Indigo), tijekom 2025. godine provodilo se održavanje i razvoj sustava, uključujući prilagodbe zahtjevima povezivanja sa sustavom e-Kultura te razmjenu podataka s novim knjižnično-informacijskim sustavom NSK.

U sklopu razvoja sustava za prihvat obveznoga primjerka digitalne građe (eOP), u suradnji s Ministarstvom kulture i medija, radilo se na unaprjeđenju rada sustava i otklanjanju teškoća u registraciji e-nakladnika.

U sklopu razvoja Hrvatskoga arhiva weba (u daljnjem tekstu: HAW), uz tehničku podršku Srca i Odjela za informacijske tehnologije, radilo se na migraciji na novi sustav za selektivno pobiranje – Web Curator Tool (WCT).

U suradnji s Odjelom za informacijske tehnologije redovito se provodilo uključivanje drugih ustanova u sustav URN:NBN i dodjela trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima NSK radi trajnoga označivanja digitalne građe.

Rad na nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova ZIR i DR provodio se uz tehničku podršku Srca i u suradnji s Koordinacijskim odborom razvoja Dabra. Održavali su se i Repozitorij Sveučilišta u Zagrebu te institucijski Repozitorij NSK, u kojem se pohranjuju i daju na korištenje rezultati znanstvenoistraživačkoga, intelektualnoga i kreativnoga rada zaposlenika NSK.

Izgradnja digitalne zbirke Croatica

Kao dio poslova na izgradnji digitalne zbirke *Croatica* i uspostavi Hrvatske digitalne knjižnice, čija je uspostava određena Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnikom o obveznom primjerku i Standardom za digitalne knjižnice, provodili su se poslovi koordinacije i provedbe prihvata obveznoga primjerka e-publikacija i digitalnih ocjenskih radova, koordinacije poslova HAW-a te digitalizacije građe NSK. Centar je provodio i upravljanje digitalnom građom, od prihvata odnosno izradbe do pohrane, uključujući nadzor kvalitete i osiguravanje dostupnosti digitalne građe.

Kako bi se pridonijelo izgradnji cjelovite digitalne zbirke *Croatica,* u 2025. godini radilo se na nabavi najranije arhiviranih hrvatskih mrežnih stranica u najvećem svjetskom arhivu weba, Internet Archiveu, od 1996. do 2011. godine, objavljenih na .hr domeni (približno 160 milijuna zapisa odnosno datoteka, ukupne veličine otprilike 2 TB komprimiranih podataka). Tijekom 2025. godine provedeno je i deset tematskih pobiranja, među kojima su *SP Hrvatska, Danska, Norveška 2025. – srebrni rukometaši, Izbori za predsjednika Republike Hrvatske 2024. – 2025., Papinska konklava 2025., Lokalni izbori 2025.* i *Rat u Ukrajini 4.* Također se radilo na provedbi 15. pobiranja domene .hr.

Nastavljen je rad u sustavu za prihvat obveznoga primjerka svih vrsta digitalne građe – sustavu eOP koji se provodio u Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Odjelu digitalne knjižnice. U 2025. godini u sustav eOP registrirano je 205 nakladnika digitalne građe te je zaprimljeno 2139 jedinica različitih vrsta digitalne građe.

U sustave Digitalne knjižnice NSK-a (Digitalne zbirke NSK, HAW, ZIR, DR i Repozitorij NSK) u 2025. godini unesena je ukupno 50 231 jedinica građe, a krajem godine sustavi su sadržavali 525 925 jedinica građe, što u odnosu na 2024. godinu predstavlja rast od 12,4 posto. U sklopu 15. pobiranja domene .hr prikupljen je 111 791 URL.

U sustavu Digitalne zbirke NSK radilo se na izradbi i uređivanju metapodataka i koncepata. Ukupno je izrađeno 25 698 zapisa metapodataka i 756 koncepata. Na kraju 2025. godine sustav Digitalne zbirke NSK dosegnuo je 114 431 jedinicu digitalne građe s 334 367 datoteka. U 2025. godini dodijeljeno je 107 096 jedinstvenih identifikatora URN:NBN za zapise digitalne građe.

Kao dio predstavljanja i osiguravanja lakše dostupnosti hrvatske kulturne baštine, u 2025. godini ponovno je uspostavljena dostava metapodataka Europeani, pri čemu su, uz korištenje agregatora Ministarstva kulture i medija, dostavljeni metapodatci digitalne građe iz Zbirke zemljovida i atlasa.

U sklopu sustava i portala Virtualne izložbe na mrežnome mjestu http://virtualna.nsk.hr radilo se na izradbi novih virtualnih izložbi i poticanju suradnje s drugim ustanovama. Tijekom 2025. godine objavljene su tri virtualne izložbe: *Braunov atlas „Civitates Orbis Terrarum" u Grafičkoj zbirci NSK, Miroslav Miletić (1925. – 2018.)* i *Neobjavljena priča znamenitih žena: iz ostavštine Antuna pl. Cuvaja od Carevdara*.

Projekti i suradnja

Provedeno je nekoliko razvojnih projekata i projekata digitalizacije građe i u vođenju i u sudjelovanju u provedbi novih i tekućih projekata: *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige* – vođenje, *Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje* – vođenje, *Znameniti.hr* (HAZU) – suradnja s Konzorcijem Znameniti.hr i *Hrvatski iseljenički tisak* – suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu. Izrađen je portal Incunabula Croatica na mrežnome mjestu https://digitalna.nsk.hr/incunabulacroatica koji okuplja podatke o hrvatskim inkunabulama.

Ističe se provedba druge faze višegodišnjega programa *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige*, čija je svrha osigurati dostupnost i posrednu zaštitu izvornika knjižnične građe koja predstavlja prioritet u digitalizaciji kao dio nacionalne zbirke *Croatica* i kulturno dobro, a ujedno je osobito tražena i fizički osjetljiva.

Nastavljen je rad na projektu *Čitam lakše! – digitalni sadržaji u obliku laganom za čitanje*, posvećenom povećanju pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja te olakšavanju pristupa digitalnim sadržajima iz zbirki NSK. U 2025. godini pripremljeno je pet novih lektirnih naslova iz fonda NSK, koji su prošli postupak jezične i grafičke prilagodbe u skladu sa *Smjernicama za građu laganu za čitanje* (IFLA, 2010.), čime je povećan broj sadržaja digitalne građe NSK prilagođenih i učinjenih pristupačnijima osobama s disleksijom i drugim teškoćama čitanja. Ti su sadržaji dostupni na portalu Digitalne zbirke NSK u posebnoj digitalnoj zbirci *Građa lagana za čitanje*.

Organiziran je i održan Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), skup posvećen digitalizaciji kulturne i znanstvene baštine, sustavima za upravljanje digitalnom građom, digitalnim proizvodima i uslugama te promidžbi digitalizacijskih projekata. Skup je održan 8. i 9. svibnja 2025. godine, a sudjelovalo je 166 sudionika te je održano 25 izlaganja i nekoliko popratnih programa.

U sklopu međunarodne suradnje zaposlenice Centra izabrane su u drugi mandat kao članice te u novi mandat kao predsjednice Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA News Media Section) kao i u prvi mandat kao članice Sekcije za statistiku i vrednovanje (IFLA Statistics and Evaluation Section). Sudjelovalo se u zajedničkoj organizaciji radionica IFLA News Media Section i IIPC-a. Također se sudjelovalo u otvorenim pozivima zajednici za arhiviranje weba u sklopu International Internet Preservation Consortium Membership Engagement Portfolia. Nastavljena je suradnja s Europeanom na temama povezanima s

digitalizacijom, dostupnošću i vrednovanjem digitalne građe te sudjelovanje u radu Upravljačke skupine Europeana Impact Community.

Edukacija i promidžba

Iz područja rada Centra održano je nekoliko pozvanih predavanja, 17 izlaganja i posterskih izlaganja, više radionica te niz konzultacija. U sklopu CSSU-a održana su dva tečaja o autorskome pravu i digitalizaciji knjižnične baštine. Objavljen je jedan pregledni rad i nekoliko priloga. U sklopu provedbe stručne prakse studenata knjižničarstva u NSK provedena je edukacija studenata knjižničarstva s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Usluge i sadržaji Digitalne zbirke NSK predstavljeni su na izlaganjima na hrvatskim i međunarodnim skupovima. U suradnji s Uredništvom portala NSK radilo se na promidžbi digitalnih sadržaja i usluga na portalima, u medijima i na profilima NSK na društvenim mrežama.

3.1.4. Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara

Aktivnosti Centra za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara obuhvaćaju provedbu strukturiranoga programa stručnoga usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj i Zbirke za knjižničarstvo. Redoviti poslovi obuhvaćaju i organizaciju praktičnoga rada za studente knjižničarstva te informacijskih i komunikacijskih znanosti kao i suradnju na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja.

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)

Tečajevi CSSU-a namijenjeni su knjižničarima iz svih vrsta knjižnica, studentima knjižnične i informacijske znanosti te arhivskoj i muzejskoj zajednici.

Djelovanje CSSU-a u 2025. godini omogućeno je sredstvima za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture i medija. Elektroničko izdanje godišnjega programa izobrazbe javno je dostupno na mrežnome mjestu http://cssu.nsk.hr.

Redoviti program stalnoga stručnog usavršavanja

Godišnji program za 2025. godinu strukturiran je u devet osnovnih modula i obuhvaća ukupno 90 različitih edukacija u organizaciji CSSU-a.

Osim osnovnih tečajeva, polaznici mogu izabrati i tečajeve Srca, čiji je program dostupan na mrežnim stranicama CSSU-a. Redovito se distribuiraju elektroničke novosti s pregledom tečajeva CSSU-a, a neprekidno se osuvremenjuju Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika te mrežne stranice CSSU-a.

Program za 2025. godinu sadržavao je pet e-tečajeva. Riječ je o fleksibilnome obliku edukacije u kojem polaznik samostalno upravlja procesom učenja jer se e-tečaju može pristupiti s bilo kojega mjesta i u bilo koje vrijeme. Time se povećava dostupnost edukacija i potiče usvajanje digitalnih kompetencija. E-tečajevi su za polaznike besplatni i dostupni u sustavu za e-učenje Sveučilišnoga računskog centra Sveučilišta u Zagrebu (Srce) Moodle u društvu – MoD.

Tijekom godine ostvarena su tri oblika edukacija: tečajevi odnosno radionice u fizičkome prostoru, mrežni seminari i e-tečajevi.

CSSU je u ovome razdoblju ostvario 193 sata edukacije. Održano je 66 edukacija: 31 tečaj u fizičkome prostoru i 30 mrežnih seminara, a tijekom godine polaznicima je bilo dostupno i pet e-tečajeva. Broj dostupnih e-tečajeva povećao se za jedan u odnosu na prethodnu godinu. Broj održanih mrežnih seminara bio je manji (2024. – 41 mrežni seminar, a 2025. – 30 mrežnih seminara), dok se zbog pojačanoga interesa polaznika povećao broj tečajeva odnosno radionica u fizičkome prostoru (2024. – 23 tečaja, a 2025. – 31 tečaj).

Tijekom 2025. godine u programima CSSU-a sudjelovalo je 3865 polaznika, od kojih najviše iz školskih knjižnica (35,3 posto), zatim iz narodnih (33,1 posto), visokoškolskih (13,9 posto), specijalnih (7,5 posto) te iz NSK (5,1 posto). U kategoriji Ostali (polaznici iz muzeja, arhiva i sl.) sudjelovalo je 3,5 posto polaznika, dok za 1,6 posto polaznika nije poznata ustanova zaposlenja.

U usporedbi broja polaznika u 2024. i 2025. godini vidljivo je povećanje broja polaznika u svim oblicima edukacija: tečajevima u fizičkome prostoru (2024. – 418 polaznika, a 2025. – 568 polaznika), mrežnim seminarima (2024. – 2932 polaznika, a 2025. – 3217 polaznika) i e-tečajevima (2024. – 32 polaznika, a 2025. – 80 polaznika). Takav rezultat može se pripisati povećanomu interesu polaznika za sve oblike edukacija, ali i povećanomu kapacitetu mrežnih seminara, što je omogućilo istodobno sudjelovanje većemu broju polaznika.

U 2025. godini došlo je do promjene trendova u pohađanju trajne izobrazbe te je uočljiv porast udjela polaznika iz narodnih knjižnica i kategorije Ostali, uz istodobno smanjenje udjela polaznika iz visokoškolskih knjižnica, što se može tumačiti njihovom velikom uključenošću u implementaciju platforme knjižničnih usluga *Alma/Primo VE* i uspostavu sustava *Bukinet*. Udio polaznika iz školskih i specijalnih knjižnica te iz NSK ostao je nepromijenjen.

Mrežni portal CSSU-a

Mrežni portal CSSU-a dostupan je na mrežnome mjestu http://cssu.nsk.hr. Portal sadrži informacije o izvorima i novitetima u području obrazovanja i stručnoga usavršavanja, pregled novosti i događanja povezanih s aktivnostima CSSU-a, integrirani sadržaj o novim tečajevima Srca, odabrane otvorene obrazovne sadržaje, slobodan pristup e-izdanjima CSSU-a (izvješćima, znanstvenim publikacijama i sl.), informacije o programu studentske prakse te mogućnostima razvoja stručne i znanstvene karijere. Posjetitelji se mogu prijaviti kako bi besplatno primali obavijesti o edukacijama CSSU-a.

Objavljeni radovi i sudjelovanje na konferencijama

Tijekom 2025. godine u međunarodnim časopisima objavljena su dva znanstvena rada o stavovima hrvatskih knjižničara o građanskoj znanosti te kompetencijama potrebnima za organizaciju i provedbu aktivnosti građanske znanosti u knjižnicama.

Sudjelovalo se na jednoj međunarodnoj konferenciji, a na 19. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica predstavljeni su preliminarni rezultati istraživanja o programima trajne izobrazbe CSSU-a radi poticanja razmjene stručnih iskustava i suradnje, odnosno relacijskih praksi u knjižničarskoj zajednici.

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Potvrde o pohađanju programa, izražene u CEU bodovima i postignutoj razini kompetencija, polaznicima izdaje CSSU radi bilježenja postignutoga učenja i usavršavanja. Priređeno je i izdano 11 kumulativnih potvrda o aktivnostima stručnoga usavršavanja radi izbora u više stručno zvanje.

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj

Projekt *Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj* temelji se na upisniku koji na jednome mjestu obuhvaća podatke i procese povezane sa stjecanjem knjižničarskih zvanja svih knjižničara u Republici Hrvatskoj – od ulaska u struku i polaganja stručnoga ispita do napredovanja u viša stručna zvanja, u skladu s mjerilima propisanima Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (NN 107/21). Podatci o knjižničarskim zvanjima na području Hrvatske sustavno se prikupljaju i bilježe u sustavu Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj. Neprekidno se provodi testiranje i optimiziranje sustava te praćenje njegove kvalitete.

Tijekom 2025. godine u sustav su unesena 154 nova zapisa, a 65 zapisa osuvremenjeno je novim podatcima (o prevedenome i/ili stečenome višem zvanju). Sustav trenutačno sadrži 2009 zapisa.

Zbirka za knjižničarstvo

Zbirka za knjižničarstvo nalazi se u slobodnome pristupu građi te služi kao priručna zbirka CSSU-a za potrebe stalnoga stručnog usavršavanja i cjeloživotnoga učenja. U Zbirci se odabiru, prikupljaju, pripremaju i daju na korištenje stručna djela iz područja knjižničarstva te informacijskih i komunikacijskih znanosti. Zbirka okuplja više od tri tisuće naslova omeđenih publikacija u slobodnome pristupu građi te više od četrdeset hrvatskih i inozemnih časopisa. Tijekom 2025. godine pribavljena su 24 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, a redovito je pristigao 41 sveščić serijskih publikacija. Posuđeno je 70 jedinica građe za korištenje u čitaonici i izvan Knjižnice. Smanjen broj pribavljenih naslova u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje posljedica je manjka osoblja uzrokovanoga dugotrajnim bolovanjem jednoga zaposlenika.

Studentska praksa u 2025. godini

Osim prakse u prostoru NSK, uveden je i mrežni model studentske prakse, tijekom kojega su studenti dobivali zadatke koje je bilo moguće obavljati od kuće. Studenti su također imali mogućnost prijave na mrežne seminare CSSU-a. Poslovi povezani s organizacijom i koordinacijom studentske prakse uključivali su izradbu uputa studentima za obavljanje stručne prakse na daljinu, izradbu izvješća o provedenoj studentskoj praksi, usklađivanje, komunikaciju i dogovor s voditeljima studentske prakse i studentima te vođenje dokumentacije o studentskoj praksi.

Studentsku praksu u NSK ostvarilo je devetero studenata, uz ukupno ostvarena 886 sata praktičnoga rada.

Interne edukacije za zaposlenike NSK

U skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta NSK organizacijom edukacija za zaposlenike, u povodu Tjedna otvorenoga pristupa pripremljen je ciklus od četiriju mrežnih seminara. Središnja je tema glasila *Tko je vlasnik našeg znanja?*, čime je potaknuta važna i aktualna rasprava o pristupu, pravima i odgovornostima u svijetu znanstvenih informacija. Predavanja su donijela vrijedne uvide i praktične smjernice iz područja otvorene znanosti, upravljanja istraživačkim podatcima, bibliometrijskih pristupa i građanske znanosti, a bila su dostupna i svim zainteresiranim članovima Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Sudjelovalo je 345 polaznika.

Interna predstavljanja konferencija na kojima su sudjelovali zaposlenici NSK održana su tijekom godine na daljinu u šest termina, uz ukupno 559 polaznika.

Vodič za nove zaposlenike

Kako bi se olakšala integracija zaposlenika u novo radno okružje, tijekom 2025. godine radilo se na izradbi publikacije *Vodič za nove zaposlenike Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*, kojom se novim zaposlenicima omogućuje lakše snalaženje u prostoru Knjižnice te upoznavanje s osnovnim radnim obvezama i procedurama.

Erasmus+

U organizaciji CSSU-a ostvarena je suradnja u sklopu programa *Erasmus+* prilikom posjeta i stručne izobrazbe knjižničarke iz Gradske knjižnice u Lapui u Finskoj. Za posjet je pripremljen program aktivnosti.

Redovito se odgovaralo na pristigle upite o mobilnosti, no drugi posjeti nisu ostvareni zbog odustajanja kandidata.

3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI

Nabava i politika izgradnje fondova odnosno zbirki NSK određena je njezinom dvojnom zadaćom – nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. NSK izgrađuje svoje opće i posebne fondove knjižničnom građom u svim analognim i digitalnim pojavnostima u skladu sa zakonskim obvezama i usvojenim smjernicama za izgradnju zbirki. Građa se nabavlja svim načinima nabave – obveznim primjerkom, kupnjom, zamjenom i darom, a povremeno i otkupom, a u skladu s Planom rada NSK za 2025. godinu koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK*. U Odjelu za nabavu i izgradnju zbirki djeluju tri procesa: **Nabava i izgradnja zbirke *Croatica*, Nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke** te **Prihvat i otprema građe** u kojima je zaposlen 21 zaposlenik.

Redoviti poslovi

Redovite aktivnosti Odjela obuhvaćale su prihvat građe, njezin odabir, označivanje vlasništva, opremanje zaštitnim barkodom, inventarizaciju, signiranje pristigle građe u sustavu *numerus currens*, izradbu preliminarnoga zapisa, zapisa o posjedovanju i zapisa o primjerku, sustavnu

kontrolu i reklamaciju potpunosti pristizanja građe te njezino usmjeravanje na pripadajuće lokacije kao i suradnju s drugim odjelima NSK te nakladnicima, kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

Nastavljena je provedba usklađene nabave u NSK i knjižnicama svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu radi racionalizacije troškova nabave građe, izbjegavanja nepotrebnoga podvostručavanja publikacija, popunjavanja značajnih praznina u fondovima, informiranja korisnika o raspoloživosti građe, osiguravanja dostupnosti, izgradnje sveučilišnih zbirki i analize korištenja nabavljene građe.

Zaposlenici Odjela sudjelovali su u različitim stručnim povjerenstvima i radnim skupinama te razvojnim aktivnostima povezanima s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK, a prema mogućnostima sudjelovali su i na hrvatskim i međunarodnim konferencijama.

Razvojni programi

Provedena su tri programa u 2025. godini: *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*, *Knjižnica Ljudevit Gaj u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnog identiteta hrvatskog naroda u Crnoj Gori* te *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirki Yugoslavica u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama*. Pripremljeni su i prijedlozi četiriju programa za 2026. godinu: *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*, *Partnerstvom do čitatelja – radionica za nakladnike*, *Upravljanje građom obveznog primjerka: analiza stanja, očuvanje i pristup* prema MKM-u te *Ostavština Vere Horvat Pintarić* Gradu Zagrebu.

U suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom i Komisijom za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu zaposlenice Odjela sudjelovale su u programskome i organizacijskome odboru 6. stručnog skupa *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: upravljanje revizijom i otpisom*.

3.2.1. Nabava i izgradnja zbirke *Croatica*

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađivala se sustavnim prikupljanjem hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to prihvatom obveznoga primjerka u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnika o obveznom primjerku. Hrvatski nakladnici dužni su NSK o svojem trošku dostavljati četiri primjerka knjiga, časopisa i zbornika koji nisu financirani ili sufinancirani javnim sredstvima, od kojih NSK u svoj fond pohranjuje dva primjerka, a po jedan primjerak šalje sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru. Knjige, časopise i zbornike financirane ili sufinancirane javnim sredstvima nakladnici su dužni dostaviti u devet primjeraka, od kojih dva zadržava NSK, a po jedan primjerak šalje sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Puli, Rijeci, Osijeku, Zadru i Mostaru te općeznanstvenoj knjižnici u Dubrovniku.

Obvezni primjerak digitalne građe (e-publikacija i mrežna građa) od 2024. godine dostavlja se u sustave eOP i HAW, pohranjuje u sustavima trajne pohrane (državni oblak) te čini dostupnim

u sustavima Digitalne knjižnice NSK u skladu s propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

Zbirka *Croatica* upotpunjivala se i kupnjom, zamjenom i darom. Obilježja procesa izgradnje nacionalne zbirke jesu točnost, sveobuhvatnost i potpunost obveznoga primjerka (sustavni nadzor i kontrola pristizanja), što uključuje i provedbu nabave građe *Croatica* objavljene u inozemstvu (inozemna *Croatica*), popunjavanje praznina u fondu (stara *Croatica*) i potporu izgradnji posebnih (sadržajnih) zbirki.

Zbirka inozemne *Croatice*

Važan dio zbirke *Croatica* čini Zbirka inozemne *Croatice* (ZIC) sa zadaćom okupljanja djela hrvatskih autora objavljenih izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske te djela na hrvatskome jeziku objavljena u inozemstvu. Građa se najvećim dijelom pribavljala darom, zamjenom i/ili ciljanom kupnjom odabranih naslova. Suradnja s novim darovateljima i suradnicima neprekidno se proširivala, a adresari suradnika (udruga, društava i autora) dopunjavali su se novim podatcima.

Prema mogućnostima sudjelovalo se na predstavljanjima knjiga autora hrvatskoga podrijetla koji djeluju izvan Republike Hrvatske, u ocjenjivačkim povjerenstvima te promidžbi hrvatskih autora u inozemstvu.

Za Zbirku je nabavljeno 349 novih naslova u 422 primjerka knjiga te 30 naslova časopisa i novina u 193 sveščića odnosno broja.

Izgradnja i upravljanje fondom/zbirkama

Obvezni primjerak

U skladu s Planom rada NSK za 2025. prihvat građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima obveznoga primjerka u zbirku *Croatica* iznosi 77 690 jedinica građe:

- 8534 naslova, odnosno 17 053 primjerka omeđenih publikacija, od čega 1193 pripadaju sitnomu tisku
- 3047 uvezanih svezaka serijskih publikacija (časopisa i novina), odnosno 20 868 sveščića odnosno brojeva
- 454 jedinice notne građe, plakata, zemljopisnih karata i atlasa, razglednica, grafičkih mapa i sl.
- 583 jedinice zvučne glazbene građe – CD-a, DVD-a, digitalnih zvučnih zapisa i gramofonskih ploča
- 600 jedinica građe na e-prijenosnome mediju
- 913 primjeraka ocjenskih radova – 698 tiskanih disertacija, 192 disertacije na CD-u i 23 na USB-u.

Digitalna zbirka *Croatica* – za obvezni primjerak u sustavima Digitalne knjižnice NSK na mrežnome mjestu https://digitalna.nsk.hr izrađeni su metapodatci i unesene datoteke za:

- 1096 e-knjiga
- 1453 sveščića e-časopisa
- 1156 e-članaka
- 8486 arhiviranih primjeraka integrirajuće građe.

Zbog prelaska na novu knjižničnu platformu *Alma/Primo VE* novine tijekom prosinca nisu evidentirane (čekirane).

Razlog smanjenja broja završnih i diplomskih radova te disertacija u digitalnome obliku pohranjenih u nacionalnim repozitorijima jest kašnjenje u dostavi podataka zbog prelaska na novu inačicu sustava Dabar.

Tablica 2. Obvezni primjerak u 2025. godini.

Obvezni primjerak na materijalnim nositeljima	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Omeđene publikacije	14 766	17 053	(+ 15 %) ↗
Serijska građa (nije uključena integrirajuća građa)	30 420	20 868	(– 31 %) ↘
Note, plakati, karte, razglednice i sl.	276	454	(+ 64 %) ↗
Zvučna glazbena građa	906	583	(– 34 %) ↘
Građa na e-prijenosnome mediju	491	600	(+ 22 %) ↗
***Online* obvezni primjerak**	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
E-knjige	741	1096	(+ 48 %) ↗
E-članci	2316	1156	(– 50 %) ↘
E-časopisi	1964	1453	(– 26 %) ↘
Integrirajuća građa	8322 arhivirana podatka	8486 arhiviranih podataka	(+ 2 %) ↗
E-završni i diplomski radovi	31 917	24 329	(– 24 %) ↘
E-disertacije	1061	699	(– 36 %) ↘

Serijske publikacije

Časopisi i novine

U 2025. godini pristiglo je 20 868 sveščića hrvatskih časopisa i novina, uključujući i sitni tisak, koji su uvezani u 3047 mapa. Radi osiguravanja potpunosti fonda svakodnevno se provodi kontrola i reklamacija nepristiglih brojeva časopisa i novina. Ostali poslovi povezani s časopisima uključuju odabir i izdvajanje građe u sitni tisak i Hrvatsku nacionalnu bibliografiju, Niz B – članci, u koju je radi obrade proslijeđeno 585 sveščića hrvatskih znanstveno-stručnih časopisa.

Skupno izvješće za ostale vrste građe

Od neknjižne građe, koja obuhvaća note, plakate, zemljopisne karte i atlase, razglednice, izvorne grafičke mape i ostalu građu, pristigle su 454 jedinice, i to 180 primjeraka zemljopisnih karata, šest atlasa, 228 primjeraka tiskanih nota, 39 plakata i jedna grafička mapa – grafička reprodukcija.

Od zvučne glazbene građe pristigle su 583 jedinice, od čega 337 primjeraka CD-a, 165 primjeraka gramofonskih ploča i 81 digitalni zvučni album.

Od građe na e-prijenosnom mediju pristiglo je 600 jedinica – 530 primjeraka CD-a, dva CD-ROM-a, dva DVD-a, 56 kompleta, jedan USB i devet ostalih jedinica.

U Odjelu digitalne knjižnice provedeno je 15. pobiranje vršne domene .hr, koje je trajalo od 28. studenoga do 5. prosinca 2025. godine. Inicijalni popis aktivnih domena koji je dostavio CARNET iznosio je 138 796 domena. U odnosu na 2024. godinu (134 506), broj aktivnih domena povećao se na 138 796.

Pobiranjem je preuzeto 16,3 TB sadržaja, koji je pohranjen u format WARC i zauzima 9,7 TB diskovnoga prostora.

Predakcesijski i akcesijski poslovi

Signirano je 17 879 jedinica građe (za sve oblike nabave), izrađeno je 3375 preliminarnih zapisa, 20 398 zapisa o posjedovanju i 20 848 zapisa o primjerku. Reklamirano je 2500 naslova omeđene građe i približno 340 naslova serijskih publikacija.

Izdano je 4850 potvrda o dostavi obveznoga primjerka, čime nakladnici odnosno izdavači mogu ostvariti potporu nadležnoga ministarstva za nove naslove.

Tijekom godine pristiglo je i proslijeđeno na obradu 698 tiskanih disertacija i 215 primjeraka na prijenosnim medijima (CD-ROM i USB).

Na temelju ugovora sa Sveučilištem u Zagrebu pristiglo je i proslijeđeno 720 disertacija u Rektoratsku zbirku – zbirku Sveučilišta u Zagrebu koja je u trajnoj pohrani u NSK.

Revizija i otpis knjižnične građe u hrvatskim knjižnicama

Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilniku o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, knjižnice su dužne dostaviti revizijske popise na uvid nadležnoj matičnoj službi u Hrvatskome zavodu za knjižničarstvo radi odobrenja i mogućega odabira za fond NSK. U 2025. godini iz hrvatskih je knjižnica pristiglo i pregledano 147 otpisa građe s ukupno 62 085 naslova, pri čemu je za fond NSK odabrano 1477 jedinica. Tako je u NSK pristiglo 1187 naslova hrvatskih knjiga i serijskih publikacija – unikata, arhivskih primjeraka i duplikata, od kojih su neki odabrani za zamjenu.

Kupnja, zamjena i dar

Kupnjom, zamjenom i darom za opće i posebne fondove odnosno zbirke pribavljeno je 2989 jedinica građe.

Kupnja

U skladu s raspoloživim financijskim sredstvima u 2025. godini za izgradnju zbirki kupljeno je 879 jedinica građe za opće i posebne fondove te usklađenu nabavu: 384 naslova hrvatskih i inozemnih knjiga, dva atlasa, pet crteža, 482 rukopisne note i četiri naslova inozemnih časopisa te jedan hrvatski časopis u 24 sveščića.

Zamjena

Zamjena publikacija s knjižnicama srodnoga profila dio je procesa nabave građe, ali i oblik međunarodne kulturne suradnje te jedan od načina pribavljanja inozemne knjige. Program zamjene organiziran je na temelju uzajamne vrijednosti knjižnične građe. U bazu viškova knjiga ove je godine upisano 1000 naslova koji se koriste za zamjenu s inozemnim knjižnicama ili se nude na dar matičnim županijskim knjižnicama. Na temelju popisa viškova knjiga (popisi br. 159 i 160, svaki s po 500 naslova) knjižnice odabiru naslove za izgradnju svojih zbirki. U prethodnoj godini popisi su poslani svim nacionalnim i sveučilišnim knjižnicama u svijetu s kojima je NSK u sustavu zamjene te hrvatskim sveučilišnim, visokoškolskim, specijalnim i gradskim knjižnicama kojima je građa ponuđena na dar.

U zamjenu su poslane 3152 jedinice građe, od čega 658 knjiga i 2494 sveščića novina i časopisa, dok je u NSK zamjenom pristiglo 116 jedinica građe, od čega 64 knjige, dvije jedinice rukopisnih nota, 46 naslova časopisa uvezanih u sveske i četiri neuvezana sveščića.

Svake godine NSK potiče suradnju s hrvatskim nakladnicima kako bi promicala vrijednost hrvatske knjige i hrvatskih autora. Za potrebe nabave knjiga za sustav međunarodne zamjene publikacija NSK dobiva sredstva od Ministarstva kulture i medija za program *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti*. Kupljeno je 97 naslova knjiga te 16 naslova časopisa.

Dar

U skladu sa svojom nabavnom politikom NSK prihvaća darove drugih knjižnica i ustanova te pojedinaca iz zemlje i inozemstva. Tako su u 2025. godini u NSK darom pristigle 1994 jedinice građe, i to 1576 knjiga, šest atlasa, devet CD-a, 35 crteža, jedna grafička mapa, pet gramofonskih ploča, 61 zemljopisna karta, dvije jedinice rukopisnih nota, 81 jedinica tiskanih nota, jedna grafika, 13 plakata, 120 naslova časopisa uvezanih u 198 svezaka i šest neuvezanih sveščića.

Na temelju popisa viškova knjiga poslano je na dar hrvatskim narodnim i fakultetskim knjižnicama te srodnim ustanovama 372 knjige.

Od darova i otpisa nadopunjuje se zbirka *Croatica*, uključujući arhivski primjerak, primjerak za korištenje i duplikate.

Ponuda je svih vrsta građe u zamjeni ograničena, a prihvat darova provodio se u skladu s ponudama.

Tablica 3. Kupnja, zamjena i dar u 2025. godini.

Vrsta nabave	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Kupnja (knjige)	377	383	(+ 2 %) ↗
Kupnja (ostalo)	166	496	(+ 199 %) ↗
Zamjena (knjige)	408	64	(– 84 %) ↘
Zamjena (ostalo)	34	52	(+ 53 %) ↗
Dar (knjige)	1747	1576	(– 10 %) ↘
Dar (ostalo)	314	418	(+ 33 %) ↗

3.2.2. Nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke

Tiskana građa

Općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke i Referentna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK izgrađuju se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe te tiskanih informacijskih izvora usmjerenih na obrazovne, znanstvene i istraživačke aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu kao i na širu znanstvenu zajednicu. Ciljevi su nabava ključnih izvora iz svih područja ljudske znanosti, kulture i civilizacije, nabava ispitne literature i referentnih izvora (općih i prema pojedinim područjima znanosti) procesom usklađene nabave te osiguravanje pristupa raznovrsnim relevantnim e-izvorima važnima za pojedine znanstvene djelatnosti.

Za Sveučilišnu zbirku, koja obuhvaća Zbirku za knjižničarstvo, Referentnu zbirku, Zbirku knjižnične građe o Domovinskom ratu, Zbirku službenih publikacija te općeznanstveni fond na trećem i četvrtome katu, nabavljeno je ukupno 885 primjeraka tiskane građe – 353 kupnjom, 509 darom i 23 zamjenom.

Za potrebe Sveučilišne zbirke i procesa usklađene nabave kupljeno je 16 naslova u 18 primjeraka, u skladu s utvrđenim potrebama i financijskim mogućnostima. Nabava tiskane građe provodila se u suradnji s Odjelom korisničkih službi i Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo.

E-izvori

Nabava inozemnih časopisa i baza podataka provedena je u Odjelu korisničkih službi, a poslovi su obuhvaćali utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta za pretplatu, pregovaranje, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, praćenje statistike korištenja, edukaciju, pružanje usluga korisničke potpore (*help desk*) radi osiguravanja pristupa sadržajima te održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnome mjestu http://baze.nsk.hr. Podrobniji podatci nalaze se u dijelu Izvješća o radu Odjela korisničkih službi.

3.2.3. Prihvat i otprema građe

Tijekom 2025. godine obavljali su se redoviti poslovi prijama knjižnične građe i ostalih pošiljaka kao i njihova otprema poštom, osobnom dostavom i drugim odgovarajućim načinima. Postupak prijama i otpreme pošiljaka svih vrsta provodio se pravodobno, uz vođenje uredne službene evidencije i dokumentacije.

Postupak je obuhvaćao i provjeru fizičke ispravnosti publikacija koje pristižu kao obvezni primjerak, izradbu i slanje potvrda nakladnicima o zaprimljenome propisanom broju publikacija za knjižnice u sustavu te izradbu i slanje reklamacija u vezi s fizičkom ispravnošću i propisanim brojem obveznih primjeraka.

Tijekom 2025. godine redovito se distribuirala građa pristigla obveznim primjerkom u Zakonom propisane sveučilišne i znanstvene knjižnice. Svaka je pošiljka bila popraćena popisima jedinica građe. Tako je razvrstano, popisano, zapakirano i otpremljeno 585 kutija s 138 493 jedinice raznovrsne knjižnične građe, ukupne mase 20 567 kilograma.

3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE

U Odjelu za obradu građe provodi se deskriptivna obrada inozemnih knjiga, tiskanih doktorskih disertacija, obveznoga primjerka tiskanih i mrežnih hrvatskih serijskih publikacija, inozemnih serijskih publikacija te obveznoga primjerka sitnoga tiska. Također se provodi sadržajna obrada cjelokupnoga općeg fonda NSK. Odjel obrade ujedno je središte normativnoga nadzora nad normativnom bazom imena, oznakama UDK, predmetnim sustavom NSK i sustavom za žanr ili oblik NSK.

U okviru Odjela za obradu građe obavljaju se i poslovi redaktora podataka u Integriranome knjižničnom sustavu, uključujući analizu normativnih i bibliografskih podataka, nadzor nad standardiziranom uporabom podataka te izradbu procedura za rad u bazama podataka NSK i ostalih članica sustava. Uz navedeno, zaposlenici Odjela obavljaju i poslove funkcionalnih administratora knjižničnoga sustava *Alma/Primo VE*, u okviru kojih se izrađuju materijali i provode funkcionalne edukacije prema odgovarajućim procesima rada.

Od travnja 2025. godine Pravilnikom o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu proces obrade i prihvata obveznoga primjerka omeđene i integrirajuće mrežne građe (HAW) postao je dijelom Odjela digitalne knjižnice.

Redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*. U Odjelu su zaposlena 33 zaposlenika, što je šest manje u odnosu na 2024. godinu, a razlog su izdvajanje dijela radnoga procesa u Odjel digitalne knjižnice i odlazak zaposlenika u mirovinu. U Odjelu su ustrojena četiri procesa: **Obrada omeđene građe**, **Obrada neomeđene građe**, **Normativni nadzor – sadržajna obrada** i **Normativni nadzor – imena**.

Redoviti poslovi

Uz temeljnu djelatnost deskriptivne i sadržajne obrade različitih vrsta građe na analognim i digitalnim medijima, u Odjelu se pratilo razvoj normi iz područja bibliografske kontrole te primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne podatke. Nastavljena je izgradnja Predmetnoga sustava NSK, Žanrovskoga sustava NSK i Normativne baze UDK oznaka (Univerzalna decimalna klasifikacija). Održavala se potpuna inačica tablica UDK na hrvatskome jeziku koja je preko platforme Hrvatski UDK *Online* na mrežnome mjestu http://hr.udc-hub.com/hr/login.php dostupna za korištenje svim knjižnicama u Hrvatskoj, a koristi je 551 registrirani član, uključujući knjižnice, studije informacijskih znanosti i druge korisnike.

Nastavljena je suradnja s međunarodnim tijelima – UDK Konzorcijem (Hrvatski UDK *Online*) i VIAF-om (Virtual International Authority File – Virtualna međunarodna normativna baza).

U Odjelu su se uređivali i održavali portali Katalogizacija i klasifikacija na mrežnome mjestu http://katalogizacija.nsk.hr, Normativna baza UDK na mrežnome mjestu http://udk.nsk.hr/index.php?id=pocetna i Predmetni sustav NSK na mrežnome mjestu http://ps.nsk.hr. Radilo se i na poslovima povezanima s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK.

Koordiniran je prijepis podataka s digitaliziranih listića abecednoga kataloga u bibliografsku bazu NSK, u koji je bilo uključeno devet knjižničara iz više odjela.

Intenzivno se radilo na redakturi podataka radi pripreme za prelazak na novu knjižničnu platformu u oblaku *Alma/Primo VE*, što je uključivalo analizu bibliografskih podataka, pripremu za ispravke te distribuciju ispravaka bibliografskih zapisa u NSK. Sudjelovalo se i u testiranjima migracija podataka i konfiguracije sučelja te redakturi prijevoda.

Dio zaposlenika sudjelovao je u radu na projektu *e-Sveučilišta* na poslovima projektnog tima *Alma* za implementaciju knjižnične platforme *Alma/Primo VE* za potrebe NSK i knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti uključenih u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr kao i u radu Radne skupine za redakturu prijevoda i stručnoga nazivlja knjižnične platforme *Alma/Primo VE* te Radne skupine za konverziju i deduplikaciju bibliografskih zapisa i migraciju knjižničnoga poslovanja u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku.

Održavane su funkcionalne edukacije za rad u novoj knjižničnoj platformi u okviru projekta *e-Sveučilišta*: Upravljanje izvorima – katalogizacija, Uvod u Almu – normativni zapisi, Rad u suradničkoj mreži *Bukinet* – uređivanje metapodataka/katalogizacija, Pretraživanje i validacija normativnih zapisa, *Alma* MDE/Uređivač metapodataka, Obrada neomeđene građe, doktorskih radova i strane omeđene građe, *Bukinet* edukacija – normativna kontrola imena, *Bukinet* edukacija te Predmetni i žanrovski sustav – NSKPS, NSKZS. Uz navedeno, održane su i edukacije za rad s formatom MARC 21: Bibliografski format, MARC 21 format – zapisi o posjedovanju te MARC 21 A – normativni zapisi.

Održani su i tečajevi u Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara te edukacije za nove zaposlenike, studente i druge korisnike.

Zaposlenici su sudjelovali s izlaganjima na skupovima: 28. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, 19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, THECUC 2025, 32. zborovanje Arhivskega društva Slovenije: *Arhivi in njihovi uporabniki – Dostop do arhivov* i *Sistemsko knjižničarstvo 2025: knjižnična tehnologija u fokusu*.

Sudjelovalo se u radu više povjerenstava, radnih skupina, komisija te programskih i organizacijskih odbora kao i na edukativnim radionicama i tečajevima. Sudjelovalo se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva u okviru Komisije za katalogizaciju, Komisije za sadržajnu obradu i pristup (Sekcija za bibliografsku kontrolu) te Radne grupe za serijske publikacije (Sekcija za zbirke i službe).

Obavljala se obrada, prihvat i pohrana mrežnoga obveznog primjerka e-serijske građe u sustavima Digitalne knjižnice NSK i eOP-a, a do travnja 2025. i mrežnih stranica te e-knjiga u

HAW-u. Sustav eOP integriran je s knjižničnim sustavom *Alma/Primo VE*, čime je omogućeno preuzimanje zapisa.

Broj novih zapisa u bibliografskoj bazi NSK iznosi 3120, od čega 2505 za knjige (2024. – 5427) i 615 za serijske publikacije (2024. – 596).

Izmijenjeno je 11 968 (2024. – 8542) bibliografskih zapisa, od čega 9041 (2024. – 5758) za knjige i 2927 (2024. – 2784) za serijske publikacije.

U bibliografskoj bazi sadržajno je obrađeno 12 494 (2024. – 13 272) novih bibliografskih jedinica, izmijenjeno 1010 (2024. – 3222) i ujednačeno 14 091 (2024. – 4456) bibliografskih jedinica.

U normativnoj bazi izrađen je 711 (2024. – 877) zapis za nove predmetne i žanrovske oznake, a izmijenjeno ih je 2005 (2024. – 1269). Za osobe, korporativna tijela, sastanke i naslove izrađeno je 8723 (2024. – 11 000) novih zapisa u normativnoj bazi, a izmijenjeno ih je 8993 (2024. – 9157).

Zapisa o posjedovanju izrađeno je 3170 (2024. – 3706), od čega 2282 (2024. – 2528) za omeđene jedinice građe (disertacije i sitni tisak) i 888 (2024. – 1178) za serijske publikacije. Zapisa o primjerku izrađeno je 2282 (2024. – 2528).

Razvojni programi

Projekt Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima

U projektu Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnik KAM) zaposlenici Odjela sudjelovali su kao članovi Stalnoga odbora, Radne skupine za smjernice i primjere te Tehničke radne skupine za izradu i održavanje ontologije Pravilnika KAM. Pravilnik KAM razvijan je u suradnji baštinskih i akademskih zajednica te se od 2019. godine neprekidno održava u okviru zajedničke nadležnosti triju ustanova. Tijekom 2025. godine izrađeni su i osuvremenjeni dodatni materijali za potporu primjeni Pravilnika, uključujući opće smjernice i primjere opisa različitih vrsta građe.

Objavljena je i tehnički unaprijeđena ontologija Pravilnika KAM, uz razvoj stabilnoga i dinamičkoga sustava za prikaz klasa i svojstava u Registru KAM. Osuvremenjeni su aplikacijski profili i korisnička sučelja izrađeni 2024. godine, čime je omogućen standardiziran unos, izvoz i povezivanje podataka s relevantnim dijelovima Pravilnika. Provedene su i aktivnosti edukacije, diseminacije rezultata te tehničkoga održavanja mrežnih platformi, čime je osigurana dugoročna dostupnost i primjena Pravilnika KAM u praksi.

3.4.1. Obrada omeđene građe

U procesu Obrade omeđene građe izrađivali su se novi bibliografski zapisi te ispravljali i dopunjavali postojeći zapisi za inozemne knjige, tiskane disertacije i magistarske radove te sitni tisak. Izrađivali su se i novi zapisi o posjedovanju i zapisi o primjerku za tiskane disertacije i sitni tisak kao i novi normativni zapisi za imena, dok su se postojeći ispravljali i dopunjavali.

Provodilo se i signiranje disertacija i magistarskih radova te su se izrađivale predmetne i žanrovske oznake za građu sitnoga tiska. Na tim je poslovima zaposleno petero zaposlenika.

Dio zaposlenika bio je aktivno uključen u proces implementacije knjižnične platforme *Alma/Primo VE* na poslovima redakture podataka radi pripreme za prelazak na novu platformu knjižničnih usluga, uključujući analizu bibliografskih podataka, pripremu za ispravke te distribuciju ispravljenih bibliografskih zapisa u NSK. Osim toga, sudjelovalo se u testiranjima migracija podataka i konfiguracije sučelja, provođenju edukacija, redakturi prijevoda i drugim aktivnostima.

Koordinirao se, organizirao i kontrolirao rad na retrospektivnoj konverziji podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK. Od početka rada na retrospektivnoj konverziji (travanj 2023.) do kraja 2025. u *online* katalogu izrađen je 40 931 zapis, od čega 10 077 zapisa u 2025. godini.

Tablica 4. Obrada omeđene građe.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Novi bibliografski zapisi	5427	2505	(– 54 %) ↘
Izmijenjeni bibliografski zapisi	5758	9041	(+ 57 %) ↗
Novi normativni zapisi	1303	468	(– 64 %) ↘
Izmijenjeni normativni zapisi	165	129	(– 22 %) ↘
Novi zapisi o posjedovanju	2528	2282	(– 10 %) ↘
Novi zapisi o primjerku	2528	2282	(– 10 %) ↘

Zbog pripreme podataka za migraciju na novu platformu knjižničnih usluga intenzivno se radilo na sređivanju postojećih zapisa, što je rezultiralo znatnim povećanjem broja izmijenjenih zapisa i smanjenjem broja novih zapisa. Manji broj novih zapisa ujedno je i posljedica smanjenoga broja katalogizatora te organizacijskih promjena, pri čemu HAW više nije dio procesa Obrade omeđene građe.

3.4.2. Obrada neomeđene grade

U procesu Obrade neomeđene građe obavljali su se redoviti poslovi izradbe bibliografskih zapisa i zapisa o posjedovanju za nove naslove hrvatskih i inozemnih serijskih publikacija u tiskanome, elektroničkome, mrežnome i mikrofilmskome obliku. Također su se izrađivali bibliografski zapisi za stare serijske publikacije iz zbirke *Croatica* koje dosad nisu bile dostupne u *online* katalogu. Prema potrebi su se izrađivali normativni zapisi za korporativna tijela i dodjeljivale normirane predmetne oznake prema predmetnome sustavu NSK te oznake za žanr ili oblik. Nastavljeno je i presigniranje građe koja je prvotno obrađena kao knjiga, ali je zbog daljnjega načina izdavanja identificirana kao serijska publikacija. Na tim je poslovima zaposleno devetero zaposlenika, od kojih dvoje samo dio godine zbog odlaska u mirovinu odnosno prelaska na drugo radno mjesto.

Objavljena je Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije za 2023. godinu. U Niz C uključene su i jedinice digitalne serijske građe čiji je obvezni primjerak arhiviran u HAW-u, odnosno u Digitalnoj knjižnici NSK.

U radnome procesu obrade neomeđene građe obavljali su se i poslovi prihvata e-obveznoga primjerka serijskih publikacija u sustavu eOP kao i uređivanje metapodataka za sveščiće serijskih publikacija u sustavu Indigo. Nastavljena je i komunikacija s nakladnicima radi obavješćivanja i upućivanja na novi način dostave e-obveznoga primjerka u sustav eOP.

Obavljala se i tehnička obrada serijskih publikacija, i to akcesijska obrada časopisa i novina (3567 sveščića), inventarizacija u knjižničnim sustavima *Aleph* i *Alma* (10 032 sveščića), uvez u mape (4695 sveščića), označivanje sveščića pečatom (17 943), priprema građe za uvez u mape (4076 sveščića) i ulaganje građe na privremeno spremište (13 005 sveščića).

Sudjelovalo se u testiranjima migracija podataka i funkcionalnim testiranjima, provođenju edukacija i redakturi prijevoda.

Tablica 5. Obrada neomeđene građe (časopisi i novine).

	Ostvareno 2024.	**Ostvareno 2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Novi bibliografski zapisi	596	615	(+ 3 %) ↗
Izmjene bibliografskih zapisa	2784	2927	(+ 5 %) ↗
Novi zapisi o posjedovanju	1178	888	(– 24 %) ↘
Izmijenjeni zapisi o posjedovanju	4305	4703	(+ 9 %) ↗
Izradba/uređivanje metapodataka u sustavu Digitalne knjižnice NSK	2060	1479	(– 28 %) ↘
Rad u sustavu eOP	–	1003	

Bilježi se blagi pad u izradbi i uređivanju zapisa metapodataka u sustavu Digitalne knjižnice NSK zbog nedostatka zaposlenika i povećanoga opsega poslova na pripremi podataka te prelasku na novu knjižničnu platformu.

3.4.3. Normativni nadzor – sadržajna obrada

U procesu Normativni nadzor – sadržajna obrada održavala se i izgrađivala normativna baza predmetnih i žanrovskih oznaka kao i normativna baza UDK oznaka. Na tim je poslovima zaposleno ukupno 11 zaposlenika. Obrađivala se pristigla građa – knjige u tisku (CIP), knjige tekuće nacionalne bibliografije, inozemne knjige, doktorske disertacije, magistarski radovi te integrirajuća i omeđena mrežna građa – dodjeljivanjem normiranih predmetnih i žanrovskih oznaka te UDK klasifikacijskih oznaka.

Objavljivani su popisi novih i izmijenjenih predmetnih oznaka na portalu Predmetni sustav NSK, čiji se sadržaj redovito osuvremenjivao. Provodio se nadzor primjene normiranih oznaka u bibliografskim zapisima. Nakladnicima se pružala usluga klasifikacije članaka u časopisima prema UDK oznakama. Dio zaposlenika bio je aktivno uključen i u proces implementacije knjižničnih platformi *Alma* i *Primo VE*. Pratile su se edukacije u sustavu *Bukinet*, a održana je i edukacija na temu predmetne i žanrovske obrade za knjižnice u sustavu *Bukinet*. Nastavljena je suradnja s UDK Konzorcijem.

Tablica 6. Sadržajna obrada građe.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Sadržajna obrada, normativna baza			
Nove predmetne oznake	812	685	(– 16 %) ↘
Izmijenjene predmetne oznake	1243	1979	(+ 59 %) ↗
Nove žanr ili oblik oznake	65	26	(– 60 %) ↘
Izmijenjene žanr ili oblik oznake	26	12	(– 54 %) ↘
Ujednačivanje		1063	

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Sadržajna obrada, bibliografska baza			
Obrađene bibliografske jedinice	13 272	12 494	(– 6 %) ↘
Izmijenjene oznake (predmetne, žanr ili oblik, UDK)	3222	1010	(– 69 %) ↘
Ujednačivanje	4456	14 091	(+ 216 %) ↗
Normativna baza UDK			
Nove UDK oznake	49	18	(– 63 %) ↘
Izmijenjene UDK oznake	180	94	(– 48 %) ↘

Broj sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica te izrađenih normativnih zapisa nešto je manji zbog smanjenoga pristizanja građe povezanoga s prelaskom na sustav *Alma*. Istodobno se u sklopu pripreme za prelazak na novu knjižničnu platformu tijekom cijele godine radilo na potrebnim izmjenama i ujednačivanju bibliografskih i normativnih zapisa, pri čemu se bilježi osjetno povećanje.

3.4.4. Normativni nadzor – imena

U procesu Normativnoga nadzora – imena održavala se i izgrađivala normativna baza za imena, koja obuhvaća osobna i obiteljska imena, nazive korporativnih tijela i sastanaka te jedinstvene stvarne naslove. Provodio se redaktorski nadzor normiranih odrednica za imena. Izrađivale su se normirane odrednice za imena i druge knjižnice uključene u zajednički Integrirani knjižnični sustav ZAG. Obavljali su se i poslovi ključnih knjižničara za normativnu bazu u sklopu integriranoga knjižničnog sustava.

Koordinirala se razmjena podataka normativne baze NSK s Međunarodnom virtualnom bazom normativnih podataka VIAF preko protokola OAI-PMH i odgovaralo se na upite tima za osiguravanje kvalitete ISNI-ja.

Zaposlenici su sudjelovali u testiranjima migracija podataka i funkcionalnim testiranjima, a dio njih bio je aktivno uključen u rad na projektu prelaska na knjižničnu platformu *Alma/Primo VE*, u provođenje edukacija i redakturu prijevoda na hrvatski jezik radnoga i korisničkoga sučelja.

Sudjelovalo se i u projektu *Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* na poslovima predsjednice Stalnoga odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM, tajnice Stalnoga odbora te u uredništvu portala Pravilnik KAM.

Sudjelovalo se u radu Komisije za katalogizaciju HKD-a i Sekcije za bibliografsku kontrolu HKD-a te kao redoviti član u radu IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju (Cataloguing Section).

Radilo se u programskome i organizacijskome odboru 28. seminara *Arhivi, knjižnice, muzeji*. Sudjelovalo se s izlaganjima na stručnim skupovima, objavljivali su se stručni radovi te su se održavali tečajevi u sklopu CSSU-a i redovitih edukacija za Integrirani knjižnični sustav.

Na poslovima u procesu normativnoga nadzora – imena zaposleno je sedmero zaposlenika.

Tablica 7. Normativni nadzor imena.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Normativni nadzor imena, normativna baza			
Izrađene nove odrednice	9701	8252	(– 15 %) ↘
Izmijenjene odrednice	8828	3936	(– 55 %) ↘
Normativni nadzor imena, bibliografske baze NSK i ZAG			
Izmijenjene odrednice u bazi NSK	4818	4091	(– 15 %) ↘
Izmijenjene odrednice u bazi ZAG	164	49	(– 70 %) ↘

Zabilježeno je smanjenje broja novoizrađenih normativnih zapisa za osobna imena kao i broja izmijenjenih normativnih zapisa, ponajprije zbog toga što tijekom cijele godine nije bilo popunjeno jedno radno mjesto nakon odlaska zaposlenice u mirovinu u prosincu 2024. godine.

Dodatno, dio zaposlenika bio je uključen u proces implementacije knjižničnih platformi *Alma* i *Primo VE*. Ujedno, u razdoblju od sredine listopada do sredine studenoga nije bila moguća izradba normativnih zapisa zbog prelaska na sustav *Alma*.

Smanjen je broj izmjena u bibliografskoj bazi ZAG zbog manjega broja zahtjeva za izradbu normiranih odrednica.

3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKOG SREDIŠTA

Hrvatske nacionalne bibliografije

Program nacionalnih bibliografija ostvaruje se u nizovima *Hrvatske nacionalne bibliografije*: Niz A – knjige, Niz B – članci, Niz C – serijske publikacije, CIP – knjige u tisku te izradbom *Hrvatske retrospektivne bibliografije*, u skladu s Planom rada NSK za 2025. godinu koji se temelji na ciljevima Strategije razvoja NSK. Pregled svih bibliografskih nizova dostupan je na mrežnome mjestu http://bibliografija.nsk.hr. U Odjelu je zaposleno 28 zaposlenika raspoređenih u trima procesima kao što su: **Tekuća nacionalna bibliografija**, **Retrospektivna nacionalna bibliografija** i **Identifikatori**.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Redoviti poslovi

Aktivnosti redovite djelatnosti obuhvaćaju obradu različitih vrsta građe u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima koje pristižu obveznim primjerkom i drugim načinima nabave za nacionalnu zbirku *Croatica* te praćenje razvoja normi koje se odnose na bibliografsku kontrolu kao i razvoj i primjenu formata MARC 21. Usklađuje se rad na izradbi, uređivanju i objavi *Hrvatske nacionalne bibliografije*.

Zaposlenici su sudjelovali u radu radnih skupina i povjerenstava.

Tijekom 2025. godine obrađivala se građa pristigla obveznim primjerkom, darom i kupnjom te je obrađeno 9600 knjiga[1]. Dopunjeno je i ispravljeno više od 3400 zapisa za potrebe objavljivanja bibliografskoga Niza A. Ukupno je za sveščiće bibliografije knjiga uređeno više od 10 000 zapisa.

Zaprimljeno je 6090 zahtjeva za izradbu CIP zapisa za knjige u pripremi za tisak. Nakon komunikacije s nakladnicima izrađeno je 5210 CIP zapisa.

U procesu obrade članaka stručnih i znanstvenih časopisa obrađeno je 8122 članka te su za njih izrađena 863 normativna zapisa za autore. Dopunjeno je, odnosno ispravljeno 475 zapisa za autore. Svi članci obrađeni su i sadržajno te im je dodijeljena UDK oznaka i slobodno oblikovane predmetne oznake. Za potrebe *Hrvatske nacionalne bibliografije*: *Niz B – članci* uređeno je više od 12 000 zapisa.

Tablica 8. Tekuća nacionalna bibliografija – bibliografska obrada nacionalne zbirke *Croatica*.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Novi bibliografski zapisi (Niz A)	8365	9600	(+ 15 %) ↗
Izmijenjeni bibliografski zapisi (A)	1223	3473	(+ 184 %) ↗
Pretpublikacijski CIP zapisi	4893	5210	(+ 6 %) ↗
Novi bibliografski zapisi (Niz B)	7382	8122	(+ 10 %) ↗
Novi normativni zapisi (Niz B)	1098	863	(– 21 %) ↘
Dopunjeni normativni zapisi (Niz B)	599	475	(– 21 %) ↘

U 2025. godini došlo je do više kadrovskih promjena. Novi zaposlenici prolazili su edukaciju u koju su bili uključeni odabrani iskusni zaposlenici, a zabilježena su i češća bolovanja. Uz

[1] Tijekom 2025. godine uvodio se novi knjižnični sustav, zbog čega se od sredine studenoga do kraja prosinca nije vodila opsežna evidencija pristizanja knjiga na proces bibliografske obrade za Niz A. Za to je razdoblje pristizanje građe procijenjeno na temelju evidencije rada djelatnika.

redovite poslove zaposlenici su bili vrlo aktivno uključeni u implementaciju novoga knjižničnog sustava, ispravljanje zapisa i migraciju bibliografskih baza ZAG i NSK.

Objavljene bibliografije

U 2025. godini objavljena su ukupno 84 sveščića bibliografije.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz A – knjige

Objavljeno je 19 sveščića bibliografije. Praćena je tekuća godina.

Hrvatska nacionalna bibliografija: CIP – knjige u tisku

Objavljeno je 14 brojeva CIP biltena, uz praćenje tekućih mjeseci tijekom 2025. godine kao i skupni sveščić za 2024. godinu.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz B – članci

Objavljena su 44 sveščića bibliografije članaka.

Hrvatska nacionalna bibliografija: Niz C – serijske publikacije

Objavljena su dva skupna sveščića, jedan za 2022. i jedan za 2023. godinu.

Hrvatska retrospektivna bibliografija knjiga

U 2025. godini nije objavljen nijedan revidirani sveščić.

Specijalne bibliografije

Nastavljen je rad na specijalnim bibliografijama, ponajprije na dopuni bibliografije radova povezanih s uporabom nuklearne energije za potrebe Međunarodne agencije za nuklearnu energiju (IAEA – International Atomic Energy Agency) i njezine bibliografske baze podataka Međunarodnoga nuklearnog informacijskog sustava (INIS – The International Nuclear Information System).

Uz to, prikupljeno je i objavljeno pet drugih specijalnih bibliografija: *Bibliografija autografirane građe*, nadopuna *Bibliografije monografskih izdanja izdavačke kuće August Cesarec do 1990. godine* i *Bibliografije izdanja Hrvatskoga izdavačkog bibliografskog zavoda*, *Bibliografija građe iz Zbirke* Croatica u Zbirci *De Franceschi* te *Bibliografija prigodnica*.

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija

Portal Hrvatskih nacionalnih bibliografija dostupan je na mrežnome mjestu http://bibliografija.nsk.hr**.** Budući da su svi pojedinačni sveščići bibliografije indeksirani u tražilici Google, to je najčešći način pristupa korisnika. Najposjećenije su bile stranice CIP biltena, a zatim bibliografije knjiga, retrospektivne bibliografije i bibliografije članaka. Veliko je zanimanje za specijalne bibliografije i starije i novopriređene. Na portalu se, uz bibliografske nizove, nalaze i dokumenti izravno povezani s prikupljanjem, obradom i predstavljanjem bibliografskih jedinica koje se nalaze u nacionalnim bibliografijama te čine pretežiti dio zbirke *Croatica*.

Razvojni programi

Nastavljen je rad na uređenju i dopunama bibliografske baze *Croatica*.

U sklopu razvoja Središnjega nacionalnog CIP ureda u 2025. godini uspostavljen je objedinjeni CIP program.

Rad na razvoju Portala otvorenih povezanih podataka nastavljen je kao i istraživanja u području primjene BIBFRAME-a.

Održavani su stalni kontakti s nakladnicima te se sudjelovalo u radu Zajednice nakladnika pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, osobito na uspostavi Portala za nakladnike u sklopu internoga projekta *Centar za knjigu*.

Izrađeno je i više specijalnih bibliografija za potrebe odgovora na upite korisnika.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

U radnome se procesu bibliografski obrađuju hrvatske knjige objavljene od 1835. do 1991. godine. Izrađuju se i normativni zapisi za imena autora, jedinstvene naslove, korporativna tijela i korporativne sastanke. Obavljaju se redoviti poslovi stručnoga i terenskoga istraživanja i prikupljanja građe, izradbe, dopune i izmjene te pregleda bibliografskih i normativnih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje *Opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga.*

Redoviti poslovi

U 2025. godini izrađena su 3344 bibliografska zapisa, a 1736 ih je izmijenjeno i dopunjeno. U normativnoj bazi izrađena su 1424 nova zapisa za autore, izmijenjeno je 117 i dopunjeno 195 zapisa. Zbog povezanosti s autorskom bazom dopunjeno je ili izmijenjeno 87 bibliografskih zapisa, a izbrisano je 68 autorskih zapisa. Planiranih 5000 novih bibliografskih jedinica za 2025. godinu nije ostvareno zbog dugotrajnoga bolovanja jedne zaposlenice i prelaska na novi knjižnični sustav *Alma*. Od planiranih 1200 autorskih zapisa izrađeno je 1424, a ispravljeno 117, što predstavlja pozitivan pomak u odnosu na 2024. godinu.

Nastavljen je rad na *Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji knjiga 1835. – 1991.* u kronološkome rasporedu na mrežnome mjestu http://bibliografija.nsk.hr/hrb, čime je omogućen rad na redigiranju bibliografskih zapisa. Dosad su redigirane tri kronološke mrežne bibliografije i tri specijalne mrežne bibliografije. Od planiranih 200 jedinica za dopunu građe za *Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju knjiga* prikupljeno ih je 220, većinom pregledom kataloga na listićima i istraživanjima u zatvorenim spremištima NSK. Tijekom 2025. godine istraženo je i popisano 1600 jedinica građe *Croatice* koje će se uključiti u proces obrade.

Nastavljena je bibliografska obrada građe prigodnica, pri čemu je u zbirku dodano 67 novih prigodnica kao i njihovo istraživanje i izdvajanje iz fonda NSK te rad na osuvremenjivanju *Dezideratа HRB 1835. – 1940*. Obrađeno je i dodano 26 naslova dezideratа, a izdvojeno ih je šest.

Težište rada u 2025. godini bilo je ponajprije na obradi građe *Croatice* iz fonda NSK koja je bila neobrađena, nekatalogizirana i nezastupljena u matičnome katalogu, ujedno i knjižničnoj bazi podataka NSK. To se ponajprije odnosilo na građu iz cjelina Poklon Ivšić, Poklon Frangeš

i Poklon Kombol te na građu iz donacije bivše Trgovačke komore. Završena je obrada građe iz zbirke *De Franceschi* – knjiga, serijskih publikacija, sitnoga tiska, korespondencije kao i obiteljskoga arhiva. Obrađena je cjelokupna građa, a ne samo *Croatica*, kako bi zbirka bila potpuna s obzirom na njezin značaj za Istru i hrvatsku povijest općenito. Građa *Croatice* iz zbirke *De Franceschi* priređena je za specijalnu bibliografiju *Croatica iz zbirke De Franceschi* na mrežnome mjestu http://bibliografija.nsk.hr/spec/DeFranceschi/index.html. Bibliografija trenutačno sadrži 842 bibliografska zapisa, čime je dovršen rad na zaokruživanju cjeline posebne zbirke *De Franceschi* u fondu NSK.

Zbirka autografa NSK u 2025. godini upotpunjena je s osam knjiga s potpisima autora.

Zaposlenici retrospektivne bibliografije sudjelovali su na mrežnim edukacijama – seminarima akademije *Alma*, edukacijama za rad u Almi, predavanjima u sklopu CSSU-a i drugim mrežnim sastancima. Sudjelovali su i na konferencijama te drugim stručnim skupovima.

Tablica 9. Retrospektivna nacionalna bibliografija.

Retrospektivna bibliografija	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Bibliografski zapisi, ukupno	7336	5080	(– 31 %) ↘
Novi bibliografski zapisi	4043	3344	(– 17 %) ↘
Izmijenjeni bibliografski zapisi	3293	1736	(– 47 %) ↘
Normativni autorski zapisi, ukupno	1440	1541	(+ 7 %) ↗
Novi normativni zapisi	1311	1424	(+ 9 %) ↗
Izmijenjeni normativni autorski zapisi	109	117	(+ 7 %) ↗
Prikupljanje i odabir *Croatice* u katalozima na listićima, inventarnim knjigama NSK i drugim izvorištima	Istraženo je i popisano 1200 jedinica građe *Croatice* za obradu.	Istraženo je i popisano 1600 jedinica građe, pretežito HRB5, *Croatice* za obradu.	(+ 33 %) ↗
Dopune Građe za HRB	270	220	(– 19 %) ↘
Osuvremenjivanje *Deziderata HRB*	26	32	(+ 23 %) ↗

Porast broja normativnih autorskih zapisa u odnosu na 2024. godinu rezultat je pojačanih aktivnosti u obradi i terenskome istraživanju knjižne građe nakon 1945. godine kao i intenzivnijega istraživanja autora. Pad broja izrađenih bibliografskih zapisa u odnosu na 2024. godinu rezultat je obavljanja drugih organizacijskih i istraživačkih poslova u procesu Retrospektivne nacionalne bibliografije, smanjenja broja zaposlenika i dugotrajnoga bolovanja, opsežnijih edukacija zaposlenika te drugih poslova povezanih s prelaskom na novi knjižnični sustav *Alma/Primo VE*.

Razvojni programi

Obavljena su istraživanja i izdvajanja građe za objavu specijalne bibliografije *Putopisi u NSK*. Dosad je izdvojeno i obrađeno 547 jedinica građe.

Nastavljena je suradnja s Radnom skupinom za retrospektivne nacionalne bibliografije pri CERL-u (The Consortium of European Research Libraries), u okviru koje je *Retrospektivna nacionalna bibliografija NSK* uvrštena na popis mrežnih retrospektivnih nacionalnih bibliografija Europe koji je dostupan na mrežnome mjestu https://www.cerl.org/collaboration/work/retrospectivenationalbibliographies#croatia.

3.4.3. Identifikatori

Temeljna je zadaća Ureda za identifikatore učlanjivanje i popisivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe te članaka u časopisima.

Hrvatski ured za ISBN (International Standard Book Number – Međunarodni standardni knjižni broj) učlanjuje nakladnike knjiga i drugih omeđenih publikacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u međunarodni sustav ISBN-a, održava i osuvremenjuje podatke o njima u Međunarodnome upisniku nakladnika knjiga te dodjeljuje brojeve ISBN-a knjigama i drugim omeđenim publikacijama.

ISSN ured za Hrvatsku nacionalni je ured za identifikaciju serijskih publikacija i druge neomeđene građe koji dodjeljuje ISSN serijskim publikacijama i drugoj neomeđenoj građi koja se objavljuje u Republici Hrvatskoj, izrađuje i održava zapise o hrvatskim serijskim publikacijama i drugoj neomeđenoj građi u međunarodnome upisniku ISSN-a, pruža pomoć uredništvima pri pokretanju i uređivanju serijskih publikacija i druge neomeđene građe te dodjeljuje brojčane nizove za crtične kodove.

Hrvatski ured za ISMN učlanjuje nakladnike notirane glazbe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u međunarodni sustav ISMN-a, održava i osuvremenjuje podatke o njima u međunarodnoj bazi nakladnika notirane glazbe te dodjeljuje ISMN-e notiranoj glazbi, odnosno grafičkim prikazima glazbe – partiturama, dionicama, zbirkama skladbi, antologijama te tekstovima pjesama koji se objavljuju s notiranom glazbom kao i komentarima uz notiranu glazbu ako se prodaju odvojeno.

Hrvatski ured za DOI posreduje između hrvatskih nakladnika znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa i međunarodne registracijske agencije za znanstvene sadržaje – Crossrefa pri dodjeli DOI-ja mrežnim znanstvenim i znanstveno-stručnim časopisima te njihovim člancima.

Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISBN, ISMN, ISSN i DOI te pružaju upute, savjete i stručnu pomoć nakladnicima. Na tim je poslovima zaposleno sedmero zaposlenika.

Redoviti poslovi

U uredima za identifikatore obavljaju se redoviti poslovi poput dodjele identifikatora, izradbe i osuvremenjivanja metapodataka povezanih s identifikatorima, održavanja i osuvremenjivanja nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika te bibliografskoga nadzora, odnosno praćenja navođenja dodijeljenih identifikatora. Također, uredi pružaju edukaciju i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija i metapodataka te primjeni identifikatora.

Povećanje broja učlanjenih nakladnika knjiga u sustav ISBN-a kao i dodjela oznaka nakladnika i oznaka knjiga upućuju na veću produkciju hrvatskih nakladnika od očekivane. Neznatno smanjen broj dodjela ISSN-a i nadopuna bibliografskih zapisa posljedica je prelaska NSK na novi knjižnični sustav *Alma*. Unatoč znatnomu godišnjem povećanju broja nakladnika i časopisa nije došlo do očekivanoga kumulativnog povećanja broja registracija DOI-ja. Razlog je smanjenje prosječnoga broja članaka po sveščiću i godištu te kašnjenje nakladnika u objavljivanju. Dostava podataka o novoučlanjenim nakladnicima notirane glazbe privremeno je zaustavljena zbog uvođenja novih funkcionalnosti administrativne programske podrške Međunarodnoga ureda za ISMN, ISMN Managera.

Tablica 10. Identifikatori.

Brojčani pokazatelji	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISBN-a	506	601	(+ 19 %) ↗
Dodjela novih oznaka knjiga	559	512	(– 8 %) ↘
ISBN, dostava podataka u međunarodnu bazu	15 630	16 191	(+ 4 %) ↗
Broj učlanjenih nakladnika u ISBN	428	502	(+ 17 %) ↗
Ukupan broj registriranih nakladnika knjiga	14 474	14 976	(+ 3 %) ↗
Dodjela novih oznaka nakladnika u sustavu ISMN-a	9	7	(– 22 %) ↘
Dodjela novih oznaka notirane glazbe	6	9	(+ 50 %) ↗
ISMN, dostava podataka u međunarodnu bazu	10	0	(– 100 %) ↘
Broj učlanjenih nakladnika u ISMN	8	6	(– 25 %) ↘
Ukupan broj registriranih nakladnika notirane glazbe	291	297	(+ 2 %) ↗
Dodjela ISSN-a	762	687	(– 10 %) ↘
ISSN, dostava podataka u međunarodnu bazu	1122	947	(– 16 %) ↘
Izradba bibliografskih zapisa	145	141	(– 3 %) ↘
Nadopuna / uređivanje zapisa	686	610	(– 11 %) ↘
Hrvatske serijske publikacije u Upisniku ISSN-a	18 373	19 015	(+ 3 %) ↗
Registracija DOI-ja	3182	3462	(+ 9 %) ↗
Nadgledanje i nadzor rada nakladnika i registracije DOI-ja	6700	6794	(+ 1 %) ↗
Broj učlanjenih naslova u DOI	10	15	(+ 50 %) ↗
Broj učlanjenih nakladnika u DOI	9	13	(+ 44 %) ↗
Komunikacija s nakladnicima	5408	5818	(+ 8 %) ↗

Razvojni programi

Razvojni programi digitalizacije poslovanja zaustavljeni su zbog prelaska na novi knjižnični sustav *Alma*.

3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI

Odjel posebnih zbirki čine četiri baštinske zbirke, i to **Zbirka rukopisa i starih knjiga**, **Grafička zbirka**, **Zbirka zemljovida i atlasa** te **Zbirka muzikalija i audiomaterijala**.

U zbirkama je pohranjena najstarija, najdragocjenija i rijetka građa fonda NSK. Radni procesi Odjela obuhvaćaju redovite poslove nabave građe, istraživanja, obrade, digitalizacije i zaštite građe, rad s korisnicima te predstavljanje građe i usluga u fizičkome i digitalnome obliku. Zaposlenici svih zbirki redovito sudjeluju u radu povjerenstava, stručnih i radnih skupina te ostvaruju različite vrste stručnih i znanstvenih suradnji u zemlji i inozemstvu. U Odjelu posebnih zbirki zaposleno je 20 zaposlenika.

Tijekom 2025. godine u Odjelu posebnih zbirki sustavno se nabavljala građa darom, kupnjom i obveznim primjerkom, pri čemu su pribavljene vrijedne prinove starije knjižne građe, glazbena građa te vrijedni primjerci kartografske i vizualne građe. Ostvarenje planirane nabave građe ovisilo je o ponuđenim iznosima za otkup, raspoloživim financijskim sredstvima, mogućnostima nabave građe darom i dostavi obveznoga primjerka.

Redoviti i razvojni programi usklađeni su s Planom rada NSK za 2025. godinu koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK*.

Tijekom 2025. godine aktivno su se obilježavale važne obljetnice i promicala kulturna i znanstvena baština pripremama i posudbom građe za izložbe u NSK i izvan nje, organizacijom virtualnih izložbi i skupova te različitim aktivnostima usmjerenima na predstavljanje zbirki i dostupnost usluga. Zaposlenici su aktivno sudjelovali u ostvarenju izložbi, programa i projekata te su izlagali i sudjelovali na stručnim i znanstvenim skupovima, konferencijama, mrežnim seminarima i edukacijama.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Zbirka rukopisa i starih knjiga NSK utemeljena je 1894. godine i najstarija je zbirka građe posebne vrste u NSK. U njoj su pohranjeni kodeksi i novovjekovni rukopisi te stara i rijetka knjižna građa koja obuhvaća knjige tiskane strojnim tehnikama do sredine 19. stoljeća. U Zbirci je zaposleno osmero zaposlenika.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2025. godini nabavljene su tri jedinice građe, što je neznatno manje od planiranoga broja za prethodnu godinu. S druge strane, u prethodnoj je godini ostvaren veći broj pristiglih jedinica građe izdvojene iz općega fonda NSK i pohranjene u Zbirku rukopisa i starih knjiga. Veći broj pristiglih jedinica građe u 2025. godini ostvaren je zbog povećanoga broja jedinica građe povučenih iz Zatvorenoga spremišta, a jedna je jedinica građe pribavljena u postupku povrata koji je pokrenula Uprava za očuvanje kulturne baštine pri Ministarstvu kulture i medija.

Obrada

U procesu obrade građe u prethodnoj godini zabilježen je nagli porast broja izmijenjenih bibliografskih, normativnih i zapisa o posjedovanju kao i blagi porast novoizrađenih zapisa o

posjedovanju. Zbog usmjeravanja radnih aktivnosti na izmjenu i ispravljanje postojećih bibliografskih zapisa radilo se smanjenim kapacitetom na izradbi novih bibliografskih zapisa. U ostalim dijelovima rada, kao što su izradba novih bibliografskih zapisa te izradba i izmjena normativnih zapisa i zapisa o posjedovanju, ostvareni su očekivani rezultati. Radilo se na sređivanju ostavštine Josipa Velebita i pisama iz ostavštine Jakše Kušana, odnosno arhiva lista Nova Hrvatska. Blago je porastao broj razvrstanih i složenih jedinica građe u rukopisnoj ostavštini. Tijekom godine radilo se na poslovima konverzije i prijelaza iz staroga knjižničkoga sustava Aleph na novu knjižničnu platformu *Alma*.

Digitalizacija

Uočen je trend porasta brojčanih pokazatelja u cjelokupnome procesu digitalizacije građe te obrade i opisa takve građe. Primjerice, digitalizirano je dvostruko više primjeraka građe nego 2024. godine, a porastao je i broj obrađenih preslika te broj zapisa za digitaliziranu građu izrađenih u sustavu Indigo, i to 84 zapisa i tri koncepta. Razlog tomu povećanju bio je ispunjavanje ciljeva određenih u projektu Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost i suradnja na pripremi izložbe u Galeriji Klovićevi dvori. Digitalizirani su primjerci građe potrebni za izložbu U početku bijaše kraljevstvo, koji prije nisu bili digitalizirani kao i primjerci za tematsku izložbu i publikaciju u sklopu projekta Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U odnosu na digitalizaciju, u kojoj je zabilježen porast brojčanih pokazatelja, u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti zabilježen je njihov pad. Primjerice, u 2025. godini pripremljeno je četiri puta manje građe za zaštitno snimanje i tri puta manje građe za redovito čišćenje nego 2024. godine. Izrađeno je 33 247 snimaka, ponajprije građe iz Zbirke Kušević, te 8504 snimke rukopisa. Razlog takvim brojčanim pokazateljima bilo je preusmjeravanje postojećih radnih kapaciteta na druge oblike zaštite građe, primjerice na digitalizaciju.

Korisničke usluge

Korisničke usluge u 2025. godini pružane su usmeno, telefonski i elektroničkom poštom. U 2025. godini zadržana je učestalost korisničkih posjeta – ostvareno je 119 posjeta manje nego 2024., ali podjednak broj kao 2023., kada je ostvareno ukupno 437 posjeta. Kod skupnih posjeta Zbirci rukopisa i starih knjiga, kao što su udruge i studentske skupine koje zahtijevaju i stručno vodstvo, zadržan je trend iz 2024. godine bez vidljivih odstupanja u broju ostvarenih posjeta. Blagi porast zabilježen je u broju općih informacija pruženih korisnicima i broju tematskih pretraživanja.

Osim korištenja građe u čitaonici Zbirke, digitalizirana građa bila je dostupna i na portalima Digitalne knjige i Digitalna rukopisna građa NSK kao i u više virtualnih izložbi, a korisnici su preslike naručivali mrežno. U 2025. godini zabilježeno je 98 zahtjeva za digitalizaciju, što je 37 zahtjeva više nego 2024. godine.

Izložbena i promidžbena djelatnost

U 2025. godini pripremljene su tri fizičke i jedna virtualna izložba. Dvije su izložbe organizirane u sklopu projekata Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost i Marginalije u središtu. Dodatno, izložba Faust Vrančić – hrvatski Leonardo da Vinci organizirana je u sklopu projekta Susreti s baštinom u CroAtriumu. Od dviju planiranih virtualnih izložbi ostvarena je

samo jedna, i to ona posvećena Antunu Cuvaju. Virtualna izložba o Marku Antunu Dominisu nije ostvarena zbog rada zaposlenika NSK na drugim poslovima.

Prethodna godina bila je u znaku obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva i suradnje NSK na izložbi U početku bijaše kraljevstvo koja je bila postavljena u Galeriji Klovićevi dvori. Velik dio izložbene građe činila je građa Zbirke rukopisa i starih knjiga koju su odabrali autori izložbe. Zaposlenici Zbirke rukopisa i starih knjiga izradili su opise te građe za izložbeni katalog i legende. Obilježavanju 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva posvećene su i druge aktivnosti koje su se provodile u okviru projekta Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost.

Obrada Staroga arhiva NSK

U 2025. godini nastavljena je zaštita i obrada 100 dužnih metara arhivskoga gradiva u tzv. Starome arhivu NSK koji obuhvaća cjelokupnu dokumentaciju nastalu radom pravnih prethodnika NSK od 1776. do 1960. godine. Obrada i opis provodili su se u internoj bazi podataka usklađenoj s međunarodnim standardom za arhivski opis ISAD(G). Uz opće poslovno dopisivanje te računsku i kadrovsku dokumentaciju, Arhiv sadrži i popise građe privatnih knjižnica znamenitih obitelji i pojedinaca pristiglih u Knjižnicu tijekom triju stoljeća kao i dokumentaciju koja bilježi postupke nabave ostavština, načela obrade i katalogiziranja građe te razvoj knjižničnoga poslovanja. Ovo vrijedno dokumentarno i arhivsko gradivo predstavlja izniman informacijski i kulturološki izvor te će dovršetkom zaštite, obrade i opisa biti dostupno istraživačima.

Ostalo

U suradnji s Klubom Sinjana u Zagrebu održan je jednodnevni znanstveni kolokvij posvećen Šimi Juriću, inkunabulistu i dugogodišnjemu voditelju Zbirke rukopisa i starih knjiga. Kolokvij je održan u povodu 110. obljetnice njegova rođenja. Sudjelovalo se u pripremi i popisivanju građe za evakuaciju iz Riznice zagrebačke katedrale u suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe te Upravom za zaštitu kulturne baštine pri Ministarstvu kulture i medija.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe, koji se ostvario redovitim i razvojnim djelatnostima. Ostvaren je i jedan razvojni projekt, a u odnosu na 2024. godinu povećan je i broj sudjelovanja na međunarodnim skupovima, edukacijama i mrežnim seminarima.

Zbirka je također sudjelovala u pojedinačnim aktivnostima testiranja i implementacije u sklopu projekta *e-Sveučilišta*.

3.5.2. Grafička zbirka

Grafička zbirka jedna je od posebnih zbirki NSK koja prikuplja, čuva, proučava, obrađuje i daje na korištenje likovnu građu nastalu na papiru, poput crteža, grafika, grafičkih mapa, ilustriranih

plakata i razglednica. Kao samostalna jedinica u sklopu NSK utemeljena je 1919. godine. U Zbirci je zaposleno pet zaposlenica.

Redoviti poslovi

Nabava

Građa je tijekom 2025. godine nabavljana darom, kupnjom i obveznim primjerkom. Novonabavljeno je 1104 jedinice građe, od kojih je 1044 jedinice pristiglo darom – 1031 crtež, sedam grafičkih mapa, jedna grafika i pet razglednica. Kupljeno je deset grafika. Obveznim primjerkom pristiglo je osam grafičkih mapa, četiri knjige umjetnika i 38 plakata.

U usporedbi s prethodnom godinom vidljiva je razlika u broju novonabavljene građe za fond Zbirke, ponajprije zbog velikoga broja darovanih crteža – ilustracija priča za djecu Nevenke Macolić.

Obrada

Novopridošla građa upisana je u dnevnik i inventarnu knjigu, ovisno o njezinoj vrsti, te se njezina katalogizacija obavljala u nešto sporijem ritmu zbog prelaska na novu digitalnu platformu knjižničnih usluga *Alma/Primo VE*. Tijekom 2025. godine izrađena su 152 nova bibliografska zapisa, dok je 3479 zapisa izmijenjeno. Zbog dvaju duljih bolovanja nije obrađena sva novopristigla građa.

Sudjelovalo se u aktivnostima testiranja, migracije i implementacije zajedničkoga hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku *Bukinet* na platformi *Alma* i *Primo VE*.

U sustavu Digitalne knjižnice NSK izrađeno je 80 novih zapisa, dok su uređena 63 postojeća zapisa. Za prikaz na portalu Digitalne zbirke NSK uređene su digitalne preslike izvornika i izrađene poveznice u integriranome knjižničnom sustavu.

Digitalizacija

U skladu s Planom rada provodio se odabir građe za digitalizaciju te je izrađen popis. Digitalizirano je 346 primjeraka građe. Građa je, prema potrebama i zahtjevima korisnika, pripremana i upućivana na digitalizaciju. Digitalizirana su 73 lista.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe obavljao se odabir građe kojoj su bili potrebni konzervatorsko-restauratorski postupci. Građa je pripremana i izrađivani su popisi. Opremljena je beskiselinskim ovitcima i mapama. Konzervatorsko-restauratorski radovi izvedeni su na 114 listova. Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti spremišta u kojima se građa nalazi.

Korisničke usluge

Građu Zbirke koristilo je 606 korisnika, od kojih 27 skupina uz stručno vodstvo zaposlenika Zbirke. Korištene su 1424 jedinice građe. Osim korištenja građe u čitaonici Zbirke, digitalizirana građa bila je dostupna i na portalu Digitalizirana vizualna građa NSK te u više virtualnih izložbi, a korisnici su preslike naručivali mrežno.

Izložbena i promidžbena djelatnost

Zbirka je sudjelovala u obilježavanju 30. obljetnice preseljenja u novu zgradu izložbom *Prenosimo ideje kroz vrijeme: tri desetljeća staklene riznice baštine*, održanom od 28. svibnja do 16. lipnja 2025. godine. Svečanost i izložba bile su dio programa Ministarstva kulture i medija.

Organizirana je izložba radova iz fonda Grafičke zbirke Maje S. Franković te predstavljanje monografije *Knjige umjetnika /Libri d'artista/ Artist's Book: Maja S. F.* od 20. do 24. studenoga 2025. kao i izložba *Pojam dizajna – Ferdo Bis: Zagubljeni portret* u organizaciji Hrvatskoga dizajnerskog društva od 9. do 29. svibnja 2025. godine.

U sklopu programa *Susreti s baštinom u CroAtriumu* organizirano je predavanje *Umjetnost između korica: umjetnička knjiga i knjiga umjetnika,* koje je održala red. prof. mr. art. Tanja Dabo s Akademije likovnih umjetnosti uz prigodnu izložbu knjiga umjetnika.

U okviru Erasmus+ projekta *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama* ostvaren je stručni posjet Nacionalnoj knjižnici Estonije u Talinu od 10. do 14. ožujka 2025. godine.

Predstavnica Zbirke sudjelovala je u prosudbenome povjerenstvu za odabir *Hrvatske lijepe knjige* za 2025. godinu.

Virtualna izložba

Izrađena je virtualna izložba *Braunov atlas Civitates Orbis Terrarum u Grafičkoj zbirci*.

Građa za izložbe održane izvan NSK

Tijekom 2025. pripremljena je građa za posudbu za sljedeće izložbe:

- *Josip Vaništa retrospektiva*, Umjetnička galerija Dubrovnik, 21. ožujka – 11. svibnja 2025.
- *Kosta Strajnić*, Srpsko narodno vijeće, Zagreb, 15. rujna – 1. listopada 2025.
- *U početku bijaše kraljevstvo – 1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva*, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 16. listopada 2025. – 15. veljače 2026.
- *Umjetnost u oblacima*, Galerija Prica, POU Samobor, 17. listopada – 7. prosinca 2025.
- *Lina Crnčić Virant*, Popov toranj, Muzej grada Zagreba, 6. studenoga 2025. – 6. siječnja 2026.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK,* uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se ostvarivao redovitim i razvojnim djelatnostima.

U skladu s navedenim strateškim ciljem tijekom 2025. godine nastavio se razvoj digitalnih usluga i povećanje dostupnosti digitalnih preslika građe iz fonda Zbirke na portalu Digitalizirana vizualna građa. Zbirka je također sudjelovala u pojedinačnim aktivnostima testiranja i implementacije u sklopu projekta *e-Sveučilišta*.

3.5.3. Zbirka zemljovida i atlasa

Zbirka zemljovida i atlasa, utemeljena 1945. godine, organizacijska je jedinica u kojoj se prikuplja, obrađuje, pohranjuje i omogućuje korištenje kartografske građe. U Zbirci su zaposlene tri zaposlenice.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2025. godini Zbirka je obogaćena kupnjom dvaju iznimno vrijednih primjeraka atlasa, i to Grimanijeva unikatnog rukopisnog katastarskog atlasa Dalmacije *Catastico delle Publiche Pradarie e Picchetti*, autora Francesca Grimanija iz 1756., te bakroreznoga atlasa Moreje i Dalmacije *Descrizione geografica e storica della Morea* Vincenza Marije Coronellija iz 1687. godine. Značajan je i dar deset bakroreznih karata Marije Orač, nastalih od 16. do 19. stoljeća, koje prikazuju prostore Hrvatske i Europe.

Nabavljeno je 255 jedinica kartografske građe, od kojih 241 list karata i 14 svezaka atlasa. Obveznim primjerkom pristigle su 184 jedinice građe, od kojih 178 listova karata i šest svezaka atlasa. Kupnjom su pribavljena dva vrlo vrijedna atlasa, dok je darom zaprimljeno 63 lista karata i šest svezaka atlasa. Broj pristiglih jedinica kartografske građe nabavljenih obveznim primjerkom kao i darom znatno je povećan u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo povećanjem ukupnoga broja nabavljenih jedinica kartografske građe.

Trendovi u nakladi kartografske građe razlikuju se iz godine u godinu, što izravno utječe na opseg građe koja pristiže obveznim primjerkom. Kupnja građe ovisi o ponudi i financijskim mogućnostima, uključujući odobrena proračunska sredstva i tržišne cijene. Nabava darom također se mijenja iz godine u godinu, od nekoliko jedinica građe do nekoliko stotina, zbog čega se na taj oblik prinove ne može značajnije utjecati.

Obrada

U skladu s Planom rada NSK tijekom 2025. godine provedene su inventarizacija i kataložna obrada sve nabavljene građe. Inventarizirano je 255 primjeraka pristigle građe, dok je reinventarizirano 378 primjeraka starije građe. Izrađeno je 157 novih bibliografskih zapisa, 51 novi normativni zapis te 164 nova zapisa o primjerku, a izmjene su obavljene na 2252 bibliografska zapisa, 371 zapisu o posjedovanju i 33 normativnim zapisima. U usporedbi s prethodnom godinom zabilježen je porast broja novih zapisa. Sudjelovalo se u aktivnostima testiranja, migracije i implementacije zajedničkoga hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku *Bukinet* na platformi *Alma*/*Primo VE*.

Provedena je i priprema građe za digitalizaciju, pri čemu je obrađeno 1496 digitalnih datoteka. Izrađena su 82 nova zapisa metapodataka objekata i 30 koncepata, a provedene su i korekcije postojećih zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK za stariju i vrijednu nabavljenu građu za koju je dopušteno objavljivanje.

Nastavljena je redovita izradba normativnih zapisa geografskih imena te pripadajućih klasifikacijskih oznaka za kartografsku građu i cjelokupni sustav NSK. Nastavljena je i izradba normativnih zapisa za žanr ili oblik kartografske građe.

Digitalizacija

Prema Planu rada redovito su se provodili odabir građe, izradba popisa te pregled i priprema građe prema prioritetima za skeniranje s izvornika. Radi koordinacije digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice dostavljen je Plan digitalizacije građe za 2026. godinu. U 2025. godini digitalizirano je 109 listova karata i pet atlasa na 1496 stranica, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Digitalizirani su planovi hrvatskih gradova te atlasi od 17. do 20. stoljeća. Prema potrebama i zahtjevima korisnika građa je pripremana i upućivana na digitalizaciju. Sva digitalizirana građa dostupna je na portalu Digitalna kartografska građa u sklopu portala Digitalne zbirke NSK, gdje je predstavljen najveći dio vrijednoga fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

U skladu s Planom rada redovito su se provodili odabir, priprema i izradba popisa građe za konzervatorsko-restauratorske radove. Sustavno su praćeni uvjeti u kojima se građa nalazi u spremištu i čitaonici. U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe građa je odabirana i pripremana za čišćenje, restauriranje, uvezivanje i opremanje beskiselinskim ovitcima.

U spremište Zbirke pohranjena je sva građa pristigla tijekom tekuće godine. Redovito je obavljan nadzor nad pohranjenom građom i mikroklimatskim uvjetima te je provedeno i potrebno preslagivanje građe na policama i u ormarima s ladicama.

Korisničke usluge

Korisnicima su se pružale stručne informacije i ostale usluge, a kartografska građa davala se na korištenje u čitaonici. Primani su pojedinačni posjetitelji, a najveći broj korisnika koristio je usluge mrežno. Nastavlja se trend porasta korištenja mrežno dostupnih usluga, s obzirom na to da je znatan dio starije i rukopisne građe, koja je ujedno i najtraženija, digitaliziran i dostupan na portalu Digitalna kartografska građa. Zbirku je tijekom 2025. godine posjetilo 18 skupina posjetitelja.

Izložbena i promidžbena djelatnost

Zbirka je sudjelovala u pripremi kartografske građe i tekstova za katalog izložbe *U početku bijaše kraljevstvo – povodom 1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva* u Galeriji Klovićevi dvori te za izložbu NSK *Marginalije u središtu*.

U sklopu manifestacije *Dani otvorenih vrata NSK* u Zbirci je priređena izložba rukopisnih karata koja je predstavljena velikomu broju posjetitelja. U sklopu manifestacije *Susreti s baštinom u CroAtriumu* održano je predavanje dr. sc. Dubravke Mlinarić *Dokumentiranje hrvatske državnosti u radovima srednjoeuropskih kartografa 16. stoljeća* uz prigodnu izložbu starih karata.

U povodu 80. obljetnice utemeljenja Zbirke objavljena je prigodna brošura.

Razvojni programi

Razvojni programi provodili su se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, uz ostvarivanje 1. strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe koji se ostvarivao redovitim i razvojnim djelatnostima.

Tijekom 2025. godine, u skladu sa strateškim ciljevima, Zbirka je pridonosila razvoju digitalnih usluga i dostupnosti građe, a dio digitalizirane kartografske građe predstavljen je na portalu Europeana. Zbirka je također sudjelovala u pojedinačnim aktivnostima testiranja i implementacije u sklopu projekta *e-Sveučilišta: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* (NPOO).

3.5.4. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Zbirka muzikalija i audiomaterijala, utemeljena 1942. godine, posebna je zbirka NSK koja u svojem fondu prikuplja, čuva, obrađuje i omogućuje korištenje glazbenih rukopisa, tiskanih nota te svih vrsta zvučne glazbene građe. U Zbirci su zaposlene četiri zaposlenice.

Redoviti poslovi

Nabava

U 2025. godini ukupno je prinovljeno 1394 jedinice glazbene građe, što je na razini prinove iz 2024. godine.

Kao osobito vrijedna prinova u prethodnome razdoblju ističe se otkup bogate notne ostavštine akademika Anđelka Klobučara (1931. – 2016.), istaknutoga hrvatskog skladatelja, orguljaša i glazbenoga pedagoga. Ova iznimna zbirka obuhvaća 482 sveska izvorne glazbene građe koja predstavlja temelj njegova skladateljskog opusa.

Obveznim primjerkom u 2025. godini pristiglo je 811 jedinica glazbene građe, od čega 337 CD-a, 165 gramofonskih ploča, 228 jedinica tiskanih nota te 81 digitalni zvučni album. Bez obzira na manji broj dostavljenih obveznih primjeraka digitalne građe, ukupna je prinova na razini one iz 2024., ponajprije zbog veće količine rukopisnih partitura pribavljenih otkupom ostavštine.

Radi dostave i sustavnoga prikupljanja obveznoga primjerka glazbene građe Zbirka je neprekidno tijekom 2025. godine vodila evidenciju o nakladnicima zvučne glazbene građe te održavala i osuvremenjivala adresar nakladnika radi dostave obveznoga primjerka.

U suradnji s Odjelom digitalne knjižnice započela je uspostava procesa dostave obveznoga primjerka digitalne glazbene građe preko Sustava eOP-a.

Darom je pristigla 101 jedinica glazbene građe.

Obrada

Prema Planu rada NSK građa Zbirke obrađivala se u integriranome knjižničnom sustavu *Aleph* te krajem 2025. godine i na novoj platformi knjižničnih usluga *Alma/Primo VE*, što je uključivalo izradbu bibliografskih i normativnih zapisa te zapisa o posjedovanju i primjerku.

Sudjelovalo se i u aktivnostima prelaska na novu platformu knjižničnih usluga *Alma/Primo VE* u okviru projekta *e-Sveučilišta*.

Tijekom 2025. godine izrađena su 1792 nova bibliografska zapisa, 346 normativnih zapisa, 1344 nova zapisa o posjedovanju, 1482 zapisa o primjerku i 512 reinventariziranih zapisa o primjerku. U svim područjima obrade zadržana je razina broja zapisa obrađene građe. Nastavljena je obrada glazbene građe s odrednicama za žanr ili oblik.

Posebna pozornost posvećena je obradi rukopisne glazbene građe, ponajviše one iz ostavštine Klobučara, koja je pristigla krajem godine, a nastavljen je i rad na popisima popratne građe koja je sastavni dio glazbenih ostavština.

Glazbena građa objavljivala se na portalu Digitalne zbirke NSK i povezivala s bibliografskim zapisima u katalogu NSK. Rad i obrada u sustavu Digitalne knjižnice NSK obuhvaćali su pripremu digitalnih preslika za objavu, izradbu novih zapisa, uređivanje metapodataka, izradbu koncepata, analizu, povezivanje s drugim zapisima i slanje u sustav e-Kultura.

U 2025. godini obrađeno je 3320 datoteka digitalizirane glazbene građe te je izrađeno i/ili izmijenjeno 167 zapisa u sustavu Digitalne knjižnice NSK.

Digitalizacija i mikrofilmiranje

U skladu s Planom rada tijekom 2025. godine provodili su se odabir, pregled, priprema i izradba popisa građe za digitalizaciju. Radi koordinacije digitalizacije građe u hrvatskim knjižnicama Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice dostavljen je Plan digitalizacije građe za 2026. godinu. Provodila se digitalizacija građe prema zahtjevima korisnika te redovita digitalizacija, pri čemu je ostvaren planirani broj jedinica za zaštitna snimanja. U 2025. godini digitalizirane su notne ostavštine Miroslava Miletića, Vjekoslava Rosenberga-Ružića i Marka Ruždjaka. Nastavljeno je mikrofilmiranje glazbenih rukopisa te migracija zvučnih sadržaja s CD-ova iz fonda Zbirke.

U sklopu projekta *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige* dodatno je digitalizirano 330 vinilnih LP ploča i 274 sveska tiskanih nota iz fonda Zbirke.

Konzervatorsko-restauratorski radovi

Prema Planu rada za 2025. godinu redovito su se provodili odabir, priprema i izradba popisa glazbene građe za konzervatorsko-restauratorske radove. Građa se čistila, konzervirala, restaurirala, uvezivala i opremala odgovarajućim beskiselinskim ovitcima i mapama. Broj jedinica opremljenih zaštitnom opremom kao i broj restauriranih jedinica glazbene građe zadržao se na razini iz 2024. godine.

Redovito su praćeni mikroklimatski uvjeti u spremištima te pohrana i organizacija građe u spremištima Zbirke.

Korisničke usluge

Korisnicima su se redovito pružale stručne informacije, a glazbena građa bila je dostupna za korištenje osobno, telefonski i elektroničkom poštom. Osim korištenja građe u čitaonici Zbirke, digitalna glazbena građa bila je dostupna i na portalu Digitalna glazbena građa NSK kao i u više virtualnih izložbi glazbene građe. Tijekom 2025. godine primljene su 22 skupine posjetitelja uz stručno vodstvo zaposlenika Zbirke.

U 2025. godini ostvaren je stručni posjet u okviru projekta *Erasmus+* u Bibliothèque nationale de France (BnF) od 3. do 7. ožujka 2025. godine u Parizu.

Izložbena i promidžbena djelatnost

Zbirka je sudjelovala u pripremi glazbene građe i tekstova za katalog izložbe *Marginalije u središtu*. U sklopu manifestacije *Dani otvorenih vrata NSK 2025.* svim posjetiteljima priređena je i predstavljena odabrana, značajna građa iz fonda Zbirke.

Uz stotu obljetnicu rođenja istaknutoga skladatelja i violista Miroslava Miletića, Zbirka je objavila tematsku virtualnu izložbu kao još jedan oblik posredovanja i interpretacije digitalne glazbene građe.

Ciklus u okviru projekta *Susreti s baštinom u CroAtriumu* nastavljen je dvama značajnim događanjima. Prvi dio programa obuhvatio je prigodni koncert u povodu obljetnice skladatelja Miroslava Miletića, dok je u drugom dijelu održano predavanje i predstavljanje projekta *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika*.

Razvojni programi

Razvojni programi ostvareni u 2025. godini bili su usmjereni na ostvarivanje 1. strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnoga strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe.

U skladu s navedenim strateškim ciljevima tijekom 2025. godine Zbirka je sudjelovala u projektu *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige,* a nastavljen je i razvoj digitalnih usluga te povećanje dostupnosti digitalne glazbene građe na portalu Digitalna glazbena građa kao i trajna pohrana digitalizirane građe u državnome oblaku. Program zaštite i trajne pohrane građe digitalne građe ostvarivao se i provedbom migracije zvučnih sadržaja s kompaktnih diskova.

Zbirka je aktivnostima testiranja sudjelovala u pojedinim etapama procesa implementacije novoga knjižničnog sustava u okviru razvojnoga projekta *e-Sveučilišta.*

3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE

Odjel za zaštitu i pohranu građe provodi preventivne i kurativne mjere zaštite za cjelokupan fond NSK, brine se o očuvanju knjižnične građe te osigurava dostupnost građe iz Zatvorenoga spremišta članovima NSK. U sklopu Odjela djeluju četiri radna procesa: **Konzervacija i restauracija**, **Zaštitna snimanja i izrada preslika**, **Opremanje i uvez građe** te **Pohrana knjižnične građe**. Redoviti poslovi i razvojni programi provodili su se u skladu s Planom rada NSK za 2025. Godinu koji se temeljio na ciljevima *Strategije razvoja NSK do 2026. godine.* U Odjelu je zaposleno 45 zaposlenika.

Redoviti poslovi

Zaposlenici Odjela provodili su sustavnu zaštitu knjižnične građe praćenjem mikroklimatskih uvjeta u zbirkama i spremištima kao mjerom preventivne zaštite, procjenom stanja građe, konzerviranjem i restauriranjem te izradbom zaštitne opreme za građu. Nastavljene su aktivnosti digitalizacije građe, zaštite starih hrvatskih novina mikrofilmiranjem i

digitalizacijom mikrofilmova te suradnja na projektima digitalizacije radi očuvanja i osiguravanja dostupnosti građe. U sklopu Zatvorenoga spremišta nastavljeni su poslovi održavanja spremišnih uvjeta za pohranu građe, poslovi reinventarizacije i revizije uz redovito rješavanje zahtjeva za korištenje građe.

Nastavljena je suradnja s Odjelom posebnih zbirki te je tijekom 2025. godine izrađena nova procedura i novi zapisnik o stanju građe koja dolazi na ogled ili dar NSK. Zaposlenici procesa izrađivali su prijedloge za konzervatorsko-restauratorske radove s pripadajućim troškovnicima za građu vanjskih imatelja. Nastavljeni su radovi na zaštiti i opremanju Staroga arhiva NSK koji je sastavni dio pismohrane NSK. Zaposlenici su sudjelovali u pripremi građe za izložbe u NSK i izvan nje, što je uključivalo pregled stanja, konzervatorsko-restauratorske postupke prema potrebi, izradbu zapisnika te provjeru cjelovitosti popisa i stanja građe prije njezina povrata.

U sklopu suradnje s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK sudjelovalo se u provedbi stručnih nadzora drugih knjižnica, pri čemu su zaposlenici Odjela sudjelovali u četirima redovitim i dvama izvanrednim nadzorima. Redoviti nadzori provedeni su u Zbirci *Rara* Specijalne knjižnice kulturne baštine Ministarstva kulture i medija u Zagrebu, u Zbirci starih knjiga Župe sv. Vida mučenika u Brdovcu, u Zbirci starih knjiga Župe sv. Leonarda u Kotarima te u knjižnici Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Izvanredni stručni nadzori provedeni su 1. srpnja 2025. u Središnjoj knjižnici Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu zbog poplave, a 4. rujna 2025. godine u knjižnici *Hijacint Bošković* Dominikanskoga samostana u Zagrebu zbog pojave vlage i plijesni. Nakon svih provedenih nadzora zaposlenici Odjela izradili su zapisnike i pisane preporuke za daljnje postupanje.

Zajednički redoviti poslovi zaposlenika Odjela, prema Planu rada NSK za 2025. godinu, odnosili su se na preventivnu zaštitu stare i rijetke građe (signature od I-1 do I-771) u Zatvorenome spremištu NSK na razini –2. Ukupan broj preventivno zaštićene građe obuhvatio je 1132 jedinice knjižnične građe, pri čemu su sve jedinice očišćene, dezinficirano je 16 jedinica, a knjigoveški radovi izvedeni su na 726 jedinica.

Koordinirana suradnja zaposlenika svih četiriju procesa Odjela na zaštiti zbirke *Prigodnice* koja se čuva u Zatvorenome spremištu započeta je 2024., a nastavljena je i u 2025. godini. Radovi na prigodnicama uključuju cjelovite konzervatorsko-restauratorske postupke, opremanje i zaštitna snimanja. Do kraja 2025. godine radovi su izvedeni na 213 prigodnica. Suradnja je proširena i na preventivnu zaštitu ostavštine obitelji De Franceschi koja obuhvaća 14 kutija i devet mapa, a nalazi se u Zatvorenome spremištu. Do kraja 2025. godine radovi su provedeni na četirima kutijama ostavštine.

Zaposlenici Odjela tijekom *Dana otvorenih vrata* održali su radionice i prezentaciju svojega rada zainteresiranoj javnosti u malome predvorju NSK.

Tijekom 2025. godine zaposlenici Odjela aktivno su sudjelovali u radu povjerenstava, odbora i radnih skupina, pohađali i održavali programe stručnoga usavršavanja, izlagali na stručnim i znanstvenim skupovima i konferencijama te objavljivali stručne i znanstvene radove.

Razvojni programi

Tijekom 2025. godine zaposlenici Odjela usmjerili su razvojne aktivnosti na zaštitu građe, povećanje sadržaja na portalu Digitalne zbirke NSK i osiguravanje odgovarajućih uvjeta za sigurnu pohranu građe u spremištima u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*.

U ožujku 2025. godine zaposlenici procesa Konzervacija i restauracija i procesa Opremanje i uvez građe održali su tri stručna predavanja za zaposlenike NSK na kojima su prikazali neke od svojih značajnijih radova provedenih u 2024. godini kao i svakodnevni rad i suradnju s drugim ustanovama. Ova predavanja pridonose podizanju svijesti o očuvanju knjižnične građe i unaprjeđenju međuodjelne suradnje.

Završen je projekt nadogradnje baze podataka za konzervatorsko-restauratorske radove koji je financijski potpomoglo Ministarstvo kulture i medija.

Zaposlenici procesa Zaštitna snimanja i izrada preslika posjetili su Hrvatsku radioteleviziju i Finu radi razmjene iskustava i informiranja o novim tehnologijama izradbe preslika kao dio pripreme za nabavu nove opreme, reorganizaciju prostora i prenamjenu postojeće opreme.

U 2025. godini prestao je s radom prvi skener (A0) koji je NSK nabavila pri uspostavi programa digitalizacije 2004. godine, a nabavljen je skener A1 koji će samo djelomično nadomjestiti potrebe za skeniranjem građe većih dimenzija.

3.6.1. Konzervacija i restauracija

U procesu Konzervacija i restauracija tijekom 2025. godine provodili su se programi preventivnoga i kurativnoga konzerviranja te restauriranja knjižnične građe. U procesu je zaposleno četrnaest zaposlenika.

Tijekom 2025. godine zaposlenici procesa Konzervacija i restauracija proveli su konzervatorsko-restauratorske radove na 402 jedinice knjižnične građe, što zajedno sa 120 jedinica knjižnične građe, koje su bile predmet konzerviranja u okviru procesa Opremanje i uvez građe, čini ukupno 522 jedinice knjižnične građe. U odnosu na planiranih 600 jedinica ukupni opseg izvedenih radova bio je nešto manji. Za cjelovitiju sliku planiranoga i ostvarenoga broja jedinica potrebno je sagledati broj restauriranih listova, što je znatno jasniji i mjerljiviji pokazatelj rada u procesu. Tijekom 2025. godine restaurirano je 27 405 listova, odnosno 26 posto više nego 2024. godine, kada je restaurirano 21 840 listova. Redovitim pregledom građe prije provođenja zaštitnih snimanja i izradbe preslika obuhvaćeno je 1400 jedinica knjižnične građe s nešto više od 110 000 listova. Provedeni konzervatorsko-restauratorski radovi uključivali su preliminarne laboratorijske analize, poput ispitivanja podrijetla vlakana, određivanja razine kiselosti, prisutnosti lignina i analize sastava tinte kao i postupke poput odvajanja korica i podstavnih listova, razvezivanja knjižnoga bloka, uklanjanja nečistoća, ublažavanja mrlja ručnoga restauriranja i dr. Za svaku jedinicu građe izrađena je odgovarajuća konzervatorsko-restauratorska dokumentacija s pripadajućom fotodokumentacijom.

Tijekom 2025. godine velik dio aktivnosti Odjela bio je usmjeren na poslove preventivne zaštite knjižnične građe, što se nametnulo kao jedno od ključnih područja rada u prethodnoj godini. Na temelju poziva zaposlenika Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija

petero zaposlenika NSK sudjelovalo je u evakuaciji knjižne građe iz Riznice zagrebačke katedrale u razdoblju od 9. do 24. srpnja 2025. godine. Tijekom evakuacije provedeni su radovi čišćenja, dezinfekcije, opremanja i pohrane na 3600 jedinica građe. Radove preventivne zaštite knjižnične građe zaposlenici Odjela proveli su i u Knjižnici HAZU u Zagrebu. Preventivno je zaštićeno 1176 jedinica starije knjižnične građe, što uključuje čišćenje svih jedinica te, prema potrebi, dezinficiranje, podljepljivanje, konzervaciju korica i zaštitno opremanje svake pojedine jedinice. Isti radovi provedeni su i u Knjižnici *Juraj Habdelić* u Zagrebu na 258 jedinica građe formata *folio* (2°) i velikoga broja listova. Programe su novčano potpomogli vanjski imatelji.

Obavljeni su i ugovoreni konzervatorsko-restauratorski radovi na knjižnoj građi vanjskih imatelja, i to pet jedinica građe iz Franjevačkoga samostana sv. Bernardina Sijenskoga u Kamporu, Samostana sv. Frane u Zadru, Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Knjižnice HAZU u Zagrebu i Knjižnice *Juraj Habdelić* u Zagrebu. Za sve provedene radove neprekidno se održavala komunikacija s kolegama iz nadležnih konzervatorskih odjela te su izrađena izvješća o konzervatorsko-restauratorskim radovima s fotodokumentacijom.

Tijekom 2025. godine zaposlenici Odjela u suradnji sa zaposlenicama iz Grafičke zbirke, Zbirke rukopisa i starih knjiga te Zatvorenoga spremišta NSK pripremali su građu za potrebe izlaganja izvan NSK, i to za izložbe *Arheologija i popularna kultura* u Arheološkome muzeju u Zagrebu, *Vojnici grofa Josipa Kazimira Draškovića* u dvorcu Trakošćan, *Historija zaborava – prve žene zagrebačkih muzeja* u Arheološkome muzeju u Zagrebu, *Josip Vaništa (1924. – 2018.) – Retrospektiva* u Umjetničkoj galeriji u Dubrovniku, *Kosta Strajnić* u prostorima Srpskoga narodnog vijeća u Zagrebu, *Umjetnost u oblacima* u Galeriji Prica u Samoboru, *Gjuro Prejac* u Dvoru Veliki Tabor u Desiniću i *Povijest koja ne šuti: 1100 godina glagoljaštva u Splitu (925. – 1925.)* u Muzeju grada Splita. Poseban doprinos zaposlenika Odjela ostvaren je pripremom i postavljanjem 42 jedinica građe za izložbu *U početku bijaše kraljevstvo*, priređenu u povodu obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu, čiji je suorganizator i NSK.

Izrađeno je šest prijedloga za konzervatorsko-restauratorske radove na knjižnoj građi vanjskih imatelja, i to za Knjižnicu HAZU u Zagrebu, Manastir Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Arheološki muzej u Zadru, Tiflološki muzej u Zagrebu te za konzervatorsko-restauratorska istraživanja rijetke knjižne građe iz Samostana sv. Frane u Zadru. Izrađena su i dva prijedloga za nastavak radova preventivne zaštite stare i rijetke knjižne građe iz Knjižnice HAZU i Knjižnice *Juraj Habdelić* u Zagrebu.

3.6.2. Zaštitna snimanja i izrada preslika

U procesu Zaštitna snimanja i izrada preslika tijekom 2025. godine obavljali su se poslovi mikrofilmiranja, digitalizacije, fotografiranja faza konzervatorsko-restauratorskih radova i reportažnih snimanja u NSK. U procesu je bilo zaposleno osmero zaposlenika, pri čemu je dvoje bilo na dugotrajnome bolovanju.

U sklopu pripreme za snimanje novina i časopisa pregledano je 28 010 stranica u 142 sveska, a za snimanje na mikrofilm pripremljeno je 19 312 stranica. Na mikrofilm je snimljeno 15 114 stranica, odnosno 9733 snimke periodike, većinom novina. Za svaki izrađeni mikrofilm provjeravane su cjelovitost i potpunost snimljenoga sadržaja, tehnička ispravnost i

uporabljivost filma prije i nakon procesa preslikavanja. Za potrebe Zbirke rukopisa i starih knjiga izrađeno je 33 247 snimaka, većinom građe *Zbirke Kušević*, te 8504 snimke rukopisa. Tijekom 2025. godine u istoj je Zbirci završen višegodišnji proces digitalizacije svih inkunabula, čime je osigurana dostupnost i očuvanje izvornika. Ukupno je tijekom godine izrađeno 51 484 snimke, odnosno 130 kolutova mikrofilma ili mikrooblika. Ukupnomu broju koluta dodana su i 42 koluta starih mikrofilmova prilagođenih korištenju, s ukupno 18 256 snimaka odnosno stranica. Stoga je ukupno 27 989 snimaka, odnosno 33 370 stranica novina na mikrofilmu pripremljeno za korištenje umjesto tiskane građe. Pregled stanja master-negativa novina nastavljen je i u 2025. godini u sklopu redovitoga programa digitalizacije novina s mikrofilma.

U sklopu redovitih poslova digitalizacije mikrofilmova tijekom 2025. godine izrađena su 22 743 skena, dok je digitalizacijom izvornika, odnosno rukopisne i tiskane građe, izrađeno 71 378 skenova, od čega se 20 326 odnosi na serijske publikacije. Dio preslika nastao je u sklopu projekta *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige*, koji je proveden u suradnji sa zaposlenicima Muzeja Slavonije u Osijeku. Ukupno je obrađeno 67 278 digitalnih datoteka, pri čemu se dio tih preslika odnosi se na projekte i programe, uključujući navedeni projekt. Zaposlenica procesa do 1. travnja 2025. godine, odnosno utemeljenja Odjela digitalne knjižnice, sudjelovala je i u radu sustava za trajnu pohranu e-Kultura u kojem je obrađeno 1429 skenova, pohranjene su 102 publikacije i izrađeno je 198 zapisa metapodataka u sustavu Digitalne knjižnice NSK.

Za potrebe korisnika obrađena su 203 zahtjeva koji su se odnosili na uslugu skeniranja izvornika ili mikrofilma. Izrađeno je 9186 snimaka za korisnike, odnosno 2991 digitalna snimka izvornika i 7275 digitalnih preslika s mikrofilma. Muzeju Slavonije u Osijeku isporučeno je 16 000 obrađenih skenova. Nije zabilježen nijedan zapis na CD/DVD mediju, ali je ispisano 2148 stranica na papiru formata A4. Osim u okviru programa mikrofilmiranja i digitalizacije, izrađena je i 5771 snimka za potrebe fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova. Taj broj uključuje snimanje vodenih znakova, snimke pod kosim svjetlom te snimanja u UV i IR području, pri čemu se na UV i IR odnosi 527 snimaka. Dio raznovrsnih događanja u NSK zabilježen je u 2119 reportažnih snimaka. Ukupno je u okviru snimanja radi zaštite građe tijekom godine izrađen 163 861 snimak.

Digitalizacija građe s izvornika u 2025. godini znatno je povećana jer je umjesto mikrofilmske kamere koju više nije moguće održavati nabavljen skener formata A1 te je težište rada s mikrofilmiranja i digitalizacije mikrofilma prebačen na skeniranje, dok se mikrofilmiranje odvija na jednoj preostaloj kameri. Smanjenje broja pregledanih stranica periodike povezano je s bolovanjem zaposlenice kojoj je taj posao bio primarni. Broj snimanja prema korisničkim zahtjevima ostao je relativno stabilan, uz nešto veći udio digitalizacije s izvornika, a zabilježen je i nastavak trenda češće uporabe već pohranjenih digitalnih datoteka. Također je vidljiva promjena u načinu isporuke preslika korisnicima, sve češće u elektroničkome obliku, pri čemu sve veći udio u isporuci ima Odjel posebnih zbirki. Povećanje broja snimaka u sklopu fotodokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova rezultat je rada na jedinicama građe s oštećenjima koje zahtijevaju veći broj snimaka te potrebe za složenijim vrstama snimanja, poput snimanja pod kosim svjetlom, snimanja u UV i IR području te korištenja prosvijetljene podloge.

Neprekidno se surađivalo s drugim odjelima i procesima, osobito s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Osim navedenih ključnih poslova, usporedno se odvijao niz aktivnosti bez kojih provedba osnovnih zadataka ne bi bila moguća, poput posebne obrade svakoga snimka, skena ili datoteke u odgovarajućim formatima, strojnoga i ručnoga ispisivanja, lijepljenja naljepnica, redovitoga održavanja opreme, nabave uređaja i potrošnoga materijala, radnih dogovora te reorganizacije i prenamjene radnih prostora i opreme. Nastavljena je i nabava suvremene opreme za fotografiranje, uključujući fotoaparate i rasvjetu za studijsko snimanje.

3.6.3. Opremanje i uvez građe

Proces Opremanje i uvez građe obuhvaća zaštitu starije i novije uvezane građe, konzervatorsko-restauratorske radove na koricama i uvezu te opremanje svih vrsta knjižnične građe. Uz poslove preventivne i kurativne zaštite knjižnične građe, zaposlenici procesa redovito su sudjelovali i u brojnim drugim aktivnostima povezanima s radom NSK, kao što su grafička doradba tiskanih materijala za potrebe marketinških aktivnosti, izradba internih obavijesti, uvez poslovnih knjiga, izradba knjigoveških proizvoda, primjerice fascikala, kutija i mapa, formatiranje materijala i sl. U procesu je zaposleno osmero zaposlenika, a dvije zaposlenice bile su odsutne zbog bolovanja i rodiljnoga dopusta.

Za sve radove na knjižničnoj građi izrađena je pripadajuća dokumentacija i fotodokumentacija te su provedena istraživanja i preliminarne analize, uključujući ispitivanje kiselosti podloge, identifikaciju podrijetla kože i pergamene, rekonstrukciju šivanja knjižnoga bloka prema uzoru na izvornik te konzervatorsko-restauratorske radove na koricama i presvlakama i sl.

U 2025. godini rad na uvezu knjižnične građe proveden je na 825 jedinica u odnosu na planiranih 860. Može se reći da je zadržana razina ostvarenja iz prethodne godine te je zaštitno opremljeno 12 540 jedinica knjižnične građe, dok ih je 2024. godine bilo 13 021 od planiranih 16 000. Manji opseg od planiranoga rezultat je smanjenoga broja zaposlenika, ali i smanjene potrebe za jednostavnijim vrstama zaštitne opreme, poput košuljica, ovitaka i separatora. Zabilježen je značajan porast poslova koji se odnose na jednostavne knjigoveške radove, koji uključuju različite vrste uveza, poput spiralnoga, mekoga i klamanja, plastificiranje te rad na brzorezaču, što obuhvaća izradbu posjetnica, letaka, programskih knjižica i sl. Ti radovi nisu iskazani u Tablici 10, a takvih je pojedinačnih poslova tijekom 2025. godine bilo 1525.

U suradnji sa zaposlenicima Odjela posebnih zbirki sudjelovalo se u odabiru i izradbi zaštitne opreme za građu kao i za potrebe izložbi građe NSK. Zaštitno su opremljene i jedinice građe vanjskih imatelja, ukupno pet knjiga.

Zaposlenici procesa izrađivali su prijedloge konzervatorsko-restauratorskih radova s pripadajućim troškovnicima i izvješća o provedenim konzervatorsko-restauratorskim radovima na građi vanjskih imatelja u suradnji sa zaposlenicima procesa Konzervacija i restauracija.

Tablica 11. Podatci za Odjel za zaštitu i pohranu građe.

Zaštita građe	Jedinica*	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Digitalizacija izvornika	Snimak	45 557	100 697	(+ 120 %) ↗
Digitalizacija mikrofilma	Snimak	104 903	87 743	(– 16 %) ↘
Mikrofilmiranje građe	Snimak	69 674	51 484	(– 26 %) ↘
Pregled novina i časopisa	Stranica	65 904	28 010	(– 57 %) ↘
Fotodokumentacija konzervatorsko-restauratorskih radova	Snimak	4602	5771	(+ 25 %) ↗
Snimanje prema korisničkim zahtjevima	Snimak	10 642	9186	(– 14 %) ↘
Konzerviranje i restauriranje građe	Broj jedinica/listova	613/21 840	522/27 405	(– 15 /+ 26 %) ↘/↗
Opremanje zaštitnom ambalažom (ovitak, košuljica, mapa, kutija, paspartu i dr.)	Komad	13 021	12 540	(– 4 %) ↘
Uvezivanje građe	Svezak	919	825	(– 10 %) ↘

* U povezanosti s konzervacijom i restauracijom građe, naziv jedinica odnosi se na svu građu koja se zbog svojih fizičkih obilježja ne može nazvati sveskom. Prije svega, riječ je o većini građe Grafičke zbirke i Zbirke zemljovida i atlasa, kao što su crteži, grafike, plakati, zemljopisne karte i planovi, a rjeđi su primjeri letci i prigodnice, koji također često dolaze na jednome listu. Sva ostala građa smatra se sveskom ili sveščićem.

3.6.4. Pohrana knjižnične građe

U procesu Pohrana knjižnične građe zaposlenici su obavljali poslove održavanja spremišnih uvjeta za pohranu građe, signiranja i smještaja novopridošle građe na police, uključujući građu NSK i građu vanjskoga imatelja Sveučilišta u Zagrebu, odnosno Rektoratske zbirke doktorata, rješavanja prispjelih zahtjeva za korištenje građe, retrospektivne konverzije podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK i reinventarizacije. Na tim poslovima bilo je zaposleno 14 zaposlenika, od kojih je jedan bio na dugotrajnome bolovanju.

Tijekom 2025. godine signirane su i pohranjene 22 373 jedinice nove građe, uključujući knjige, časopise, novine, elektroničku građu i hrvatski sitni tisak. Osim nove građe, signirano je i dodatnih 180 jedinica vraćenih u fond nakon provedenih konzervatorsko-restauratorskih radova.

U radu s korisnicima riješena su 56 003 zahtjeva, a na korištenje su dane 51 863 jedinice građe. Ukupno su vraćene, razdužene i ponovno uložene na odgovarajuće mjesto 54 400 jedinice građe. U fond Rektorske zbirke doktorskih disertacija pohranjeno je 720 novih doktorskih disertacija. Provedeno je usklađivanje te provjera evidencija o zaduženju i razduženju za 2951 jedinicu građe koju su zatražili korisnici.

Proces revizije knjižnične građe nastavljen je pregledom fonda od signature 434 111 do signature 449 999, što ukupno obuhvaća 20 577 jedinica građe. Time je od 2007. do 2025. godine pregledana 500 561 jedinica građe. Od 2024. godine podatci o reviziji evidentiraju se u elektroničkoj tablici, pri čemu se bilježe samo jedinice koje nisu pronađene na svojem mjestu,

ukupno 865 jedinica u 2025. godini. Nastavljen je i proces revizije novinskoga fonda, pri čemu je pregledano 21 255 mapa novina.

Četvero zaposlenika procesa Pohrana knjižnične građe sudjelovalo je u provođenju retrospektivne konverzije podataka sa skeniranih listića abecednoga kataloga u *online* katalog NSK te su tijekom 2025. godine izradili 3782 bibliografska zapisa za građu od 1976. do 1990. godine. Devetero zaposlenika procesa sudjelovalo je u izradbi reinventariziranih zapisa, pri čemu je izrađeno 13 786 zapisa o primjerku i 13 095 zapisa o posjedovanju, što je uključivalo izdvajanje i vraćanje građe na odgovarajuće mjesto.

Radi popunjavanja fonda NSK darovanim primjercima kao i za potrebe Odjela za nabavu i izgradnju zbirki te provjere pri otpisu građe iz drugih hrvatskih knjižnica zaposlenici su pregledali i provjerili 2850 signatura u fondovima arhivskoga primjerka, dubleta i unikata.

Presloženo je 98 035 jedinica građe radi boljega iskorištavanja prostora u spremištima.

Tijekom 2025. godine svi zaposlenici procesa Pohrana knjižnične građe aktivno su sudjelovali u edukaciji i prilagodbi radnih aktivnosti zbog prelaska na novi knjižnični sustav *Alma/Primo VE*. Dvije zaposlenice procesa sudjelovale su na funkcionalnoj radionici *Alma/Primo VE*, čija je svrha bila odrediti i usuglasiti konfiguracije radnih procesa za sve uključene knjižnice u projektu *e-Sveučilišta* i *Bukinetu*.

U usporedbi s prethodnom godinom zabilježeno je smanjenje broja zahtjeva za korištenje građe i blagi pad prinove nove građe.

3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI

Odjel korisničkih službi obavlja knjižničnu djelatnost organizacijom i pružanjem informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga namijenjenih javnosti. Temeljna je zadaća Odjela osiguravanje kvalitetnoga korisničkog iskustva koje obuhvaća potporu korisnicima i članovima, omogućivanje prostora za učenje i rad, pružanje informacijsko-referalnih, edukacijskih i bibliometrijskih usluga te pristup, korištenje i posudbu tiskane građe kao i osiguravanje i vrednovanje pristupa licenciranim elektroničkim izvorima. Djelatnost Odjela organizirana je u trima procesima, i to **Informacijskome centru**, koji obuhvaća informacijsko-referalne usluge, upis i međuknjižničnu posudbu, **Čitaonicama**, u kojima se pružaju znanstvene i specijalističke informacije te potpora istraživanju i učenju, te **E-znanstvenim informacijama**. Određene usluge, poput omogućivanja prostora za individualni i suradnički rad, davanja građe na korištenje i posudbu te edukacijskih i informacijsko-referalnih usluga, provode se u Informacijskome centru i Čitaonicama, ovisno o ciljnim skupinama korisnika, odnosno općoj javnosti ili akademskoj zajednici. U procesu E-znanstvene informacije provode se aktivnosti povezane s licenciranjem i osiguravanjem pristupa elektroničkim izvorima, bibliometrijskim analizama hrvatske znanstvene produkcije te znanstvenim izdavaštvom u sklopu otvorene znanosti i otvorenoga pristupa. U Odjelu je zaposleno 49 zaposlenika.

Sve aktivnosti provedene su u skladu s Planom rada NSK za 2025. godinu koji se temelji na ciljevima *Strategije razvoja NSK do 2026. godine.*

Redoviti poslovi

U 2025. godini u Odjelu, kao središnjemu mjestu upravljanja i potpore članovima i korisnicima, nastavljena je provedba redovitih aktivnosti usmjerenih na pružanje usluga široj javnosti te osiguravanje potpore znanstveno-nastavnomu procesu i akademskoj zajednici. Te su aktivnosti obuhvaćale organizaciju i provedbu jednostavnih i složenih informacijsko-referalnih, edukacijskih i bibliometrijskih usluga, izgradnju i upravljanje zbirkama u čitaonicama, omogućivanje korištenja građe, posudbu knjiga i međuknjižničnu posudbu te osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima u NSK i na daljinu.

Tijekom 2025. godine zaposlenici Odjela korisničkih službi stručno su se usavršavali – pohađali su stručne i znanstvene skupove, predstavljali rad Odjela izlaganjima i posterskim izlaganjima, objavljivali stručne i znanstvene radove te sudjelovali kao recenzenti. Četiri zaposlenice Odjela pohađaju poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a jedna je zaposlenica napredovala na radno mjesto više knjižničarke.

U Odjelu se provodilo mentorstvo novih zaposlenika radi njihova uspješnijeg osposobljavanja i nadzora tijekom početnoga razdoblja rada na poslovima Odjela.

U implementaciji novih knjižničnih platformi *Alma* i *Primo VE* te izgradnji hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku *Bukinet*, suradničke mreže NSK i više od 80 knjižnica iz sustava visokoga obrazovanja i znanosti, aktivno je sudjelovalo sedam zaposlenica iz svih radnih procesa, u svojstvu članica Središnjega projektnog tima, Središnje jedinice za *Bukinet,* funkcionalnih administratora *Alma* te Radne skupine za redakciju prijevoda i stručne terminologije knjižnične platforme *Alma/Primo VE*. Zaposlenice Odjela, osim sudjelovanja na radnim sastancima i edukacijama, aktivno su sudjelovale u konfiguraciji sustava, redakciji prijevoda radnoga i korisničkoga sučelja, pripremi uputa i edukativnih materijala, provođenju edukacija i mrežnih seminara te pružanju potpore svim knjižnicama članicama sustava *Bukinet*. I ostali su zaposlenici, prema potrebi, pridonijeli implementaciji. S obzirom na prelazak na novu digitalnu platformu, podatci o korištenju građe i usluga nisu u cijelosti usporedivi s podatcima iz prethodnih godina zbog primjene drukčije metodologije analitike.

Suradnja

Prethodnu godinu obilježile su i raznovrsne suradnje s međunarodnim ustanovama i organizacijama u okviru različitih aktivnosti, projekata i programa. Ostvarena je suradnja s IFLA-om na projektu *MILSR,* s EBLIDA-om na projektu *ELAN* te u okviru programa *Erasmus+*, u sklopu kojega je troje zaposlenika Odjela posjetilo nacionalne knjižnice u Španjolskoj, Poljskoj i Finskoj. Suradnja je ostvarena i sa zemljama članicama Europske unije u okviru radne skupine Otvorene metode koordinacije (OMK) pod nazivom *Izgradnja mostova: jačanje višestrukih uloga knjižnica kao pristupnih točaka i prijenosnika kulturnih djela, vještina i europskih vrijednosti* Europske komisije kao i sudjelovanjem u radnoj skupini International Reading Room Challenges, kojoj je krajem godine odobreno službeno djelovanje u sklopu Konferencije europskih nacionalnih knjižničara (Conference of European National Librarians – CENL) pod nazivom Radna grupa za korisničke prostore i usluge u nacionalnim knjižnicama

(National Libraries' User Spaces and Services Network Group – NLUSS). Nadalje, zaposlenici Odjela sudjelovali su u radu više radnih skupina udruženja LIBER i OPERAS. U sklopu konzorcija OPERAS sudjelovali su u prijavi projekta u okviru programa *Obzor Europa* i radu udruge ECSA (European Citizen Science Association). Nastavljena je i suradnja s konzorcijima za nabavu elektroničkih izvora u jugoistočnoj Europi kao i suradnja s Europskom komisijom.

Na nacionalnoj razini zaposlenici Odjela surađivali su s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Zagrebačkim knjižničarskim društvom i Hrvatskim knjižničarskim društvom, uključujući sudjelovanje u radu njegovih komisija i uredništvu časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. Suradnja je ostvarena i s Nacionalnim centrom za dijamantni otvoreni pristup, koji okuplja Srce, Udrugu Znak, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilište u Zadru, zatim s Inicijativom za Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ), sudjelovanjem u radu radnih skupina i Koordinacijskoga odbora te sa Srcem na razvoju Repozitorija Dabar. Zaposlenici Odjela surađivali su i s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih na izradbi Hrvatskoga plana za otvorenu znanost.

U sklopu manifestacije *Noć knjige* Odjel korisničkih službi i Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva organizirali su 23. travnja 2025. godine događanje *Escape room* pod nazivom *KnjigoZOOv* kojim se na inovativan i suvremen način interpretirala tiskana baština. Dobra suradnja s Odsjekom marketinga, komunikacija i nakladništva nastavljena je i akcijama Potrošački otisak i Tjedan sporta. U sklopu Tjedna otvorenoga pristupa 2025. Odjel je sudjelovao u iniciranju i provedbi brojnih predavanja o različitim temama otvorene znanosti u suradnji s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo.

Članstvo i korisnici

Članovi NSK osobe su koje uplatom članarine stječu pravo na korištenje građe i usluga Knjižnice. Korisnici su osobe koje koriste dostupne usluge NSK bez ostvarivanja prava članstva, a među njima su posjetitelji, knjižničari, nakladnici i korisnici usluga na daljinu.

Tijekom 2025. godine u NSK je upisano 6047 novih članova, a članstvo je obnovilo 7164 člana, čime je ukupan broj članova iznosio 13 211. Broj članova bio je neznatno manji u odnosu na 2024. godinu, kada je NSK imala 13 355 članova, od čega 6357 novoupisanih i 6998 s obnovljenim članstvom, odnosno 144 člana više. Stabilan broj članova može se pripisati ponovnomu otvaranju knjižnica u okružju nakon obnove poslije potresa, ali može upućivati i na optimalan broj članova, s obzirom na to da su tijekom većega dijela godine kapaciteti NSK bili popunjeni, što potvrđuje velik broj dnevnih ulazaka. Vidljiv je trend obnove članstva, što upućuje na to da je NSK poželjno mjesto za rad i učenje među stalnim korisnicima.

Radno vrijeme

Tijekom 2025. godine redovito radno vrijeme bilo je od ponedjeljka do petka od 8 do 24 sata, a subotom od 9 do 14 sati. NSK je bila otvorena 290 dana. Od 14. srpnja do 17. kolovoza 2025. godine NSK je radila ponedjeljkom, utorkom, četvrtkom i petkom od 8 do 15 sati, a srijedom od 12 do 19 sati, dok je subotom u tome razdoblju bila zatvorena.

Zabilježena su 198 752 ulaska članova, što je 5360 ulazaka, odnosno tri posto više u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 193 392. Prosječan dnevni broj ulazaka u NSK bio je 685, dok je u 2024. godini iznosio 660. Mjesečni prosjek iznosio je 16 563 ulaska, što je također

više u odnosu na 2024. godinu, kada je mjesečni prosjek bio 16 116. Najveća posjećenost ponovno je zabilježena u lipnju, s ukupno 26 720 ulazaka, što je 1440 više u odnosu na lipanj 2024. godine, kada je zabilježeno 25 280 ulazaka.

Večernji rad

Uslugom Večernji rad za članove NSK, uz prethodnu rezervaciju uživo, telefonom, elektroničkom poštom ili aplikacijom, na raspolaganje se stavlja 150 mjesta na ulaznoj razini NSK. Usluga je dostupna od ponedjeljka do petka od 21 do 24 sata. Tijekom 2025. godine ovu je uslugu iskoristilo 24 987 članova, što je gotovo isti broj kao i godinu prije, kada ih je bilo 25 004. Takvi pokazatelji mogu upućivati i na dosezanje maksimalnoga kapaciteta.

Tablica 12. Broj članova, ulazaka i korištenja usluge Večernjega rada.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Broj članova			
Novoupisani članovi	6357	6047	(– 5 %) ↘
Obnovljeno članstvo	6998	7164	(+ 2 %) ↗
Ukupan broj članova	13 355	13 211	(– 1 %) ↘
Broj ulazaka			
Ukupan broj ulazaka članova	193 392	198 752	(+ 3 %) ↗
Dnevni prosjek ulazaka	660	685	(+ 4 %) ↗
Mjesečni prosjek ulazaka	16 116	16 563	(+ 3 %) ↗
Broj ulazaka u lipnju	25 280	26 720	(+ 6 %) ↗
Večernji rad			
Ukupan broj korištenja usluga	25 004	24 987	↔

Usluga samostalnoga fotokopiranja, ispisa i skeniranja

Na trima lokacijama u prostoru NSK, na ulaznoj razini te na prvome i trećem katu, korisnicima su bile dostupne usluge samostalnoga kopiranja, skeniranja i ispisa. Izrađeno je 57 721 preslika, ispisa i skenova, što je za deset posto manje u odnosu na 2024. godinu, kada je izrađeno 64 155 preslika. U Čitaonici periodike bila je omogućena usluga samostalnoga skeniranja na uređaju Bookeye, namijenjenomu skeniranju velikih formata. Zaposlenici Odjela obradili su 33 veća zahtjeva za digitalizacijom građe iz fonda NSK, uključujući pretraživanje literature, komunikaciju s korisnicima i izradbu izračuna za ponude, u suradnji s Procesom zaštitnih snimanja i izrade preslika.

Korištenje i posudba građe

Posudba tiskane građe i njezino korištenje u čitaonicama obavljaju se na svim razinama za koje je zadužen Odjel korisničkih službi – na ulaznoj razini te na prvome, trećem i četvrtome katu. U nastavku su prikazani objedinjeni podatci za sve razine.

Ukupan broj primjeraka građe posuđenih izvan NSK i korištenih u prostorima Knjižnice tijekom 2025. godine iznosi 101 998, što predstavlja neznatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kada je zabilježeno 100 819 primjeraka. Međutim, podrobnija analiza upućuje na nekoliko važnih zaključaka:

- posudba i obnova roka posudbe bilježe pad
- smanjena je potražnja za naslovima iz otvorenoga pristupa
- povećan je broj zahtjeva za građom iz Zatvorenoga spremišta, uključujući knjige te novine i časopise.

To se može tumačiti povećanom potražnjom za naslovima iz zbirke *Croatica*, smještenima u Zatvorenome spremištu, koje češće naručuju znanstvenici i istraživači, dok se naslovi iz otvorenoga pristupa, koje u pravilu koriste studenti, traže u manjoj mjeri. Takvi pokazatelji upućuju na porast zanimanja za dublje istraživanje tiskane baštine. Smanjenje korištenja naslova iz otvorenoga pristupa upućuje na potrebu za cjelovitom analizom aktualnosti fonda u otvorenome pristupu i potreba studentske populacije.

Posudba

Tijekom 2025. godine izvan NSK posuđeno je 6257 knjiga, rok posudbe obnovljen je za 1436 knjiga, a razduženo je 6238 knjiga. Samostalnu *online* obnovu roka posudbe koristilo je 38 članova, što predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu, kada je tu uslugu koristilo 35 članova. Unatoč tomu, vidljivo je smanjenje broja posudbi i povrata u usporedbi s prethodnom godinom. Smanjenje broja posudbi, obnova i povrata može se objasniti obustavom usluga posudbe, obnove i povrata u kraćem razdoblju tijekom prelaska na novu digitalnu platformu knjižničnih usluga.

Tablica 13. Posudba knjiga, obnova roka posudbe i povrat knjiga.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Posudba	6918	6257	(– 10 %) ↘
Obnova	1824	1436	(– 21 %) ↘
Povrat	7042	6238	(– 11 %) ↘

Razvojni programi

SciLab – u sklopu projektnih aktivnosti NSK u reformskome projektu *e-Sveučilišta* nastavljene su pripreme za planiranje ulaganja u nabavu opreme za razvoj digitalno zrele okoline za učenje i uspostavu inovativnih oblika digitalnoga učenja i poučavanja. U okviru toga programa nabavljene su akustične kabine za samostalno i suradničko digitalno učenje. Korisnicima su u čitaonicama na prvome i trećem katu dostupne akustične kabine za digitalno učenje, i to jedna namijenjena pojedinačnomu korištenju, jedna za četiri osobe i dvije za šest osoba. Kabine omogućuju samostalno ili suradničko digitalno učenje, praćenje nastave na daljinu te sudjelovanje na sastancima, radionicama i konferencijama na daljinu. U sustavu *online* rezervacija zabilježene su 1403 rezervacije tijekom 2025. godine. U ožujku 2025. godine provedeno je istraživanje zadovoljstva korisnika korištenjem kabina, pri čemu su korisnici izrazili zadovoljstvo pruženom uslugom, no smatraju da bi broj kabina trebao biti veći.

LibAr – tijekom 2025. godine pokrenut je razvojni projekt *LibAr*, digitalni arhiv istaknutih knjižničara, usmjeren na očuvanje svjedočanstava hrvatskih knjižničara koji su svojim radom i doprinosom obilježili razvoj knjižničarstva u posljednjih sedamdesetak godina, primjenom metode usmene povijesti. Tijekom godine izrađena je cjelovita projektna dokumentacija,

snimljena su i montirana dva intervjua te su izrađeni promidžbeni materijali. Time su stvoreni preduvjeti za ustroj digitalnoga arhiva u okviru infrastrukture NSK.

3.7.1. Informacijski centar (informacijsko-referalne usluge, upis i međuknjižnična posudba)

U procesu se obavljaju poslovi upisa i kontrole članstva, pružanja općih informacijsko-referalnih usluga, uključujući odgovaranje na upite, stručna vodstva, suradnju na pripremi građe za izložbe i bibliografska pretraživanja, poslovi posudbe građe, uključujući međuknjižničnu posudbu, provedba usluge servisa *RapidILL* te izgradnja i upravljanje Referentnom zbirkom. Navedene poslove obavljalo je 13 zaposlenika**.**

Informacijsko-referalne usluge

Tijekom 2025. godine u sklopu usluge Pitajte knjižničara odgovoreno je na 172 upita korisnika, što je 11 posto više nego u 2024. godini. Informacijskomu centru elektroničkom poštom upućena su 2373 upita i zahtjeva. Uz pisanu komunikaciju knjižničari su pružili i 18 264 usmena odgovora korisnicima na informacijskome pultu te su telefonski odgovorili na 6324 upita i zahtjeva. Ukupno je tijekom godine zabilježeno 26 900 odgovora na informacijsko-referalne upite korisnika. U usporedbi s 2024. godinom, u kojoj se u drugoj polovici godine počela primjenjivati nova metodologija praćenja upita korisnika, dok su podatci za prvu polovicu bili procijenjeni, broj upita znatno je povećan. Ako se uzme u obzir procjena za prvu polovicu 2024., koja ima ograničenu pouzdanost, i zabilježeni podatci za drugu polovicu godine, povećanje broja upita u 2025. godini iznosi 53 posto.

Zaposlenici Informacijskoga centra sudjelovali su u istraživanju i pripremi građe za izložbu *Marginalije u središtu* kao i za izložbu *Prenosimo ideje kroz vrijeme: tri desetljeća staklene riznice baštine* u povodu 30. obljetnice otvorenja nove zgrade Knjižnice. Nastavljena je i suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na projektu izradbe bibliografije Stanka Vraza. U Informacijskome centru obavlja se i usluga digitalizacije građe na zahtjev vanjskih korisnika. Tijekom 2025. godine, uz veći broj jednostavnijih zahtjeva, zaprimljen je i 31 zahtjev za digitalizaciju opsežne građe, osobito za potrebe izradbe monografija, dokumentarnih filmova, izložbi i sličnih projekata kao i za potrebe državnih tijela.

U 2025. godini Informacijski centar organizirao je 156 stručnih vodstava za skupine posjetitelja, što predstavlja pad od 11 posto u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 175. Ukupan broj sudionika stručnih vodstava iznosio je 2917, što je devet posto manje nego 2024. godine, kada su zabilježena 3224 posjetitelja. Zaposlenici Informacijskoga centra započeli su opremanje ladica kartičnoga kataloga novim informacijskim naljepnicama. Nastavljena je i digitalizacija kartičnoga abecednog kataloga periodike, u sklopu koje su u 2025. godini digitalizirana 3672 listića. Nakon završetka skeniranja i računalne obrade bit će omogućeno jednostavno pretraživanje navedenoga kataloga.

Tijekom 2025. godine nastavljena je usluga izradbe edukativnih digitalnih prezentacija i izložbi, ukupno 12, jednom mjesečno, koje obrađuju teme iz svjetske i hrvatske kulturne te znanstveno-tehničke baštine koja se čuva u fondu. Prezentacijske izložbe postavljaju se svakoga zadnjeg petka u mjesecu na ulaznoj razini Knjižnice.

Referentna zbirka i Stalna izložba donacija svjetske pisane baštine

U Informacijskome centru smještena je bogata Referentna zbirka, koja je dio Sveučilišne zbirke, a obuhvaća enciklopedije, leksikone, rječnike, bibliografije, priručnike, biografije i drugu srodnu građu na hrvatskome i stranim jezicima. Zbirka broji više od 8000 jedinica građe, a koristi se u čitaonici Informacijskoga centra te je članovima dostupna svakodnevno od 8 do 24 sata. Fond Zbirke u 2025. godini uvećan je za dvije jedinice građe.

U 2025. godini u čitaonici na ulaznoj razini uspostavljena je nova zbirka pod nazivom *Stalna izložba donacija svjetske pisane baštine*. Zbirku čine knjige, druge vrste publikacija i mediji koje su darovali diplomatski predstavnici stranih zemalja, inozemne knjižnice i ustanove. Tijekom 2025. godine u zbirku su upisane 162 publikacije.

Međuknjižnična posudba

Tijekom 2025. godine zaprimljeno je ukupno 2846 zahtjeva za posudbu knjiga i izradbu preslika iz fonda NSK. Posuđeno je 260 knjiga, a izrađeno je 2586 preslika članaka. Dio zahtjeva nije bilo moguće ostvariti zbog ograničenja propisanih Pravilnikom te zbog trajne ili trenutačne nedostupnosti tražene građe u fondu.

U istome razdoblju zaprimljeno je 4827 zahtjeva za nabavu građe iz drugih knjižnica, pri čemu su uspješno pribavljene 222 knjige i 4605 članaka.

Ukupan broj zahtjeva manji je za četiri posto u odnosu na prethodnu godinu. Bilježi se pad broja zahtjeva za preslikama iz fonda NSK – 2846 zahtjeva u 2025. u usporedbi s 3675 zahtjeva u 2024. godini. Nasuprot tomu, zabilježen je porast broja zahtjeva za člancima iz inozemstva – 4605 zahtjeva u 2025. u odnosu na 4301 zahtjev u 2024. godini. Povećan broj zahtjeva za člancima iz drugih knjižnica i njihova visoka dostupnost rezultat su pristupa globalnomu servisu za dostavu članaka *RapidILL*. Korištenje usluga toga servisa za korisnike NSK bilo je besplatno do kraja 2025. godine, a iz toga je izvora pribavljeno 4289 članaka, odnosno 93 posto svih naručenih članaka.

Zaposlenice su aktivno sudjelovale u implementaciji nove digitalne platforme knjižničnih usluga *Alma/Primo VE* kao i u edukaciji knjižničara iz sustava *Bukinet*.

Tablica 14. Međuknjižnična posudba i dostava dokumenata – ukupan broj riješenih zahtjeva.

Međuknjižnična posudba	**Broj zahtjeva**		**Usporedba 2024./2025.**
	2024.	**2025.**	
Ukupno primljenih zahtjeva	7976	7673	(– 4 %) ↘
Ukupno riješenih zahtjeva	7146	7031	(– 2 %) ↘

3.7.2. Čitaonice (znanstvene i specijalističke informacije, potpora istraživanju i učenju)

U procesu se pružaju informacijsko-referalne usluge složenije razine, koje obuhvaćaju tematska pretraživanja i edukaciju korisnika. Također se obavljaju poslovi izgradnje i upravljanja zbirkama u otvorenome pristupu te posudbe i davanja građe na korištenje na šest informacijskih pultova i u Čitaonici periodike. Navedene poslove obavljalo je 30 zaposlenika.

Informacijsko-referalne usluge

Obrascem Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje predmetni stručnjaci odgovaraju na upite korisnika koji traže literaturu na određenu temu, najčešće za potrebe izradbe seminarskih, završnih i diplomskih radova, završnih radova učenika, doktorskih radova, istraživačkih projekata i sl. Tijekom 2025. godine pristiglo je 1828 jednostavnih i složenih tematskih zahtjeva, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2024. godinu, kada ih je bilo 1888.

Upravljanje zbirkama

Proces Čitaonice zadužen je za rad sa zbirkama i čitaonicama na prvome, trećem i četvrtome katu, gdje se nalaze zbirke tiskane građe, i to općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke, Zbirka disertacija i magistarskih radova, Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu, Zbirka službenih publikacija, Europski dokumentacijski centar NSK te hrvatski i inozemni časopisi.

Osuvremenjene su i obavijesti o novoj građi dostupne korisnicima u *e-Biltenu prinova* na mrežnom mjestu http://iks.nsk.hr/bilten_prinova.

Općeznanstveni fond Sveučilišne zbirke

Općeznanstveni fond sastoji se od stručno-znanstvene literature u slobodnome pristupu i obuhvaća više od 83 tisuće naslova raspoređenih prema znanstvenim područjima. Na trećem katu smještena je građa iz područja društvenih znanosti, osim ekonomije i menadžmenta, humanističkih znanosti i umjetnosti, dok je na četvrtome katu dostupna građa iz područja prirodnih, tehničkih i biotehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva kao i dio građe iz društvenih znanosti koji obuhvaća ekonomiju i menadžment. Odabir građe i organizaciju zbirki provodili su predmetni stručnjaci koji na temelju praćenja objavljene znanstvene i stručne literature te u skladu s potrebama korisnika i akademske zajednice predlažu naslove za nabavu kupnjom, odnosno deziderate, te odabiru građu ponuđenu zamjenom ili darom. Predmetni stručnjaci sudjeluju i u Modelu usklađene nabave za izgradnju knjižničnih zbirki knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišne zbirke NSK.

Tijekom 2025. godine fond općeznanstvene građe u slobodnome pristupu uvećan je za 800 primjeraka knjiga, što je manje u odnosu na prethodnu godinu, kada je fond bio uvećan za 1500 primjeraka. Razlog smanjenja broja novih primjeraka ponajprije je implementacija i prelazak na novi knjižnični sustav *Alma*, zbog čega novi naslovi nisu pristizali od kraja rujna 2025. godine.

Zbirka disertacija i magistarskih radova

Zbirka sadrži tiskane znanstvene magistarske i doktorske radove autora sa svih hrvatskih sveučilišta kao i radove hrvatskih autora obranjene na inozemnim sveučilištima. Fond Zbirke izgrađuje se darom pojedinaca i ustanova. Digitalne inačice radova dostupne su u Nacionalnome repozitoriju disertacija i znanstvenih magistarskih radova na mrežnome mjestu https://dr.nsk.hr.

Zbirka trenutačno sadrži više od 44 tisuće tiskanih radova, a tijekom 2025. godine fond je uvećan za 650 jedinica, od čega 478 doktorskih i 172 magistarska rada. Bilježi se smanjenje broja novopristiglih doktorskih radova u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 879, što je očekivano s obzirom na to da valjani Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

(NN 19/22) više ne propisuje visokim učilištima obvezu dostave tiskanih inačica doktorskih radova, zbog čega se Zbirka izgrađuje samo darom autora i ustanova.

Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu

Zbirka prikuplja građu o Domovinskome ratu objavljenu u Hrvatskoj i izvan nje, a sadrži gotovo 4000 jedinica građe. U prostoru Zbirke korisnicima je dostupno računalo s pristupom digitaliziranim člancima iz prvoga sveska bibliografije *Rat u Hrvatskoj*, koja obuhvaća izbor članaka o Domovinskome ratu iz dnevnoga i tjednoga hrvatskog i inozemnoga tiska od 1991. do 1993. godine. Od 28. srpnja do 18. kolovoza 2025. godine održana je izložba pod nazivom *Sjećanja jedne nacije: 30 godina od vojno-redarstvene operacije Oluja* u suradnji s privatnim kolekcionarima i Hrvatskom radiotelevizijom te uz potporu Ministarstva kulture i medija. Fond Zbirke u 2025. godini uvećan je za 16 novih jedinica građe, pribavljenih kupnjom, darom i zamjenom.

Zbirka službenih publikacija i Europski dokumentacijski centar NSK

Zbirka službenih publikacija obrađuje, pohranjuje i osigurava dostupnost službenih publikacija te informacijskih izvora Republike Hrvatske, Europske unije, stranih država i međunarodnih organizacija. U prostoru Zbirke djeluje Europski dokumentacijski centar NSK (EDC NSK) koji korisnicima pruža potporu u nastavno-istraživačkome radu i predstavlja vrijedan izvor informacija za širu javnost.

U 2025. godini fond Zbirke uvećan je za 74 sveska monografija, 740 sveščića serijskih publikacija, 44 sveščića sitnoga tiska i 67 mikrofiševa. Tijekom godine provedeno je nekoliko aktivnosti. U povodu Dana Europe 9. svibnja na mrežnoj stranici EDC-a priređena je vremenska crta važnih događaja europske povijesti. Od 2. do 6. lipnja u velikome predvorju NSK-a bio je dostupan kalkulator potrošačkoga otiska, kojim su korisnici mogli izračunati svoj ekološki otisak potrošnje. U povodu Europskoga tjedna sporta 23. rujna u NSK je organizirana aktivnost *NSK u pokretu,* kojom su zaposlenici potaknuti na kretanje i brigu o zdravlju tijekom radnoga dana. U prosincu je pripremljen tematski izbor mrežnih publikacija i dokumenata u povodu Europskoga dana osoba s invaliditetom.

Zaposlenica EDC NSK sudjelovala je u službenome posjetu Bruxellesu od 24. do 25. travnja 2025. godine, u sklopu kojega su predstavljeni ključni strateški prioriteti Europske unije, a posjećena je i Kuća europske povijesti.

Posudba i korištenje građe

Korištenje građe u čitaonicama

U čitaonicama je tijekom 2025. godine korišteno ukupno 14 173 knjiga iz slobodnoga pristupa. Od toga je 7588 knjiga korišteno iz općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu, 4843 knjige iz istoga fonda na četvrtome katu, 679 radova iz Zbirke disertacija i magistarskih radova, 231 knjiga iz Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu i 832 knjige iz Zbirke službenih publikacija. U istome razdoblju korišteno je i 1018 sveščića serijskih publikacija, od čega 860 sveščića hrvatskih i inozemnih časopisa te 158 sveščića iz Zbirke službenih publikacija.

Tablica 15. Korištenje građe iz čitaonica i zbirki u čitaonicama.

Knjige	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	11 252	7588	(– 33 %) ↘
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	7134	4843	(– 33 %) ↘
Zbirka disertacija i magistarskih radova	1134	679	(– 41 %) ↘
Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu	146	231	(+ 58 %) ↗
Zbirka službenih publikacija	2001	832	(– 58 %) ↘
Serijske publikacije	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Zbirka službenih publikacija	185	158	(– 15 %) ↘

Zabilježeno je smanjenje korištenja knjiga u svim zbirkama, osim u Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu.

Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama

Za potrebe članova koji u čitaonicama koriste građu iz područja društvenih i humanističkih znanosti te umjetnosti naručeno je 12 847 knjiga iz Zatvorenoga spremišta, dok je iz područja prirodnih, (bio)tehničkih znanosti, biomedicine, zdravstva i ekonomije naručeno 698 knjiga.

Tablica 16. Posudba građe iz Zatvorenoga spremišta za korištenje u čitaonicama.

Knjige	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na trećem katu	11 250	12 847	(+ 14 %) ↗
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	913	698	(– 24 %) ↘
Serijske publikacije	**2024.**	**2025.**	**Usporedba 2024/2025.**
Čitaonica općeznanstvenoga fonda Sveučilišne zbirke na četvrtome katu	61	56	(– 8 %) ↘

Čitaonica periodike

U Čitaonici periodike mogu se koristiti hrvatske i inozemne serijske publikacije, knjige iz Zatvorenoga spremišta objavljene do 1900. godine te mikrofilmirana građa koja je ondje i pohranjena. Fond mikrofilmova obuhvaća 3902 koluta, od kojih su 23 pristigla u 2025. godini.

Tijekom 2025. godine korišteno je 29 666 sveščića novina, 21 497 sveščića časopisa, 10 321 knjiga i 5587 mikrofilmova. Korištenje svih vrsta građe, osim časopisa, bilježi porast u odnosu na prethodnu godinu.

Za potrebe članova izrađeno je 31 048 preslika serijskih publikacija, dok ih je prethodne godine bilo 48 056, te 39 705 pojedinačnih preslika s mikrofilmova, što je povećanje u odnosu na 2024. godinu, kada ih je bilo 21 111.

Zaprimljeno je i riješeno devet zahtjeva korisnika za digitalizaciju građe u privatne svrhe i radi objave.

U 2025. godini usluge Čitaonice periodike koristio je 7161 korisnik, što je 562 korisnika više nego u 2024. godini.

Tablica 17. Korištenje građe u Čitaonici periodike.

		2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Iz čitaonice	Mikrofilm	4882	5587	(+ 14 %) ↗
Sa Zatvorenoga spremišta	Knjige	5049	10 321	(+ 104 %) ↗
	Novine	27 294	29 666	(+ 9 %) ↗
	Časopisi	21 527	21 497	↔

Tekući hrvatski i inozemni časopisi u otvorenome pristupu

U čitaonici časopisa na četvrtome katu smješteno je pet zadnjih godišta tiskanih hrvatskih i inozemnih časopisa u slobodnome pristupu, ukupno 806 naslova odnosno 13 007 sveščića, od kojih 585 hrvatskih i 221 inozemni časopis. Svi su naslovi dostupni i u Zatvorenome spremištu te se mogu koristiti i u Čitaonici periodike. Većina hrvatskih naslova dostupna je i na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa Hrčak, dok su inozemni naslovi također dostupni mrežno, djelomično u slobodnome pristupu, a djelomično na temelju pretplate. Tijekom 2025. godine zaprimljen je 801 sveščić, dok ih je prethodne godine bilo 1194, od čega 314 sveščića hrvatskih i 487 sveščića inozemnih časopisa.

Tijekom 2025. godine pristupilo se reviziji starijih godišta časopisa radi izlučivanja. Pregledano je 706 naslova, odnosno 5418 sveščića, koji su potom popisani i razvrstani.

3.7.3. E-znanstvene informacije

U 2025. godini uspostavljen je novi proces E-znanstvene informacije radi objedinjavanja postojećih srodnih poslova licenciranja i nabave e-izvora, bibliometrijskih usluga te projekata i promicanja otvorene znanosti, uključujući projekte građanske znanosti. Ciljevi i zadatci novoga procesa obuhvaćaju pružanje potpore svim sudionicima u sustavu znanosti i VO u Republici Hrvatskoj kao i znanstvenicima izvan toga sustava, odnosno onima koji djeluju u realnome sektoru ili nemaju matičnu ustanovu. Također uključuju pružanje potpore aktivnostima i promicanju otvorene znanosti u Republici Hrvatskoj te edukaciju akademske i znanstvene zajednice kao i zainteresirane javnosti o otvorenoj znanosti i korištenju e-izvora. Od aktivnosti u 2025. godini ističe se pridruživanje udruženju OPERAS kao i potpisivanje Sporazuma o suradnji na uspostavi Hrvatskoga centra za dijamantni otvoreni pristup koji se temelji na inicijativi European Diamond Capacity Hub i aktivnostima europske istraživačke infrastrukture OPERAS. Hrvatski centar za dijamantni otvoreni pristup djelovat će kao nacionalna kontaktna točka i koordinacijsko tijelo za dijamantni otvoreni pristup u skladu s

europskim smjernicama i Hrvatskim planom za otvorenu znanost, uz suradnju s Udrugom ZNAK i Srcem na uključivanju hrvatskih časopisa u bazu Scopus.

Bibliometrijske usluge

Za svoje članove te ostale pripadnike hrvatske znanstvene i akademske zajednice NSK izdaje potvrde o zastupljenosti i citiranosti znanstvenih radova, potvrde o statusu časopisa u kojima su radovi indeksirani u relevantnim bazama te potvrde o zastupljenosti i statusu časopisa za potrebe uredništava i izdavača hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa.

U Središnjem sustavu za bibliometrijska pretraživanja tijekom 2025. godine riješena su 432 individualna zahtjeva znanstvenika i osam zahtjeva uredništava časopisa, što odgovara brojkama iz 2024. godine. Dodatnih 201 zahtjev upućen je matičnim knjižnicama. Izrađena je i jedna složenija analiza za potrebe istraživanja i reakreditacije visokih učilišta u Republici Hrvatskoj.

U sklopu daljnjega razvoja Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja i pripadajućega portala održane su edukacije za korisnike, znanstvenike i knjižničare, i to dvanaest edukacija knjižničara za izradbu bibliometrijskih analiza u Središnjem sustavu, tri mrežna seminara povezana sa znanstveno-istraživačkim radom i vrednovanjem te brojne individualne edukacije tijekom godine.

U sklopu procesa osigurava se redovita pretplata i pristup elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice. Poslovi obuhvaćaju širok raspon aktivnosti, od izgradnje i upravljanja elektroničkim izvorima do pružanja informacijsko-referalnih usluga i osiguravanja pristupa licenciranoj elektroničkoj građi. Sve poslove obavljaju dvoje zaposlenika.

Ti poslovi uključuju utvrđivanje najpovoljnijih uvjeta pretplate, pregovaranje s izdavačima, prikupljanje i analizu potreba za pretplatom na nove elektroničke izvore, praćenje statistike korištenja, organizaciju edukacija, pružanje potpore korisnicima radi osiguravanja pristupa sadržajima te održavanje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnome mjestu http://baze.nsk.hr. U suradnji s drugim odjelima provode se i aktivnosti povezane s osiguravanjem nesmetanoga pristupa licenciranim e-izvorima.

Sredstva za redovitu pretplatu na elektroničke izvore znanstvenih i stručnih informacija za potrebe akademske i znanstvene zajednice osigurana su iz Državnoga proračuna Republike Hrvatske.

U 2025. godini nabavljene su tri citatne baze podataka, i to Scopus (Elsevier), Web of Science Core Collection, Web of Science Citation Connection i Journal & Highly Cited Data (Clarivate), osam bibliografskih baza i baza s cjelovitim tekstom, šest zbirki e-časopisa, platforma za objedinjeno pretraživanje elektroničkih izvora (*discovery* servis) i alat za analizu statističkih podataka Statista. Tijekom 2025. godine otvoreno je osam probnih pristupa različitim e-izvorima u obrazovne i znanstveno-nastavne svrhe te je praćena statistika njihova korištenja.

U 2025. godini ugovorena su tri takozvana transformativna ugovora, pri čemu je s izdavačem Wiley osigurano 89 vaučera za objavu članaka u otvorenome pristupu, a s IEEE Electronic Library 40 vaučera. Svi su vaučeri iskorišteni. S Royal Society of Chemistry (RSC) ugovoren

je neograničen broj vaučera za objavu radova u otvorenome pristupu, od kojih je tijekom 2025. godine iskorišten 41 vaučer.

Platforma za objedinjeno pretraživanje (*discovery* servis) omogućuje pretraživanje svih pretplaćenih baza podataka u sklopu nacionalne i sveučilišne licencije te baza u otvorenome pristupu.

3.8. ODJEL DIGITALNE KNJIŽNICE

Odjel digitalne knjižnice kao organizacijska jedinica uspostavljen je u travnju 2025. godine zbog višegodišnjega trenda rasta prihvata digitalne građe, sve opsežnijih poslova digitalizacije građe i novih poslova povezanih s upravljanjem digitalnom građom. Odjel digitalne knjižnice čine dva temeljna procesa, i to **Proces prihvata, obrade i pohrane digitalne građe** i **Proces sustavne digitalizacije knjižnične građe** kojima se pridonosi izgradnji i upravljanju digitalnom zbirkom *Croatica*. U Odjelu je zaposleno šestero zaposlenika.

Procesi Odjela povezani su s procesima drugih ustrojstvenih jedinica Knjižnice u kojima se provode digitalizacija knjižnične građe, prihvat i trajna pohrana digitalne građe te arhiviranje sadržaja hrvatskoga weba u HAW-u. Rad Odjela temelji se na provedbi odredbi Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice. Odjel blisko surađuje s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo koji vodi i nadzire rad dviju ustrojstvenih jedinica.

Kako je riječ o odjelu koji je nedavno uspostavljen zbog rastućih potreba prihvata i zaštite digitalne građe te postizanja ekonomičnije provedbe i bolje povezanosti procesa upravljanja digitalnom građom u NSK, u budućnosti se očekuje daljnji razvoj poslova Odjela i povećanje broja zaposlenih zaposlenika.

3.8.1. Proces prihvata, obrada i pohrane digitalne građe

Redoviti poslovi

Proces obuhvaća poslove prihvata i trajne pohrane digitalnoga obveznog primjerka, uključujući registraciju hrvatskih e-nakladnika, izradbu metapodataka i trajnu pohranu obveznoga primjerka digitalne građe u sustavu eOP, arhiviranje mrežnih stranica u HAW-u, poslove pobiranja hrvatskoga weba i trajnu pohranu digitalne građe u sustavu e-Kultura. U procesu su zaposlene četiri zaposlenice.

U 2025. godini provodio se prihvat obveznoga primjerka digitalne građe u sustavu eOP kao dio redovitoga poslovanja NSK s hrvatskim nakladnicima. Provodio se nadzor nad dostavom, opisom i pohranom digitalne građe obveznoga primjerka kao i poslovi reklamacije nedospjelih obveznih primjeraka digitalne građe u suradnji s uredom za ISBN te edukacija nakladnika. Registracija i dostava građe na novoj digitalnoj platformi omogućuju e-nakladnicima ispunjavanje zakonske obveze i osiguravaju pohranu digitalne *Croatice* u sigurnim uvjetima državnoga oblaka. U sustavu Digitalne knjižnice NSK redovito se radilo na izradbi i uređivanju

metapodataka i koncepata za digitalnu građu. U sustavu Indigo nastavljen je rad na izradbi koncepata za osobe, korporativna tijela i korporativne sastanke, dok se u integriranome knjižničnom sustavu *Alma* provodila katalogizacija e-knjiga i mrežne građe.

Obavljao se normativni nadzor nad imenima i obrada, odnosno katalogizacija obveznoga primjerka e-knjiga i mrežne integrirajuće građe. Tijekom 2025. godine broj novih nakladnika u sustavu eOP iznosio je 205, a broj zaprimljenih obveznih primjeraka različitih vrsta digitalne građe 2139 jedinica. Do kraja 2025. godine u sustavu eOP ukupno su registrirana 303 nakladnika i zaprimljeno je ukupno 2544 obvezna primjeraka digitalne građe.

Pohrana mrežnoga sadržaja obavljala se u sustavima HAW, Digitalne zbirke NSK i eOP. U HAW-u je u 2025. godini arhivirano 8486 primjeraka mrežne građe te su svim primjercima dodijeljeni trajni identifikatori URN:NBN.

Redovito se provodio nadzor procesa pohrane u sustavu HAW, što je uključivalo pregled velikih pobiranja, usporedbu sličnosti pobiranja, uvoz zapisa iz *Alepha* do listopada 2025. godine, provjeru popisa nedohvatljivih URL-ova arhiviranih primjeraka, kontrolu kvalitete pobiranja .hr domene i druge povezane poslove.

U suradnji sa Srcem provedeno je 15. pobiranje vršne domene .hr koje je trajalo od 28. studenoga do 5. prosinca 2025. godine. Inicijalni popis aktivnih domena, koji je dostavio CARNET, iznosio je 138 796 domena, a pripremljen je popis za arhiviranje 111 791 aktivne domene. Pobiranjem je preuzeto 16,3 TB sadržaja, pohranjenoga u format WARC, koji zauzima 9,7 TB diskovnoga prostora.

Radilo se na izradbi tematskih zbirki mrežnoga sadržaja koje predstavljaju odabrane arhivirane sadržaje s mreže povezane s aktualnim temama ili događajima od nacionalne važnosti. Ti poslovi obuhvaćaju istraživanje i prikupljanje adresa sadržaja tematske zbirke te provedbu tematskih pobiranja. U 2025. godini prikupljena su ukupno 1084 URL-a te je izrađeno i na portalu HAW-a objavljeno pet tematskih zbirki, među kojima su *SP Hrvatska, Danska, Norveška 2025. – srebrni rukometaši*, *Izbori za predsjednika Republike Hrvatske 2024. – 2025.*, *Papinska konklava 2025.*, *Lokalni izbori 2025.* i *Rat u Ukrajini 4.*

Nastavljena je suradnja s međunarodnim konzorcijem IIPC (International Internet Preservation Consortium – Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu mrežnih sadržaja) koji okuplja 35 ustanova radi suradnje na poboljšanju i ujednačivanju postupaka arhiviranja i zaštite mrežnih sadržaja kao vrijednoga izvora suvremene povijesti. Zaposlenici koji rade u sustavu HAW redovito su sudjelovali u prikupljanju sadržaja i izgradnji kolaborativnih zbirki u sklopu programa IIPC-a.

Portal Hrvatskoga arhiva weba u 2025. godini razvijao se radi unaprjeđenja prikaza, pregledavanja i pretraživanja sadržaja HAW-a na mrežnome mjestu haw.nsk.hr. Radilo se i na poslovima povezanima s Integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom NSK.

U sklopu procesa provodila se provjera i utvrđivanje kvalitete i cjelovitosti digitalnih preslika te njihova obrada. Zaposlenici su sudjelovali i u poslovima trajne pohrane digitalne građe u sustavu e-Kultura, uključujući slanje digitalizirane građe u sustav za trajnu pohranu. Uz navedeno, u 2025. godini ostvarena je suradnja s drugim odjelima na provedbi projekata, među kojima se ističu izradba virtualne izložbe *Neobjavljena priča znamenitih žena: Iz Ostavštine*

Antuna pl. Cuvaja od Carevdara i poslovi pripreme arhivskoga gradiva Staroga arhiva NSK za digitalizaciju.

Zaposlenici su se redovito stručno usavršavali te sudjelovali izlaganjima na domaćim i međunarodnim skupovima, među kojima se ističu 28. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*, 15. savjetovanje za narodne knjižnica, Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba. Zaposlenici su sudjelovali i u radu Radne grupe za serijske publikacije u sklopu HKD-a te su pohađali edukativne radionice i tečajeve.

U sklopu Procesa surađivalo se i na projektu implementacije platforme knjižničnih usluga *Alma* i *discovery* servisa *Primo VE*, uz testiranje izradbe novih zapisa te provjeru migriranih metapodataka za izvorno digitalnu građu, uključujući e-knjige, zvučne knjige i mrežne stranice, koja pristiže kao obvezni primjerak.

Razvojni programi

U suradnji sa Srcem provodila se migracija sustava za selektivno pobiranje DAMP na sustav Web Curator Tool u skladu s dokumentom *Idejno rješenje za migraciju sustava za selektivno pobiranje DAMP*. Surađivalo se i na projektu *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige.*

3.8.2. Proces sustavne digitalizacije

Redoviti poslovi

Proces sustavne digitalizacije obuhvaća stručne i tehničke poslove na sustavnoj, projektnoj digitalizaciji građe Općega fonda (Zatvorenoga spremišta) te obradi digitalnih preslika Posebnih zbirki i Općega fonda. Povezan je s drugim ustrojstvenim jedinicama u provedbi poslova digitalizacije i projekata digitalizacije. Budući da je riječ o novome procesu, a zbog nedostatka zaposlenika za rad na sustavnoj digitalizaciji, u Procesu se do daljnjega obavlja samo tehnička obrada preslika koju obavlja dvoje zaposlenika.

U sklopu Procesa sustavne digitalizacije u 2025. godini provodila se tehnička obrada preslika starih knjiga i rukopisa kao priprema za slanje u sustav e-Kultura. U sklopu Odjela obrađene su 28 602 digitalne preslike.

Tablica 18. Brojčani podatci zaposlenika Odjela digitalne knjižnice.

	2025.
Novi bibliografski zapisi	860
Novi normativni zapisi	192
Izradba zapisa s metapodatcima i pohrana u sustavu Digitalne knjižnice NSK	1123
Izradba koncepata u sustavu Digitalne knjižnice NSK	357
Prvi put arhivirano u sustavu HAW	60
Broj arhiviranih primjeraka u sustavu HAW	8486
Izradba tematskih zbirki, izradba zavičajnih zbirki weba te uređivanje naslova zavičajnih i tematskih zbirki	4 tematske zbirke 1086 URL-ova
Sustav eOP – broj zaprimljenih obveznih primjeraka digitalne građe	2139
Sustav eOp – broj registriranih nakladnika	205
Obrada digitalnih preslika	28 602

3.9. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA

Odjel provodi redovite poslove te pruža potporu redovitim i razvojnim poslovima ostalih odjela NSK u okviru sljedećih odsjeka: **Odsjeka tajništva**, **Odsjeka financijskih i računovodstvenih poslova**, **Odsjeka marketinga, komunikacija i nakladništva**, **Odsjeka održavanja elektro i strojarskih sustava**, **Odsjeka održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade** i **Odsjeka sigurnosti**. U Odjelu je zaposleno 70 zaposlenika.

3.9.1. Odsjek tajništva

Odsjek je obavljao redovite opće, pravne i kadrovske poslove, poslove javne nabave, poslove ekonomata, poslove pisarnice i pismohrane te pružao stručnu potporu Upravnomu i Stručnomu vijeću, na čijim su se sjednicama donosile odluke povezane s poslovanjem NSK. U Odsjeku je na predviđenih 16 radnih mjesta trenutačno zaposleno 12 zaposlenika, od kojih dvojica rade polovicu punoga radnog vremena. Najčešća izmjena zaposlenih povezana je s poslovima javne nabave, a od lipnja do prosinca, zbog odlaska voditeljice Odjela iz NSK, poslove voditelja Tajništva obavljao je voditelj Odjela zajedničkih poslova uz potporu pomoćnice glavne ravnateljice za financijske i pravne poslove.

U izvještajnome razdoblju održano je 15 sjednica Upravnoga vijeća NSK i 15 sjednica Stručnoga vijeća NSK. Odsjek administrativno sudjeluje u svim projektima i programima NSK, a među aktivnostima u 2025. godini osobito se ističu međuodjelne aktivnosti na neprekidnoj nabavi i osiguravanju pristupa e-izvorima za potrebe znanstvene zajednice kao i sudjelovanje u projektu *e-Sveučilišta*, u okviru kojega je nabavljena *Alma*, suvremeni mrežni alat za knjižnično poslovanje.

Tijekom 2025. godine objavljeno je devet natječaja za popunjavanje 94 radnih mjesta, pri čemu su za pojedina radna mjesta natječaji ponavljani, a koja su uglavnom bila oslobođena odlascima u mirovinu i sporazumnim raskidima ugovora o radu, odnosno radi zamjena za trenutačno odsutne zaposlenike.

U Odsjeku su se obavljali poslovi pravne potpore prema potrebama ustrojstvenih jedinica NSK, pri čemu su izrađivani odluke, dopisi i ugovori te su održavani sastanci, konzultacije i vođeni pregovori. Prema potrebi izrađivani su novi ili izmijenjeni i dopunjeni postojeći interni akti NSK, kao što su Pravilnik o unutarnjem ustroju NSK, Procedura nakladničke djelatnosti NSK, Etički kodeks NSK i Registar rizika. Prema uputi i nalogu nadležnoga ministarstva izrađeni su i iznimno važni akti za financijsko i računovodstveno postupanje, i to Pravilnik o ostvarivanju i korištenju namjenskih prihoda NSK te Pravilnik o ostvarivanju i korištenju nenamjenskih donacija i vlastitih prihoda NSK. Osim navedenih akata, izrađena je i nova Procedura davanja u zakup poslovnog prostora za obavljanje ugostiteljske djelatnosti koja se pokazala potrebnom zbog većega broja zakupnika poslovnih prostora u zgradi NSK koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost.

U suradnji s odvjetničkim uredom koji zastupa NSK pripremana je i zaprimana dokumentacija u vezi sa sudskim postupcima. Tijekom godine bilo je aktivno 11 postupaka koji se vode pred općinskim, upravnim i prekršajnim sudovima. Provođeno je i samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima.

U Odsjeku se provodilo planiranje i provedba javne nabave za proračunsku 2025. godinu te je tijekom godine izrađeno deset izmjena i dopuna Plana nabave. Tijekom godine provedeno je 17 postupaka javne nabave i 843 postupka jednostavne nabave. U skladu s usvojenim i valjanim Planom nabave i Financijskim planom tijekom godine pribavljana je roba te su naručivani raznovrsni radovi i usluge za potrebe NSK.

U Odsjeku se pratila i primjena pravila fiskalne odgovornosti, zaštite dostojanstva zaposlenika i sprječavanja diskriminacije, ravnopravnosti spolova, zaštite prijavitelja nepravilnosti, zaštite osobnih podataka i njihova korištenja, zaštite autorskoga i srodnih prava kao i osiguravanje pravodobnoga pristupa informacijama na temelju prava na pristup informacijama.

U NSK je zaposleno 307 zaposlenika na dan 31. prosinca 2025. godine, čiji se rad financira iz sredstava državnoga proračuna.

Kvalifikaciju u visokome obrazovanju ima 186 zaposlenika, odnosno 61 posto, od kojih je 18 doktora znanosti i deset magistara znanosti. Prema stručnome i višem stručnom zvanju zaposleno je 25 knjižničarskih savjetnika, 17 viših knjižničara i 75 knjižničara, što čini ukupno 117 stručnjaka iz područja knjižničarstva s kvalifikacijom u visokome obrazovanju.

Osim stručnih zaposlenika iz područja knjižničarstva, zaposleni su i zaposlenici s kvalifikacijom u visokome obrazovanju iz drugih područja – konzervatori, kustosi, arhivisti i njihova viša zvanja, informatičari, pravnici, ekonomisti, elektrotehničari i dr.

Višu stručnu spremu ima 23 zaposlenika, odnosno sedam posto, srednju stručnu spremu ima 95 zaposlenika, odnosno trideset i jedan posto, a nižu stručnu spremu ima troje zaposlenika, odnosno jedan posto.

Osim zaposlenika čiji se rad financira sredstvima državnoga proračuna, NSK na neodređeno vrijeme zapošljava jednoga zaposlenika u Odsjeku sigurnosti (SSS) i jednoga zaposlenika u Odsjeku održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade (SSS), čiji se rad financira vlastitim sredstvima NSK.

Tijekom 2025. godine s 33 zaposlenika raskinut je ugovor o radu, odnosno prestao je radni odnos u NSK. Od toga je 12 zaposlenika otišlo u mirovinu, sa 16 zaposlenika sklopljeni su sporazumi o prestanku ugovora o radu, dvama zaposlenicima radni je odnos prestao istekom ugovora na određeno vrijeme, jedan zaposlenik dao je redoviti otkaz, jedan zaposlenik nije zadovoljio uvjete probnoga rada te mu je zbog toga prestao radni odnos, dok je jednomu zaposleniku radni odnos prestao zbog neispunjenja obveze polaganja stručnoga ispita u ugovorenome roku.

Do kraja 2025. godine s 48 zaposlenika zasnovan je radni odnos i sklopljen ugovor o radu, od kojih je 16 zaposlenika zaposleno na određeno vrijeme.

U 2025. godini udio privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti u ukupnome fondu sati radnoga vremena iznosio je osam posto.

U NSK je zaposleno 18 doktora znanosti, od kojih je troje u znanstvenome zvanju. Uz to, zaposleno je desetero magistara znanosti, a devetero zaposlenika pohađa doktorski studij.

3.9.2. Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova

Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova tijekom 2025. godine obavljao je sve poslovne aktivnosti u okviru svoje nadležnosti. Obavljeni su redoviti poslovi u skladu s proračunskim računovodstvom koji su osigurali podloge za zakonom propisane obračune kao i za planiranje, praćenje i analizu financijskih pokazatelja poslovanja te prikupljanje, pripremu i osiguravanje informacija ekonomskoga sadržaja namijenjenih Upravi NSK u svim fazama poslovnih aktivnosti. U Odsjeku je ustrojeno osam radnih mjesta, a broj zaposlenika tijekom godine mijenjao se zbog duljih bolovanja.

U skladu s obvezom proračunskoga planiranja obavljene su pripreme i izrađen je Financijski plan NSK s projekcijama za sljedeće dvije godine. Tijekom godine, u skladu s izmjenama Državnoga proračuna za tekuću godinu, izrađene su izmjene i dopune Financijskoga plana NSK. U suradnji s drugim odsjecima Odsjek je sudjelovao u pripremi Plana potreba te u odobravanju financijskoga dijela Plana nabave NSK i njegovih izmjena.

Odsjek je zadužen za praćenje provedbe Financijskoga plana NSK te je pravodobno izradio sva zakonska izvješća za kvartale, polugodište i godinu.

U suradnji s odgovornim osobama procesa i odsjeka Odsjek je izradio i predao Izvješća o fiskalnoj odgovornosti ravnatelja ustanove za proračunsku godinu.

U skladu s obvezama Državnoga proračuna i zahtjevima nadležnoga ministarstva Odsjek je izrađivao mjesečna, kvartalna i polugodišnja izvješća u pisanome obliku i aplikacijama u nadležnosti državne riznice.

U okviru nadležnosti Odsjeka obavljani su i poslovi upravljanja novčanim sredstvima, poslovi povezani s naplatom potraživanja, nadzorom troškova poslovanja, obavljanjem platnoga prometa, pregledom dugotrajne imovine, obračunom plaća i blagajničkim poslovanjem.

Odsjek je zadužen za financijsko praćenje svih projektnih aktivnosti u NSK te je u skladu s time surađivao na izradbi troškovnika projekata i sudjelovao u pripremi podloga za izmjene projektnih planova nabave. Tijekom godine Odsjek je sudjelovao u financijskome praćenju i provedbi aktivnosti projekta *e-Sveučilišta*.

Tijekom 2025. godine Odsjek je pripremao financijsku dokumentaciju na zahtjev Državnoga ureda za reviziju, čiji su predstavnici obavljali financijsku reviziju NSK za 2024. godinu.

Prema potrebi drugih odsjeka Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova pružao je pomoć u pripremi i izradbi dokumentacije važne za poslovanje NSK.

3.9.3. Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva

Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva u 2025. godini provodio je poslove interne i eksterne komunikacije, održavao odnose s medijima, provodio nakladničku djelatnost, grafičku pripremu i tisak, marketinške aktivnosti i prodaju izdanja, organizaciju i produkciju događanja u NSK i izvan nje te procese posudbe građe za izložbe širom Hrvatske. Pritom su ostvareni svi planirani rezultati u navedenim područjima rada, osobito u vidljivosti NSK, dostupnosti njezinih sadržaja javnosti i razvoju komunikacijskih kanala. U Odsjeku je zaposleno 11 zaposlenika.

Na mrežnome mjestu nsk.hr, profilima NSK na društvenim mrežama *Facebook, LinkedIn, X* i *Instagram,* kanalu NSK na servisu *YouTube* i blogu NSK sustavno su promicani programi, projekti i građa NSK. U odnosu na 2024. godinu zabilježen je rast svih ključnih pokazatelja posjećenosti i dosega, uz neprekidno unaprjeđivanje funkcionalnosti i korisničkoga iskustva mrežnoga mjesta.

U području odnosa s medijima zabilježene su 1322 medijske objave prema podatcima tvrtke Press clipping d.o.o., od čega 934 mrežne, 264 tiskane i 124 elektroničke objave, većinom afirmativnoga tona i sadržajno usmjerene na djelatnost NSK. Najčešće je bila riječ o izvješćima, vijestima i reportažama. Treba napomenuti da uslugom praćenja medijskih objava nisu obuhvaćene sve objave o NS, njegovim projektima, programima i događanjima kao ni sve objave u kojima se NSK spominje. Tijekom godine zaposlenici Odsjeka koordinirali su snimanja dokumentarnih, znanstveno-obrazovnih i informativnih emisija te odgovarali na novinarske upite.

U području nakladničke djelatnosti Odsjek je koordinirao nakladničke i sunakladničke projekte NSK te sudjelovao u poslovima produkcije izdanja, od tehničkoga uredništva i grafičkoga oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskara, određivanja cijena te distribucije i prodaje publikacija, uključujući knjige, časopis *Glas@NSK*, kataloge izložbi, brošure i letke. Odsjek je osiguravao grafičku pripremu i tisak publikacija NSK, sitnoga tiska te drugih promidžbenih i informativnih materijala za potrebe NSK.

Tijekom godine Odsjek je koordinirao procese posudbe građe vanjskim posuditeljima, obradu svih vrsta upita vanjskih ustanova, organizacija i pojedinaca te sudjelovao u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata.

Zaposlenici Odsjeka sudjelovali su u organizaciji i produkciji događanja u NSK i izvan nje te u radu programskih i organizacijskih odbora brojnih vlastitih i suradničkih projekata i manifestacija, među kojima su *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, *Hrvatska lijepa knjiga*, *Noć knjige*, *Dan NSK*, *Dani otvorenih vrata NSK*, *Knjižna booka*, *Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata*, *Festival Miroslav Krleža*, *Susreti s baštinom u CroAtriumu*, *Domu i rodu!* – koncert zavičajnih i domoljubnih popijevki, napitnica i zdravica te 15. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj s međunarodnim sudjelovanjem.

U 2025. godini Odsjek je sudjelovao u pripremi 73 događanja, uključujući organizaciju 20 izložbi, sedam predstavljanja publikacija u prostoru NSK i izvan njega, 21 skupa, manifestacije i druge oblike događanja te 15 posebnih događanja u organizaciji državnih tijela i drugih ustanova kojima je NSK bila domaćin u javnim prostorima zgrade, u velikome i malome predvorju.

Zaposlenici Odsjeka pružali su neprekidnu organizacijsku, produkcijsku, komunikacijsku i savjetodavnu potporu ostalim programima, projektima i aktivnostima NSK te sudjelovali u pripremi, prijevodu, lekturi i korekturi svih vrsta tekstova.

U 2025. godini usvojena je *Komunikacijska strategija NSK 2025. – 2027.*, koja predstavlja temelj za daljnji razvoj komunikacijskih aktivnosti NSK i Odsjeka u 2026. i 2027. godini.

Aktivnosti Odsjeka u 2025. godini bile su usmjerene ostvarivanju Plana rada za 2025. godinu i ciljeva *Strategije razvoja NSK do 2026.,* i to strateškoga cilja 1. Dostupnost građe, podataka i

knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnoga cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, te posebnoga cilja 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti; strateškoga cilja 2. Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnoga cilja 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj (2.1.4. Poboljšana komunikacija i međuodjelna suradnja) kao i strateškoga cilja 3. Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnih ciljeva 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

3.9.4. Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava

Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava tijekom 2025. godine obavljao je pripremu, organizaciju, koordinaciju i nadzor nad poslovima kontrole i održavanja funkcionalnosti brojnih tehničko-tehnoloških elektro i strojarskih sustava zgrade NSK. Radovi su se odvijali prema planu preventivnoga održavanja, uz nekoliko izvanrednih intervencija. U Odsjeku su zaposlena četiri zaposlenika.

Svi planirani radovi provedeni su u potpunosti prema utvrđenome terminskom planu. Većinu planiranih radova na tehničkim sustavima, uključujući elektro i strojarske, termotehničke i tehnološke sustave te sustave tehničke zaštite objekta, uspješno su ostvarili vanjski ugovorni suradnici pod internim stručnim nadzorom. Interni tim održavanja bio je usmjeren na koordinaciju radova, osiguravanje radnih uvjeta i rješavanje manjih tekućih intervencija. Zaposlenici su uspješno obavljali montažu, konfiguraciju i nadzor sustava razglasa te upravljanje rasvjetom, osiguravajući provedbu svih programskih aktivnosti i događanja u zgradi NSK.

U sklopu redovitoga održavanja infrastrukture provedeni su ključni radovi na klimatizacijskim komorama, rashladnoj i toplinskoj stanici te trafostanici. Ključna aktivnost u 2025. godini bila je uspješna zamjena dotrajaloga sustava za neprekidno napajanje UPS (Uninterruptible Power Supply). Novi uređaj testiran je i integriran, čime je osigurana neprekidna zaštita svih ključnih elektro sustava u slučaju ispada mreže.

Zaposlenici Odsjeka održavanja elektro i strojarskih sustava u skladu s potrebama imenovani su članovima povjerenstava, radnih skupina i operativno-tehničkih timova te su aktivno sudjelovali na sastancima radi implementacije i ostvarenja svih redovitih i projektnih zadataka.

3.9.5. Odsjek održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade

Odsjek održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade tijekom izvještajnoga razdoblja 2025. godine provodio je sustavne aktivnosti na pripremi, organizaciji i sveobuhvatnoj koordinaciji svih procesa održavanja. Rad je bio usmjeren na očuvanje visoke vrijednosti zgrade NSK, osiguravanje maksimalne pogonske spremnosti sustava u zgradi te očuvanje cjelovitosti interijera i eksterijera, uz osobitu pozornost na tehničku ispravnost, sigurnost korisnika i dugoročnu održivost infrastrukture. Navedene poslove obavlja 13 zaposlenika.

Sve provedene aktivnosti temelje se na redovitim i planiranim ciklusima održavanja koji proizlaze iz stručnih standarda, internih sigurnosnih akata, Plana rada NSK za 2025. godinu i

Strategije razvoja NSK do 2026. godine. Djelatnosti su provedene koordiniranim djelovanjem zaposlenika Odsjeka i specijaliziranih vanjskih izvođača te obuhvaćaju sljedeća ključna područja:

- održavanje građevinske infrastrukture i obrtnički radovi: obuhvaća provedbu sustavnih aktivnosti usmjerenih na očuvanje konstruktivne i funkcionalne ispravnosti zgrade, uključujući redovite i interventne građevinske sanacije, održavanje sustava vodovodne mreže, horizontalne i vertikalne kanalizacije te sustava oborinske odvodnje. Uz brigu o osnovnoj infrastrukturi objekta, radovi obuhvaćaju i neprekidno održavanje ugrađene opreme, bravarske i staklarske popravke u interijeru i eksterijeru te hortikulturno uređenje pripadajućega okoliša
- održavanje higijene i prohodnosti: obuhvaća upravljanje uslugama redovitoga i posebnoga planiranog čišćenja svih funkcionalnih cjelina zgrade. Uključuje i organizaciju zimske službe radi osiguravanja sigurne prohodnosti pješačkih i kolnih pristupa u zimskim uvjetima
- mjere sanitarne i preventivne zaštite: obuhvaćaju neprekidnu i plansku provedbu mjera dezinsekcije i deratizacije radi održavanja visokih higijensko-tehničkih standarda u svim dijelovima objekta.

Tijekom 2025. godine Odsjek je poduzeo veliki broj aktivnosti, od kojih se kao ključne ističu:

1. Sanacija hidroizolacijskih sustava i zaštita od vlage

Na temelju stručnoga *Elaborata o utvrđivanju činjeničnog stanja* pokrenuta je složena sanacija kritičnih točaka na glavnome pješačkom trgu (plato) ispred ulaznoga predvorja:

- sanacija zelenih krovova: proces je obuhvatio faznu obnovu ukupno pet žardinjera-bazena, pri čemu je u 2025. godini uspješno dovršena cjelovita sanacija dvaju prioritetnih bazena
- tehnički postupak: radovi su uključivali strojni iskop i zbrinjavanje dotrajale ispune, nakon čega je izvedena precizna izradba nove toplinske i višeslojne hidroizolacije uz ugradnju novih sustava odvodnih sifona
- rezultat radova: provedenim mjerama trajno je spriječeno prodiranje oborinskih voda u poslovne prostore smještene neposredno ispod platoa, čime je zaustavljena daljnja degradacija konstrukcije.

2. Prilagodba objekta i unaprjeđenje pristupačnosti

Nastavljena je sustavna implementacija mjera iz *Elaborata usklađenosti s važećom zakonskom regulativom* radi osiguravanja optimalne mobilnosti osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti:

- standardizacija signalizacije: provedeno je opremanje svih razina i ključnih točaka zgrade ujednačenim oznakama pristupačnosti, uključujući dizala, stubišta, ulazne prostore, šaltere i pultove, u skladu s valjanim tehničkim propisima
- ergonomska prilagodba prostora: na više etaža korpusnoga dijela zgrade, na razinama nula, polukat, prvi, treći i četvrti kat, instalirani su i uvedeni u rad suvremeni elektropodizni radni stolovi, čime je standard usluge prilagođen najvišim ergonomskim zahtjevima

- modernizacija sanitarnih čvorova: pokrenut je postupak nabave za zamjenu dotrajale i oštećene sanitarne opreme u sanitarnim čvorovima prilagođenima osobama s invaliditetom kako bi se osigurala maksimalna funkcionalnost i higijenski standardi.

3. Investicijsko uređenje interijera i radnih prostora

Radi podizanja standarda radnoga okružja i očuvanja postojeće opreme provedeni su sljedeći radovi:

- modernizacija uredske opreme: krajem godine provedena je nabava novoga uredskog namještaja za zaposlenike, čime je značajno unaprijeđena funkcionalnost i estetika radnih mjesta
- obnova podnih površina: ubrzan je postupak zamjene izvornih tekstilnih podnih obloga u uredskim prostorijama, postavljenih prilikom otvorenja zgrade NSK prije triju desetljeća. Dosad je uspješno zamijenjeno 735 m² dotrajalih ploča, dok je za nastavak plana osigurano dodatnih 740 m² materijala
- soboslikarski i restauratorski radovi: provedena je sanacija oštećenih površina istočnoga stubišta te uređenje i bojenje većega broja uredskih prostorija. Također su stručno obnovljeni i presvučeni veliki naslonjači u čitaonicama.

4. Infrastrukturni radovi i gospodarenje otpadom

- sanacija odvodnih sustava: provedena je zamjena dotrajale i neispravne glavne kanalizacijske cijevi odvodnje restorana. Istodobno je u zaposleničkim sanitarnim čvorovima zamijenjena dotrajala oprema i pripadajući dio vodovodno-odvodnih instalacija
- raščišćavanje skladišnih i tehničkih prostora: pokrenuta je opsežna i organizacijski zahtjevna aktivnost čišćenja i zbrinjavanja glomaznoga otpada iz gospodarskoga dvorišta, mehaničkih radionica i različitih privremenih skladišnih prostora, a aktivnost se provodi u fazama do potpunoga raščišćavanja prostora
- modernizacija voznoga parka: zbog ekonomske neisplativosti i visokih troškova održavanja staroga vozila nabavljeno je novo osobno vozilo koje osigurava višu razinu sigurnosti i manje troškove uporabe.

3.9.6. Odsjek sigurnosti

Zaposlenici Odsjeka obavljali su zadaće u svojem djelokrugu rada radi jedinstvenoga upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću koja obuhvaća zajedničke ciljeve i funkcionalnosti provedbe propisanih pravila uz primjenu valjanih propisa. Usklađenost aktivnosti Odsjeka osiguravana je djelovanjem zaštitarske i vatrogasne službe, i to svakodnevnim 24-satnim dežurstvom na poslovima tjelesne i tehničke zaštite te vatrogastva, dok su se aktivnosti zaštite na radu i zaštite od požara provodile praćenjem rizika, unutarnjim nadzorima te koordinacijom s odgovornim osobama i Odborom za zaštitu na radu. U Odsjeku je zaposleno 19 zaposlenika, a preostale potrebe osiguravaju se korištenjem usluga vanjskih pružatelja.

Poslovi su podijeljeni na područja privatne zaštite, zaštite na radu, zaštite od požara i obrane. U sklopu privatne zaštite obavljali su se poslovi tehničke i tjelesne zaštite, a u sklopu zaštite od požara i poslovi vatrogasnoga dežurstva.

Poslovi Odsjeka u 2025. godini nastavljeni su u povećanome opsegu zbog preuzimanja novouređenoga prostora zgrade NSK u kojem se održavaju različite vrste događanja. Budući da su nakon završetka predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine Vlada Republike Hrvatske i druga državna tijela nastavili koristiti navedeni prostor, Odsjek je i dalje pojačano uključen u poslove osiguravanja korisnika, zaposlenika i prostora te prema potrebi surađuje s nadležnim sigurnosnim tijelima.

U organizaciji rada NSK tijekom 2025. godine održana su četiri događanja koja su organizacijski i sigurnosno bila najzahtjevnija u prostoru NSK, i to: ASDA (Adriatic Sea Defense & Aerospace) u organizaciji Ministarstva obrane u travnju, svečano primanje nakon svečanoga mimohoda u organizaciji Vlade Republike Hrvatske u srpnju, kongres ESBS (European Skull Base Society) u prosincu te, iako NSK nije bila jedan od organizatora, kretanje velikoga broja posjetitelja na i s koncerta na zagrebačkome Hipodromu u srpnju, pri čemu se NSK nalazila na glavnome smjeru kretanja.

Privatna zaštita – poslovi tehničke i tjelesne zaštite

Poslovi tjelesne zaštite ostvarivali su se 24-satnim dežurstvom koje provode zaposlenici na radnim mjestima službenoga, glavnoga i gospodarskoga ulaza, osiguravajući građu, korisnike, zaposlenike i imovinu kao i posjetitelje tijekom održavanja priredbi i manifestacija u zgradi NSK.

Tijekom 2025. godine predstavnici Odsjeka sudjelovali su na dvjema konferencijama Ceha zaštitara. U ožujku su sudjelovali na međunarodnoj konferenciji *Privatna zaštita 2025*, na kojoj je tema bila primjena novih tehnologija u zaštiti, a u prosincu na konferenciji na kojoj se razmatrao raznolik raspon tema iz područja privatne zaštite.

U kolovozu je Odjel inspekcije privatne zaštite i detektivskih poslova Ministarstva unutarnjih poslova proveo nadzor Unutarnje službe zaštite u NSK. Zapisnikom nakon nadzora nisu utvrđene nepravilnosti u radu službe.

Poslovi tehničke zaštite ostvarivali su se 24-satnim dežurstvom operatera u Centralnome nadzorno-upravljačkom sustavu, uz primjenu različitih oblika tehničke zaštite – intervencije operatera u vezi s protuprovalnim i protupožarnim sustavom zgrade NSK, nadzor elektroenergetskoga sustava, teleliftova, videonadzora, sustava klimatizacije, *sprinkler* stanice, internoga razglasa i telefonske centrale.

Tijekom godine provedeno je programsko unaprjeđenje sustava tehničke zaštite te je u suradnji s Odsjekom održavanja elektro i strojarskih sustava nabavljena oprema za zamjenu jedne protuprovalne centrale. Ostale protuprovalne centrale zamjenjivat će se postupno.

Krajem ožujka završena je i predana Prosudba ugroženosti.

Zaštita od požara

Tijekom godine stručne službe i za to osposobljeni zaposlenici provodili su brojne aktivnosti u području zaštite od požara i poplave, uključujući preventivne kontrole radi nadzora građevine NSK te različite intervencije povezane sa zaštitom od požara.

S obzirom na provedbu organizacijskih i tehničkih mjera iz revizije *Procjene ugroženosti od požara NSK iz 2020. godine*, provedene su i provode se mjere koje je potrebno trajno provoditi u skladu s prijedlozima iz navedene revizije. Nadzor nad provedbom mjera obavlja Služba zaštite od požara NSK. U skladu s navedenim, u 2025. godini u prostorima iza poslovnih prostora u Ulici Hrvatske bratske zajednice postavljeni su ormarići za aparate za gašenje početnih požara. Na granicama požarnih zona u stubištu jug i stubištu zapad osnovnoga dijela zgrade, u istočnom središnjem dijelu osnovnoga dijela zgrade, stubištu lateralnoga dijela zgrade, kontrolnoj sobi spremišta, trezoru i spremištu papira izvedeni su radovi protupožarnoga brtvljenja prodora instalacija.

Tijekom godine obavljena su ispitivanja stabilnih sustava zaštite od požara, servisiranje aparata za gašenje početnih požara te osposobljavanje novoprimljenih zaposlenika za provedbu mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom. Radi održavanja i podizanja operativne spremnosti vatrogasaca u dežurstvu u NSK je održana vatrogasna vježba na kojoj je sudjelovala i Javna vatrogasna postaja Savska, na čijem se području djelovanja nalazi zgrada NSK.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšavanju i usklađivanju sustava zaštite od požara NSK s valjanim propisima koje su se osobito očitovale u izradbi revizije *Procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za 2025. godinu* te usklađivanju Plana zaštite od požara za 2025. godinu.

Nakon odabira pružatelja vatrogasne usluge u studenome 2025. godine u NSK se provodi vatrogasno dežurstvo s trima vatrogascima po smjeni tijekom 24 sata. Novozaposleni zaposlenici vanjskoga pružatelja osposobljavaju se za obavljanje poslova vatrogasnoga dežurstva u NSK.

Vatrogasno dežurstvo

Vatrogasno dežurstvo u NSK provodi se u skladu s valjanim propisima iz područja zaštite od požara s trima profesionalnim vatrogascima po smjeni tijekom 24 sata za područje cijele zgrade.

Poslovi vatrogasnoga dežurstva ostvaruju se 24-satnim dežurstvom na poslovima zaštite od požara koje provode zaposlenici raspoređeni na razinama –1, mezanina (polukata) i drugoga kata, u preventivnome dežurstvu radi provjere i nadzora prostora, obavljanja intervencija i održavanja evakuacijskih izlaza.

U 2025. godini dežurni vatrogasci obavljali su kontrole prostorija zbog aktiviranja vatrodojavnoga alarma, spašavanje korisnika u slučaju zastoja dizala, ispumpavanje zaostalih oborinskih voda s pojedinih dijelova građevine te zaštitu inventara i građe od posljedica prodiranja oborinskih voda. Svakodnevno su se u smjenama vatrogasnoga dežurstva obavljali preventivni obilasci unutarnjih i vanjskih prostora NSK. Obavljana su i preventivna dežurstva tijekom održavanja različitih skupova i priredbi, izvođenja takozvanih vrućih radova rezanja,

brušenja i slično kao i nadzor nad provedbom mjera zabrane pušenja u zatvorenim prostorima zgrade.

Dežurstvo profesionalnih vatrogasaca, njihova kontrola i nadzor zgrade jedna su od značajnih preventivnih mjera za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara i eksplozija u NSK.

Zaštita na radu

Poslovi zaštite na radu u 2025. godini bili su usmjereni na sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti povezanih s radom te na zaštitu radnoga okoliša, uz primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu na temelju Plana mjera iz procjene opasnosti.

Tijekom godine dogodile su se četiri ozljede na radu, od čega tri na putu na posao ili s posla, a jedna na radnome mjestu.

Svakodnevno su osiguravane radne i pomoćne površine te radni prostor u kojem su zaposlenici koristili osobna zaštitna sredstva na mjestima rada. Zaposlenici raspoređeni na poslovima s posebnim uvjetima rada obavili su zdravstvene preglede prema utvrđenim terminima kod odabranoga specijalista medicine rada za pružanje usluga redovitih zdravstvenih pregleda kao i prethodne zdravstvene preglede za novoprimljene zaposlenike na radnim mjestima s računalom.

Nastavljene su aktivnosti na poboljšavanju i usklađivanju sustava zaštite na radu s valjanim propisima. Obavljeni su povremeni stručni nadzori iz područja zaštite na radu nad sredstvima rada, radnom okolinom i načinom obavljanja poslova. Predlagane su mjere unaprjeđenja zaštite na radu te je pružana stručna pomoć odgovornim osobama i povjerenicima u obavljanju poslova zaštite na radu.

Tijekom godine za radna mjesta s računalom nabavljena su 32 nova ergonomska stolca, a nabavljena je i zaštitna odjeća i oprema za zaštitare i vatrogasce.

U prosincu je pokrenuta izradba nove revizije *Procjene rizika*. Provedena je pripremna mrežna anketa zaposlenika Knjižnice te su stručne osobe obišle sva radna mjesta kako bi na temelju prikupljenih podataka i postojeće dokumentacije pristupile izradbi *Procjene rizika* koja će biti dovršena u prvome tromjesečju 2026. godine.

Poslovi upravljanja garderobama

Navedeni poslovi ostvarivani su provjerom stanja garderoba, rukovanjem stvarima korisnika, provjerom ormarića za večernji rad NSK, stanja brojeva garderoba i ključeva ormarića te upoznavanjem korisnika s pravilima Kućnoga reda NSK.

Obavljena je nabava novih garderobnih brojeva kao nadopuna za oštećene ili izgubljene.

3.10. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel za informacijske tehnologije osigurava informatičku, tehničku, infrastrukturnu i razvojnu potporu cjelokupnomu poslovanju NSK. U Odjelu se neprekidno provode aktivnosti održavanja i unaprjeđenja unutarnje mreže radi osiguravanja učinkovitoga i pouzdanoga rada svih

informatičkih sustava NSK. U Odjelu je u 2025. godini bilo zaposleno 13 zaposlenika. U suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama izrađivana su nova programska rješenja, dok su postojeća sustavno administrirana, održavana i unaprjeđivana. Izrađivane su nove mrežne stranice, a postojeće su redovito osuvremenjivane u skladu s tehničkim mogućnostima. Potpora Odjela obuhvaćala je i održavanje stolnih i prijenosnih računala, mrežnih poslužitelja, telefonske centrale i druge informatičke opreme. Provodila se sustavna administracija integriranoga knjižničnog sustava te pružala tehnička i stručna potpora u redovitome radu zaposlenicima NSK i ustanovama članicama. Istodobno su zaposlenici u tehničkome i stručnome dijelu sudjelovali u procesu implementacije nove platforme digitalnih usluga u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, pri čemu su obveze, uz povećanje broja ustanova članica, znatno povećale opseg posla. Tijekom godine bilo je potrebno istodobno održavati postojeći sustav i uspostavljati novi pa je usporedni rad zahtijevao preraspodjelu obveza među zaposlenicima Odjela kako bi se osiguralo neometano poslovanje.

Odjel pruža potporu i izvan redovitoga radnog vremena NSK kako bi se osigurao neprekidan pristup ključnim knjižničnim i informacijskim servisima namijenjenima korisnicima kao i svim informacijskim sustavima koji se koriste u sklopu središnjega nadzora i sigurnosti NSK. Interventna potpora Odjela pružana je subotom zbog prijavljenih tehničkih teškoća u radu Odjela korisničkih službi kao i u danima kada je NSK bila zatvorena za korisnike i zaposlenike kako bi se osigurala neprekidna dostupnost svih informacijskih resursa NSK.

Neprekidno su se provodile aktivnosti usmjerene na primjenu suvremenih standarda i dostupnih mjera za osiguravanje sigurnosti mreže, korisničkih računa, aplikacija i računala. To je uključivalo praćenje i primjenu najnovijih sigurnosnih standarda te redovito provođenje nadogradnji radi očuvanja privatnosti korisničkih podataka i sprječavanja mogućih prijetnji kibernetičkoj sigurnosti.

Odjel je, uz značajna ulaganja u računalnu, mrežnu i poslužiteljsku opremu te programska rješenja, osigurao kvalitetnu potporu redovitim i razvojnim procesima, a planirani nastavak ulaganja omogućit će potpuno ostvarenje postavljenih ciljeva u skladu s raspoloživim proračunskim sredstvima. Odjel se suočava s otežanim mogućnostima zapošljavanja stručnoga kadra na tržištu rada, pri čemu se u natječajima za radna mjesta programera učestalo ne ostvaruje dovoljan odaziv kandidata ili prijave ne zadovoljavaju potrebnu razinu stručnih kompetencija. S obzirom na navedeno kao i na brojne promjene, specifičnosti i okolnosti u Odjelu za informacijske tehnologije, iznimno je važno nastaviti s ulaganjem u obrazovanje i neprekidnim stručnim usavršavanjem zaposlenika. Time NSK osigurava stručnjake sposobne prilagoditi se tim uvjetima i brzim tehnološkim promjenama te učinkovito upravljati i unapređivati knjižnične digitalne resurse.

3.10.1. Odsjek razvoja IT usluga

U Odsjeku je poslove obavljalo šestero zaposlenika koji su se brinuli o brojnim razvojnim područjima i informatičkim rješenjima, od izradbe i održavanja programske podrške do izradbe mrežnih stranica te administriranja integriranoga knjižničnog sustava i platforme digitalnih usluga.

U sklopu sistemskoga knjižničarstva provodila se administracija integriranoga knjižničnog sustava. Uz voditelja Odjela troje zaposlenika Odsjeka sudjelovalo je u procesu implementacije nove platforme digitalnih usluga u sklopu projekta *e-Sveučilišta*.

Integrirani knjižnični sustav (IKS)

Do sredine listopada nastavljene su redovite stručne aktivnosti u sklopu održavanja i administriranja integriranoga knjižničnog sustava NSK te visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Knjižnicama članicama IKS-a osiguran je rad u produkcijskome i testnome okružju modula Katalogizacija, Nabava/serijske publikacije i Cirkulacija, a funkcionalne aktivnosti redovito su usklađivane u sklopu informatičke podrške i redaktorskoga nadzora.

Na razini sustava aktivnosti su obuhvaćale administraciju i pružanje korisničke potpore u okviru uspostavljenoga komunikacijskog sustava koji je predstavljao glavni kanal za rješavanje tehničkih i stručnih problema, zahtjeva za dohvat statističkih podataka te specifičnih bibliografskih, normativnih i administrativnih informacija. Osuvremenjen je i redovito održavan mrežni portal sudionika IKS-a s pripadajućom dokumentacijom.

Tijekom godine provodile su se složene analize u SQL-u svih baza podataka koje su prethodile migraciji podataka NSK i članica sustava na novu platformu digitalnih usluga, a u Odsjeku su se provodile i brojne složene sistemske globalne izmjene podataka.

Aktivnosti su obuhvaćale održavanje bibliografske i nacionalne normativne baze, edukaciju te usvajanje dopuna odgovarajućih normi na razini sustava, središnje administriranje i funkcionalno podešavanje sustava, izradbu modularnih i SQL izvješća, izradbu inventarnih popisa, održavanje WebOPAC-a, osiguravanje funkcionalnoga rada zajedničkoga mrežnog poslužitelja te sustavno konfiguriranje sustava. Svim sudionicima u IKS-u administrirani su korisnički računi s pripadajućim ovlastima za rad kao i korisnički računi za pristup portalu IKS-a, Sustavu za podršku i portalu BUKI. Organizirana je i provedena sigurnosna zaštita podataka na zajedničkome mrežnom poslužitelju, uključujući redovitu izradbu sigurnosnih preslika, odnosno pohranu podataka u utvrđenim vremenskim razmacima. Konfiguracijske datoteke prilagođavane su radi rješavanja tehničkih teškoća i pripreme za prelazak na platformu digitalnih usluga. Pružana je tehnička pomoć i potpora pri korištenju sustava za zaposlenike NSK i ustanova članica, što je uključivalo stručne posjete voditelja Odsjeka razvoja IT usluga radi instalacije i nadogradnje klijenata te postavljanja ili izradbe predložaka u knjižnicama članicama. Redovito su obavljane i konzultacije o primjeni pojedinih funkcionalnosti i mogućnosti sustava.

Platforma digitalnih usluga

Pružana je tehnička podrška pri izradbi, uređivanju i omogućivanju pristupa mrežnomu mjestu na sustavu SharePoint, a tehnička izradba nove mrežne stranice *Bukinet* u potpunosti je provedena u Odsjeku. Stručna i tehnička podrška pružana je i novim članicama, osobito pri mapiranju i pripremi podataka iz različitih knjižničnih programa za prijenos na novu platformu digitalnih usluga. Izrađena je mrežna aplikacija za upravljanje korisničkim suglasnostima, integrirana sa sustavom AAI@EduHr za autentikaciju, radi unaprjeđenja usklađenosti s propisima o zaštiti osobnih podataka te potpore digitalnoj transformaciji poslovnih procesa. Analizirana su i primijenjena rješenja povezana s aplikacijama trećih strana. Instaliran je i

konfiguriran zasebni poslužitelj za elektroničku poštu Bukinet.hr. Posebna je pozornost usmjerena i na primjenu analitičkih mogućnosti nove platforme te na tehničku implementaciju, konfiguraciju i prilagodbu kataloga *Primo VE*, uključujući nužna podešavanja za prijavu u okviru korisničkoga računa AAI@EduHr. Uključeni zaposlenici u svojem su području rada proveli i edukacije usmjerene na učinkovito korištenje i održavanje navedenih funkcionalnosti sustava.

Aplikacije i programska rješenja

Održavane su i unaprjeđivane aplikacije koje su razvili programeri NSK, među kojima su: URN:NBN, Tematska pretraživanja, Pitajte knjižničara, Obrazac CIP, Bibliografije, Hrvatska baza nakladnika knjiga (ISBN), Hrvatska baza nakladnika notirane glazbe (ISMN), UDK, Registar ugovora, Spremište, BRKLJA, Sustav za DOI, aplikacija za predbilježbu večernjega rada, aplikacija za elektroničku predbilježbu dvorana i opreme za sastanke, seminarske dvorane i e-učionice, Znanstvena indeksiranost i citiranost, Ekspedit, Viškovi te aplikacija za predaju kvartalnih izvješća o radu zaposlenika NSK. Izrađivana su i prilagođavana brojna druga programska rješenja, uključujući Bibliografsku bazu *Croatica* i Hrvatski nacionalni skupni katalog, uz redovito održavanje, razvoj i pružanje tehničke podrške. Redovito je administriran i Sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica. Za sve interno razvijene aplikacije redovito su administrirani korisnički računi, a na zahtjev je dostavljana statistika za svaku aplikaciju u traženim razdobljima. Započeta je i implementacija internoga alata za potporu radnim procesima u sklopu Odsjeka razvoja IT usluga, odnosno sustava za upravljanje izvornim programskim kodom GitLab EE.

Pružana je tehnička podrška procesima digitalizacije građe i razvoju Digitalne knjižnice NSK, upravljanju i zaštiti digitalnoga sadržaja te aplikacijama koje su razvili zaposlenici Odjela za informacijske tehnologije ili vanjski suradnici za potrebe NSK.

Uz redovitu administraciju pružana je i potpora za potrebe sustava za elektroničko bilježenje radnoga vremena (ERV). Također je pružana tehnička pomoć pri korištenju računalnoga programa za naplatu usluga u korisničkim službama i računovodstvu NSK. Održavan je i sustav Digitalizirane stare novine i časopisi (DNC) koji je potrebno zamijeniti novim kako bi se spriječio prekid usluge za korisnike. Administrirano je i interno programsko rješenje namijenjeno jednostavnijoj administraciji novih telefonskih uređaja, uz pripadajući telefonski imenik VoIP (Voice over Internet Protocol), objavljen na mrežnim stranicama NSK.

Redovito su se izrađivali i obnavljali SSL certifikati za sve mrežne stranice i aplikacije, primjenom najviših dostupnih sigurnosnih standarda kako bi se osigurali zaštita prijenosa podataka, autentičnost poslužitelja i povjerljivost korisničkih informacija.

Tehnička i stručna potpora

Provođena je dodjela ključa API za digitalne zbirke i repozitorije koji su zatražili trajni identifikator URN:NBN u suradnji s Centrom za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Pružana je tehnička potpora u vezi sa sustavom Digitalne zbirke NSK i migracijom podataka na poslužitelj NSK.

Zaposlenici Odsjeka, prema potrebi i na zahtjev, pružali su tehničku i stručnu potporu zaposlenicima NSK pri korištenju operacijskoga sustava, programa iz paketa MS Office,

programa za grafički dizajn i oblikovanje, programskih rješenja otvorenoga koda te drugih licenciranih programa i dodataka koji se koriste u NSK.

Mrežne stranice i portali

Zaposlenici Odsjeka razvoja IT usluga tijekom godine pružali su tehničku i stručnu potporu za postojeće portale i mrežne stranice. Tijekom izvještajnoga razdoblja, zbog ograničene raspoloživosti ljudskih resursa, u skladu s mogućnostima provedene su nadogradnje sustava WordPress i pripadajućih dodataka, uključujući testiranje nakon nadogradnje, a pritom su provedene i doradbe na stranicama. Radi unaprjeđenja i optimizacije pojedinih poslovnih procesa na zahtjev su izrađeni novi mrežni obrasci, dok su na postojećima prilagođeni vizualni i sadržajni elementi. Na zahtjev su izrađivane mrežne ankete i upitnici, a zaposlenicima koji su ih izrađivali samostalno pružana je tehnička podrška.

Za potrebe portala Virtualne izložbe NSK na mrežnome mjestu http://virtualna.nsk.hr izrađivane su i pripremane mrežne stranice za nove izložbe te se provodilo redovito tehničko održavanje. Urednicima virtualnih izložbi pružana je tehnička podrška u održavanju, izmjenama i prilagodbama objavljenih sadržaja. Tehnička podrška pružana je i za portal HAW.

Redovito je administriran Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu koji je dostupan na mrežnome mjestu https://ezproxy.nsk.hr. U sklopu administracije programskoga rješenja redovito su osuvremenjivani blokovi OCLC s pristupnim adresama pojedinih baza (engl. *stanza*) te skupni i pojedinačni popisi ustanova kojima je omogućen pristup korištenjem elektroničkoga identiteta.

Neprekidno se provodila analiza digitalne pristupačnosti mrežnih stranica. Umnogome su implementirana rješenja u skladu s valjanim smjernicama i normama, zaprimane su povratne informacije korisnika, a ostvarena je i suradnja s vanjskim stručnjacima.

Primjenom alata Google Analytics 4 pružana je tehnička podrška zaposlenicima koji koriste analitiku radi osiguravanja učinkovite uporabe novih alata i funkcionalnosti u skladu s najnovijim tehnološkim standardima.

3.10.2. Odsjek IT infrastrukture

U Odsjeku se obavljaju poslovi održavanja i upravljanja računalnom infrastrukturom, uključujući računalnu, mrežnu i poslužiteljsku opremu. Provodila se implementacija suvremenih standarda u području računalne sigurnosti, osiguravala se infrastrukturna potpora svim ključnim knjižničnim i informacijskim servisima te se nabavljala potrebna oprema. Također se pružala tehnička podrška različitim projektima. Poslove u Odsjeku obavljalo je šestero zaposlenika.

Informatička oprema

Microsoft je definirao osnovne tehničke zahtjeve računala za rad operacijskoga sustava Windows 11, što je postalo polazište za planiranje i zamjenu opreme. Zamjena zastarjele opreme provodila se u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima, a prioritet je bio usmjeren na osiguravanje pouzdanoga rada mrežne infrastrukture i zaposleničke opreme.

Najveći dio sredstava usmjeren je na nabavu zaposleničke opreme. Nužno je zamijeniti postojeću zastarjelu opremu i osigurati računalnu opremu za nova radna mjesta.

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* provedena je analiza te su dani prijedlozi optimalnoga odabira opreme za potrebe NSK u skladu s Katalogom opreme koji je izradio CARNET. Navedeni katalog određen je radi potpore suvremenim procesima edukacije i izradbe edukativnih sadržaja, uključujući audio i videomaterijale kao i osiguravanja odgovarajuće opreme za rad.

Za potrebe vanjskih suradnika uključenih u provedbu projekta nabavljena je i pripremljena za rad odgovarajuća prijenosna računalna oprema. Također je ostvarena suradnja u postupcima primopredaje poslovnoga prostora CARNET-u u skladu s Partnerskim sporazumom o pripremi i sudjelovanju u provedbi projekta *e-Sveučilišta* – stvaranja CARNET MultiLab-a.

Tijekom 2025. godine zabilježena je povećana aktivnost u području nabave informatičke opreme. Početkom godine zaprimljena je oprema čiji je postupak nabave pokrenut u 2024. godini. U nastavku izvještajnoga razdoblja provedena su dva postupka nabave informatičke opreme, pri čemu je jedan ostvaren u prvoj polovici godine, dok je nakon provedbe rebalansa i osiguravanja dodatnih financijskih sredstava pokrenut dodatni postupak nabave.

U sklopu optimizacije inventara informatičke opreme provedena je inventarizacija novo zaprimljene opreme te je izrađen prijedlog za otpis stare, neispravne i neuporabljive opreme. Otpisana oprema zbrinuta je korištenjem službenoga kanala za zbrinjavanje električnoga i elektroničkoga otpada (EE otpad), čime je osiguran odgovoran pristup gospodarenju elektroničkim otpadom i aktivan doprinos očuvanju okoliša. U 2025. godini došlo je do promjene pružatelja usluge sakupljanja električnoga i elektroničkoga otpada. Tijekom razdoblja prijelaza i sklapanja novoga ugovora sakupljanje EE otpada privremeno nije bilo moguće provoditi.

Tehnička i stručna potpora

Elektroničkom poštom zaprimljeno je i riješeno više od 1400 zahtjeva za IT podršku, povezanih s teškoćama u radu s računalnom opremom, informacijskim servisima te mrežnim i programskim rješenjima

Redovito je održavano više od 300 stolnih računala, 200 prijenosnih računala i više od 50 poslužitelja, uz povremenu primjenu tehnologije VPN u skladu s operativnim potrebama.

Zaposlenici Odsjeka aktivno su sudjelovali, surađivali i pružali tehničku podršku u organizaciji događanja, među kojima se posebno ističu: *Prenosimo ideje kroz vrijeme: tri desetljeća staklene riznice baštine* (28. svibnja – 16. lipnja 2025.), *U početku bijaše kraljevstvo – 1100 godina Hrvatskoga kraljevstva* (Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 16. listopada – 15. veljače 2026.) i *Susreti s baštinom u CroAtriumu.*

Informatička podrška pružana je zaposlenicima NSK, vanjskim pružateljima usluga, tvrtkama i pojedincima te organizatorima događanja, izložbi i predstavljanja u NSK. Usluge su uključivale postavljanje računalne mreže, računala te prezentacijske audio i videoopreme. Tehnička i stručna potpora pružana je tijekom pripreme, provedbe i trajanja brojnih događanja u prostorima NSK, pri čemu se računalna mreža koristila i za prijenose uživo. Zbog održavanja događanja u novouređenome dijelu zgrade zabilježen je znatan porast opsega posla kao i potreba za stručnom i tehničkom podrškom u rješenjima za koja Odsjek dosad nije bio nadležan

ili nije pružao podršku u toj mjeri. S obzirom na specifičnost potrebnih znanja, opravdano je razmotriti dodatno zapošljavanje, uključujući radno mjesto audiovideotehničara.

Odsjek je aktivno sudjelovao u pripremi razvojnih projekata NSK radi modernizacije korisničkih usluga. Ključne aktivnosti uključivale su:

- suradnju i izradbu tehničkih specifikacija za organizaciju opreme te objedinjavanje postojećih ormara koji se koriste za mrežnu i drugu IT opremu za sustav videonadzora
- opremanje dodatnih korisničkih mjesta, uz sudjelovanje u postavljanju i osiguravanju uvjeta za instalaciju kabina za digitalno učenje
- opremanje dodatnih mrežnih mjesta za računalnu opremu, uključujući instalaciju i postavljanje računalne opreme za potrebe Državnoga ureda za reviziju te uspostavu mrežne infrastrukture za zajednički pisač u hodniku koji koristi Odjel za zaštitu i pohranu građe.

Digitalizacija u NSK i potreba za pohranom podataka

Proces digitalizacije u NSK-u provodio se neprekidno, a tijekom godine zabilježen je znatan porast aktivnosti. Radi modernizacije opreme osigurana su dodatna financijska sredstva te je proveden postupak nabave profesionalnih grafičkih monitora s ugrađenom kalibracijom. Tehnička podrška pružana je u sklopu programa *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige*. S obzirom na zabilježeni porast aktivnosti, potrebno je neprekidno planirati i provoditi ulaganja u kapacitete za sigurnu pohranu podataka kako bi se osigurala dugoročna održivost digitalnoga arhiva.

Sigurnosna pohrana podataka (*backup*)

U sklopu sigurnosne pohrane podataka učinkovito je administriran sustav koji omogućuje izradbu sigurnosnih preslika podataka NSK i osigurava njihovu cjelovitost.

Kibernetička sigurnost

Nastavljena je neprekidna i sustavna nadogradnja poslužitelja i programske zaštite radi održavanja najviših standarda informacijske sigurnosti. Na računalima i mrežnim uređajima implementirane su zaštitne mjere protiv neovlaštenoga pristupa, prijave i uporabe računalne i mrežne opreme. Računala i poslužitelji redovito su nadograđivani dostupnim sigurnosnim nadogradnjama, čime je osigurana najviša razina zaštite od zlonamjernih programa. Održavanje sigurnosti računalnih sustava zahtijevalo je suradnju s više ustanova, među kojima se ističu nacionalno nadzorno tijelo CERT i sustav SK@UT. Knjižnica je, uz sudjelovanje ovlaštenih osoba, pristupila i platformi PiXi. Posebna je pozornost tijekom izvještajnoga razdoblja posvećena unaprjeđenju mjera zaštite prilikom povezivanja na VPN. Redovitom provjerom zaposleničke opreme, instalacijom odgovarajućih sigurnosnih rješenja i mrežnim podešavanjem primjenjivani su najviši sigurnosni standardi pri pristupu virtualnoj privatnoj mreži NSK. Uvedena je viša razina sigurnosti planiranom implementacijom višestruke provjere autentičnosti za zaposlenike NSK kao i revizijom i ukidanjem generičkih korisničkih računa.

Telefonija

U 2025. godini NSK je promijenila pružatelja usluge fiksne elektroničke komunikacijske mreže. Odsjek je sudjelovao u planiranju prijelaza i koordinaciji s novim pružateljem usluge,

pri čemu je NSK uspješno povezana bez značajnijih prekida u radu. Tijekom procesa Odsjek je pružao osnovnu potporu korisnicima, dok su napredna administracija i održavanje sustava povjereni vanjskim suradnicima s odgovarajućim znanjima i certificiranom stručnošću.

Računalna mreža i infrastruktura

Ugovorena je vanjska potpora za održavanje specijalizirane opreme povezane u klastersko rješenje s virtualizacijom, za koju je produljeno i jamstvo. Mrežna povezanost novih poslužitelja za ključne sustave unaprijeđena je na brzine od 10 Gbps.

Radi osiguravanja stabilnosti i dostupnosti optičke mrežne infrastrukture u suradnji s CARNET-om uspostavljena je druga optička veza, dok je izvedba pasivnoga dijela optičke infrastrukture dovršena krajem 2025. godine. Testiranje i povezivanje na aktivni mrežni uređaj predviđeno je u sljedećem razdoblju u okviru daljnjih aktivnosti usmjerenih na osiguravanje stabilnosti i dostupnosti optičke mrežne infrastrukture.

Administriranje servisa

Neprekidno su se provodili poslovi održavanja i upravljanja elektroničkim identitetima u sustavu imenika AAI@EduHr, uz redovite provjere usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i davatelja usluga s normama AAI@EduHr. Službenom provjerom usklađenosti matičnih ustanova s normama Autentikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj – AAI@EduHr za 2025. godinu NSK je ocijenjena kao izvrsno usklađena.

U suradnji s vanjskim suradnicima provedena je nadogradnja funkcionalnosti domene. Nadogradnja je provedena u fazama, pri čemu je, zahvaljujući detaljnomu planiranju, osigurano da ne dođe do zastoja u radu tijekom radnoga vremena Knjižnice.

Neprekidno su provođene aktivnosti na uređaju Fortigate Firewall, uključujući upravljanje i održavanje mrežnih preklopnika, aktivnoga direktorija i poslužitelja DHCP-a kao i održavanje sustava WSUS. Uz to su upravljani i održavani sustavi MS Office 365 u NSK, poslužitelji i servisi povezani s projektom *DNC*, provedene su revizije skupnih elektroničkih popisa, korisničkih računa i ovlasti te je obavljena sustavna administracija i prilagodba mreže.

Pružana je i tehnička podrška za sustav videoobavijesti, za koji su izrađene upute za korištenje, a zaposlenici Odsjeka marketinga, komunikacija i nakladništva osposobljeni su za samostalno postavljanje sadržaja.

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA, ODSJEKA I PROCESA

4.1. STRUČNA MEĐUNARODNA SURADNJA

4.1.1. Program i aktivnosti

Provedba poslova međunarodne suradnje NSK pruža potporu ostvarenju njezinih strateških ciljeva, osobito općega cilja 3. i posebnoga cilja 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno. Međunarodna se suradnja ostvaruje aktivnim radom u stručnim društvima i organizacijama, izravnom suradnjom s nacionalnim i drugim vrstama knjižnica te drugim baštinskim ustanovama u Europi i svijetu kao i s domaćim i međunarodnim diplomatskim predstavništvima. U pogledu vrsta aktivnosti provode se zajednički projekti, organiziraju stručni i znanstveni skupovi, predavanja, sastanci i izložbe, razmjenjuju iskustva, znanja i publikacije, predstavlja rad i rezultati NSK u inozemstvu sudjelovanjem na skupovima i objavljivanjem radova te se sudjeluje u programima mobilnosti i prihvaćaju polaznici mobilnosti.

U izvještajnoj godini, u skladu s Planom rada NSK za 2025. godinu, proveden je projekt mobilnosti Erasmus+ KA122/2024 *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*, u kojem je sudjelovalo pet sudionika mobilnosti iz NSK te je prijavljen novi projekt mobilnosti i započete su pripreme svih aktivnosti u sklopu akreditacije Erasmus+ (KA120-ADU/2025–2027) u području obrazovanja odraslih.

Nastavljena je međunarodna promidžba hrvatskih autora te hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka, kao što su VIAF, DOI, ISBN, ISSN i ISMN. Posebno treba istaknuti nastavak dostave metapodataka NSK u Europeanu koja se do 2017. odvijala preko NSK, a od 2025. godine započela je dostava preko nacionalnoga agregatora e-Kultura. Također, u lipnju 2025. godine uspješno je organiziran Regionalni sastanak ureda za ISBN u NSK.

Predstavnice NSK aktivno su djelovale u upravljačkim, izvršnim i radnim tijelima CENL-a, ENA-e, ISSN-a, IIPC-a, RILM-a, ECSA-e i LIBER-a. U sklopu IFLA-e nastavljen je aktivan rad u sekcijama Bibliography i News Media, pri čemu je predstavnica NSK predsjednica Sekcije, a zaposlenice NSK izabrane su u stalne odbore sekcija National Libraries, Statistics and Evaluation i Cataloguing. NSK je početkom godine, održavanjem izložbe te prikupljanjem i diseminacijom rezultata, provela projekt *Media and Information Literacy for Societal Resilience* u organizaciji IFLA-e.

Sudjelovanje u radu europske organizacije ravnatelja nacionalnih knjižnica CENL-a nastavljeno je aktivnom ulogom glavne ravnateljice NSK na mjestu članice Izvršnoga odbora. NSK je sudjelovala u aktivnostima i distribuciji podataka, objave o aktivnostima NSK redovito su dostavljane za mrežnu stranicu i bilten CENL-a, a sudjelovalo se i na Godišnjem sastanku te dvama sastancima Izvršnoga odbora. Na poticaj CENL-ove mrežne skupine EEDI (Equity,

Equality, Diversity and Inclusion) NSK je ostvarila partnerstvo u okviru Erasmus projekta *Opportunities for People through Equity and Networking* (OPEN, 2025. – 2028.).

Zaposlenici NSK u većem su broju sudjelovali na međunarodnim skupovima povezanima s članstvima i obvezama prema međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima. Posebno se ističe sudjelovanje zaposlenice NSK na Općoj skupštini IFLA-e i Kongresu IFLA WLIC u Kazahstanu te sudjelovanje zaposlenica NSK na Godišnjoj skupštini LIBER-a u Lausanni u ulozi članica radnih tijela ili s prihvaćenim izlaganjima.

Prema Planu rada u 2025. godini ostvareno je novo članstvo u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS koja pruža potporu otvorenoj znanstvenoj komunikaciji u društvenim i humanističkim znanostima u Europskome istraživačkom prostoru.

Radi ostvarivanja zadaća procesa Inozemne *Croatice* i stalnih ciljeva međunarodne suradnje nastavljena je suradnja s hrvatskim iseljeničkim udrugama, hrvatskim veleposlanstvima u inozemstvu i veleposlanstvima drugih zemalja u Republici Hrvatskoj. Među značajnijim posjetima NSK izdvajaju se posjet dr. sc. Pire Mishe, ravnatelja Nacionalne knjižnice Albanije, te posjet Adise Žero, v. d. ravnateljice Narodne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine, tijekom kojih su potpisani sporazumi o suradnji. U službene posjete NSK došli su veleposlanik Gruzije Nj. E. Zaal Gogsadze, veleposlanica Albanije Nj. E. Donika Hoxha i veleposlanik Kosova Nj. E. Martin Berishaj. Uz potporu Veleposlanstva Republike Hrvatske u Kraljevini Belgiji ostvarena je donacija Marije Orač, istaknute promicateljice hrvatske povijesti i kulture, koja je NSK darovala vrijednu kartografsku i grafičku građu.

Nastavljena je suradnja s knjižnicama i drugim ustanovama radi koordinacije zajedničkih projekata i aktivnosti te organizacije izložbi i drugih programa. Uspješno je ostvarena diseminacija rezultata prve faze projekta *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika*, u kojem je NSK bila partner Hrvatske bratske zajednice iz Pittsburgha, a okončan je i višegodišnji program suradnje *Knjižnica „Ljudevit Gaj" u Donjoj Lastvi: čuvar nacionalnoga identiteta hrvatskoga naroda u Crnoj Gori*. U izvještajnoj godini ostvarena je razmjena digitalizirane građe i bibliografskih informacija s Nacionalnom knjižnicom Széchény, nabava preslika iz nekoliko inozemnih knjižnica i muzeja potrebnih za objavljivanje u monografiji *Incunabula Croatica* kao i nabava preslike publikacije iz Nacionalne knjižnice Francuske namijenjene izložbi u povodu 1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva.

Tijekom 2025. godine NSK je koordinirala sudjelovanje Hrvatske na međunarodnome natječaju i izložbi *Best Book Design from all over the World* za 2025. godinu te na izložbi *Book Art International* u 2025. godini.

Na poziv Ministarstva vanjskih i europskih poslova, u okviru djelokruga Ministarstva kulture i medija, NSK je započela suradnju na izradbi i provedbi Akcijskoga plana inicijative *Pakt za Mediteran*, projekta Europske komisije namijenjenoga poboljšanju suradnje i gospodarske povezanosti zemalja uz Sredozemno more.

Tablica 19. Sudjelovanje u međunarodnim programima mobilnosti, razmjena stručnjaka i posjetima.

Vrsta posjeta / boravka u NSK / inozemstvu	
Erasmus+	**Program mobilnosti zaposlenika NSK** 1. Biblioteca Nacional de España, Madrid, 3. – 7. veljače 2025. 2. Kansalliskirjasto, Helsinki, 10. – 14. veljače 2025. 3. Biblioteka Narodowa, Varšava, 24. – 28. veljače 2025. 4. Bibliotheque nationale de France, Pariz, 3. – 7. ožujka 2025. **5.** Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinn, 10. – 14. ožujka 2025.
Erasmus+	**Program mobilnosti zaposlenika drugih knjižnica u NSK** 23. rujna 2025. knjižničarka Lapua City Library, Finska
Posjet	**Vođeni obilazak Knjižnice** ravnatelj Nacionalne knjižnice Albanije dr. Piro Misha, 22. svibnja 2025.
Posjet	**Vođeni obilazak Knjižnice** v. d. ravnateljica NUBBiH Adisa Žero, 14. listopada 2025.
Posjet	**Vođeni obilazak Knjižnice** veleposlanica Albanije Nj. E. gđa Donika Hoxha, 21. listopada 2025.
Posjet	**Vođeni obilazak Knjižnice** veleposlanik Kosova Nj. E. g. Martin Berishaj, 4. studenoga 2025.
Posjet	**Vođeni obilazak Knjižnice** Jonathan Hernández Pérez (predsjednik IFLA FAIFE) i Joseph Hafner (zamjenik predsjednika IFLA-ina Sjevernoameričkog regionalnog odjela), 11. prosinca 2025.

4.1.2. Međunarodna članstva

Zaposlenici NSK tijekom su 2025. godine surađivali u sljedećim međunarodnim radnim tijelima, udrugama ili organizacijama:

1. CDNL – The Conference of Directors of National Libraries (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)
2. CENL – The Conference of European National Librarians (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)
3. DOI – Digital Object Identifier (Digitalni identifikator objekta)
4. EBLIDA – The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)
5. ECSA – European Citizen Science Association (Europska udruga građanske znanosti)
6. ENA – Europeana Network Association (Udruga mreže Europeane)
7. EURIG – The European RDA Interest Group (Europska grupa za praćenje RDA)
8. Europeana (Europska digitalna knjižnica)

9. IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
10. ICA – International Cartographic Association (Međunarodno kartografsko udruženje)
11. IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions (Međunarodna federacija knjižničarskih društava i institucija)
12. IGeLU – International Group of Ex Libris Users (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)
13. IIPC – International Internet Preservation Consortium (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu mrežnih sadržaja)
14. IRRC – International Reading Room Challenges (Radna skupina voditelja korisničkih službi u nacionalnim knjižnicama Europe)
15. ISBN – International Standard Book Number (Međunarodni standardni knjižni broj)
16. ISIL – International Standard Identifier for Libraries and Related Organisations
17. ISMN – International Standard Music Number (Međunarodni standardni broj notne građe)
18. ISSN – International Standard Serial Number (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
19. LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
20. MAGIC – Map & Geoinformation Currators Group (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)
21. Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' experts on Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values (Otvorena metoda koordinacije (OMK): Izgradnja mostova: jačanje višestrukih uloga knjižnica kao pristupnih točaka i prijenosnika kulturnih djela, vještina i europskih vrijednosti)
22. OPERAS – Open Scholarly Communication in the European Research Area (ERA) for Social Sciences and Humanities (istraživačka infrastruktura posvećena poboljšanju otvorene znanstvene komunikacije za društvene i humanističke znanosti u europskom istraživačkom prostoru).
23. UDC consortium (UDK Konzorcij)
24. VIAF – Virtual International Authority File (Virtualna međunarodna normativna baza)

4.2. PROJEKTI I PROGRAMI

4.2.1. Ključni projekti

U okviru infrastrukturnoga reformskog projekta *e-Sveučilišta* NSK, kao središnja ustanova hrvatskoga knjižničnog sustava, provodi aktivnosti usmjerene na digitalnu transformaciju knjižnica visokoga obrazovanja i znanosti te razvoj digitalno zreloga knjižničnog sustava. Aktivnosti uključuju unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava implementacijom

platforme knjižničnih usluga u oblaku te razvoj digitalno zrelih prostora za učenje i istraživanje u NSK.

U tome je okviru NSK provela implementaciju knjižnične platforme *Alma* i *discovery* servisa *Primo VE* (*Clarivate/Ex Libris*), čime je uspostavljen hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – *Bukinet*. Sustav povezuje NSK i 82 knjižnice te omogućuje pretraživanje približno 4,1 milijuna bibliografskih zapisa za tiskanu građu, pristup otprilike 400 zbirki e-izvora u cjelovitome tekstu te više od pola milijuna naslova e-časopisa u nacionalnoj licenciji.

Bukinet omogućuje objedinjeno upravljanje tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom, razvoj zajedničkoga kataloga te primjenu analitike podataka i umjetne inteligencije u knjižničnome poslovanju i korisničkim uslugama.

Razvoj novoga koncepta prostora kao usluge u NSK obuhvaća nabavu pet kabina za suradničko i samostalno učenje, i to jedne za jednu osobu, jedne za četiri osobe te triju za šest osoba, smještenih na prvome, trećem i četvrtome katu, dostupnih za rezervaciju i korištenje članovima NSK.

4.2.2. Provedeni projekti

Međunarodni suradnički razvojni projekti

1. EBLIDA *ELAN – European Library Associations Network*
2. Erasmus+ mobilnost:
    a. *Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama*
    b. *Erasmus akreditacija* u području strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja, odgoja i općega obrazovanja te obrazovanja odraslih
3. IFLA *MILSR – Media and Information Literacy for Societal Resilience*
4. CENL *OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*
5. *TELL – Trans-European Learning Libraries*

Međunarodni suradnički razvojni projekti u pripremi

1. *TrustUP : Trust and Understanding in Science through Transparency, Upholding Democracy, and Preserving Freedom of Expression* (nositelj OPERAS) – prijava na natječaj Obzor Europa

Suradnički projekti u području kulture i znanosti

1. *Sudionički procesi u kulturi* (Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti FFZG-a)
2. *Hrvatski oblak za otvorenu znanost* (HR-OOZ)
3. *DARIAH-HR* – Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj
4. *Znameniti.hr*

Projekti i programi

Uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija provedeni su sljedeći razvojni projekti:

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Potpora mobilnosti i programskoj međunarodnoj suradnji

1. Knjižnica „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi

Potpora sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

1. Godišnja konferencija CENL AGM
2. Godišnja konferencija Europeane
3. Godišnja konferencija IAML-a / godišnji sastanak RILM-a
4. Godišnja konferencija LIBER-a
5. Godišnja skupština IIPC-a i Konferencija o arhiviranju weba
6. Godišnji sastanak CENL-ove skupine EEDI
7. Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN
8. *Knowledge without borders – British library international impact report launch*
9. Konferencija Digital Heritage
10. Konferencija EBLIDA-e i sastanak grupe OMC
11. Konferencija IOHA-e
12. Kongres IFLA WLIC
13. Regionalni sastanak nacionalnih ureda za ISBN
14. Sastanak Izvršnoga odbora CENL-a (EC)
15. Skupština Njemačkoga knjižničarskog društva

POSEBNI KNJIŽNIČNI PROGRAMI

1. 14. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata
2. 16. savjetovanje za narodne knjižnice *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu*
3. Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
4. *Čitam lakše!* – digitalni sadržaji u obliku laganome za čitanje
5. Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj e-Matična – nastavak
6. Izložba *Marginalije u središtu*
7. Knjižnične djelatnosti u stvaranju konzervatorsko-restauratorske dokumentacije – završna faza
8. LibAr – digitalni arhiv istaknutih knjižničara
9. *Naših 1100 koraka kroz hrvatsku prošlost*
10. NSK – 30 godina djelovanja u staklenoj kocki baštine
11. *Olujne večeri* – obilježavanje 30. obljetnice vojno-redarstvene akcije Domovinskoga rata *Oluje*
12. Razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
13. *Sistemsko knjižničarstvo 2025.: Knjižnična tehnologija u fokusu*
14. *Susreti s baštinom u CroAtriumu*
15. *Tragom blaga knjižne baštine: escape room igra*
16. Vrednovanje zbirki *Yugoslavicae* u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama
17. *Vremeplov riječi* – digitalni arhiv hrvatske književnosti

18. Monografija *Incunabula Croatica*
19. Zamjena publikacija: sinergija različitih jezika, kulture i znanosti

DIGITALIZACIJA KULTURNE BAŠTINE

1. Digitalizacija i dostupnost zbirke *Croatica*: stare novine, časopisi i knjige

4.3. ZNANSTVENA DJELATNOST I POTPORA ZNANSTVENOJ INFRASTRUKTURI

4.3.1. Znanstvena djelatnost

Tijekom 2025. godine znanstvena djelatnost i potpora znanstvenoj infrastrukturi NSK očitovale su se u znanstveno-istraživačkome radu zaposlenika, razvoju infrastrukture za potporu znanosti i organizaciji različitih aktivnosti namijenjenih akademskoj i znanstvenoj zajednici kao i potpori inicijativama otvorene znanosti.

U NSK je zaposleno 18 doktora znanosti, od kojih je troje u znanstvenome zvanju. Uz to, zaposleno je desetero magistara znanosti, a devetero zaposlenika pohađa doktorski studij.

U 2025. godini zaposlenici NSK sudjelovali su u 46 razvojnih projekata i programa, uključujući četiri suradnička znanstvena projekta, šest međunarodnih suradničkih razvojnih projekata te 20 razvojnih projekata i programa. Objavljena su ukupno 22 znanstvena rada i šest stručnih radova. Osim toga, zaposlenici NSK autori su ili urednici pet knjiga i dviju knjiga sažetaka. Sudjelovali su na 42 stručnim i znanstvenim skupovima s ukupno 57 izlaganja i osam posterskih izlaganja. Zaposlenici također sudjeluju u radu uredništava nekoliko stručnih i znanstvenih časopisa.

NSK je sudjelovala u izradbi Hrvatskoga plana za otvorenu znanost kao članica Inicijative za Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ), sudjelovanjem u radu radnih skupina te dodatnim doprinosom u završnoj fazi na poziv Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.

4.3.2. Znanstvena infrastruktura

NSK razvija znanstvenu infrastrukturu za potrebe hrvatske akademske i znanstvene zajednice koordiniranim aktivnostima više odjela i procesa.

Tijekom 2025. godine uspostavljen je proces e-Znanstvene informacije u sklopu Odjela korisničkih službi koji objedinjuje poslove licenciranja i pristupa elektroničkim izvorima i bazama, bibliometrijske usluge, razvoj građanske znanosti te poticanje otvorenoga pristupa i otvorene znanosti.

U sklopu projekta *e-Sveučilišta* NSK provodi dvije ključne projektne aktivnosti, i to unaprjeđenje knjižnično-informacijskoga sustava implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku i transformaciju knjižničnoga prostora u digitalno zrelu okolinu za učenje.

NSK osigurava pristup širokomu rasponu licenciranih elektroničkih izvora i baza za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu, uključujući tri citatne baze, sedam bibliografskih baza, šest zbirki e-časopisa i jedan alat za analizu statističkih podataka. U 2025. godini otvoreno je osam probnih pristupa, pri čemu je jedan uključivao i neograničen broj APC vaučera, a sustavno se pratila i statistika korištenja. Uz to su potpisana tri transformativna ugovora i osigurani vaučeri triju izdavača, pri čemu jedan ugovor obuhvaća neograničen broj vaučera, drugi 89, a treći 40 vaučera, čime je omogućena objava u otvorenome pristupu.

Osim što omogućuje pristup raznovrsnoj građi, NSK također upravlja ključnim repozitorijima, Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova, Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova ZIR kao i Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu te održava digitalne zbirke ključne za očuvanje kulturne i znanstvene baštine.

NSK u okviru Središnjega sustava za bibliometrijska pretraživanja izrađuje bibliometrijske i druge analize za potrebe znanstvenika, uredništava časopisa i znanstvenih ustanova te nacionalna i međunarodna vrednovanja, uz pružanje potpore knjižnicama i korisnicima preko portala bibliometrija.nsk.hr. Također vodi Hrvatski ured za DOI te posreduje u dodjeli jedinstvenih identifikatora (DOI i URN:NBN) hrvatskim izdavačima i znanstvenim ustanovama kao važan dio infrastrukture otvorene znanosti.

Početkom prosinca 2025. godine potpisan je Sporazum o suradnji na uspostavi Hrvatskoga centra za dijamantni otvoreni pristup, čija je potpisnica i NSK, uz druge ključne hrvatske ustanove u području znanstvenoga izdavaštva i znanstvene komunikacije. Sporazumom je utemeljena radna skupina za uspostavu Centra, zadužena za izradbu organizacijskoga, upravljačkoga i financijskoga modela te određivanje radnoga plana i aktivnosti u skladu s europskim smjernicama i Hrvatskim planom za otvorenu znanost.

NSK je nastavila promicati građansku znanost među znanstvenicima, knjižničarima i širom javnošću organizacijom radionica, mrežnih seminara i javnih programa te poticanjem uključivanja građana u znanstvena istraživanja. Aktivnosti također obuhvaćaju jačanje kapaciteta ustanova za razvoj vlastitih programa građanske znanosti i suradnju s nacionalnim i međunarodnim partnerima umrežavanjem s knjižnicama, kulturnim ustanovama, neprofitnim organizacijama i istraživačkim udrugama.

Edukacija je važna sastavnica razvoja znanstvene djelatnosti i znanstvene infrastrukture u NSK, a provodi se programima bibliometrijske potpore i osposobljavanja, edukacijama iz područja građanske i otvorene znanosti, redovitim edukacijama u okviru CSSU-a, mrežnim seminarima i predavanjima u suradnji s partnerima te aktivnostima poput obilježavanja Tjedna otvorenoga pristupa i drugih inicijativa povezanih sa znanošću i visokim obrazovanjem.

NSK i njezini zaposlenici aktivno sudjeluju u radu relevantnih europskih i međunarodnih organizacija i inicijativa, uključujući LIBER, ECSA-u, OPERAS, RDA i Europeanu kao i u radu radnih skupina Europskoga istraživačkog prostora (ERA).

Takav sveobuhvatan pristup razvoju znanstvene infrastrukture i poticanju znanstvene djelatnosti potvrđuje ključnu ulogu NSK u pružanju sustavne i dugoročne potpore hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici.

4.4. EDUKACIJA I STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

4.4.1. Predavači CSSU-a iz NSK i održane edukacije u 2025. godini

Petnaestero zaposlenika NSK održalo je tijekom 2025. godine 28 seminara, e-tečajeva i mrežnih seminara.

Tablica 20. Predavači i tečajevi.

R.br.	IME I PREZIME	NAZIV EDUKACIJE	MJESTO I VRIJEME ODRŽAVANJA
1.	dr. sc. Gabriela Aleksić	**E-tečaj**: III.10. *Osnove preventivne zaštite pisane građe*	*Online* Dostupno do 31. prosinca 2025.
2.	Elia Ekinović Micak	**E-tečaj**: IV.5. *Primjena Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima: identifikacija i opis agenata*	*Online* Dostupno do 31. prosinca 2025.
3.	Karolina Holub	**Mrežni seminar**: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Digitalizacija: ključ očuvanja)*	*Online* 3. travnja 2025.
4.	Sanja Jurković	**Mrežni seminar**: *Otvorena znanost u praksi: knjižničarska istraživanja i objava podataka* (interna edukacija)	*Online* 21. listopada 2025.
5.	dr. sc. Anita Katulić	**E-tečaj**: I.1. *Odgovorno upravljanje osobnim podacima korisnika: smjernice i preporuke*	*Online* Dostupno do 31. prosinca 2025.
6.	Dragana Koljenik	**Mrežni seminar**: II.21. *Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju*	*Online* 14. svibnja 2025.
		Mrežni seminar: II.21. *Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju*	*Online* 27. listopada 2025.
7.	Anja Majstorović	**Mrežni seminar**: *Znanstveni rad u otvorenom pristupu: gdje, kako i zašto?* (interna edukacija)	*Online* 20. listopada 2025.
8.	Ivana Matijević	**Mrežni seminar**: *Znanstveni rad u otvorenom pristupu: gdje, kako i zašto?* (interna edukacija)	*Online* 20. listopada 2025.
9.	dr. sc. Sanda Milošević	**Mrežni seminar**: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Zaštita knjižnične baštine: restauracija i konzervacija)*	*Online* 27. ožujka 2025.
10.	Dorja Mučnjak	**Mrežni seminar**: I. 24. *Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja*	*Online* 21. siječnja 2025.
11.	Dolores Mumelaš	**E-tečaj**: III.5. *Službene publikacije Republike Hrvatske i njihovo pretraživanje*	*Online* Dostupno do 31. prosinca 2025.
		Mrežni seminar: II. 24. *Građanska znanost u knjižnicama*	*Online* 23. siječnja 2025. 7. travnja 2025. 29. listopada 2025.
		Mrežni seminar: II.19. *Zelena knjižnica*	*Online* 27. veljače 2025. 12. svibnja 2025.

R.br.	IME I PREZIME	NAZIV EDUKACIJE	MJESTO I VRIJEME ODRŽAVANJA
		Tečaj: II.23. *Građanska znanost u mojoj narodnoj knjižnici*	Rijeka, 1. travnja 2025. Gospić, 22. travnja 2025. Dubrovnik, 3. lipnja 2025.
		Mrežni seminar: *Građanska znanost kroz prizmu Europske unije* (interna edukacija)	*Online* 22. listopada 2025.
12.	Mia Perković	**Mrežni seminar**: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Zaštita knjižnične baštine: zakonodavni okvir)*	*Online* 18. ožujka 2025.
		Mrežni seminar: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Registracija knjižnične baštine: studije slučaja)*	*Online* 20. ožujka 2025.
		Mrežni seminar: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Zaštita knjižnične baštine: restauracija i konzervacija)*	*Online* 27. ožujka 2025.
		Mrežni seminar: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Digitalizacija: ključ očuvanja)*	*Online* 3. travnja 2025.
13.	Renata Petrušić	**Mrežni seminar**: I. 6. *Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju*	*Online* 30. siječnja 2025.
14.	dr. sc. Tamara Štefanac	**Tečaj**: III.8. *Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*	Zadar, 1. listopada 2025.
15.	Ivan Volarević	**Mrežni seminar**: III.10. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija (Registracija knjižnične baštine: studije slučaja)*	*Online* 20. ožujka 2025.

4.4.2. Organizacija internih edukacija za zaposlenike NSK

Ciklus predavanja sudjelovanja zaposlenika NSK na skupovima u zemlji i inozemstvu

U skladu sa strateškim ciljem osnaživanja kapaciteta NSK organizacijom edukacija za zaposlenike, u povodu Tjedna otvorenoga pristupa pripremljen je ciklus mrežnih seminara. Središnja tema ove godine glasila je *Tko je vlasnik našega znanja?*, čime je potaknuta važna i suvremena rasprava o pristupu, pravima i odgovornostima u području znanstvenih informacija. Predavanja su donijela vrijedne spoznaje i praktične smjernice iz područja otvorene znanosti, upravljanja istraživačkim podatcima, bibliometrijskih pristupa i građanske znanosti, a bila su dostupna i svim zainteresiranim članovima Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Sudjelovalo je ukupno 345 polaznika.

Interna predstavljanja konferencija na kojima su sudjelovali zaposlenici NSK održana su tijekom godine *online* u šest termina. Nazočilo je 559 polaznika.

Edukacija u sustavu Bukinet

Tijekom 2025. godine, u okviru projekta *e-Sveučilišta*, provedena je edukacija za rad s novom knjižničnom platformom *Alma/Primo VE*. Organizirano je šest edukacijskih programa.

Dobavljač sustava *Clarivate/Ex Libris* održao je dva programa osposobljavanja trenera za predavače *Bukineta*, koji su potom stečeno znanje prenijeli knjižničarima kao i certificiranu edukaciju za sistemske administratore.

Od 3. do 6. lipnja 2025. Godine održane su funkcionalne radionice za sustav *Alma* s 227 sudionika uživo u NSK i 140 na daljinu. Tijekom projekta održavani su i tjedni funkcionalni sastanci projektnih skupina, ukupno 38 sati edukacije, o ključnim temama poput modula *Alma Digital*, konfiguracije sustava *Primo VE*, nabave, upravljanja korisnicima i međuknjižnične posudbe.

Tim *Bukinet* dodatno je organizirao tri ciklusa edukacija za MARC 21, uvod u *Alma/Primo VE* i rad u platformi. Edukacije su održane u NSK uz mogućnost sudjelovanja na daljinu te u okviru stručnih posjeta sveučilišnim knjižnicama, a u njima je sudjelovalo više od 700 knjižničara.

4.4.3. Sudjelovanje zaposlenika NSK na skupovima s izlaganjem

Izlaganja (57)

Konferencija *Deception, lies and disinformation: Fullbright alumni responses to Global Challenges of the Post-truth era.* Zagreb, 23. – 24. siječnja 2025.

- Štefanac, T. *The 'post-truth' era, how we got here?* [panel izlaganje]

Stručni skup *Rastimo zajedno: uloga dječje knjižnice u multikulturalnoj zajednici*. Zagreb, 28. ožujka 2025.

- Krpan, K., J. Ille. *20 godina Stručnog skupa za djecu i mladež* [pozvano izlaganje]

Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), Zagreb, 8. – 9. svibnja 2025.

- Holub, K. *Knjižnice u sustavu e-Kultura*
- Klarin Zadravec, S. *Plan digitalizacije građe u javnim knjižnicama*
- Lapiš, S. *Virtualni vodič za trajnu pohranu i zaštitu digitalne građe u knjižnicama*
- Štefanac, T. *Digitalni portal „Kultura voli prirodu": KAM u praktičnoj primjeni*
- Štefanac, T. *Ostavštine Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u digitalnome okruženju*
- Vičević, M.; Ljubek, A. *Informacijski sustav za dostavu obveznog primjerka e-publikacija – Sustav eOP: iskustva i izazovi*

LIDA 2025: *Libraries and information institutions in the digital age*. Dubrovnik, 19. – 20. svibnja 2025.

- Ivanjko, T.; Matijević, I.; Mumelaš, D. *Citizen Science in Libraries: A Co-Citation Analysis*

Conference Digital Library – Culture for All Forever: *Challenges of digital libraries with special focus on digitization quality assurance and long-term preservation*. *Online*, 30. svibnja 2025.

- Petrušić, R.; Lapiš, S.; Klarin Zadravec, S. *Digital collections of the National and University Library in Zagreb: access and preservation*

56th Annual Conference of the Association of Hungarian Librarians: Libraries in the service of culture, science and communities, Debrecen, Mađarska, 9. – 12. lipnja 2025.

- Gabriel, D. M. *The Role of the Croatian Library Association in Fostering Community, Science, and Culture* [pozvano izlaganje]

Regionalni ISBN sastanak. Zagreb, 10. lipnja 2025.

- Getliher, D. *Croatian National ISBN and ISMN Agency from its Origins until Today.*

54th LIBER Annual Conference: *Engage, collaborate, innovate: libraries working to address global challenges*. Lausanne, Švicarska, 2. – 4. srpnja 2025.

- Martek, A.; Mumelaš, D. *Roadmapping Collaboration: Research Libraries and GLAM Institutions as Partners in Citizen Science* [radionica]
- Mumelaš, D.; Matijević, I. *Exploring Researcher-Oriented Services on European National Library Websites*

89th World Library and Information Congress 2025: *Uniting Knowledge, Building the Future*. Astana, Kazahstan, 18. – 22. kolovoza 2025.

- Mučnjak, D. [i dr.]. *A couple of reflections on MILSR implementation at a local level.*

Znanstveni kolokvij *Šime Jurić (1915. – 2004.): povodom 110. obljetnice.* Zagreb, 4. rujna 2025.

- Galić Bešker, I. *Klasični filolog pa knjižničar: Šime Jurić*
- Kapec, I.; Tumbas, K. *Rukopisna ostavština Šime Jurića u Zbirci rukopisa i starih knjiga*
-

Konferencija *Re-Thinking Oral History*. Krakow, Poljska, 16. – 19. rujna 2025.

- Štefanac, T. *Community-archives* [panel izlaganje]

6. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki*: *Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki*. Zagreb, 19. rujna 2025.

- Ille, J.: *Knjižnična diplomacija i izgradnja zbirke*

2nd International Scientific Conference Multidisciplinary Research on Cultural Heritage (MRCH 2025). Zagreb, 24. – 26. rujna 2025.

- Breko Kustura, H.; Duh, J.; Desnica, V. *A 1725 Zagreb Pauline antiphonary: origins, content, structure, materials, chant repertory*

21. okrugli stol za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga s temom *Politika raznolikosti i uključivosti u knjižnicama*. Zagreb, 26. rujna 2025.

- Gabriel, D. M. *Četvrt stoljeća djelovanja HKD-ove Komisije za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga*

32. zborovanje Arhivskega društva Slovenije: *Arhivi in njihovi uporabniki – Dostop do arhivov*. Ljubljana, Slovenija, 8. – 9. listopada 2025.

- Ekinović Micak, E.; Knežević Cerovski, A.; Krišto Lončarić, L.; Pancirov, P. *Code for description and access to resources in libraries, archives, and museums*

15. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem: *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu*. Vinkovci, 8. – 11. listopada 2025.

- Despot, I.; Mučnjak, D.; Gujtman, M.; Klemen, A. *Gradimo mostove: Jačanje višestrukih uloga narodnih knjižnica za otporniju i konkurentniju Europu*
- Despot, I.; Mučnjak, D.; Klemen, A. *Višestruke uloge, jedna misija: knjižnice za budućnost* [radionica]
- Gabriel, D. M.; Pleško, P. *Projekt „Knjižnice koje uče“ (TELL): digitalna transformacija i promicanje održivog, pouzdanog i inkluzivnog knjižničnog ekosustava*
- Gabriel, D. M.; Romić, K.; Vičević, M. *Od prvog do petnaestog savjetovanja za narodne knjižnice*
- Klarin Zadravec, S. *Digitalna transformacija narodnih knjižnica: strateški okvir i smjer razvoja digitalizacije građe*
- Klarin Zadravec, S.; Petrušić, R.; Holub, K.; Justinić, M.; Lapiš, S.; Vičević, M. *Digitalizacijom do zaštite izvornika i veće dostupnosti: prikaz projekata digitalizacije periodike Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*
- Ljubek, A.; Rudomino, I. *Hrvatski arhiv weba : dvadeset godina poslije*
- Sestrić, D.; Šančić, J. *Prednosti i izazovi digitalizacije u međuknjižničnoj posudbi*

11 stoljeća hrvatskoga glagoljaštva (925. – 2025.): znanstveni skup u povodu 1100. obljetnice prvoga dokumentiranog spomena hrvatskoga glagoljaštva. Zagreb, 8. – 10. listopada 2025.

- Galić Bešker, I. P*rotestantska epizoda hrvatske kulturne povijesti: uraška izdanja na glagoljici*.

Međunarodni stručni skup *Knjižnica – središte znanja i zabave*. Karlovac, 23. listopada 2025.

- Stričević, I. *Upravljanje promjenama: kamo nas vode izazovi digitalne preobrazbe knjižnica*? [pozvano izlaganje]

THECUC 2025. Rovinj, 5. – 7. studenoga 2025.

- Machala, D.; Orešković, M.; Saik, A.; Križevan, I.; Knežević Cerovski, A.; Ekinović Micak, E.; Machala, L.; Martek, A.; Baj, I. *Metoda testiranja migracije podataka u knjižničnu platformu u oblaku Alma/Primo VE* [radionica]

50. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Zagreb, 11. – 12. studenoga 2025.

- Justinić, M. *Prijevod međunarodnih normi za knjižničnu statistiku i pokazatelje uspješnosti: značaj i izazovi*

Korisnička konferencija *Sistemsko knjižničarstvo – Knjižnična tehnologija u fokusu*. Zagreb, 21. studenoga 2025.

- Ekinović Micak, E. *Alma analitika: Uređivanje podataka: što uređujemo, tko sudjeluje i kako surađujemo*

- Ekinović Micak, E.; Machala, L.; Križevan, I.; Orešković, M.; Baj, I. *Alma klinika*
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Normativna datoteka NSK*
- Machala, D. *Uspostava hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – Bukinet*
- Martek, A.; Sestrić, D.; Šančić, J. *RapidILL*
- Saik, S. *Primo VE i generativna umjetna inteligencija*

28. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: *Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*. Osijek, 24. – 26. studenoga 2025.

- Pancirov, P.; Ekinović Micak, E.; Knežević Cerovski, A.; Krišto Lončarić, L. *Pravilnik KAM i nadzirani rječnici: važnost strukturiranih podataka i mogućnosti njihove primjene* [radionica]
- Štefanac, T.; Vinaj, M. *Upravljanje ostavštinama u knjižnicama i srodnim baštinskim ustanovama*.
- Vičević, M.; Rudomino, I.; Pigac, S.; Žilić, T. *Kako dostaviti obvezni primjerak e-publikacija putem sustava eOP?* [radionica]

Mednarodno delovanje in sodelovanje – Društvo bibliotekarjev Ljubljana in Zagrebaško knjižničarsko društvo. Ljubljana, Slovenija, 29. studenoga 2025.

- Mučnjak, D.; Sočo, J. *Izdanja ZKD-a*
- Mumelaš, D.; Jurković, S. *Radna grupa za građansku znanost u knjižnicama*

25. dani glazbe Miroslava Miletića – Okrugli stol *Sjećanje na Miroslava Miletića o 100. obljetnici rođenja*. Sisak, 28. studenoga 2025.

- Mihalić, T.; Kosić, K. G*lazbena baština kao virtualni prozor u svijet: ostavština Miroslava Miletića u NSK*

19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Lovran, 1. – 3. prosinca 2025.

- Filipeti, A.; Gašo, G.; Kovač, M. *Programi Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara kao potpora razmjeni znanja i profesionalnom umrežavanju knjižničara iz visokoškolskih i specijalnih knjižnica* [pozvano predavanje]
- Gabriel, D. M. *Okrugli stol Etika u knjižničarstvu : Etički kodeks Hrvatskoga knjižničarskog društva – istraživanje stavova knjižničara* [pozvano izlaganje]
- Golubović, G.; Kosić, S.; Aparac-Jelušić, T. *Upravljanje zbirkom Yugoslavicae u hrvatskim znanstvenim i sveučilišnim knjižnicama: između vrednovanja i razvojne politike fonda /* 19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica
- Justinić, M. *Vrednovanje digitalnih zbirki: izazovi, pristupi i primjena modela učinka uravnoteženih vrijednosti*
- Kežić Pucketić, I.; Katulić, A.; Petrić, T. *Službene publikacije u visokoškolskim, znanstvenim, sveučilišnim i specijalnim knjižnicama*
- Klarin Zadravec, S.; Holub, K.; Justinić, M. *Rezultati dvadesetogodišnje digitalizacije hrvatske periodike i izazovi izgradnje infrastrukture*
- Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. *Pronađi, prepoznaj, poveži: uloga normativne baze podataka u knjižničnim informacijskim sustavima*

- Krišto Lončarić, L. *Katalogizator 21. stoljeća: katalogizacija u doba umjetne inteligencije – prilike, izazovi i nove kompetencije*
- Machala, D; Stričević, I.; Lazzarich, L. *Topologija hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku: iskustva i očekivanja* [pozvano izlaganje, okrugli stol]

DARIAH Day 2025: *Sharing Ideas and Experiences*. Zagreb, 3. prosinca 2025.

- Petrušić, R.; Klarin Zadravec, S.; Holub, K. *Projekti i programi NSK u 2025. godini*

30. Forum hrvatske nacionalne manjine. Zagreb, Hrvatska matica iseljenika, 5. prosinca 2025.

- Klarin Zadravec, S. *Digitalno objedinjavanje i dostupnost zbirke Croatica*.

Posterska izlaganja (15)

IPPC General Assembly (GA) and Web Archiving Conference (WAC). Oslo, Norveška, 8. – 10. travnja 2025.

- Ljubek, A.; Rudomino, I. *HAWaton : participants' experience*

Libraries in the Digital Age 2025: Libraries and Information Institutions in the digital age. Dubrovnik, 19. – 21. svibnja 2025.

- Justinić, M; Petrušić, R. *The Importance of Standardized Data Collection for Digital Libraries in Croatia*
- Katulić, A.; Katulić, T.; Hebrang Grgić, I. *Digital well-being in libraries: personal data, information privacy and Digital Services Act*

54th LIBER Annual Conference: *Engage, collaborate, innovate: libraries working to address global challenges*. Lausanne, Švicarska, 2. – 4 . srpnja 2025.

- Šalamon-Cindori, B.; Petrušić, R. *Sustainability of Library Buildings in Disaster-Prone Areas: Lessons Learnt from the 2020 Earthquakes in Croatia*

5. susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru. Dubrovnik, 5. – 7. studenoga 2025.

- Duh, J. *Mogućnosti konzervatorsko-restauratorskog pristupa teško oštećenom primjerku Sermones de tempore et de sanctis iz 1478.*
- Lečić, K. *Problematika samoljepljivih traka na Nacrtu za tapoiseriju Ljube Babića*
- Ašler, L. *Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi Mammotrectus super Bibliam iz Franjevačkog samostana sv. Frane u Zadru*

28. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*: *Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*. Osijek, 24. – 26. studenoga 2025.

- Krišto Lončarić, L. *Umjetna inteligencija u AKM sektoru: odgovorna primjena u organizaciji informacija*
- Lebinac, S.; Singer, Đ. *Mikrofilm u digitalnom okruženju: digitalizacija mikrofilma u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*
- Pigac, S. *Aplikacijski profil za obradu serijske građe u kontekstu Pravilnika za opis i pristup građi (KAM)*

- Vičević, M.; Vešligaj, S.; Lapiš, S. *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige*
- Volarević, I.; Duh, J. *(Ne)Mogućnosti i alternative izlaganja stare knjižnične građe na izložbama*

19. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica. Lovran, 1. – 3. prosinca 2025.

- Golubović, V.; Katulić, A.; Štrbac, N. *Pet godina Pravilnika o obveznom primjerku: uloga NSK u edukaciji i informiranju stručne zajednice*
- Šalamon-Cindori, B.; Tominac, A.; Gašo, G. *Što su nam donijele izmjene Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti iz 2024. godine?*

Medijska pismenost: osnaživanje knjižničara za cjeloživotno učenje. Dubrovnik, 8. prosinca 2025.

- Štrbac, N.; Kežić Pucketić, I.; Petaros Globan, D. T*ri najstarije rubrike uredništva društvenih mreža Zagrebačkoga knjižničarskog društvo*

Ostala izlaganja (8)

IFLA News Media Section & IIPC Workshop on Archiving News Media: *Browser-based Crawling of News Websites Behind Paywalls*. *Online*, 13. veljače 2025.

- Holub, K. *IFLA News Media – Introduction to the IFLA News Media Section* [radionica]

Open Science Café Centra za otvorenu znanost Sveučilišne knjižnice Rijeka. *Online*, 5. ožujka 2025.

- Mumelaš, D. Građanska znanost – sudjelovanje javnosti u znanstvenim istraživanjima [predavanje za znanstvenike]

IFLA News Media Section & IIPC Workshop on Archiving News Media: *Archiving A/V News Media Content. Online,* 15. svibnja 2025.

- Holub, K. *IFLA News Media – Introduction to the IFLA News Media Section* [radionica]

Sveučilište u Zadru, Studij informacijskih znanosti, 2. godina prijediplomskoga studija i 1. godina diplomskoga studija, Zadar, 15. svibnja 2025.

- Klarin Zadravec, S. *Digitalna knjižnica - organizacija, pravila i kreativnost*

Dom kulture Josip Marković, Donja Lastva, 5. lipnja 2025.

- Štefanac, T. *Kulturne prakse hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske*

11. regionalni sastanak ureda za ISBN. Zagreb, 10. – 11. lipnja 2025.

- Holub, K.; Vičević, M. *Croatian Digital Library Development Centre Department: New e-legal deposit system (eOP)*

Tjedan otvorenoga pristupa IRB-a. *Online,* 23. listopada 2025.

- Mumelaš, D. *Građanska znanost kroz prizmu Europske unije*

Filozofski fakultet u Osijeku, II. godina sveučilišnoga prijediplomskog studija Informatologija. *Online*, 30. studenoga 2025.

- Palčić, E. *Pitajte knjižničara – tematsko pretraživanje: iskustva iz NSK* [gostujuće predavanje]

4.4.4. Sudjelovanja zaposlenika NSK na skupovima bez izlaganja

Stručni skupovi, konferencije i okrugli stolovi

1. *Public Domain Day* conference, Brussels, Belgija, 7 – 9. siječnja 2025.
2. Okrugli stol *Zaslužne osobe u hrvatskom knjižničarstvu kroz povijest: Leksikon zaslužnih žena u hrvatskom knjižničarstvu u drugoj polovici 20. stoljeća – istraživanje usmenih i pisanih izvora (oral history)– prva faza*. Zagreb, 16. siječnja 2025.
3. Završna konferencija projekta *CP for Heritage*: *Operativne snage sustava civilne zaštite za zaštitu kulturne baštine*. Pula, 21. veljače 2025.
4. Dani e-infrastrukture *Srce DEI 2025*. Zagreb, 26. – 27. ožujka 2025.
5. 33rd EBLIDA Council and Annual Conference: *Power and resilience: books and reading in the age of AI*. Riga, Latvija, 7. – 9. travnja 2025.
6. *Knowledge Without Borders – British Library International Impact Report Launch*, London, 22. – 23. travnja 2025.
7. Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), 8. – 9. svibnja, Zagreb, NSK
8. LIDA 2025: *Libraries and information institutions in the digital age*. Dubrovnik, 19. – 20. svibnja 2025.
9. Europeana 2025: *Preserve, Protect, Reuse*, Varšava, Poljska, 11. – 12. lipnja 2025.
10. CENL Assembly General Meeting: *Artificial Intelligence meets cultural heritage*. Edinburgh, Škotska, 14. – 17. lipnja 2025.
11. Okrugli stol *50 godina ZKD-a: povratak u budućnost* i Skupština Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Zagreb, 16. lipnja 2025.
12. 54th LIBER Annual Conference: *Engage, collaborate, innovate: libraries working to address global challenges*. Lausanne, Švicarska, 2. – 4. srpnja 2025.
13. PUBMET2025: The 12th Conference on Scholarly Communication in the Context of Open Science. Zagreb, 11. – 12. rujna 2025.
14. Digital Heritage 2025. Siena, 8. – 13. rujna 2025.
15. IGeLU 2025 Conference and Developers Day. Siena, Italija, 15. – 18. rujna 2025.
16. 5. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki*: *Strategije za izgradnju knjižničnih zbirki*. Zagreb, 19. rujna 2025.
17. Međunarodna konferencija *Multidisciplinary Research on Cultural Heritage MRCH* 2025. Zagreb, 24. – 26. rujna 2025.
18. 50. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva: *85 godina predanosti, suradnje i razvoja*. Zagreb, 11. – 12. studenoga 2025.
19. 13. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK. Zagreb, 20. – 21. studenoga 2025.

20. Korisnička konferencija *Sistemsko knjižničarstvo 2025.: Knjižnična tehnologija u fokusu*. Zagreb, 21. studenoga 2025.
21. 28. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji*: *Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*, Osijek, 24. – 26. studenoga 2025.
22. EBLIDA ELAN Conference: *Public libraries as key partners tackling social challenges and fostering economic resilience*. Brisel, Belgija, 2. – 3. prosinca 2025.
23. DARIAH Day 2025: *Sharing Ideas and Experiences*. Zagreb, 3. prosinca 2025.
24. 30. forum hrvatske nacionalne manjine: *Knjižnice i društvene mreže hrvatske manjine u europskom susjedstvu*. Zagreb, 5. prosinca 2025.
25. 26. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama: *Četvrt stoljeća Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja*. Zagreb, 10. prosinca 2025.

Stručni skupovi, konferencije i okrugli stolovi (*online*)

1. Europeana 2025 – *Preserve, Protect, Reuse.* Online, 11. – 12. lipnja 2025.
2. IAML Annual Conference/Congress. IAML, 7. – 11. srpnja 2025.
3. IGeLU 2025 Conference and Developers Day. Siena, Italija, 15. – 18. rujna 2025.
4. Okrugli stol: *Digitalna pristupačnost od zakona do prakse*. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 23. rujna 2025.
5. Okrugli stol: *Važnost hrvatskih nacionalnih znanstvenih časopisa i njihovo vrednovanje unutar nacionalnih uvjeta*. HAZU, 6. studenoga 2025.

Edukativne radionice

1. Agencija za zaštitu osobnih podataka*:* radionica za zaposlenike NSK. 19. ožujka 2025.
2. Seminar *Akreditacija – akcija – uspjeh.* Terme Sv. Martin, 24. – 26. rujna 2025.
3. Seminar *Participacija u praksi: kroz Shierov model do kvalitetnijih E+/ESS projekata.* Terme Tuhelj, 29. – 30. rujna 2025.

Edukativne radionice (*online*) – mrežni seminari

1. LibPMC: *Writing a proposal support session*. LibPMC, webinar, 10. siječnja 2025.
2. 48. ZKD forum *Zaštita knjižnične građe: misija (ne)moguća,* 21. siječnja 2025.
3. *IFLA Elections 2025: Nominations webinar*. 29. siječnja 2025.
4. *Middle Management Training 2025.* LIBER, mrežni seminari, veljača – listopad 2025.
5. *Libraries and Positive Climate Action: Is Digital a Problem or a Solution?* British Library, mrežni seminar, 13. veljače 2025.
6. IFLA News Media & the International Internet Preservation Consortium: *IFLA News Media Section & IIPC Workshop on Archiving News Media.* Mrežni seminar, 13. veljače 2025.
7. *AI Regulation and Licensing Contracts: Navigating the Legal Landscape*. LIBER, 26. veljače 2025.
8. ICA International Council on Archives: *Learn About RiC: Webinar Series on Record in Context*. ICA, 11. ožujka 2025.
9. RCtoDC Process Overview: *A Step by Step Overview of 3D Digitization Process*. Mrežni seminar, 14. ožujka 2025.
10. *Presentation Skills*. The School of Advanced Study Research Training, mrežni seminar, 17. ožujka 2025.

11. KR21: *Unlocking eBooks for Innovation & Growth*. CILIP, mrežni seminar,19. ožujka 2025.
12. Klaster 2 – *Kultura, kreativnost i uključivo društvo i Novi europski Bauhaus (komponenta za istraživanje i inovacije)*. Obzor Europa Hrvatska, mrežni seminar, 25. ožujka 2025.
13. *Europski projekti suradnje: kriteriji ocjenjivanja i primjer prakse*. Desk Kreativna Europa, mrežni seminar, 2. travnja 2025.
14. *Europski projekti suradnje: Korak po korak: Priprema proračuna za COOP*. Desk Kreativna Europa, mrežni seminar, 4. travnja 2025.
15. *Smarter Research with AI: How Web of Science Supports Innovation*. Clarivate, mrežni seminar, 29. travnja 2025.
16. *All you need to know about 2-factor authentication (2FA) with EU Login*. Europska komisija, mrežni seminar, 29. travnja 2025.
17. *Enable AI-first, best-in-class experiences with Zoom and Microsoft Teams.* MS, mrežni seminar, 8. svibnja 2025.
18. COMMUNIA Salon: *Unfair licensing practices*. Mrežni seminar, 12. svibnja 2025.
19. *Završno izvješće – upute i smjernice za korisnike*. AMPEU, mrežni seminar, 28. svibnja 2025.
20. COMMUNIA Salon: *Cashing in twice: the extension of resale rights to second-hand books in France*. Mrežni seminar, 4. lipnja 2025.
21. *Cultural heritage and tourism in the digital sandbox: can't our sectors just get along?* Europeana, mrežni seminar, 3. srpnja 2025.
22. *Driving Innovation in Bibliographic Services: Strategies and Projects in Focus,* IFLA, mrežni seminar, 15. srpnja 2025.
23. ReCharge Final Event: mrežni seminar, 11. rujna 2025.
24. Europeana Copyright Office Hours: *Evaluating risk in copyright clearance*. Europeana, mrežni seminar, 16. rujna 2025.
25. Side Event Towards Mondiacult: *Cultural Rights in the Digital Environment*. IFLA, mrežni seminar, 17. rujna 2025.
26. *Tjedan otvorenog pristupa 2025. u NSK: Tko je vlasnik našeg znanja?* NSK, mrežni seminar, 20. – 22. listopada 2025.
27. *Libraries and Positive Climate Action: Inform to Transform*. British Library, mrežni seminar, 30. listopada 2025.
28. Europeana Copyright Office Hours: *Public domain basics and copyright clearance*. Europeana, mrežni seminar, 5. studenoga 2025.
29. Understanding Copyright Law for Cultural Heritage Institutions in Croatia: *access and (re)use of works, exceptions and limitations, licensing, key takeaways and case examples*. DG Connect, mrežni seminar, 1. prosinca 2025.
30. *Nacionalni informativni webinar posvećen Twinningu*. Agencija za mobilnost i programe Europske, mrežni seminar, 3. prosinca 2025.
31. *Universal Bibliographic Control: Global Perspectives on the 2025 IFLA Statement*. IFLA, mrežni seminar, 10. prosinca 2025.
32. *Libraries and Positive Climate Action: Read, Learn, Act*. British Library, mrežni seminar, 11. prosinca 2025.

33. Radionica o Europskome jezičnom podatkovnom prostoru u Hrvatskoj: *Oslobađanje potencijala podataka – za poduzeća i građane EU-a*. Mrežni seminar, 17. listopada 2025.

Edukacije CSSU-a – zaposlenici NSK kao korisnici edukacija

1. *Mentoriranje i praksa – izazovi i rješenja.* 27. siječnja 2025.
2. *Autorsko pravo i uporaba autorskih djela u digitalnom okruženju*. 30. siječnja 2025.
3. *Inkluzija i pristupačnost – koncepti i primjena u knjižnici.* 4. ožujka 2025.
4. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija – prvi dio: Zaštita knjižnične baštine: zakonodavni okvir*. 18. ožujka 2025.
5. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija – treći dio: Zaštita knjižnične baštine: restauracija i konzervacija.* 27. ožujka 2025.
6. *Kako očuvati knjižničnu baštinu: registracija, digitalizacija i restauracija – Digitalizacija, ključ očuvanja*. 4. travnja 2025.
7. *Digitalni repozitoriji*. 15. travnja 2025.
8. *Metodologija anketnog istraživanja*. 16. travnja 2025.
9. *Privatni život stare knjige: interpretacija baštine, oživljavanje duha vremêna i mjêsta*. 22. listopada 2025.
10. *Građanska znanost u knjižnicama.* 23. siječnja 2025. i 29. listopada 2025.
11. *Višekanalna komunikacija s korisnicima u riziku od socijalne isključenosti.* 13. studenoga 2025.
12. *Mentalno zdravlje na radnom mjestu*. 24. studenoga 2025.

Važniji sastanci

1. 26th meeting of the General Assembly of the ISSN. *Online*, 19. veljače 2025.
2. Europeana Online Crative Residency 2025 – informativni sastanak. *Online*, 26. veljače 2025.
3. Četvrti sastanak Open Method of Coordination (OMC) Group of Member States' experts on *Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European value*s. Riga, Latvija, 10. – 11. travnja 2025.
4. *EURIG Members' Meeting 2025*. *Online*, 22. – 23 svibnja 2025.
5. *IFLA Townhall A*. *Online*, 30. lipnja 2025.
6. Godišnji međunarodni sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN. Pariz, Francuska, 6. – 10. listopada 2025.
7. Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN, Pariz, Francuska 6. listopada 2025. i *online* sastanci 14. ožujka i 28. travnja, 2025.
8. Međuresorni koordinacijski sastanak o *Paktu za Mediteran*. MVEP, Zagreb, 29. listopada 2025.
9. Crossref Annual Meeting and Board Election. *Online*, 29. listopada 2025.
10. *Sastanak KA1 korisnika u području obrazovanja odraslih*. *Online*, 20. studenoga 2025.
11. *OPEN kick-off meeting*. Den Haag, Nizozemska, 25. – 27. studenoga 2025.
12. *IFLA November/December Townhall C*. *Online*, 1. prosinca 2025.

Sudjelovanje zaposlenika na ostalim događanjima vanjskih organizatora

1. Predstavljanje izdanja *Rukopisne knjige Manastira Rođenja Presvete Bogorodice na Cetinju.* Pakrac, 17. veljače 2025.
2. Predstavljanje zbornika *Novi pristupi u istraživanju pisane kulturne baštine na papiru.* HDA, 26. veljače 2025.
3. Predstavljanje knjige *Zaštita pisane baštine* autor. HDA, 19. rujna 2025.
4. *U početku bijaše kraljevstvo* – Izložba povodom 1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva. Galerija Klovićevi dvori, 16. listopada 2025. do 15. veljače 2026.

4.5. PORTALI I PROFILI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

4.5.1. Portal NSK (nsk.hr)

Ukupni podatci za 2025. godinu pokazuju rast u svim pokazateljima posjećenosti portala, odnosno mrežne stranice https://nsk.hr u odnosu na prethodno razdoblje. Dio rasta proizlazi iz automatiziranoga tehničkog prometa s Android tablet uređaja Lenovo TB-X304F, postavljenih u tzv. kiosknome načinu rada u kabinama za digitalno učenje u prostoru NSK. Taj je promet utvrđen i izdvojen, a radi vjerodostojne interpretacije podataka te donošenja strateških i poslovnih zaključaka primjenjuje se **analitički prikaz bez prometa koji potječe s navedenih uređaja**, dok se objedinjeni podatci prikazuju radi potpune preglednosti.

Podatci za 2025. upućuju na pozitivan, umjeren i stabilan rast u odnosu na 2024. godinu, uz ostvareni godišnji porast u rasponu od približno pet do 13 posto, nakon isključenja tehničkoga prometa s uređaja Lenovo TB-X304F.

Portal NSK, odnosno mrežna stranica https://nsk.hr, od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine, uz isključen tehnički promet, ostvario je 1 510 507 događanja, 529 540 prikaza stranica i 287 550 sesija. Broj aktivnih korisnika stranice u izvještajnome razdoblju iznosio je 140 711.

Tablica 21. Posjećenost portala NSK.

Pokazatelj	2024.	2025. bez tehničkoga prometa s uređaja	Usporedba 2024./2025.	2025. s tehničkim prometom s uređaja	Usporedba 2024./2025.
Broj događanja	1 416 512	1 510 507	(+ 7 %) ↗	1 893 151	(+ 34 %) ↗
Pregledi stranica	505 000	529 540	(+ 5 %) ↗	625 390	(+ 24 %) ↗
Sesije (posjeti)	254 837	287 550	(+ 13 %) ↗	385 270	(+ 51 %) ↗
Aktivni korisnici	126 398	140 711	(+11 %) ↗	237 369	(+ 88 %) ↗

Tijekom 2025. godine mrežna stranica nsk.hr ostvarila je rast svih ključnih pokazatelja posjećenosti i dosega u odnosu na 2024. godinu. Rast je zabilježen u **svim ključnim pokazateljima**, odnosno u broju korisnika, sesija, pregleda stranica i događanja, što je rezultat **povećane stvarne aktivnosti korisnika**. Stvarni porast broja korisnika od 11 posto pokazuje da se publika povećava postupno i održivo, dok veći porast broja sesija od 13 posto upućuje na to da se postojeći korisnici češće vraćaju ili ostvaruju više posjeta, što je pozitivan pokazatelj

relevantnosti sadržaja. Umjeren porast broja pregleda stranica od pet posto, uz rast broja sesija, upućuje na **kvalitetniju i usmjereniju posjećenost**, što predstavlja povoljan temelj za daljnju optimizaciju konverzija.

4.5.2. Društvene mreže i servisi

U 2025. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* imala je 15 522 pratitelja, službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* 2007 pratitelja, službeni profil NSK na društvenoj mreži *LinkedIn* 866 pratitelja, službeni profil NSK na društvenoj mreži *X* 1398 pratitelja, a službeni kanal NSK na servisu *YouTube* 253 pretplatnika.

- U 2025. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* imala je 15 522 pratitelja, što je porast od 4,6 posto u odnosu na 2024. godinu.
- U 2025. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* imao je 2007 pratitelja, što je porast od 6,3 posto u odnosu na 2024. godinu.
- U 2025. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *LinkedIn* imao je 866 pratitelja, što je porast od 12,18 posto u odnosu na 2024. godinu.
- U 2025. godini službeni profil NSK na društvenoj mreži *X* imao je 1398 pratitelja, što je pad od – 0,2 posto u odnosu na 2024. godinu.
- U 2025. godini službeni kanal NSK na servisu *YouTube* imao je 253 pretplatnika, što je porast od 5,4 posto u odnosu na 2024. godinu.

Tablica 22. Posjećenost i praćenost na društvenim mrežama i servisima.

Mreža ili servis	Pratitelji u 2024.	Pratitelji u 2025.	Usporedba 2024./2025.
Facebook	14 834	15 522	(+ 5 %) ↗
Instagram	1887	2007	(+ 6 %) ↗
LinkedIn	772	866	(+ 12 %) ↗
X	1402	1398	↔
YouTube	240	253	(+ 5 %) ↗

U 2025. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* ostvarila je 1 041 252 pregleda, dok je službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* ostvario 63 606 pregleda.

U 2025. godini službena stranica NSK na društvenoj mreži *Facebook* ostvarila je 57 276 posjeta, dok je službeni profil NSK na društvenoj mreži *Instagram* ostvario 2226 posjeta.

U 2025. godini sadržaj na službenoj stranici NSK na društvenoj mreži *Facebook* ostvario je 17 660 interakcija, uključujući sviđanja odnosno reakcije, spremanja, komentare, dijeljenja i odgovore, dok je sadržaj na službenome profilu NSK na društvenoj mreži *Instagram* ostvario 1627 interakcija.

U promatranome razdoblju od 2024. do 2025. godine zabilježen je ukupan rast broja pratitelja na društvenim mrežama od 4,76 posto. Analiza po platformama pokazuje da je rast ostvaren na većini kanala, pri čemu se osobito ističu *LinkedIn* i *Instagram* s najvišim relativnim stopama rasta, što upućuje na porast profesionalne vidljivosti i interesa publike za vizualni i stručni

sadržaj. *Facebook* zadržava stabilan rast i ulogu ključnoga kanala prema ukupnome broju pratitelja, dok je na platformi *X* zabilježen minimalan pad koji nema značajan utjecaj na ukupne rezultate.

U cjelini, ostvareni pokazatelji potvrđuju neprekidan i uravnotežen rast digitalne prisutnosti NSK na društvenim mrežama i servisima.

4.5.3. Portali Digitalne knjižnice NSK i virtualne izložbe

Korištenje usluga Digitalne knjižnice NSK na mrežnome mjestu https://digitalna.nsk.hr i virtualnih izložbi tijekom 2025. godine bilježi pad. Broj korisnika sustava Digitalne knjižnice NSK u 2025. godini smanjen je za 8,2 posto, dok je broj posjeta pao za 4,4 posto.

Istodobno je broj pregleda stranica porastao za 29 posto, što se može protumačiti povećanim zanimanjem korisnika za sadržaj objavljen na portalu Digitalne zbirke NSK. Porast pregleda stranica u 2025. godini može se dodatno povezati s pojačanim predstavljanjem aktivnosti NSK u području digitalizacije građe na domaćim stručnim skupovima, čime je povećana vidljivost i dostupnost sadržaja Digitalne knjižnice.

Tablica 23. Posjećenost portala sustava Digitalne knjižnice NSK i virtualnih izložbi prema podatcima Google Analyticsa.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Sesije ili posjeti	240 134	220 356	(– 8 %) ↘
Broj korisnika	164 812	157 931	(– 4 %) ↘
Pregledi stranice	1 662 510	2 144 385	(+ 29 %) ↗

Zabilježen je pad pregleda sadržaja **Nacionalnoga repozitorija doktorskih disertacija** na mrežnome mjestu dr.nsk.hr od 5,34 posto i pad pregleda sadržaja **Nacionalnoga repozitorija završnih i diplomskih radova** od 14,76 posto u odnosu na prethodnu godinu. Pad posjeta nacionalnim repozitorijima ocjenskih radova može se pripisati radu na novoj inačici sustava i portala na platformi Dabar.

Tablica 24. Posjećenost portala nacionalnih repozitorija ocjenskih radova u sustavu Dabar.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Pregledi zir.nsk.hr	1 156 953	1 095 130	(– 5,3 %) ↘
Pregledi dr.nsk.hr	76 548	65 250	(– 14,8 %) ↘

Odvojeni prikaz podataka za nacionalne repozitorije i ostale sustave Digitalne knjižnice NSK uveden je 2022. godine zbog nemogućnosti praćenja istovrsnih kategorija podataka za sve navedene portale.

4.5.4. Portal matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj

U 2025. godini Portal matične djelatnosti u Republici Hrvatskoj posjetilo je 8868 korisnika, što predstavlja povećanje od 15,2 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareno je 16 414

jedinstvenih posjeta, što je 1,9 posto više nego prethodne godine, te 32 001 pregled stranica Portala.

Tablica 25. Posjećenost Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	7516	8868	(+ 18 %) ↗
Sesije ili posjeti	16 098	16 414	(+ 2 %) ↗
Pregledi stranice	39 990	32 001	(- 20 %) ↘

4.5.5. Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Korištenje usluga portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara na mrežnome mjestu http://cssu.nsk.hr u 2025. godini bilježi blag porast broja korisnika od 2,8 posto, što upućuje na stabilno zanimanje posjetitelja i zadržavanje vidljivosti portala. Broj posjeta bilježi pad od 3,7 posto, što može upućivati na rjeđe posjete pojedinih korisnika, no istodobno je ostvaren porast pregleda stranica od 5,5 posto.

Taj trend pokazuje da korisnici koji posjećuju portal prepoznaju sadržaje koji ih zanimaju, poput edukacijskih sadržaja na koje se prijavljuju, kalendara događanja i sl., što upućuje na veću uključenost korisnika i relevantnost objavljenih sadržaja.

Tablica 26. Posjećenost portala Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	10 881	11 181	(+ 3 %) ↗
Sesije ili posjeti	25 667	24 720	(– 4 %) ↘
Pregledi stranice	88 542	93 376	(+ 6 %) ↗

4.5.6. Portal Katalogizacija i klasifikacija

Portal Katalogizacija i klasifikacija na mrežnome mjestu http://katalogizacija.nsk.hr namijenjen je knjižničarima koji se bave deskriptivnom i sadržajnom obradom građe te bilježi porast broja korisnika, sesija i pregleda u odnosu na 2024. godinu.

Tablica 27. Podatci o korištenju portala Katalogizacija i klasifikacija.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	1388	1415	(+ 2 %) ↗
Sesije ili posjeti	2061	2230	(+ 8 %) ↗
Pregledi stranice	3065	3292	(+ 7 %) ↗

4.5.7. Portal Predmetni sustav NSK

Portal Predmetni sustav NSK na mrežnome mjestu http://ps.nsk.hr skup je uputa koje opisuju načela predmetnoga označivanja i postupak predmetne obrade. U odnosu na 2024. godinu bilježi manji pad broja korisnika i posjeta.

Tablica 28. Podatci o korištenju portala Predmetni sustav NSK.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	357	241	(– 32 %)↘
Sesije ili posjeti	656	507	(– 23 %)↘
Pregledi stranice	1027	789	(– 23 %)↘

4.5.8. Portal Normativna baza UDK

Portal Normativna baza UDK na mrežnome mjestu http://udk.nsk.hr predstavlja standardizirani okvir za primjenu i interpretaciju UDK-a u bibliografskoj bazi NSK. U odnosu na 2024. godinu bilježi porast broja korisnika i posjeta te nešto manji broj pregleda stranica.

Tablica 29. Podatci o korištenju portala Normativna baza UDK.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	1500	1665	(+ 11 %)↗
Sesije ili posjeti	11 173	11 879	(+ 6 %)↗
Pregledi stranice	54 154	50 616	(– 7 %)↘

4.5.9. Portal Hrvatski UDK *Online*

Portal Hrvatski UDK *Online* na mrežnome mjestu https://hr.udc-hub.com/hr/login.php sadrži cjelovitu standardnu inačicu UDK-a s više od 70 000 oznaka na hrvatskome jeziku. U odnosu na 2024. godinu bilježi blag porast broja korisnika i jednak broj pregleda.

Tablica 30. Podatci o korištenju portala Hrvatski UDK *Online*.

	2024.	2025.	Usporedba 2024./2025.
Broj korisnika	505	551	(+ 9 %)↗
Sesije ili posjeti	20 144	18 243	(– 9 %)↘
Pregledi stranice	178 719	179 249	↔

4.5.10. Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu, dostupan na mrežnome mjestu http://baze.nsk.hr, središnje je mjesto za pristup zbirkama e-časopisa i bazama znanstvenih i akademskih radova s nacionalnom licencijom i licencijom Sveučilišta u Zagrebu. Na portalu se redovito objavljuju informacije i novosti o pretplaćenim e-izvorima, probnim pristupima, mrežnim seminarima i radionicama, objavi znanstvenih radova u

inozemnim časopisima te drugim srodnim sadržajima relevantnima za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. Osim na portalu E-izvori, pristup e-izvorima i tražilici za objedinjeno pretraživanje moguć je i izravnim poveznicama na mrežnim mjestima pojedinih knjižnica članica konzorcija u sustavu znanosti i obrazovanja te uporabom nove digitalne platforme knjižničnih usluga *Alma/Primo VE*.

Podatci o korištenju portala u 2025. godini upućuju na stabilnu razinu korištenja usluge tijekom promatranoga razdoblja.

Tablica 31. Posjećenost portala Elektronički izvori za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu.

	2024.	**2025.**	**Usporedba 2024./2025.**
Broj korisnika	45 224	39 447	(– 13 %)↘
Sesije ili posjeti	108 483	104 756	(– 3 %)↘
Pregledi stranice	204 414	189 400	(– 7 %)↘

4.6. NAKLADNIČKA DJELATNOST

Knjige i pretisci (4)

Incunabula Croatica / ur. Marijana Tomić. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2025.

Hrvatska glazbena baščina, Ivan Zajc, ml. / ur. Zvonimir Stanislav. Zagreb : Hrvatska udruga orkestralnih i komornih umjetnika : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2025.

Grammatica Samscrdamica : [pretisak] / ur. Irena Galić Bešker. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2025.

Transit sv. Jerolima : [pretisak] / ur. Ivana Eterović. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2025.

Mira Miletić Drder (2005.) *Zbirka zemljovida i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: osamdeset godina očuvanja kartografske baštine : [brošura]*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Časopisi (1)

Glas@NSK : časopis Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu / urednica Nela Marasović, Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, God XI., br. 21, 2025. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Druge tiskane publikacije (1)

Volarević I. i sur. (ur.) (2025). *Marginalije u središtu: katalog izložbe:* Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 24. listopada – 7. studenoga 2025. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno i na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:699753.

Elektroničke publikacije (2)

Petrušić R.; M. Vičević; M. Kovač (ur.) (2025). *Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata: programska knjižica*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–01–23]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:431164.

Gabriel, D. M. (ur.) (2025). *Programska knjižica 15. savjetovanja za narodne knjižnice – Narodne knjižnice u digitalnom svijetu* Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:713729.

4.7. IZLOŽBENA DJELATNOST I PREDSTAVLJANJE RADA NSK

4.7.1. Izložbe u NSK (20)

1. *41. Zagreb salon – Međunarodna izložba fotografije 2024.,* 17. prosinca 2024. – 10. siječnja 2025., organizator Fotoklub Zagreb, suorganizator NSK
2. *Supercharged by AI,* 29. siječnja – 14. veljače 2025. – organizatori Tactical Tech i Density Design Lab s Milanskoga politehničkog veleučilišta, Međunarodna federacija knjižničarskih udruženja i institucija – IFLA, partneri Gradska knjižnica Požega, Gradska knjižnica Rijeka, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Augusta Cesarca, Veleučilište Velika Gorica i NSK
3. *30. godina prostornog planiranja u Zagrebačkoj županiji,* 2. travnja 2025., organizator Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije
4. *Razotkrivanje algoritama: kako oblikuju naš digitalni svijet*, 9. travnja – 16. travnja 2025., organizator Društvo za medijsku i komunikacijsku kulturu, partner NSK
5. Izložba stripovnih ilustracija Stipe Kalajžića i Dobrile Zvonarek uz obilježavanje Noći knjige 2025., 23. travnja 2025. – suorganizatori NSK, Zajednica nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore, Knjižnice grada Zagreb, Knjižni blok – Inicijativa za knjigu, Udruga za zaštitu prava nakladnika – ZANA, portal za knjigu i kulturu Moderna vremena i Hrvatska udruga školskih knjižničara
6. *Neizbrisiv trag u svjetskoj atletici – Boris Hanžeković memorijal*, 21. svibnja – 23. svibnja 2025., organizator Boris Hanžeković memorijal
7. *Prenosimo ideje kroz vrijeme: tri desetljeća staklene riznice baštine,* 28. svibnja – 18. lipnja 2025., organizator NSK
8. *Mi smo sanjali…, izložba u povodu 110. obljetnice rođenja Ivana Supeka*, 5. lipnja – 27. lipnja 2025., organizator Hrvatski povijesni muzej, suorganizator NSK
9. *125 godina Društva hrvatskih književnika*, 24. lipnja – 5. srpnja 2025., organizator Društvo hrvatskih književnika i suorganizator NSK
10. *Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleže*, 2. srpnja 2024. – organizator NSK
11. *Faust Vrančić – hrvatski Leonardo da Vinci*, 30. lipnja – 25. srpnja 2025., suorganizatori Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i NSK
12. *Sjećanja jedne nacije : 30 godina od vojno-redarstvene operacije „Oluja“*, 28. srpnja – 18. kolovoza 2025., organizator NSK
13. *Obljetničarski velikani i velike obljetnice,* 21. srpnja – 20. kolovoza 2025., organizator NSK
14. *Hrana nije otpad, i ja mogu utjecati*, 29. rujna 2025., Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

15. *23. međunarodna izložba inovacija,* 16. listopada – 18. listopada 2025., organizator Hrvatska zajednica inovatora, suorganizatori Hrvatska zajednica tehničke kulture i Međunarodna asocijacija inovatora – IFIA i NSK
16. *Marginalije u središtu,* 24. listopada – 7. studenoga 2025., organizator NSK
17. *Umjetnost između korica: umjetnička knjiga i knjiga umjetnika*, 29. listopada 2025., organizator NSK
18. Izložba radova umjetnice Maje S. Franković iz fonda Grafičke zbirke NSK, 20. studenoga 2025., organizatori Maja S. Franković i NSK
19. *Jadransko i jonsko brodovlje u novom vijeku (1650. – 1850.),* 28. studenoga – 12. prosinca 2025., organizator Hrvatski povijesni muzej i suorganizator NSK
20. *Moja Hrvatska, međunarodna izložba umjetnika koji slikaju ustima i nogama*, 17. prosinca do 31. prosinca 2025., organizator Izdavačka kuća umjetnika koji slikaju ustima i nogama

4.7.2. Izložbe organizirane izvan NSK (10)

1. *Marko Marulić i Split – zajedničkih 500 godina*, Europski trg, Zagreb, 18. siječnja – 2. veljače 2025., suorganizatori Muzej grada Splita i NSK
2. *Dragi Lastane!,* Osnovna škola Vladimir Bosnar Stubičke Toplice, 22. siječnja – 13. veljače; Gradski Muzej Čazma, 20. veljače – 11. travnja; Gradska knjižnica Ivanić Grad, 23. travnja – 31. svibnja; Osnovna škola *Dobriša Cesarić* Požega, 1. lipnja – 16. studenoga 2025.
3. *U početku bijaše kraljevstvo,* izložba povodom 1100 Hrvatskoga Kraljevstva, Galerija Klovićevi dvori, 16. listopada – 15. veljače 2025., suorganizatori Hrvatski državni arhiv, Hrvatski povijesni muzej, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika – Split i NSK
4. *Marco Antonio de Dominis: A Visionary's Perspective,* Hrvatsko društvo Sydney Concord i Hrvatski klub Kralj Tomislav, Sydney, prosinac 2025., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zaklada Hrvatskih studija u Australiji i NSK
5. *Faust Vrančić: The Croatian Leonardo da Vinci*, Hrvatsko društvo Sydney Concord i Hrvatski klub Kralj Tomislav, Sydney, studeni 2025., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zaklada Hrvatskih studija u Australiji i NSK
6. *Marin Getaldić: The Beginnings of Modern Mathematics,* Hrvatsko društvo Sydney Concord i Hrvatski klub Kralj Tomislav, Sydney, studeni 2025., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zaklada Hrvatskih studija u Australiji i NSK
7. *Marco Antonio de Dominis: A Visionary's Perspective*, Novi Zeland (Wellington, Hamilton, Auckland i Kaitaia), prosinac 2025., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i NSK
8. *Pojam dizajna – Ferdo Bis: Zagubljeni portret*, Hrvatsko dizajnersko društvo, HDA, NSK, 9. – 29. svibnja 2025.

4.7.3. Građa NSK na izložbama vanjskih organizatora (11)

1. *Zlatno doba nizozemskog slikarstva*, Galerija Klovićevi dvori, 12. prosinca 2024. – 9. ožujka 2025.
2. *Historija zaborava – Prve žene zagrebačkih muzeja*, Arheološki muzej u Zagrebu, 6. ožujka – 13. srpnja 2025.
3. *Vaništa – retrospektiva*, Galeriji umjetnina Split, 27. svibnja – 29. lipnja 2025.
4. *Kosta Strajnić – mecena, mislilac, modernist*, Srpsko narodno vijeće, 15. rujna – 1. listopada 2025.
5. *U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina Hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa*, Hrvatski muzej turizma, 19. rujna – 31. listopada 2025.
6. *Arheologija i popularna kultura*, Arheološki muzej u Zagrebu, 2. listopada 2025. – 1. veljače 2026.
7. *Umjetnost u oblacima*, Galerija Prica, 17. listopada – 7. prosinca 2025.
8. *Povijest koja ne šuti: glagoljaštvo u Splitu (925. – 2025.)*, Muzej grada Splita – Stara gradska vijećnica u Splitu, 20. listopada – 20. prosinca 2025.
9. *Intimno i javno: Lina Crnčić-Virant*, Muzej grada Zagreba – Popov toranj, 6. studenoga 2025. – 6. siječnja 2026.
10. *Gjuro Prejac – svestran umjetnik rodom iz Desinića*, Muzeji Hrvatskoga Zagorja – Dvor Veliki Tabor, 7. studenoga – 31. srpnja 2026.
11. *Vojnici grofa Josipa Kazimira Draškovića*, dvorac Trakošćan, 22. studenoga 2025. godine – 19. travnja 2026.

4.7.4. Virtualne izložbe (3)

1. *Braunov atlas Civitates Orbis Terrarum u Grafičkoj zbirci*. Dostupno na: https://virtualna.nsk.hr/civitates.
2. *Miroslav Miletić (1925. – 2018): virtualna izložba povodom 100. godišnjice rođenja skladatelja*. Dostupno na: http://virtualna.nsk.hr/miroslav-miletic.
3. *Neobjavljena priča znamenitih žena: iz ostavštine Antuna pl. Cuvaj od Carevdara*. Dostupno na: https://virtualna.nsk.hr/znameniti-cuvaj.

4.8. ORGANIZACIJA SKUPOVA I DOGAĐANJA U NSK

4.8.1. Skupovi i druga događanja u organizaciji i suorganizaciji NSK (21)

1. Dani otvorenih vrata NSK, 19. i 20. veljače 2025.
2. Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, 21. veljače 2025.
3. Manifestacija *Susreti s baštinom u CroAtriumu*
    a. Predavanje *Dokumentiranje hrvatske državnosti u radovima srednjoeuropskih kartografa 16. stoljeća* u sklopu *manifestacije*, 14. travnja 2025.
    b. Predavanje *Faust Vrančić: hrvatski Leonardo da Vinci*, 16. svibnja 2025.
    c. Znanstveni kolokvij *Šime Jurić (1915. – 2004.): povodom 110. obljetnice*, 4. rujna 2025.

d. Koncert u povodu stote obljetnice Miroslava Miletića, 3. listopada 2025.
e. Radionica *Umjetnička knjiga – knjiga umjetnika,* 29. listopada 2025.
f. Predstavljanje rezultata projekta *Iz Pittsburgha s ljubavlju: knjižnična baština hrvatskih iseljenika,* 4. studenoga 2025.

4. *Escape room* igra *KnjigoZOOv,* 23. travnja 2025.
5. Svečano otvorenje Noći knjige, 23. travnja 2025.
6. Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*), 8. – 9. svibnja 2025.
7. Festival povijesti *Kliofest,* 13. – 16. svibnja 2025. (Udruga *Kliofest*, Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, NSK i Društvo za hrvatsku povjesnicu)
8. Svečanost obilježavanja 30. obljetnice preseljenja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u novu zgradu na Trnju, 28. svibnja 2025.
9. 11. regionalni sastanak ureda za ISBN. Zagreb, 10. – 11. lipnja 2025.
10. Tematski susret *Iz Autorova pera: rukopisna građa Miroslava Krleže* u sklopu 14. festivala Miroslav Krleža, 2. srpnja 2025.
11. Obilježavanje Europskoga tjedna sporta, 23. rujna 2025.
12. 21. okrugli stol za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga: *Politika raznolikosti i uključivosti u knjižnicama*, 26. rujna 2025.
13. Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem. Vinkovci, 8. – 11. listopada 2025.
14. Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada – 15. studenoga 2025.
15. *Domu i rodu!* – koncert zavičajnih i domoljubnih, popijevki, napitnica i zdravica, 7. studenoga 2025.
16. Završna svečanost nacionalnog kviza za poticanje čitanja u sklopu Mjeseca hrvatske knjige, 14. studenoga 2025.
17. Festival studiranja i studentskoga života – EduFest, 25. studenoga 2025., Institut za razvoj obrazovanja

4.8.2. Predstavljanje publikacija u i izvan NSK (7)

1. Monografija *Hrvatski crteži*, 8. svibnja 2025., autorica Mikica Maštrović, Naklada Ljevak i NSK
2. Monografija *Domovinski rat*, 11. rujna 2025., Nakladnička kuća Mozaik knjiga
3. Monografija *Incunabula Croatica,* 25. rujna 2025, NSK
4. *Mentorica: komunikacija, znanje, održivost*, 21. listopada 2025., autorica Snježana Bahtijari i nakladnička kuća TIM press
5. Monografija *Knjige umjetnika /Libri d'artista/ Artist's Book: Maja S. F.*, 20. studenoga 2025., autorica Maja S. Franković i NSK
6. *Album od vremena,* 26. studenoga 2025., autor Stevo Leskarac i NSK
7. *Kajkavske pjesme* i *Z mojih bregov*, 15. rujna 2025., Festival kajkavske kulture, Sesvete

4.8.3. Posebna događanja vanjskih organizatora u prostoru NSK (63)

Tijekom 2025. godine održano je 15 događanja u velikome i malome predvorju NSK, u korpusnome dijelu zgrade, te 48 događanja u lateralnome dijelu zgrade, kojima je NSK bila

domaćin i osigurala prostor i prateću infrastrukturu. Navedeno se ne odnosi na događanja čiji je organizator ili suorganizator NSK kao ni na redovite aktivnosti Vlade Republike Hrvatske.

Popis događanja u predvorju NSK

1. Okrugli stol *Zaslužne žene u hrvatskom knjižničarstvu – istraživanje usmenih i pisanih izvora.* Hrvatsko knjižničarsko društvo, 16. siječnja 2025.
2. Druga godišnja konferencija o Nacionalnome planu oporavka i otpornosti (NPOO) – *Konkurentnost i zelena tranzicija u Hrvatskoj*. Vlada Republike Hrvatske i Predstavništvo Europske komisije, 20. siječnja 2005.
3. STEM festival. FabLab Hrvatska, 12. ožujka 2005.
4. Konferencija *Ne budi kao guska u magli, s financijama ne nagli!* u povodu obilježavanja Svjetskog i Europskog tjedna novca. Ministarstvo financija, 17. ožujka 2025.
5. Dodjela nagrada *Zeleni leptir* u sklopu projekta *Rezolucija zemlja*. *Večernji list*, 20. ožujka 2025.
6. *Zagrebački proljetni polumaraton – Zagreb*. Atletski klub Maraton i Atletski klub Maksimir 21. – 23. ožujka 2025.
7. Svečanost obilježavanja 30. godina prostornoga planiranja u Zagrebačkoj županiji. Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2. travnja 2025.
8. Potpisivanje i svečana dodjela ugovora u okviru ESF+ poziva *Inovativne socijalne usluge – odmor od skrbi (pilot projekt)*. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, 16. travnja 2025.
9. Svečano otvorenje Prirodoslovne olimpijade EU 2025. Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 26. travnja 2025.
10. Svečano zatvaranje Prirodoslovne olimpijade EU 2025. Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2. svibnja 2025.
11. *Knjižna booka*. Hrvatska udruga školskih knjižničara, 9. svibnja 2025.
12. Konferencija *Novosti u računovodstvenom praćenju i financijskom upravljanju sredstvima EU*. Ministarstvo financija, 10. lipnja 2025.
13. Svečani prijam u povodu obilježavanja 30. obljetnice Vojno-redarstvene operacije *Oluja*. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske, 31. srpnja 2025.
14. Svečani prijam u sklopu održavanja Konferencije veleposlanika, generalnih konzula, konzula i vojnih izaslanika Republike Hrvatske. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 26. kolovoza 2025.
15. Svečano otvorenje 16. kongresa Europskoga društva za lubanjsku osnovicu. Europsko društvo za lubanjsku osnovicu, 3. prosinca 2025.

Popis događanja u lateralnome dijelu NSK

1. Seminar *Upravljanje radnim učinkom u sklopu Projekta integriranih usluga zemljišne administracije i pravosuđa (IUZAP)*. Državna geodetska uprava, 9. siječnja 2025.
2. Obilježavanje Dana međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 15. siječnja 2025.
3. Obilježavanje Europskoga dana zaštite osobnih podataka. Agencija za zaštitu osobnih podataka, 28. siječnja 2025.

4. Stručni skup *Procesi tugovanja i žalovanja.* Agencija za odgoj i obrazovanje. 31. siječnja 2025.
5. Javno predstavljanje knjižnih izdanja u suradnji Staroslavenskoga instituta i Hrvatske sveučilišne naklade. Staroslavenski institut, 18. veljače 2025.
6. Konferencija o kibernetičkoj sigurnosti. CARNET, 20. veljače 2025.
7. Događanje Kick-Off *EIT Community HUB.* Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, 6. ožujka 2025.
8. Godišnja dodjela Zahvalnica. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 12. ožujka 2025.
9. Sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva. Ured za udruge Vlade RH, 17. ožujka 2025.
10. Predavanje prof. dr. sc. Miomira Žužula *Novi svjetski poredak: Gdje je Europa, a gdje Hrvatska*. Diplomatska akademija i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 18. ožujka 2025.
11. Nacionalni informativni dan posvećen djelovanjima Marie Sklodowska-Curie. Agencija za mobilnost i programe Europske unije u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, 8. travnja 2025.
12. Svečani prijam i večera u povodu otvorenja 8. međunarodne izložbe vojne opreme i naoružanja ASDA 2025. Ministarstvo obrane i Vlada RH, 8. travnja 2025.
13. Informativna radionica za javni poziv *Osnaživanje doprinosa civilnog društva odgoju i obrazovanju za održivi razvoj* u okviru Drugoga švicarskog-hrvatskog sporazuma suradnje programa *Civilno društvo*. Ured za udruge Vlade RH, 16. travnja 2025.
14. Sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva. Ured za udruge Vlade RH, 25. travnja 2025.
15. Hrvatsko-talijanski gospodarski forum. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i Hrvatska gospodarska komora, 6. svibnja 2025.
16. Informativna radionica za javni natječaj *Jačanje kapaciteta OCD za provedbu programa aktivnog starenja*. Ured za udruge Vlade RH, 13. svibnja 2025.
17. Konferencija i okrugli stol u povodu 30. obljetnice uspostave diplomatskih odnosa između Republike Hrvatske i Azerbajdžana. Veleposlanstvo Azerbajdžana i Diplomatska akademija, 21. svibnja 2025.
18. Press konferencija Grada Bjelovara – *Terezijana*. Grad Bjelovar, 29. svibnja 2025.
19. Sastanak Europskoga foruma za distribuciju norma (EFSD). Hrvatski zavod za norme, 4. i 5. svibnja 2025.
20. Seminar u okviru *Projekta integriranih usluga zemljišne administracije i pravosuđa*. Državna geodetska uprava, 9. lipnja 2025.
21. Međunarodna radionica mreže Ureda za širokopojasni pristup (BCO) / Broadband Competence Offices Network. HAKOM, 11. lipnja 2025.
22. Okrugli stol i skupština u povodu obilježavanja 50. obljetnice Zagrebačkoga knjižničarskog društva. Zagrebačko knjižničarsko društvo, 16. lipnja 2025.
23. Prezentacija o učinkovitosti s predstavnicima sudova RH. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 9. srpnja 2025.
24. Upute za računovodstveno evidentiranje sredstava Europske unije. Ministarstvo financija, 23. srpnja 2025.

25. Konferencija veleposlanika, generalnih konzula, konzula i vojnik izaslanika RH. Vlada RH i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 25. – 27. kolovoza 2025.
26. Konferencija Državne geodetske uprave s upraviteljima višestambenih zgrada. Državna geodetska uprava, 10. rujna 2025.
27. Sustav za tonsko snimanje i transkripciju sudskih rasprava – prezentacija rješenja. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 12. rujna 2025.
28. Informativne radionice *Osnaživanje doprinosa organizacija civilnoga društva društveno korisnom učenju* i *Doprinos organizacija civilnoga društva razvoju lokalnih zajednica putem mikroprojekata*. Ured za udruge Vlade RH, 18. rujna 2025.
29. Edukacija pravnika u sportu UEFA Akademije – UEFA Football Law Program. Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 23. – 25. rujna 2025.
30. Seminar *Capacity Building Programme: Preparing for EU Membership: Strategic, Institutional, Economic and Financing Perspectives*. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 30. rujna – 1. listopada 2025.
31. Croatia Fintech Hub. Ministarstvo financija, 2. listopada 2025.
32. Sjednica Savjetodavnoga odbora Švicarsko-hrvatskoga programa suradnje. Ured za udruge Vlade RH, 14. listopada 2025.
33. Informativni dan Europske svemirske agencije. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, 15. listopada 2025.
34. Međunarodna izložba inovacija *ARCA* – svečanost otvorenja i zatvaranja izložbe, održavanje stručnoga skupa. Hrvatska zajednica inovatora, 16. – 18. listopada 2025.
35. Manifestacija *Dani Erazmusa*. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 17. listopada 2025.
36. Sjednica Savjeta za razvoj civilnoga društva. Ured za udruge Vlade RH, 20. listopada 2025.
37. Sjednica Upravljačkoga odbora Švicarsko-hrvatskoga programa suradnje. Ured za udruge Vlade RH, 27. listopada 2025.
38. Konferencija *Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture (CEZIH)*. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, 10. studenoga 2025.
39. 50. izvještajna skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Hrvatsko knjižničarsko društvo, 11. – 12. studenoga 2025.
40. Sastanak Vladina ureda za udruge sa konzultantima švicarske vlade. Ured za udruge Vlade RH, 12. – 14. studenoga 2025.
41. Stručni skup *Zidne slike i štukatura na žbukanim drvenim konstrukcijama – izazovi i rješenja*. Hrvatski restauratorski zavod, 20. studenoga 2025.
42. Edukacija: *Računovodstveno evidentiranje EU sredstava za korisnike Erasmus+ programa*. Agencija za mobilnost i programe Europske unije, 24. studenoga 2025.
43. Konferencija *Manufacturing Innovation as a Driver of the Future*. Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, 26. – 27. studenoga 2025.
44. Sastanak Mreže revizijskih tijela u javnoj nabavi jugoistočne Europe. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, 1. – 2. prosinca 2025.
45. *16th Congress of the European Skull Base Society*. Hrvatsko društvo za lubanjsku osnovicu, 3. – 6. prosinca 2025.,

46. Nacionalni informativni dan posvećen djelovanjima Europskoga istraživačkog vijeća (ERC), u okviru programa *Obzor Europa*. Agencija za mobilnost i programe Europske unije, 10. prosinca 2025.
47. Visibiltiy event projekta *LIFE CROLIS*. Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, 10. prosinca 2025.
48. 75. obljetnica utemeljenja Saveza društava *Naša djeca* Hrvatske. Savez društava *Naša djeca* Hrvatske, 12. prosinca 2025.

5. UPRAVLJAČKA I STRUČNA TIJELA NSK

5.1. UPRAVNO VIJEĆE

Članovi

1. dr. sc. Jozo Ivanović, predsjednik Upravnoga vijeća i predstavnik Ministarstva kulture i medija
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, zamjenica predsjednika Upravnoga vijeća i predstavnica NSK u Zagrebu
3. akademik Krešimir Nemec, predstavnik Ministarstva kulture i medija
4. Ivana Prgin, predstavnica Ministarstva kulture i medija
5. Ivan Milanović-Litre, predstavnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
6. Ivana Puljiz, predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
7. Amalija Babić, predstavnica Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
8. mr. sc. Tamara Ilić-Olujić, predstavnica NSK u Zagrebu
9. Tomislav Milković, predstavnik radnika NSK u Zagrebu

5.2. STRUČNO VIJEĆE

Članovi

1. prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica NSK
2. dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske
3. dr. sc. Dijana Machala, pomoćnica glavne ravnateljice za djelatnost središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu
4. Tatjana Marincel Borković, pomoćnica glavne ravnateljice za financijske i pravne poslove
5. dr. sc. Breza Šalamon-Cindori, predstavnica Hrvatskoga zavoda za knjižničarstvo
6. dr. sc. Vesna Golubović, voditeljica Odjela za nabavu i izgradnju zbirki
7. Tanja Buzina, voditeljica Odjela za obradu građe do 23. veljače 2025.
8. mr. sc. Sonja Pigac, predstavnica Odjela za obradu građe od 24. veljače 2025. / voditeljica Odjela za obradu građe od 2. lipnja 2025.
9. dr. sc. Lobel Machala, voditelj Odjela bibliografskoga središta
10. dr. sc. Tatjana Mihalić, predstavnica Odjela posebnih zbirki do 18. kolovoza 2025.
11. dr. sc. Mira Miletić Drder, predstavnica Odjela posebnih zbirki od 19. kolovoza 2025.
12. dr. sc. Sanda Milošević, voditeljica Odjela za zaštitu i pohranu građe
13. Dorja Mučnjak, voditeljica Odjela korisničkih službi
14. Tomislav Tomašić, voditelj Odjela zajedničkih poslova
15. dr. sc. Marko Orešković, voditelj Odjela za informacijske tehnologije
16. Karolina Holub, predstavnica Odjela digitalne knjižnice

Pridruženi članovi

1. Jagoda Ille, knjižničarska savjetnica za međunarodnu suradnju u Uredu glavnoga ravnatelja
2. Maja Priselac, voditeljica Odsjeka marketinga, komunikacija i nakladništva

5.3. RADNE SKUPINE I KOMISIJE U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK

1. CENL EEDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion mrežna grupa)
2. CLARIN-ERIC
3. DARIAH-HR
4. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji
    a. Radna skupina za autorska prava
    b. Radna skupina za edukaciju i podršku
    c. Radna skupina za istraživačke podatke
    d. Radna skupina za korisničke funkcionalnosti
    e. Radna skupina za ocjenske radove
    f. Radna skupina za operabilnost
    g. Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore
5. ECSA (Learning and education in citizen science working group)
6. EURIG (European RDA Interest Group)
7. Europeana Network Association
    a. Out of Commerce Works Working Group
    b. Impact Community Steering Group
8. Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara – HUMKAD (hrvatski ogranak međunarodnog udruženja IAML)
9. Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)
    a. Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
    b. Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a
10. Hrvatsko knjižničarsko društvo (sekcije, komisije i radne grupe):
    a. Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup
    b. Komisija za državne informacije i službene publikacije
    c. Komisija za glazbene knjižnice i zbirke
    d. Komisija za informacijske tehnologije
    e. Komisija za katalogizaciju
    f. Komisija za knjižničarsko nazivlje
    g. Komisija za prilagodbu i pristupačnost knjižničnih usluga
    h. Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu
    i. Komisija za narodne knjižnice
    j. Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje

k. Komisija za povijest knjige i knjižnica
l. Komisija za pravne i srodne knjižnice
m. Komisija za sadržajnu obradu i pristup HKD-a
n. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja
o. Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
p. Komisija za teoriju i znanstveni rad
q. Komisija za upravljanje
r. Komisija za visokoškolske knjižnice
s. Komisija za zaštitu knjižnične građe
t. Komisija za zelene knjižnice
u. Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju
v. Radna grupa za društvene medije
w. Radna grupa za informacijsko-referalnu službu i usluge
x. Radna grupa za normizaciju
y. Radna grupa za serijske publikacije
z. Sekcija za bibliografsku kontrolu HKD-a
aa. Sekcija za obrazovanje i istraživanje
bb. Sekcija za upravljanje i tehnologiju
cc. Sekcija za zbirke i službe HKD-a

11. IFLA
    a. Sekcija za bibliografiju (Bibliography Section)
    b. Sekcija za katalogizaciju (Cataloguing Section)
    c. Sekcija za nacionalne knjižnice (National Libraries Section)
    d. Sekcija za novine i ostale informativne medije (News Media Section)
    e. Sekcija za statistiku i vrednovanje (Statistics and Evaluation Section)
12. International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio
13. International Reading Room Challenges (IRRC) Working Group
14. Knowledge Rights 21 Regional Alliance – Network of Librarians and Copyright Experts from Central and Southeastern Europe
15. LIBER
    a. Citizen Science Working Group
    b. Open Access Working Group
    c. Copyright & Legal Working Group
16. NSK
    a. Odbor za nakladničku djelatnost
    b. Radna skupina za edukaciju i primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
    c. Radna skupina za izradu plana unosa podataka s digitaliziranih listića abecednog kataloga u OPAC
    d. Radna grupa za izradu internog Pravilnika o zaštiti osobnih podataka
    e. Radna skupina za MARC 21

f. Radna skupina za konverziju i deduplikaciju bibliografskih podataka zapisa te migraciju poslovanja u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr
g. Radna skupina za portal Obvezni primjerak
h. Radna skupina za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa
i. Radna skupina za redakciju zapisa hrvatskih inkunabula NSK u Zagrebu
j. Radna skupina za smjernice i cjelovite primjere Pravilnika KAM
k. Stručni tim sustava e-Kultura – Digitalizacije kulturne baštine
l. Radna skupina za utvrđivanje stanja i izradu popisa predmeta predmeta iz donacijc dr. Vere Horvat Pintarić Gradu Zagrebu
m. Tehnička radna skupina za izradu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
n. Radna skupina za redakturu prijevoda i stručne terminologije knjižnične platforme *Alma/Primo VE*

17. Open Method of Coordination (OMC) Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values
18. Zagrebačko knjižničarsko društvo
    a. Radna skupina Novi informacijski stručnjaci
    b. Radna grupa ZKD biciklisti
    c. Radna grupa za građansku znanost u knjižnicama
19. The International Nuclear Information System (INIS)
20. VIAF Council

5.4. POVJERENSTVA U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK

1. Projektni tim *Alma*
2. Povjerenstva za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenih radnih mjesta
3. Povjerenstva za postupanje s viškovima grade u NSK
4. Povjerenstvo za Integrirani knjižnični sustav (BUKI)
5. Povjerenstvo za izradu Izvješća o radu NSK za 2025. godinu
6. Povjerenstvo za izradu Plana rada NSK za 2026. godinu
7. Povjerenstvo za izradu procedura za stručno provođenje cjelovite revizije NSK
8. Povjerenstvo za odabir najljepše oblikovanih hrvatskih knjiga
9. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci
10. Povjerenstvo za popis financijske imovine NSK za 2025. godinu
11. Povjerenstvo za popis i opis ostavština koje su pohranjene u NSK
12. Povjerenstvo za postupanje s viškovima građe u NSK
13. Povjerenstvo za praćenje kvalitete rada i vrednovanja usluga u NSK
14. Povjerenstvo za praćenje politika Europskog istraživačkog prostora unutar Europske komisije
15. Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci

16. Povjerenstvo za projekte u posebnim programskim aktivnostima financiranim sredstvima MKM-a
17. Povjerenstvo za provođenje cjelovite revizije građe NSK
18. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova
19. Povjerenstvo za razvoj repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta
20. Povjerenstvo za registar rizika NSK
21. Povjerenstvo za reviziju *Smjernica za izgradnju i upravljanje Sveučilišne zbirke NSK*
22. Povjerenstvo za usklađivanje nabave NSK i Sveučilišta u Zagrebu
23. Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva i donošenje rješenja o svojstvu kulturnoga dobra za knjižničnu građu
24. Povjerenstvo za uvođenje promjena u kvartalnom ocjenjivanju NSK
25. Pregovarački tim za nabavu e-izvora
26. Radna skupina za analizu i uspostavu procedure snimanja građe vlastitim uređajima za korisnike usluga NSK
27. Savjetodavno povjerenstvo u projektu *e-Sveučilišta*
28. Savjetodavno povjerenstvo za nabavu e-izvora
29. Središnji projektni tim projekta *e-Sveučilišta*
30. Stručno povjerenstvo za davanje mišljenja o napredovanju
31. Stručno povjerenstvo za knjižnu građu pri Ministarstvu kulture i medija
32. Stručno povjerenstvo za subvencioniranje troškova školarine

5.5. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA U KOJIMA SUDJELUJU ZAPOSLENICI NSK

1. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji – Koordinacijski odbor
2. Hrvatski zavod za norme
    a. Tehnički odbor HZN/TO 37 Terminologija
    b. Tehnički odbor – HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije
3. Hrvatsko knjižničarsko društvo
    a. Izvršni odbor
    b. Odbor za nakladničku djelatnost
    c. Stručni odbor
    d. Uredništvo časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*
    e. Uredništvo *e-Konferencijska izdanja* Hrvatskoga knjižničarskog društva
    f. Uredništvo društvenih medija
4. Hrvatsko knjižnično vijeće
5. NSK
    a. Ocjenjivački odbor za Nagradu i priznanje NSK
    b. Odbor za nakladničku djelatnost
    c. Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

d. Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj
e. Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
f. Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
g. Stručno vijeće NSK
h. Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice
i. Upravno vijeće NSK
j. Uredništvo časopisa *Glas@NSK.hr*
k. Uredništvo mrežnih stranica Katalogizacija i klasifikacija
l. Uredništvo mrežnih stranica Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
m. Uredništvo mrežnih stranica Predmetni sustav NSK
n. Uredništvo portala Digitalne zbirke NSK
o. Uredništvo portala HAW
p. Uredništvo portala Normativna baza UDK
q. Uredništvo portala Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja
r. Zaklada NSK

6. Savjet Hrčka
7. Savjet poslodavaca Vijeća doktorskog studija informacijskih i komunikacijskih znanosti
8. Skupovi i konferencije
    a. IFLA News Media Section & IIPC Workshops Planning Committee
    b. Organizacijski odbor konferencije LIDA 2025: Navigating Disruptive Times: Embracing Uncertainty, Ensuring Credibility
    c. Organizacijski odbor Noći knjige 2025.
    d. Programski i organizacijski odbor 14. festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*)
    e. Programski i organizacijski odbor 15. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem: *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu*
    f. Programski i organizacijski odbor 25. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama: *Četvrt stoljeća Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja*
    g. Programski i organizacijski odbor 28. seminara *Arhivi, knjižnice, muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*
    h. Programski i organizacijski odbor 50. skupštine HKD-a: *85 godina predanosti, suradnje i razvoja*
    i. Programski i organizacijski odbor 6. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Strategije za izgradnju knjžničnih zbirki*
    j. Programski i organizacijski odbor okrugloga stola: *50 godina ZKD-a: povratak u budućnost* i Skupštine Zagrebačkog knjižničarskog društva

k. Programski odbor stručnoga skupa *Rastimo zajedno: uloga dječje knjižnice u multikulturalnoj zajednici*
l. Programski odbor stručno-znanstvenoga skupa 19. dani visokoškolskih i specijalnih knjižnica: *Sinergija i rast: knjižnice – jednake, a različite*

9. Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN
10. Uredništvo časopisa *Knjižnica: revija za područje bibliotekarstva in informacijske znanosti*
11. Zagrebačko knjižničarsko društvo
    a. Nadzorni odbor
    b. Upravni odbor
    c. Uredništvo biltena *Bez uveza:* e-biltena ZKD-a
    d. Uredništvo časopisa *Novi uvez:* glasila ZKD-a
    e. Uredništvo mrežnih stranica i društvenih mreža ZKD-a

5.6. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE USVOJENI TIJEKOM 2025. GODINE

1. Plan digitalizacije građe u javnim knjižnicama
2. Procedura postupanja s građom koja dolazi na ogled u NSK
3. Procedura nakladničke djelatnosti
4. Registar rizika NSK
5. Zapisnik Odjela za zaštitu i pohranu građe o stanju građe

6. BIBLIOGRAFIJA RADOVA ZAPOSLENIKA NSK

Knjige

Miletić Drder, M. (2025). *Zbirka zemljovida i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*: *osamdeset godina očuvanja kartografske baštine* : [brošura]. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Katulić, A.; Katulić, T.; Hebrang Grgić, I. (2025). *Informacijska privatnost u knjižnicama*. Zagreb: Ljevak.

Štefanac, T.; Gilliland. A. (ur.) (2025). *Archives and Traces of Migration: a Handbook of Best Practices*. Zagreb: ICARUS Hrvatska. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: https://drive.google.com/file/d/1zjsipN4IJyMJ9XmCRsLY9lWNo1O0U_1C/view?pli=1.

Vilar, P.; Stričević, I. (2025). From Books and Information to Excellence: perspectives of Exploring and Modelling the Quality of School Libraries in Slovenia and Croatia. U: M. Duić; M. Juri; N. Peša Pavlović (ur.). *Monografija u povodu 20 godina rada Odjela za informacijske znanosti u Zadru* (str. 115–170). Zadar: MorePress Books. https://doi.org/10.15291/9789533315638.04.

Volarević I. i sur. (ur.) (2025). *Marginalije u središtu: katalog izložbe:* Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 24. listopada – 7. studenoga 2025. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno i na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:699753.

Znanstveni radovi

Duh, J. (2025). Multidisciplinarna istraživanja inkunabule Decades rerum Venetarum. U: I. Gobić Vitolović (ur.). *Reparations: Znanstveno-stručni skup. Zbornik radova 4. susreta konzervatora-restauratora arhivskog gradiva, knjižnične građe i umjetnina na papiru* (str. 11–25). Rijeka; Zagreb; Dubrovnik: Državni arhiv; Hrvatski državni arhiv; Sveučilište [izvorni znanstveni rad].

Đuretić, L.; Lapiš, S.; Adžaga Ašperger, I. (2025). Goobi: servis za pripremu informacijskih paketa za trajnu pohranu i objavu knjižnične građe. *Arhivski vjesnik*, 68: 113–135. Dostupno na: https://doi.org/10.36506/av.68.5. [pregledni rad]

Filipeti, A.; Mumelaš, D. (2025). *Research on the competencies of librarians needed for organizing and conducting citizen science activities. Information Development*, 0, 0. Dostupno na: https://doi.org/10.1177/02666669251333396. [article]

Galić Bešker, I. (2024). *Što je Eugen Kumičić mijenjao u tekstu drugog izdanja romana Urota zrinsko-frankopanska?* U: A. Batinić; M. Polić (ur.). *Zbornik radova o Eugenu i Mariji Kumičić* (str. 39–71). Brseč; Zagreb: Udruga Jenio Sisolski; Razred za književnost, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Galić Bešker, I. (2025). *Hrvatske inkunabule u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu*. U: M. Tomić (ur.). *Incunabula Croatica: hrvatske inkunabule u hrvatskim ustanovama* (str. 127–161). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Galić Bešker, I. (2025). *Vrijedan primjerak brevijara u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.* U: S. Cvetnić; D. Šourek; T. Trška (ur.). *Frankapansko naslijeđe: pet stoljeća Njemačko-rimskoga brevijara:* zbornik radova sa znanstvenoga skupa u organizaciji Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, održanoga 8. studenoga 2019. (str. 15–33). Zagreb: FF press. Dostupno na: https://doi.org/10.17234/9789533792262.03.

Katulić, A. (2025). *Segments of the Digital Transformation of Academic and Research Libraries: user Experience at the Centre*. *Bosniaca* 30: 291–310. Dostupno na: https://doi.org/10.37083/bosn.2025.30.291. [pregledni znanstveni rad]

Katulić, A.; Katulić, T. (2025). Ensuring security of personal data in library services platforms of academic libraries in the EU. *Digital library perspectives* 41, 3: 403–418. Dostupno na: https://doi.org/10.1108/dlp-11-2024-0183. [pregledni znanstveni rad]

Katulić, A.; Katulić, T. (2025). *Prema primjeni Akta o umjetnoj inteligenciji – regulacija umjetne inteligencije u Europskoj uniji i potencijalni utjecaj na knjižnice*. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 3: 221–242. Dostupno na: https://doi.org/10.30754/vbh.68.3.1572. [pregledni znanstveni rad]

Kolarić, A.; Martinović, I.; Stričević, I. (2025*). Information practices of young Croatian emigrants to Ireland*. *IFLA Journal* 51, 4: 943–953. Dostupno na: https://doi.org/10.1177/03400352251321193. [izvorni znanstveni rad]

Stojanovski, J.; Juric, M.; Pleško, J.; Machala, D. (2025). *Samoprocjene kompetencija i opsega poslova hrvatskih knjižničara u kontekstu razvoja njihova profesionalnog identiteta.* U: M. Duić; M. Juri; N. Peša Pavlović (ur.). *Monografija u povodu 20 godina rada Odjela za informacijske znanosti u Zadru* (str. 77–114). Zadar: MorePress Books. Dostupno na: https://doi.org/10.15291/9789533315638.03.

Matijević, I.; Milovanović I. (2025). *National Repository Infrastructure and Open Access Challenges: the Croatian Perspective*. *LIBER quarterly* 35, 1: 1–25. Dostupno na: https://doi.org/10.53377/lq.23061. [article]

Mihalić, T.; Milošević, S.; Štefanac, T. (2025). *Iz Pittsburgha s ljubavlju: glazbena i pisana baština hrvatskih iseljenika. Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 1: 1–23. Dostupno na: https://doi.org/10.30754/vbh.68.1.1414. [izvorni znanstveni rad]

Mihalić, T.; Mumelaš, D. (2025.) *Baštinska glazbena građa u kontekstu građanske znanosti i kao izvor za znanstvena istraživanja*. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 1: 25–50. Dostupno na: https://doi.org/10.30754/vbh.68.1.1406. [izvorni znanstveni rad]

Mumelaš, D.; Filipeti, A. (2025). *Exploring the perspectives of Croatian librarians on citizen science*. *LIBER Quarterly* 35, 1: 1–32. Dostupno na: https://doi.org/10.53377/lq.19014. [article]

Mumelaš, D.; Jurković, S. (2025). *Citizen science in Croatia and the contribution of the National and University Library in Zagreb*. *Čitalište* 47: 7–21. Dostupno na: https://doi.org/10.5937/cit2547007M. [pregledni rad]

Mumelaš, D.; Matijević, I.; Ivanjko, T. (2025). *Citizen science in libraries worldwide: a systematic review*. *Journal of Librarianship and Information Science*. Dostupno na: https://doi.org/10.1177/09610006251342825. *Online first* [pregledni rad]

Mumelaš, D.; Rudomino, I.; Ljubek, A. (2025*). Evaluacija sudionika projekata rada mnoštva i istraživanje sudionika projekta HAWaton*. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 1: 189–210. Dostupno na: https://doi.org/10.30754/vbh.68.1.1415. [pregledni znanstveni rad]

Mumelaš, D.; Zečević, A.; Klemar Bubić, B. (2025). *Posvećenost hrvatskih visokoškolskih knjižnica zelenom knjižničarstvu*: istraživanje. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 2: 57–84. Dostupno na: https://doi.org/10.30754/vbh.68.2.1502. [izvorni znanstveni rad]

Ravnić, R.; Machala, L. (2025). *The creation of special retrospective bibliographies in the retrospective National bibliography department of the National and University Library in Zagreb*. U: O. Tkachuk; M. Lefferts; C. Fabian, (ed.). *Never finish(ed): the vitality and dynamics of retrospective "national" bibliographies for European print cultures to the middle of the Nineteenth century* (str. 179–187). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag. Dostupno na: https://doi.org/10.13173/9783447123563.179.

Štefanac, T. (2025). *Archival Traces of Croats in Diaspora: the Case of San Pedro*, California. U: T. Štefanac; A. Gilliland. (ur.). *Archives and Traces of Migration: A Handbook of Best Practices* (str. 379–401). Zagreb: ICARUS Hrvatska. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: https://drive.google.com/file/d/1zjsipN4IJyMJ9XmCRsLY9lWNo1O0U_1C/view?pli=1. [prikaz slučaja]

Štefanac, T.; Vukadin, A. (2025). *Što je bilo, što biva i što tek može biti: uloga metapodataka u recepciji i interpretaciji izvora informacija na primjeru zapisa za cenzuriranu građu*. U: M. Duić; M. Juri; N. Peša Pavlović (ur.). *Monografija u povodu 20 godina rada Odjela za informacijske znanosti u Zadru* (str. 389–418). Zadar: MorePress Books. Dostupno na: https://doi.org/10.15291/9789533315638.14.

Doktorski rad

Vrkić Seidl, I. (2025). *Utjecaj neujednačenosti kategorizacije radova u znanstvenim bibliografskim bazama podataka na bibliometrijske analize*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti. Dostupno na: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:371193.

Stručni radovi

Justinić, M.; Milovanović I. (2025*). Doktorske disertacije Sveučilišta u Zagrebu objavljene u časopisima u razdoblju od 1880. do 1952. godine*. U: V. Veselinović (ur.). *Studije iz povijesti Sveučilišta u Zagrebu* (str. 183–201). Zagreb: FF Press. [poglavlje u knjizi]

Kežić Pucketić, I. (2025). *Tematski izbori službenih publikacija u visokoškolskim knjižnicama na primjeru EDC-a NSK-a*. U: N. Bužleta (ur.). *Digitalna transformacija službenih publikacija i državnih informacija u izgradnji digitalnog društva*: zbornik radova s 3.

međunarodnog stručnog skupa: Pula, 26. i 27. listopada 2023. (str. 47–55). Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula.

Knežević Cerovski, A.; Krišto Lončarić, L.; Pancirov, P. (2025). *Portal Katalogizacija i klasifikacija NSK-a: središnje mjesto za katalogizatore. Novi uvez* 23, 4: 22-38. [citirano 2026-03-02]. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/334141. [stručni rad]

Knežević Cerovski, A.; Krišto Lončarić, L.; Pancirov, P. (2025). Pr*imjena pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (Pravilnika KAM) u AKM zajednici: standardizacija, interoperabilnost i edukacija*. *Kalibar* 12, 1: 34–42. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: https://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2026/01/Kalibar-2025-1.pdf.

Krišto Lončarić, L.; Pancirov, P.; Strinavić, A. (2025). *Uloga suradnje i međuovisnosti u procesu obrade knjižnične građe*. *Kalibar,* 12, 2: 24–32. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: https://www.dkkz.hr/wp-content/uploads/2025/12/Kalibar-2025-2.pdf.

Štrbac, N.; Kežić Pucketić, I.; Petaros Globan, D. (2025) *Library Travelogues: the Transformative Role of Libraries in the Journey of Discovery*. U: B. Trifunović (ur.). *Transformative Power of Travelling: From Research to Discovery Experience: Proceedings of the E-ROUTES Project Conference*. Golubac, Serbia, June 5–6, 2025. (str. 35–48). Belgrade: serbial Library Association. Dostupno na: http://doi.fil.bg.ac.rs/volume.php?pt=eb_book&y=2025&issue=bds_eroutes-2025&i=3.

Knjige sažetaka

Petrušić R.; M. Vičević; M. Kovač (ur.) (2025). *Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata: programska knjižica*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–01–23]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:431164.

Gabriel, D. M. (ur.) (2025). *Programska knjižica 15. savjetovanja za narodne knjižnice – Narodne knjižnice u digitalnom svijetu* Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:713729.

Prilozi

Borić, M.; Marasović, N. (2025). *Humanist, nadbiskup i primas Dalmacije i Hrvatske*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 65–67. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Breko Kustura, H.; Galić Bešker I. (2025). *Remetski pavlinski antifonar iz 1725. godine*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 30–33. [citirano 2026–02–04]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Galić Bešker, I. (2025). *Značajne prinove u zbirkama građe posebne vrste Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Glas@nsk.hr* 11, 21: 34–37. [citirano 2026–02–04]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Galić Bešker, I. (2025). *Ivan Kostrenčić (1844. - 1924.), prvi ravnatelj Sveučilišne knjižnice*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 86–87. [citirano 2026–02–04]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Galić Bešker, I. (2025). *130 godina Zbirke rukopisa i starih knjiga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 90–93. [citirano 2026–02–04]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Golubović, V. (2025). *E-praktikum za nakladnike: obvezni primjerak digitalne građe*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 50–52. [citirano 2026–02–05]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ilić Olujić, T. (2025). *Ostaviti trag…* *Glas@nsk.hr* 11, 21: 87– 88. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ilić Olujić, T. (2025). *Erasmus+ u Estoniji – Eesti Rahvusraamatukogu*, *Bez uveza* 5, 3. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-5-br-32025/erasmus-u-estoniji.

Ille, J. (2025). *Izložba Mediterranea: slojeviti presjek drevnog Sredozemlja*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 71–73. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ille, J. (2025). *Hrvatska u gostima, Bugarska u gostima*: suradnja s Nacionalnom knjižnicom Bugarske. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 74–76. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ille, J. (2025). *Godišnji sastanak CENL-a – ključne teme i trendovi*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 77–79. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/wp-content/uploads/2025/02/NSK_casopis_-21_online.pdf.

Ille, J. (2025). Dvodnevni stručni skup *Kad se male ruke slože: održiva dječja knjižnica*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 110. [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/wp-content/uploads/2025/02/NSK_casopis_-21_online.pdf.

Katulić, A. (2025). *Nacionalni registracijski ured za dodjelu ISIL kôda za knjižnice i srodne ustanove. HKD novosti* 89. [citirano: 2026–14–2]. Dostupno na: https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1472.

Klarin Zadravec S.; Machala, D.; Marasović, N.; Purgarić-Kužić, B.; Ilić Olujić T. (2025). *30 godina rada u staklenoj kocki na Trnju. Glas@nsk.hr* 11, 21: 8–17. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Knežević Cerovski, A.; Pancirov, P. (2025). *10 godina sudjelovanja NSK u bazi VIAF*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 53–55. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Krišto Lončarić, L. (2025). *Accart, J.-P. Library transformation strategies*. London: Iste; Hoboken: John Wiley & Sons, 2022, *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 68, 2: 195–197. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/333994.

Krišto Lončarić, L. (2025). *AI-Powered Cataloguing: a Practical Guide to Building a Cataloguing Application with Power Apps / Hannes Lowagie*. London : Facet Publishing,

2025., *Novi uvez* 23, 44: 172–174. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://zkd.hr/wp-content/uploads/2025/12/NU-44-str.172-174.pdf.

Lapiš, S.; Justinić, M. (2025). *Četrnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, Zagreb, 8. i 9. svibnja 2024. *Arhivski vjesnik* 68, 325–328. [citirano: 2026–01–24]. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/341822.

Livajić, A. (2025). *Vilijam Lakić – knjižničar koji osvaja znanjem, rječitošću, srdačnošću i neposrednošću*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 88–89. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ljubičić, A. (2025). *Erasmus+ mobilnost u Španjolskoj nacionalnoj knjižnici*. *Bez uveza* 5, 3. [citirano: 2026–02–14]. Dostupno na: https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-5-br-32025/erasmus-u-%C5%A1panjolskoj.

Mihalić, T.; Zvonarek, D. (2025). *Daleko su moji školji – izložba u povodu 100. obljetnice rođenja Dinka Fija. Glas@nsk.hr* 11, 21: 59–61. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Mihalić, T. (2025). *Blagoje Bersa i njegova ostavština u fondu Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Glas@nsk.hr* 11, 21: 27–29. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Mihalić, T. (2025). *Ostavština skladatelja i akademika Marka Ruždjaka u Zbirci muzikalija i audiomaterijala*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 41–43. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Mihalić, T. (2025). *Iskustvo Erasmus+ posjeta Nacionalnoj knjižnici Francuske*. *Bez uveza* 5, 3. [citirano: 2025–11–25]. Dostupno na: https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-5-br-32025/erasmus-u-francuskoj.

Mihalić, T. (2025). *Marginalije na građi iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala.* U: I. Volarević i sur. *Marginalije u središtu: katalog izložbe:* Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 24. listopada – 7. studenoga 2025. (str. 33–37). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:699753.

Miletić Drder, M. (2025*). Nove rijetkosti u fondu Zbirke zemljovida i atlasa. Glas@nsk.hr* 11, 21: 45. [citirano:2026–01–21]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Miletić Drder, M. (2025). *Marginalije na građi iz Zbirke zemljovida i atlasa*. U: I. Volarević i sur. *Marginalije u središtu: katalog izložbe:* Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 24. listopada – 7. studenoga 2025. (str. 27–32). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [citirano: 2026–03–02] .Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:699753.

Mlinarević, M. (2025). *Ukratko*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 116–119. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Mlinarević, M. (2025). *Laureati nagrada i priznanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2023. godinu*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 80–83. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Petrušić, R. (2025). *Trinaesti D-fest. Glas@nsk.hr* 11, 21: 111. [citirano: 2026–01–24]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Priselac, M. (2025). *Komunikacijska strategija NSK od 2025. do 2027.: zajednički komunikacijski ciljevi za uspješniji razvoj Knjižnice*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 18–20. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Pucketić, I. K. (2025). Održan okrugli stol *Etika u knjižničarstvu* u sklopu 19. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica. *HKD novosti* 92. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1792.

Stričević, I. (2025). Predgovor. U: M. Tomić (ur.). *Incunabula Croatica: hrvatske inkunabule u hrvatskim ustanovama* (str. 9–11). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Strinavić, A. (2025). *Žanrovski sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. *HKD novosti* 89. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1443.

Šančić, J. (2025). *Erasmus u Varšavi – Poljska u mom srcu*. *Bez uveza* 5, 3. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-5-br-32025/erasmus-u-poljskoj.

Špac, H. (2025). *Na snježnoj obali Helsinkija – Erasmus+ u Nacionalnoj knjižnici Finske*. Bez uveza 5, 3. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://sites.google.com/view/bez-uveza/arhiva-brojeva/god-5-br-32025/erasmus-u-finskoj.

Špac, H.; Špac, M. (2025). *Ključ iz davnine – prvi escape room u najvećoj hrvatskoj knjižnici. Glas@nsk.hr*: 11, 21: 99–101. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Štefanac, T. (2025). *Europeana Impact Surgery: the case of the 'To Write Freely' digital portal*. [citirano 2026–03–02]. Dostupno na: https://www.dataspace-culturalheritage.eu/en/news/europeana-impact-surgery-the-case-of-the-to-write-freely-digital-portal.

Vlašić Jurić, V.; Ilić Olujić, T. (2025). *Fond Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu obogaćen vrijednim primjercima starih grafika i djelima suvremenih umjetnika*. *Glas@nsk.hr* 11, 21: 87–88 [citirano: 2026–02–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Zvonarek D. (2025). *13. Noć knjige u znaku kataklizme. Glas@nsk.hr* 11, 21: 102–104. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: http://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:238:719724.

Ostalo (blogovi i slično)

Frank, M. C. (2025). *Ferdo Bis u Grafičkoj zbirci NSK.* [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/blog/ferdo-bis-u-grafickoj-zbirci-nsk. [blog]

Klarin Zadravec, S. (2025.) *Povratak na Marulićev trg − trideset godina poslije*. [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/blog/povratak-na-marulicev-trg-trideset-godina-poslije. [blog]

Klarin Zadravec, S.; Milošević, S.; Ilić Olujić, T. (2025). *U početku bijaše kraljevstvo… : pogled iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.* [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/blog/u-pocetku-bijase-kraljevstvo-pogled-iz-nacionalne-i-sveucilisne-knjiznice-u-zagrebu. [blog]

Špac, H. (2025). *Društva koja pamte – Zbirka knjižnične građe o Domovinskom ratu.* [citirano: 2026–03–02]. Dostupno na: https://nsk.hr/blog/drustva-koja-pamte-zbirka-knjiznicne-grade-o-domovinskom-ratu. [blog]

7. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025.

7.1. OPĆI DIO – SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA I RAČUNA FINANCIRANJA

A) SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
6 PRIHODI POSLOVANJA	17.089.651,75	19.814.967	19.097.967	18.281.942,07	106,98	95,73
7 PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	3.577	3.577	3.577,00		100,00
PRIHODI UKUPNO	17.089.651,75	19.818.544	19.101.544	18.285.519,07	107,00	95,73
3 RASHODI POSLOVANJA	16.339.579,21	19.083.425	18.410.425	17.436.691,91	106,71	94,71
4 RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	360.195,06	1.036.314	992.314	608.675,99	168,99	61,34
RASHODI UKUPNO	16.699.774,27	20.119.739	19.402.739	18.045.367,90	108,06	93,00
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	389.877,48	-301.195	-301.195	240.151,17	61,60	-79,73

B) SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN/REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6=5/2*100	7=5/4*100
8 PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA		0	0			
5 IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA		0	0			
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA		0	0			
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	1.659.471,92	2.049.349	2.049.349	2.049.349,40	123,49	100,00
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-2.049.349,40	-1.748.154	-1.748.154	-2.289.500,57	111,72	130,97
NETO FINANCIRANJE	-389.877,48	301.195	301.195	-240.151,17	61,60	-79,73
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0,00	0	0	0,00		

7.1.1. Račun prihoda i rashoda

7.1.1.1. Izvještaj o prihodima i rashodima prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	UKUPNI PRIHODI	17.089.651,75	19.818.544	19.101.544	18.285.519,07	107,00	95,73
6	Prihodi poslovanja	17.089.651,75	19.814.967	19.097.967	18.281.942,07	106,98	95,73
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	562.002,29	444.920	444.920	445.596,16	79,29	100,15
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	116.156,05			7.934,00	6,83	
6321	Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija	20.926,14			7.934,00	37,91	
6323	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU	95.229,91					
639	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	445.846,24			437.662,16	98,16	
6391	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	349.013,44			422.023,96	120,92	
6392	Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	88.972,00					
6393	Tekući prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	7.860,80			15.638,20	198,94	
64	Prihodi od imovine	2.041,15	672	672	878,99	43,06	130,80
641	Prihodi od financijske imovine	2.041,15			876,55	42,94	
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	2.041,15			876,06	42,92	
6414	Prihodi od zateznih kamata				0,48		
6415	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika i razlika				0,01		

	zbog primjene valutne klauzule						
642	**Prihodi od nefinancijske imovine**				**2,44**		
6425	**Prihodi od prodaje kratkotrajne nefinancijske imovine, sitnog inventara i autoguma**				**2,44**		
65	**Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada**	**158.065,96**	**135.000**	**135.000**	**163.069,11**	**103,17**	**120,79**
652	**Prihodi po posebnim propisima**	**158.065,96**			**163.069,11**	**103,17**	
6526	**Ostali nespomenuti prihodi**	**158.065,96**			**163.069,11**	**103,17**	
66	**Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima**	**384.431,02**	**352.000**	**352.000**	**350.353,59**	**91,14**	**99,53**
661	**Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga**	**374.431,02**			**350.353,59**	**93,57**	
6614	**Prihodi od prodaje proizvoda i robe**	**2.670,43**			**5.367,18**	**200,99**	
6615	**Prihodi od pruženih usluga**	**371.760,59**			**344.986,41**	**92,80**	
663	**Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna**	**10.000,00**			**0,00**		
6631	**Tekuće donacije**	**10.000,00**			**0,00**		
67	**Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza**	**15.982.562,45**	**18.877.045**	**18.160.045**	**17.316.319,75**	**108,35**	**95,35**
671	**Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika**	**15.982.562,45**			**17.316.319,75**	**108,35**	
6711	**Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja**	**15.712.354,01**			**16.750.479,77**	**106,61**	
6712	**Prihodi iz nadležnog proračuna za nabavu nefinancijske imovine**	**270.208,44**			**565.839,98**	**209,41**	
68	**Kazne, upravne mjere i ostali prihodi**	**548,88**	**5.330**	**5.330**	**5.724,47**	**1.042,94**	**130,80**

683	**Ostali prihodi**	**548,88**			**5.724,47**	**1.042,94**	
6831	**Ostali prihodi**	**548,88**			**5.724,47**	**1.042,94**	
7	**Prihodi od prodaje nefinancijske imovine**	**0,00**	**3.577**	**3.577**	**3.577,00**		**100,00**
72	**Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine**	**0,00**	**3.577**	**3.577**	**3.577,00**		**100,00**
723	**Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava**	**0,00**			**3.577,00**		
7231	**Prijevozna sredstva u cestovnom prometu**	**0,00**			**3.577,00**		

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		**OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.**	**IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.**	**TEKUĆI PLAN 2025.**	**OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.**	**INDEKS (5)/(2)**	**INDEKS (5)/(4)**
1		**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
	UKUPNI RASHODI	**16.699.774,27**	**20.119.739**	**19.402.739**	**18.045.367,90**	**108,06**	**93,00**
3	**Rashodi poslovanja**	**16.339.579,21**	**19.083.425**	**18.410.425**	**17.436.691,91**	**106,71**	**94,71**
31	**Rashodi za zaposlene**	**8.582.638,94**	**9.614.754**	**9.314.754**	**9.247.845,45**	**107,75**	**99,28**
311	**Plaće (Bruto)**	**7.106.609,53**			**7.680.063,66**	**108,07**	
3111	**Plaće za redovan rad**	**7.082.380,43**			**7.652.530,11**	**108,05**	
3113	**Plaće za prekovremeni rad**	**1.581,53**			**1.246,78**	**78,83**	
3114	**Plaće za posebne uvjete rada**	**22.647,57**			**26.286,77**	**116,07**	
312	**Ostali rashodi za zaposlene**	**313.064,85**			**317.079,61**	**101,28**	
3121	**Ostali rashodi za zaposlene**	**313.064,85**			**317.079,61**	**101,28**	
313	**Doprinosi na plaće**	**1.162.964,56**			**1.250.702,18**	**107,54**	
3131	**Doprinosi za mirovinsko osiguranje za staž s povećanim trajanjem**	**1.955,86**			**11.810,75**	**603,86**	
3132	**Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje**	**1.161.008,70**			**1.238.891,43**	**106,71**	
32	**Materijalni rashodi**	**7.723.794,13**	**9.430.302**	**9.065.302**	**8.162.375,05**	**105,68**	**90,04**

321	**Naknade troškova zaposlenima**	**288.908,93**			**300.573,74**	**104,04**	
3211	**Službena putovanja**	**78.435,86**			**89.323,06**	**113,88**	
3212	**Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život**	**173.971,93**			**169.541,45**	**97,45**	
3213	**Stručno usavršavanje zaposlenika**	**36.501,14**			**41.709,23**	**114,27**	
322	**Rashodi za materijal i energiju**	**1.078.890,59**			**1.202.287,81**	**111,44**	
3221	**Uredski materijal i ostali materijalni rashodi**	**151.209,39**			**165.214,04**	**109,26**	
3223	**Energija**	**841.396,00**			**920.890,57**	**109,45**	
3224	**Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje**	**55.263,26**			**87.709,62**	**158,71**	
3225	**Sitni inventar i autogume**	**24.015,19**			**25.003,70**	**104,12**	
3227	**Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća**	**7.006,75**			**3.469,88**	**49,52**	
323	**Rashodi za usluge**	**6.286.995,99**			**6.502.940,38**	**103,43**	
3231	**Usluge telefona, interneta, pošte i prijevoza**	**36.562,32**			**33.959,78**	**92,88**	
3232	**Usluge tekućeg i investicijskog održavanja**	**372.975,08**			**557.560,16**	**149,49**	
3233	**Usluge promidžbe i informiranja**	**4.444.712,78**			**3.268.631,24**	**73,54**	
3234	**Komunalne usluge**	**200.278,00**			**165.975,35**	**82,87**	
3235	**Zakupnine i najamnine**	**150.465,58**			**975.409,12**	**648,26**	
3236	**Zdravstvene i veterinarske usluge**	**17.072,60**			**15.933,95**	**93,33**	
3237	**Intelektualne i osobne usluge**	**408.723,75**			**461.447,13**	**112,90**	
3238	**Računalne usluge**	**149.967,18**			**152.497,13**	**101,69**	
3239	**Ostale usluge**	**506.238,70**			**871.526,52**	**172,16**	
324	**Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa**	**7.493,68**			**16.282,84**	**217,29**	

3241	**Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa**	**7.493,68**			**16.282,84**	**217,29**	
329	**Ostali nespomenuti rashodi poslovanja**	**61.504,94**			**140.290,28**	**228,10**	
3291	**Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično**	**8.556,40**			**23.314,17**	**272,48**	
3292	**Premije osiguranja**	**1.594,94**			**2.429,80**	**152,34**	
3293	**Reprezentacija**	**20.591,61**			**32.694,84**	**158,78**	
3294	**Članarine i norme**	**15.398,81**			**15.712,99**	**102,04**	
3295	**Pristojbe i naknade**	**4.035,35**			**1.622,07**	**40,20**	
3299	**Ostali nespomenuti rashodi poslovanja**	**11.327,83**			**64.516,41**	**569,54**	
34	**Financijski rashodi**	**11.235,60**	**16.664**	**8.664**	**5.375,51**	**47,84**	**62,04**
343	**Ostali financijski rashodi**	**11.235,60**			**5.375,51**	**47,84**	
3431	**Bankarske usluge i usluge platnog prometa**	**3.939,93**			**4.835,59**	**122,73**	
3432	**Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule**	**7.274,50**			**536,59**	**7,38**	
3433	**Zatezne kamate**	**21,17**			**3,33**	**15,73**	
37	**Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade**	**9.184,42**	**8.978**	**8.978**	**8.369,78**	**91,13**	**93,23**
372	**Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna**	**9.184,42**			**8.369,78**	**91,13**	
3721	**Naknade građanima i kućanstvima u novcu**	**9.184,42**			**8.369,78**	**91,13**	
38	**Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći**	**12.726,12**	**12.727**	**12.727**	**12.726,12**	**100,00**	**99,99**
383	**Kazne, penali i naknade štete**	**12.726,12**			**12.726,12**	**100,00**	
3831	**Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama**	**12.726,12**			**12.726,12**	**100,00**	
4	**Rashodi za nabavu nefinancijske imovine**	**360.195,06**	**1.036.314**	**992.314**	**608.675,99**	**168,99**	**61,34**

41	**Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine**		**4.000**	**4.000**	**836,32**		**20,91**
412	**Nematerijalna imovina**				**836,32**		
4123	**Licence**				**836,32**		
42	**Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine**	**233.416,35**	**834.471**	**807.471**	**426.847,72**	**182,87**	**52,86**
422	**Postrojenja i oprema**	**88.653,13**			**320.046,38**	**361,01**	
4221	**Uredska oprema i namještaj**	**25.698,23**			**254.271,66**	**989,45**	
4222	**Komunikacijska oprema**	**9.941,97**			**15.924,99**	**160,18**	
4223	**Oprema za održavanje i zaštitu**	**33.090,48**			**9.803,04**	**29,62**	
4227	**Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene**	**19.922,45**			**40.046,69**	**201,01**	
423	**Prijevozna sredstva**	**39.576,83**			**23.308,87**	**58,90**	
4231	**Prijevozna sredstva u cestovnom prometu**	**39.576,83**			**23.308,87**	**58,90**	
424	**Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti**	**49.561,39**			**33.015,78**	**66,62**	
4241	**Knjige**	**25.826,39**			**18.215,78**	**70,53**	
4244	**Ostale nespomenute izložbene vrijednosti**	**23.735,00**			**14.800,00**	**62,36**	
426	**Nematerijalna proizvedena imovina**	**55.625,00**			**50.476,69**	**90,74**	
4262	**Ulaganja u računalne programe**	**55.625,00**			**42.500,00**	**76,40**	
4264	**Ostala nematerijalna proizvedena imovina**				**7.976,69**		
43	**Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti**		**43.688**	**43.688**	**43.936,95**		**100,57**
431	**Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti**				**43.936,95**		
4312	**Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrij.**				**43.936,95**		

45	**Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini**	**126.778,71**	**154.155**	**137.155**	**137.055,00**	**108,11**	**99,93**
451	**Dodatna ulaganja na građevinskim objektima**	**126.778,71**			**137.055,00**	**108,11**	
4511	**Dodatna ulaganja na građevinskim objektima**	**126.778,71**			**137.055,00**	**108,11**	

7.1.1.2. Izvještaj o prihodima i rashodima prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1	2	3	4	5	6	7
PRIHODI	**17.089.651,75**	**19.818.544**	**19.101.544**	**18.285.519,07**	**107,00**	**95,73**
1 Opći prihodi i primici	**15.982.562,45**	**17.261.622**	**16.544.622**	**16.316.115,18**	**102,09**	**98,62**
11 Opći prihodi i primici	15.982.562,45	17.261.622	16.544.622	16.316.115,18	102,09	98,62
3 Vlastiti prihodi	**377.021,05**	**358.002**	**358.002**	**356.957,05**	**94,68**	**99,71**
31 Vlastiti prihodi	377.021,05	358.002	358.002	356.957,05	94,68	99,71
4 Prihodi za posebne namjene	**158.065,96**	**135.000**	**135.000**	**163.069,11**	**103,17**	**120,79**
43 Ostali prihodi za posebne namjene	158.065,96	135.000	135.000	163.069,11	103,17	120,79
5 Pomoći	**562.002,29**	**2.060.343**	**2.060.343**	**1.445.800,73**	**257,26**	**70,17**
51 Pomoći EU	1.151,09					
52 Ostale pomoći	466.772,38	444.920	444.920	445.596,16	95,46	100,15
58 Instrumenti EU nove generacije	94.078,82	1.615.423	1.615.423	1.000.204,57	1.063,16	61,92
61 Donacije	**10.000,00**					
61 Donacije	10.000,00					
7 Prihodi od nefin.imovine i nadoknade štete s os.osig.	**0,00**	**3.577**	**3.577**	**3.577,00**		**100,00**
71 Prihodi od nefin.imovine i nadoknade štete s os.osig.		3.577	3.577	3.577,00		100,00
RASHODI	**16.699.774,27**	**20.119.739**	**19.402.739**	**18.045.367,90**	**108,06**	**93,00**
1 Opći prihodi i primici	**15.982.562,45**	**17.261.622**	**16.544.622**	**16.316.115,18**	**102,09**	**98,62**
11 Opći prihodi i primici	15.982.562,45	17.261.622	16.544.622	16.316.115,18	102,09	98,62
3 Vlastiti prihodi	**231.447,30**	**568.100**	**568.100**	**197.435,90**	**85,30**	**34,75**
31 Vlastiti prihodi	231.447,30	568.100	568.100	197.435,90	85,30	34,75
4 Prihodi za posebne namjene	**750,00**	**149.300**	**149.300**	**27.285,66**	**3.638,09**	**18,28**
43 Ostali prihodi za posebne namjene	750,00	149.300	149.300	27.285,66	3.638,09	18,28
5 Pomoći	**484.514,52**	**2.130.807**	**2.130.807**	**1.494.531,16**	**308,46**	**70,14**
51 Pomoći EU	1.151,09					
52 Ostale pomoći	389.284,61	515.384	515.384	494.326,59	126,98	95,91
58 Instrumenti EU nove generacije	94.078,82	1.615.423	1.615.423	1.000.204,57	1.063,16	61,92
6 Donacije	**500,00**	**9.910**	**9.910**	**10.000,00**	**2.000,00**	**100,91**
61 Donacije	500,00	9.910	9.910	10.000,00	2.000,00	100,91

7.1.1.3. Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	UKUPNO RASHODI	**16.699.774,27**	**20.119.739**	**19.402.739**	**18.045.367,90**	**108,06**	**93,00**
08	**Rekreacija, kultura i religija**	**16.699.774,27**	**20.119.739**	**19.402.739**	**18.045.367,90**	**108,06**	**93,00**
082	Službe kulture	16.699.774,27	20.119.739	19.402.739	18.045.367,90	108,06	93,00

7.1.2. RAČUN FINANCIRANJA

7.1.2.1. Izvještaj računa financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
8	**Primici od financijske imovine i zaduživanja**	**0,00**	**0**	**0**	**0,00**		
5	**Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova**	**0,00**	**0**	**0**	**0,00**		

7.1.2.2. Izvještaj računa financiranja prema izvorima financiranja

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2024. - 12.2024.	IZVORNI PLAN 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE/IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (5)/(2)	INDEKS (5)/(4)
1		2	3	4	5	6	7
	PRIMICI	**0,00**	**0**	**0**	**0,00**		
	IZDACI	**0,00**	**0**	**0**	**0,00**		

7.2. POSEBNI DIO

7.2.1. Izvještaj po programskoj klasifikaciji

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	**Nacionalna i sveučilišna knjižnica**	**20.119.739**	**19.402.739**	**18.045.367,90**	**93,00**
11	Opći prihodi i primici	17.261.622	16.544.622	16.316.115,18	98,62
31	Vlastiti prihodi	568.100	568.100	197.435,90	34,75
43	Ostali prihodi za posebne namjene	149.300	149.300	27.285,66	18,28
52	Ostale pomoći	515.384	515.384	494.326,59	95,91
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	1.615.423	1.615.423	1.000.204,57	61,92
61	Donacije	9.910	9.910	10.000,00	100,91

BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVORNI PLAN / REBALANS 2025.	TEKUĆI PLAN 2025.	OSTVARENJE / IZVRŠENJE 01.2025. - 12.2025.	INDEKS (4)/(3)
1		2	3	4	5
21836	**Nacionalna i sveučilišna knjižnica**	**20.119.739**	**19.402.639**	**18.045.367,90**	**93,00**
38	**ZNANOST I TEHNOLOŠKI RAZVOJ**	**20.119.739**	**19.402.639**	**18.045.367,90**	**93,00**
3801	**ULAGANJE U ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKU DJELATNOST**	**20.119.739**	**19.402.639**	**18.045.367,90**	**93,00**
A622017	**ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE**	**13.933.918**	**13.224.818**	**13.001.359,14**	**98,31**
11	Opći prihodi i primici	13.933.918	13.224.818	13.001.359,14	98,31
31	Rashodi za zaposlene	9.408.136	9.108.136	9.057.726,60	99,45
3111	Plaće za redovan rad			7.496.783,53	
3114	Plaće za posebne uvjete rada			26.286,77	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			309.435,26	
3131	Doprinosi za mirovinsko osiguranje za staž s povećanim trajanjem			11.810,75	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			1.213.410,29	
32	Materijalni rashodi	3.939.018	3.574.018	3.476.922,44	97,28
3211	Službena putovanja			13.747,17	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			166.135,04	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			16.850,13	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			155.000,00	
3223	Energija			876.474,38	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			60.000,00	
3225	Sitni inventar i autogume			25.000,00	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća			3.469,88	
3231	Usluge telefona, interneta, pošte i prijevoza			33.869,19	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja			554.416,42	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			19.000,00	
3234	Komunalne usluge			150.070,90	
3235	Zakupnine i najamnine			130.322,08	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge			15.853,55	
3237	Intelektualne i osobne usluge			212.845,00	
3238	Računalne usluge			149.248,69	
3239	Ostale usluge			843.820,78	
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično			23.314,17	
3292	Premije osiguranja			1.200,00	
3293	Reprezentacija			8.250,00	
3294	Članarine i norme			15.412,99	
3295	Pristojbe i naknade			1.622,07	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			1.000,00	
34	Financijski rashodi	6.500	6.500	3.872,70	59,58
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa			3.349,78	
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			519,59	
3433	Zatezne kamate			3,33	
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.978	8.978	8.369,78	93,23

3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu - neposredno ili putem ustanova izvan javnog sektora			8.369,78	
38	Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	12.727	12.727	12.726,12	99,99
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama			12.726,12	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	458.559	431.559	358.841,50	83,15
4221	Uredska oprema i namještaj			237.322,91	
4222	Komunikacijska oprema			7.929,99	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu			9.803,04	
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene			40.000,00	
4231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu			23.308,87	
4262	Ulaganja u računalne programe			32.500,00	
4264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina			7.976,69	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	100.000	82.900	82.900,00	100,00
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			82.900,00	
A622131	**NABAVA INOZEMNIH ZNANSTVENIH ČASOPISA**	**3.278.704**	**3.270.704**	**3.266.139,47**	**99,86**
11	Opći prihodi i primici	3.278.704	3.270.704	3.266.139,47	99,86
32	Materijalni rashodi	3.270.340	3.270.340	3.266.122,47	99,87
3211	Službena putovanja			5.623,73	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			930,00	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			3.225.934,81	
3235	Zakupnine i najamnine			11.070,93	
3237	Intelektualne i osobne usluge			22.563,00	
34	Financijski rashodi	8.364	364	17,00	4,67
3432	Negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule			17,00	
A622134	**ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE NACIONALNE SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE (IZ EVIDENCIJSKIH PRIHODA)**	**1.242.694**	**1.242.694**	**729.048,15**	**58,67**
31	Vlastiti prihodi	568.100	568.100	197.435,90	34,75
31	Rashodi za zaposlene	54.000	54.000	42.690,11	79,06
3111	Plaće za redovan rad			32.755,55	
3113	Plaće za prekovremeni rad			1.246,78	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			3.077,40	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			5.610,38	
32	Materijalni rashodi	398.900	398.900	129.655,64	32,50
3211	Službena putovanja			213,85	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			2.499,43	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			3.196,77	
3223	Energija			44.416,19	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			10.333,83	
3225	Sitni inventar i autogume			3,70	
3231	Usluge telefona, interneta, pošte i prijevoza			90,59	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja			3.143,74	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			7.223,15	
3234	Komunalne usluge			15.904,45	
3235	Zakupnine i najamnine			55,98	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge			80,40	
3237	Intelektualne i osobne usluge			35.961,63	
3239	Ostale usluge			2.781,25	

3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			1.328,26	
3292	Premije osiguranja			1.229,80	
3293	Reprezentacija			1.146,52	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			46,10	
34	Financijski rashodi	200	200	90,15	45,08
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa			90,15	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	90.000	90.000		
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	25.000	25.000	25.000,00	100,00
4312	Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti			25.000,00	
43	Ostali prihodi za posebne namjene	149.300	149.300	27.285,66	18,28
32	Materijalni rashodi	115.000	115.000	25.494,36	22,17
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			5.590,38	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			17.375,79	
3235	Zakupnine i najamnine			598,34	
3237	Intelektualne i osobne usluge			1.929,85	
34	Financijski rashodi	1.600	1.600	1.395,66	87,23
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa			1.395,66	
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	4.000	4.000		
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	28.600	28.600	46,69	0,16
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene			46,69	
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	100	100	348,95	348,95
4312	Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti			348,95	
52	Ostale pomoći	515.384	515.384	494.326,59	95,91
31	Rashodi za zaposlene	112.750	112.750	113.671,90	100,82
3111	Plaće za redovan rad			93.502,99	
3121	Ostali rashodi za zaposlene			4.566,95	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			15.601,96	
32	Materijalni rashodi	377.534	377.534	363.214,32	96,21
3211	Službena putovanja			43.784,75	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			906,98	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			19.518,50	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			1.426,89	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			13.679,40	
3235	Zakupnine i najamnine			9.900,00	
3237	Intelektualne i osobne usluge			176.927,65	
3238	Računalne usluge			3.248,44	
3239	Ostale usluge			14.414,49	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			4.809,24	
3293	Reprezentacija			11.127,67	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			63.470,31	
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine			836,32	
4123	Licence			836,32	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	25.100	25.100	16.604,05	66,15
4241	Knjige			6.604,05	
4262	Ulaganja u računalne programe			10.000,00	
61	Donacije	9.910	9.910	10.000,00	100,91

32	Materijalni rashodi	9.910	9.910	10.000,00	100,91
3239	Ostale usluge			10.000,00	
A622145	**PRAVOMOĆNE SUDSKE PRESUDE**	**4.000**	**4.000**	**3.616,84**	**90,42**
11	Opći prihodi i primici	4.000	4.000	3.616,84	90,42
31	Rashodi za zaposlene	4.000	4.000	3.616,84	90,42
3111	Plaće za redovan rad			3.616,84	
K622116	**KNJIGE, UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZLOŽBENE VRIJEDNOSTI**	**45.000**	**45.000**	**44.999,73**	**100,00**
11	Opći prihodi i primici	45.000	45.000	44.999,73	100,00
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	26.412	26.412	26.411,73	100,00
4241	Knjige			11.611,73	
4244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti			14.800,00	
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	18.588	18.588	18.588,00	100,00
4312	Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti			18.588,00	
K622147	**PROJEKT E-SVEUČILIŠTA - NPOO (C.3.1. R2-I1)**	**1.615.423**	**1.615.423**	**1.000.204,57**	**61,92**
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	1.615.423	1.615.423	1.000.204,57	61,92
31	Rashodi za zaposlene	35.868	35.868	30.140,00	84,03
3111	Plaće za redovan rad			25.871,20	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			4.268,80	
32	Materijalni rashodi	1.319.600	1.319.600	890.965,82	67,52
3211	Službena putovanja			25.953,56	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika			4.410,60	
3233	Usluge promidžbe i informiranja			2.793,88	
3235	Zakupnine i najamnine			823.461,79	
3237	Intelektualne i osobne usluge			11.220,00	
3239	Ostale usluge			510,00	
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			10.145,34	
3293	Reprezentacija			12.170,65	
3294	Članarine i norme			300,00	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	205.800	205.800	24.943,75	12,12
4221	Uredska oprema i namještaj			16.948,75	
4222	Komunikacijska oprema			7.995,00	
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	54.155	54.155	54.155,00	100,00
4511	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima			54.155,00	

7.3. OBRAZLOŽENJE OPĆEG DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025.

KLASA: 470-01/26-01/03
URBROJ: 474-13-03-1
U Zagrebu, 17. ožujka 2026.

Obrazloženje Općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2025. godinu

Naziv proračunskog korisnika: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Skraćen naziv: NSK
Adresa: Zagreb, Hrvatske bratske zajednice 4
OIB: 84838770814
RKP broj: 21836
IBAN broj: HR66234 0009 11 000 1000 81
Šifra djelatnosti: 9101
Izvještajno razdoblje: 01.01.2025. - 31.12.2025.
Odgovorna osoba: glavna ravnateljica, prof. dr. sc. Ivanka Stričević
Obrazloženje sastavila: v.d. voditelja Odsjeka, Tatjana Marincel Borković, dipl. oec
e-adresa: tmarincelborkovic@nsk.hr

Obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka u izvještajnom razdoblju

NSK je u izvještajnom razdoblju ostvarila prihode od poslovanja s 95,73 % u odnosu na tekući plan. Prihodi poslovanja i od prodaje nefinancijske imovine iskazani su po gotovinskom načelu odnosno kada su naplaćeni.
Prihodi koje NSK ostvaruje iz nadležnog proračuna za troškove plaća i materijalnih prava zaposlenicima te obavljanja redovne djelatnosti ostvarili su se s 98,62 % u odnosu na tekući plan. Vlastiti prihodi koje NSK ostvaruje djelovanjem na tržištu i koje čine prihodi od zakupa, najma, refundacija režijskih troškova, od prodaje roba te ostali prihodi ostvareni su s 99,71 % u odnosu na tekući plan. Prihodi za posebne namjene odnosno prihodi koje NSK ostvaruje od upisnina i zakasnina koji se naplaćuju korisnicima ostvareni su s 120,79 % u odnosu na tekući plan. Pomoći kao izvor financiranja koje NSK ostvaruje temeljem odluka o financiranju posebnih knjižničnih programa i financiranja matične službe od Ministarstva kulture i medija te od Instrumenata EU nove generacije iznose 100,15 % u odnosu na tekući plan. Donacije kao izvor financiranja u 2025. godini nisu se planirale niti ostvarile. Prihodi od nefinancijske imovine ostvarili su se prodajom službenog vozila.

NSK je u izvještajnom razdoblju izvršila rashode s 93 % u odnosu na tekući plan. Rashodi poslovanja i za nabavu nefinancijske imovine iskazani su po gotovinskom načelu.

Rashodi za zaposlene ovisno o izvoru financiranja izvršili su se prema planiranoj dinamici za sve troškove koji terete plaće zaposlenika za redovan rad, posebne uvijete rada, prekovremeni rad te materijalna prava u skladu s propisima koji to reguliraju. Materijalni rashodi su se izvršili u skladu s planiranim i odobrenim, a prema dospijeću koje uključuje izvještajno razdoblje.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su najvećim dijelom za nabavu informatičke opreme i namještaja, fotografske opreme te uređaja i opreme za održavanje prostorija i eksterijera. Za istaknuti je nastavak nabavke akustičnih kabina za samostalno i suradničko učenje te ulaganja u sanaciju hidroizolacije zelenih krovova zgrade NSK.

Slijede rashodi za nabavu građe za Fond NSK najvećim dijelom za Odjel posebnih zbirki, Zbirka zemljovida i atlasa. NSK je u 2025. godini nabavila novo službeno vozilo

Za 2025. godinu nisu planirani primitci i izdatci. U izvještajnom razdoblju nije bilo ostvarenih primitaka niti izvršenih izdataka.

Obrazloženje ostvarenog prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u slijedeće razdoblje

U izvještajnom razdoblju NSK je ostvarila prijenos sredstava iz 2024. godine u iznosu od 2.049.349,40 eura koji se izvršavao u 2025. godini u dijelu bilančnih troškova s dospijećem u 2025. godini. Prijenos sredstava u iznosu od 2.289.500,57 eura u novo izvještajno razdoblje služiti će za izvršavanje rashoda s dospijećem u 2026. godini te kao rezerva za osiguranje kontinuiteta poslovanja NSK.

Podatci o stanju novčanih sredstava na računima na početku i na kraju proračunske godine

Stanje novčanih sredstava na dan 01.01.2025. godine iznosi 2.180.335,61 eura, a na dan 31.12.2025. godine iznosi 2.358.746,25 eura. Promet novčanih sredstava između 01.01. i 31.12.2025. godine osim naplate ostvarenih prihoda i izvršavanja ostvarenih rashoda, odnosio se i na uplate i povrate sredstava osiguranja javnonabavnih postupaka.

7.4. OBRAZLOŽENJE POSEBNOG DIJELA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA ZA 2025.

KLASA: 470-01/26-01/03
URBROJ: 474-13-03-2
U Zagrebu, 17. ožujka 2026.

Obrazloženje Posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (NSK) za 2025. godinu

UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK) javna je ustanova od nacionalnoga značenja koja obavlja knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu kao i znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost radi unaprjeđivanja hrvatskoga knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničnoga sustava Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir navedene zadaće, NSK je jedna od najznačajnijih javnih ustanova u Republici Hrvatskoj. Programska djelatnost NSK složenija je od programskih djelatnosti drugih ustanova upravo zbog egzistiranja navedene dvojne uloge. Djelatnost NSK također obuhvaća kontinuirano izvršavanje projekata kojima nastoji pratiti razvoj i napredak svoje djelatnosti i u pogledu nacionalne i u pogledu sveučilišne funkcije. K tomu, po objema svojim funkcijama, NSK je obvezna razvijati i unaprjeđivati i druge hrvatske knjižnice te graditi i razvijati hrvatski knjižnični sustav, odnosno knjižnični sustav Sveučilišta u Zagrebu i drugih hrvatskih sveučilišta.

NSK opsegom svoje djelatnosti nadilazi sektorsku podjelu – na kulturu, obrazovanje i znanost, jer su neki njezini programi u funkciji i kulture i znanosti i obrazovanja. Oni su u pravome smislu programi i projekti na nacionalnoj te internacionalnoj razini, a kao takvi zahtijevaju odgovarajuću financijsku potporu. Uz programsku specifičnost NSK, jedinstvenu u Hrvatskoj, valja istaknuti kako je podignut značaj zgrade NSK s obzirom na obavljanje aktivnosti u novome dijelu zgrade, na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske. Povećana površina donosi i povećane potrebe i u pogledu materijalnih rashoda povezanih sa zaposlenicima i u pogledu troškova održavanja zgrade.
Slijedom navedenoga, proračunske aktivnosti A622017 Administracija i upravljanje NSK, A622134 Administracija i upravljanje NSK (iz evidencijskih prihoda), A622131 Nabava inozemnih znanstvenih časopisa i K622116 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti sadržane su u svojim ciljevima i pokazateljima u sklopu programa:

1. Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka *Croatica*
2. Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki
3. Obrada građe
4. Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)
5. Zaštita građe
6. Sveučilišni program
7. Istraživanje i razvoj
8. Stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
9. Međunarodna suradnja

Proračunska aktivnost K622147 Projekt *e-Sveučilišta* – NPOO (C.3.1. R2-I1) izvršena je u dijelu rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda. Proračunska aktivnost A622145 Pravomoćne sudske presude izvršena je u skladu s brojem pristiglih pravomoćnih presuda.

PROGRAMI

Šifra
08091 Agencije i ostale javne ustanove u znanosti, obrazovanju i sportu

PROGRAMI
NAZIV PROGRAMA

1. Izgradnja nacionalnog fonda: Zbirka *Croatica*

OPIS PROGRAMA
Program obuhvaća sustavno prikupljanje svih hrvatskih publikacija u svim analognim i digitalnim pojavnostima. Osim publikacija objavljenih u Hrvatskoj (kao obvezni primjerak), nabavljaju se publikacije hrvatskih autora, na hrvatskome jeziku i publikacije o Hrvatskoj objavljene u inozemstvu. Tako se osigurava cjelovitost i potpunost nacionalne zbirke / hrvatske pisane (objavljene) kulturne i znanstvene baštine. Nacionalna zbirka *Croatica* temelj je za izradu hrvatske tekuće bibliografije i osiguravanje dostupa znanju i hrvatskoj kulturi.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*
Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine, Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Priljev obveznoga primjerka u svim analognim i digitalnim pojavnostima u godinama plana ovisit će o nakladničkoj produkciji u Republici Hrvatskoj te učinkovitome nadzoru nakladničke djelatnosti na temelju identifikacijskih oznaka i katalogizacije u publikaciji.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA
Osiguranje cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane / objavljene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Kontinuirano prikupljati nacionalni fond radi osiguranja cjelovitosti zbirke hrvatske kulturne i znanstvene pisane / objavljene baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Cjelovitost zbirke	Obvezni primjerak	% pristigle građe	85	Izvješće o radu	88	100

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Obvezni primjerak – knjige (tiskane)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	14766	Izvješće o radu	15000	17053
%					102%	114%
Obvezni primjerak – (e-knjiga)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	741	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	400	1 096
%					54%	274%
Obvezni primjerak – serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	30420	Izvješće o radu	30000	23883
%					99%	79%
Obvezni primjerak – e-serijske publikacije	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić	1915	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	1 420	1 453
%					74,2%	102,3%
Obvezni primjerak – sitni tisak	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	sveščić/svezak	544	Izvješće o radu	600	624
%					110%	104%
Obvezni primjerak - mrežne stranice (integrirajuća građa)	Prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti	primjerak	8 322	Sustav statističkih podataka u knjižnicama (NSK)	8 300	8 486
%					99,7%	102,2%
Nabava građe (kupnja) za opće i posebne fondove	Statut NSK	naslov/ primjerak	543	Izvješće o radu	580	879
					107%	152%

Obrazloženje: Povećanje prihvata digitalne građe putem novoga informacijskog sustava eOP utjecalo je na povećanje učinkovitosti cjelokupne nabave građe za nacionalni fond – zbirku *Croatica*.
Serijske publikacije su manje isključivo zbog kratkotrajnog prekida u obradi građe radi prelaska za digitalnu knjižničnu platformu Alma/Primo VE, a za nabavu građe kupnjom primijenjena je druga metodologija koja je obuhvatila svu vrstu građe.

NAZIV PROGRAMA

2. Izgradnja i razvoj fondova posebnih zbirki

OPIS PROGRAMA
Nabavom rukopisa, starih knjiga, grafika, crteža, razglednica, plakata, zemljopisnih karata i atlasa, muzikalija te glazbene zvučne građe, NSK povećava svoj ukupni fond, čime se proširuje dostupnost i toga važnog dijela hrvatske kulturne baštine korisnicima.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine*
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Nabava, obrada, digitalizacija, izložbena djelatnost, nakladnička djelatnost i promidžba

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA
Cjelokupni fond zbirki građe posebne vrste učiniti dostupnim u svim materijalnim i digitalnim pojavnostima najširemu krugu korisnika.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Kontinuiranim prikupljanjem i stručnom obradom cjelokupnoga fonda zbirki građe posebne vrste te njegovom digitalizacijom omogućava se dostupnost ove građe u Republici Hrvatskoj i svijetu, čime se potiče njezino proučavanje radi obrazovanja i znanosti.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
% povećanje fonda	Dostupnost hrvatske kulturne baštine	%	100	Izvješće o radu	100	148

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Rukopisi	Rukom pisana građa	rukopis	3	Izvješće o radu	2	0
%					-33%	Nije izvršeno
Stara knjiga	Knjiga tiskana do 1850. ručnim tehnikama	primjerak	2	Izvješće o radu	5	24
%					150%	380%
Inkunabula	Knjiga tiskana do 1500.	primjerak	0	Izvješće o radu	1	0*
%					%	Nije izvršeno
Glazbena građa	Medij koji sadržava glazbu	primjerak	960	Izvješće o radu	650	597
%					67%	91%
Notna građa	Tiskane i rukopisne note	primjerak	441	Izvješće o radu	300	797
%					68%	265% **
Vizualna građa	Crteži, grafike, plakati…	primjerak	765	Izvješće o radu	1000	1102***
%					130%	143%
Kartografska građa	Zemljopisne karte, atlasi…	listovi i svesci	63	Izvješće o radu	159	255
%					252 %	160 %

Obrazloženje:
*Ostvareno povećanje u broju primjeraka stare knjige nabavljenih kupnjom i u postotku prinovljenih primjeraka iz knjižničnoga fonda utjecao je na povećanje ukupnoga priljeva građe u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Planirana nabava inkunabule i rukopisne građe nije ostvarena zbog nedostataka financijskih sredstava za nabavu građe u Odjelu posebnih zbirki.
**Nabava veće glazbene ostavštine rezultirala je povećanim priljevom notne građe.
***Ostvareni dar vizualne građe Grafičkoj zbirci utjecao je na povećanje ukupnoga priljeva građe Posebnim zbirkama u 2025. godini.

NAZIV PROGRAMA

3. Obrada građe

OPIS PROGRAMA
Program obuhvaća sadržajnu i deskriptivnu katalogizaciju kao i normativni nadzor fonda NSK.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*
Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine*
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Ažurna obrada građe u skladu s međunarodnim normama.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA
Osigurati ažurnu obradu svih vrsta građe, utemeljenu na prihvaćenim normama.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Ažurno obrađivati svu pristiglu građu radi osiguranja dostupnosti korisnicima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
% povećanja zapisa u katalogu NSK	Bibliografski i normativni zapisi u online katalogu	%	100	Izvješće o radu	100	93

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Obrada omeđene građe (svi mediji)	Građa zamišljena kao cjelina, u jednom dijelu ili u konačnom broju dijelova	zapis	18 643*	Izvješće o radu	9.300	12 987*
%					50 %	70 %
Obrada serijskih publikacija (svi mediji)	Građa koja izlazi u uzastopnim dijelovima bez predviđenog kraja izlaženja	zapis	596	Izvješće o radu	550	615
%					92 %	103 %
Obrada mrežne,	Građa u digitalnom obliku dostupna na internetu	zapis	164	Izvješće o radu	95	60**

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
integrirajuće građe *						
%					57,3%	63,1%
Sadržajna obrada	Predmetno označivanje i klasifikacijske oznake	zapis	13 272	Izvješće o radu	15 000	12 494
%					113 %	94 %
Normativni nadzor	Normativni zapisi (ime, predmet, žanr)	zapis	14 839	Izvješće o radu	15 000	9 020
%					101 %	61 %
Digitalna građa	Digitalizirani rukopisi, stare knjige, inkunabule, glazbena i notna građa, vizualna građa, kartografska građa, stare novine i časopisi, ostalo (letci itd.), izvorno digitalna građa	zapis	63 197	Izvješće o radu	30 000	50 231
%					47,5 %	167,4%

* Pridruženi su i zapisi retrospektivne katalogizacije.
** Podaci za prvo tromjesečje 2025. Od 1. travnja HAW više nije dio Odjela obrade.

Obrazloženje: Pojačane aktivnosti pripreme podataka za migraciju na novu knjižničnu platformu Alma/Primo VE i angažiranost velikog broja djelatnika Odjela obrade u proces implementacije novog knjižničnog sustava utjecale su na veći broj izmijenjenih te manji broj novih bibliografskih zapisa u katalogu. Iz spomenutog razloga došlo je do blagog pada broja i sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica te izrađenih normativnih zapisa za predmet i žanr/oblik. Smanjenje broja izrađenih normativnih zapisa za osobna imena, kao i broja izmijenjenih normativnih zapisa, posljedica je i nepopunjenog radnog mjesta tijekom cijele godine nakon odlaska djelatnice u mirovinu u prosincu 2024. godine.

NAZIV PROGRAMA

4. Izrada nacionalne bibliografije (tekuće i retrospektivne)

OPIS PROGRAMA
Ažurna obrada i redovito objavljivanje te dopuna retrospektivne bibliografije radi njezina dovršetka.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine.*
Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine.*
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOG PROGRAMA

Ažurna izrada bibliografija.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Izrađivati nacionalne bibliografije.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Izrađivati nacionalne bibliografije kao trajno evidentiranje hrvatske nacionalne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Dokumentacija hrvatske kulturne baštine	Sekundarni izvor za hrvatsku pisanu kulturnu baštinu	Sveobuhvatnost %		Izvješće o radu		

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Tekuća bibliografija – Niz A	Godišnja nakladnička produkcija knjiga	zapis	8 365	Izvješće o radu	9 700	4 741
%					115,95 %	48,88 %
CIP zapisi	Katalogizacija u publikaciji	zapis	4 893	Izvješće o radu	5 100	5 645
%					104,23 %	110,69 %
Tekuća bibliografija – NIZ B	Godišnja nakladnička produkcija članaka	zapis	7 382	Izvješće o radu	10 000	9 384
%					135,46 %	93,84 %
Retrospektivna bibliografija	Hrvatska knjiga : 1835. – 1940.	zapis	7 336	Izvješće o radu	6 500	3 183
%					88,62 %	48,97 %
Tekuća bibliografija – NIZ C	Godišnja nakladnička serijske publikacije	zapis	1384		1500	1285
					108%	86%

Obrazloženje: Angažman djelatnika na provedbi drugih poslova u 2025. godini rezultirao je nešto smanjenim opsegom aktivnosti na izradi bibliografija u odnosu na planirane. Osim za CIP

zapise kojih je bilo više od planiranih jer je središnji CIP ured u NSK preuzeo zahtjeve svih CIP ureda. To se u konačnici odrazilo i na rezultate ostalih procesa: Niz A, Niz B i Retrospektivna bibliografija. Uz to objavljena su rekordna 84 sveščića bibliografija koja su zahtijevala razne uredničke poslove uključujući ispravke i dopune zapisa.

NAZIV PROGRAMA

5. Zaštita građe

OPIS PROGRAMA
Program obuhvaća mjere preventivne zaštite, metode restauracije i laminacije te mikrofilmiranja, posebno nacionalnoga fonda, radi njegove trajne zaštite. Također uključuje sustavnu i postupnu digitalizaciju fonda NSK radi očuvanja građe te omogućivanja njezina djelotvornog korištenja, uključujući i udaljeni pristup. Provedbu programa potrebno je ubrzati, a za njegovo učinkovito izvršenje nužna je dodatna oprema.
ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Statut NSK, Pravilnik o obveznom primjerku i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*

Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine.*
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja i 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Sustavno provođenje zaštite i osiguranje dodatnih sredstava.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1
Povećati zaštitu knjižničnoga fonda.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Redovito provoditi sve mjere zaštite, posebno nacionalnoga fonda radi njegove trajne zaštite.

CILJ 2
Povećati digitalizaciju građe i osigurati trajnu pohranu digitalne građe.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Povećati redovitu digitalizaciju najvrjednije baštine, osigurati njezinu trajnu pohranu te omogućiti hrvatskoj i svjetskoj javnosti uvid u bogatstvo hrvatske kulturne baštine.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Sačuvana hrvatska baština	Sačuvati od propadanja ukupnu hrvatsku baštinu	Primjerak oštećene građe %	100	Izvješće o radu	100	132

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Digitalizacija izvornika	Postupak zaštite građe	snimak	45557	Izvješće o radu	45000	100697
%					99 %	224 %
Digitalizacija mikrofilma	Postupak zaštite građe	snimak	104903	Izvješće o radu	45000	87743
%					43 %	195 %
Mikrofilmiranje građe	Postupak zaštite građe	snimak	69674	Izvješće o radu	50000	51484
%					72 %	103 %
Konzerviranje i restauriranje građe	Postupak zaštite građe	jedinica / listova	613 / 21840	Izvješće o radu	600	522 / 27405
%					98 %	87 / 126 %
Opremanje zaštitnom ambalažom	Postupak zaštite građe	ovitak	13021	Izvješće o radu	16000	12540
%					123 %	79 %
Uvezivanje građe	Postupak zaštite građe	uvez	919	Izvješće o radu	860	825
%					94 %	96 %

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Trajna pohrana*	Pohrana u Središnji sustav za trajnu pohranu Ministarstva kulture i medija	informacijski paketi / datoteke	2006 / 1665165	Središnji sustav trajne pohrane MKM	1000 / 21300000	2465 / 2287827
%					50 / 128 %	246 / 107 %

Obrazloženje: Provedba projekta digitalizacije, u sklopu kojega je digitalizirana građa s mikrofilma, bolja organizacija poslova i uvođenje novoga procesa trajne pohrane utjecali su na značajno povećanje rezultata i bolji učinak u digitalizaciji i zaštiti građe.

NAZIV PROGRAMA

6. Sveučilišni program

OPIS PROGRAMA
Program obuhvaća organizaciju korisničkih usluga radi djelotvornijega pristupa i korištenja svih informacijskih izvora – tiskanih i elektroničkih, u čitaonicama i izvan NSK, odnosno na daljinu – te posudbu i međuknjižničnu posudbu u nacionalnome i sveučilišnome knjižničnom sustavu. Također uključuje izgradnju zbirki stručno-znanstvene literature sa sve većim naglaskom na elektroničke izvore i njihovo korištenje na daljinu kao potporu studijskim programima na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu te hrvatskim sveučilištima, veleučilištima i visokim školama.

Program obuhvaća i izgradnju hrvatskoga knjižničnog sustava, posebno kroz aktivnosti izgradnje hrvatskoga visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – Bukinet koji je u okviru projekta e-Sveučilišta uspostavljen implementacijom digitalne platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE u NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti. Digitalna platforma knjižničnih usluga Alma/Primo VE omogućuje upravljanje tiskanom, digitalnom građom i e-izvorima.

U sklopu programa obuhvaćeno je i osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima informacija te daljnje upravljanje digitalnim repozitorijima: Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova, Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova, Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu, Repozitorijem Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Funkcionalna koordinacija u sveučilišnome knjižničnom sustavu.
CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ 1
Povećati djelotvornost i kvalitetu korisničkih usluga

OBRAZLOŽENJE CILJA
Kontinuirano povećanje kvalitete usluga NSK osiguravanjem djelotvornoga pristupa i korištenja svih informacijskih izvora na daljinu i/ili u NSK. Omogućavanje funkcionalnoga povezivanja knjižničnih usluga u knjižničnome sustavu Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Korisnici	Potencijalni korisnici NSK	%	100	Izvješće o radu	100	118

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Informacijski izvori	Baze podataka	baza podataka	16	Izvješće o radu	16	17
%					100%	106%
Informacijske usluge - posudba	Posudba i korištenje	knjiga	47621	Izvješće o radu	60000	98543
%					126%	164%
Informacijske usluge – međuknjižnična posudba	Domaća i međunarodna posudba	knjiga i/ili članak	7976	Izvješće o radu	8000	7673
%					100%	96%
Informacijske usluge – Pitajte knjižničara (tematska pretraživanja i opći upiti)	Zahtjev za pretraživanje literature za završne, diplomske radove, opći upiti	zahtjev	3200	Izvješće o radu	4893	5963
%					152%	122%
Posjeti e-sadržajima NSK	Posjeti e-sadržajima: Portal NSK, Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	posjet	846 154	Izvješće o radu	900 000	1 037 446
%					106%	115%
Pregled stranica u sklopu e-sadržaja NSK	Pregled stranica u sklopu e-sadržaja: Portal NSK, Katalog NSK, Sustav digitalne knjižnice NSK, Virtualne izložbe NSK	pregled	5 341 417	Izvješće o radu	6 500 000	6 654 892
%					122 %	102%

Obrazloženje: Stabilna usluga međuknjižnične posudbe, dobra organizacija rada i pozitivni učinci integracije međuknjižnične posudbe (RapidILL) u zajedničku platformu knjižničnih usluga Alma/Primo VE utjecali su na veći interes korisnika za usluge i digitalne proizvode NSK.

CILJ 2
Izgrađivati zbirke stručno-znanstvene literature

OBRAZLOŽENJE CILJA
Izgradnja zbirki stručno-znanstvene literature prema potrebama studijskih programa na dodiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima visokih učilišta te izgradnja zbirke središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Građa	svezak	%	100	Izvješće o radu	120	44

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Nabava knjiga za programe koji se izvode na studijima hrvatskih visokih učilišta te na Sveučilištu u Zagrebu	Udžbenička literatura za programe Sveučilišta u Zagrebu	svezak	1500	Izvješće o radu	1800	800
%					120%	44%

Obrazloženje: Rezultati ovise o distribuciji sredstava za nabavu.

CILJ 3
Izgradnja knjižnično-informacijskog sustava

OBRAZLOŽENJE CILJA
Izgraditi funkcionalno povezivanje knjižnica u sustavu znanosti Republike Hrvatske putem skupnoga kataloga. Poticati intenzivnije i učinkovitije korištenje novih informacijskih tehnologija i medija, s posebnim naglaskom na primjenu suvremenih knjižničnih softverskih rješenja.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Aktivnosti izgradnje integriranog knjižničnog sustava	Povezivanje knjižnica u integriranom sustavu	Broj aktivnosti %	100	Izvješće o radu	180	180

POKAZATELJI REZULTATA

NSK i Sveučilišta	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Integrirani knjižnični sustav	knjižnice u integriranom knjižničnom sustavu	knjižnica	83	Izvješće o radu	83	85
%					100 %	102 %
Bibliografski zapisi	Zapisi knjižnica u sustavu	zapis	3.708.246	Izvješće o radu	1.794.000	4.174.520
%					48 %	113 %
Bibliografski zapisi	knjižnica	zapis	1.255.530	Izvješće o radu	1.276.000	1.643.219
%					101 %	130 %
Normativni zapisi	knjižnica	zapis	675.886	Izvješće o radu	691.207	668.085
%					102 %	98 %
Aktivni korisnici	knjižnice u sustavu	korisnik	68.531	Izvješće o radu	65.000	36.650
%					94 %	54 %
Aktivni korisnici	knjižnica	korisnik	11.035	Izvješće o radu	14.300	12.175
%					129 %	110 %
Edukacija za članice sustava	Programi izobrazbe za *Aleph/Alma/Primo VE*	program	2	Izvješće o radu	4	5
%					200 %	250 %

Obrazloženje: Tijekom 2025. godine uspješno je implementirana digitalna knjižnična platforma Alma/Primo VE te je uspostavljen hrvatski visokoškolskih knjižnični sustav Bukinet koji funkcionalno povezuje NSK i 82 knjižnice iz sustava visokog obrazovanja i znanosti. Sustav Bukinet temelji se na kooperativnom modelu izgradnje Skupnog kataloga koji sadrži više od 4,1 milijun bibliografskih zapisa za tiskanu, digitalnu građu i e-izvore. S obzirom na migraciju korisničkih zapisa u novi sustav, sustav evidentira broj trenutno aktivnih korisnika, koji je manji u odnosu početnu vrijednost, ali koji će se tijekom godine povećavati.

CILJ 4

Razvoj i upravljanje digitalnim repozitorijima – Digitalnim repozitorijem Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalnim repozitorijem završnih i diplomskih radova te Nacionalnim repozitorijem disertacija i znanstvenih magistarskih radova – radi trajne pohrane i dostupnosti hrvatske znanstvene baštine.

OBRAZLOŽENJE CILJA

U skladu s *Pravilnikom o doktorskim studijima Sveučilišta u Zagrebu* i *Zakonom visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* razvijena je tehnička i organizacijska infrastruktura za uspostavu digitalnih repozitorija ocjenskih radova u skladu s navedenim ciljevima.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Građa	Cjelovitost zbirke	Ocjenski rad %	100	Izvješće o radu	100	54

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Završni i diplomski radovi	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u nacionalnom repozitoriju	31 917	Izvješće o radu	31 800	24 329
%					99,7%	76,5%
Disertacije u nacionalnom repozitoriju	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u nacionalnom repozitoriju	1 061	Izvješće o radu	1 980	699
%					186,6%	35,3%
Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik završnog i diplomskog rada	Završni i diplomski radovi u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	15 485	Sekundarni izvor	14 220	10 318
%					91,8%	72,6%
Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	Digitalni oblik disertacije	Disertacije u repozitoriju Sveučilišta u Zagrebu	689	Sekundarni izvor	1 420	460
%					206%	32,4%

Obrazloženje: Tijekom 2025. radilo se na navoj verziji sustava te je izračun nepotpun što je razlogom pada broja zapisa.

NAZIV PROGRAMA

7. Istraživanje i razvoj

OPIS PROGRAMA

Sustavno provođenje istraživanja, izrađivanje razvojnih planova i projekata te pružanje stručne pomoći drugim knjižnicama radi unaprjeđivanja njihova rada i razvoja.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Povezivanje knjižnica u sustavu i iznalaženje dodatnih sredstava financiranja.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Povećati istraživanja u području informacijskih znanosti (knjižničarstva), izrađivati razvojne projekte za unaprjeđenje knjižničarstva u Republici Hrvatskoj i organizirati stručno-znanstvene skupove.

OBRAZLOŽENJE CILJA

Pojačati istraživanja u knjižničnoj djelatnosti koja predstavljaju temelj za izradu razvojnih planova i projekata knjižničarstva u Republici Hrvatskoj. Razvojni projekti ključni su za napredak knjižničarske struke, dok je sudjelovanje na stručno-znanstvenim skupovima sastavni dio stalnoga stručnog usavršavanja knjižničarskih djelatnika.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Nove spoznaje	Nova znanja u knjižničarstvu	Ocjenski i objavljeni radovi %	100	Izvješće o radu	100	85

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Istraživanja	Primarna istraživanja u knjižničarstvu	istraživanje	2	Izvješće o radu	3	3
%					150%	100%
Razvojni projekti	Razvoj knjižnične djelatnosti	projekt	29	Izvješće o radu	30	26
%					103%	86%
Organizacija stručno-znanstvenih skupova	Obrada tema važnih za knjižničarstvo	skup	11	Izvješće o radu	10	7
%					90%	70%

NAZIV PROGRAMA

8. Stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

OPIS PROGRAMA
Sustavno i organizirano provođenje svih oblika stalnoga stručnog usavršavanja za knjižničarske djelatnike svih vrsta knjižnica, osobito putem Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU).

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu i *Strategija razvoja NSK do 2026. godine*
Veza s:
Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje do 2027. godine.*
Posebni cilj: 3. Razvoj sustava arhiva, knjižnica i muzeja

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA
Kvalitetan i raznolik izbor programa.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA
Povećati broj knjižničara uključenih u stalno stručno usavršavanje i povećati kvalitetu programa u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

OBRAZLOŽENJE CILJA
Raznovrsnim programima u skladu s potrebama knjižničarske struke povećati broj knjižničnoga osoblja uključenoga u proces stalnoga stručnog usavršavanja. Provoditi istraživanja među polaznicima CSSU-a o zadovoljstvu održanim predavanjima i radionicama te na temelju rezultata istraživanja prilagođavati programe.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Primjena usvojenih znanja	Stalno usvajanje novih znanja	%	100	Izvješće o radu	100	108

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Broj polaznika programa/radionica	Knjižničari svih vrsta knjižnica	polaznik	3382	Izvješće o radu	3200	3865
%					94,6%	120,8%
Broj programa/radionica	Stručne radionice	radionica	68	Izvješće o radu	67	66
%					98,5%	98,5 %
Broj sati edukacije	Sati edukacije	Ostvareni sati (60')	178	Izvješće o radu	180	193
%					101,1%	107,2%

Obrazloženje: Tijekom 2025. godine povećan je broj edukacija održanih u fizičkome prostoru, dok je broj mrežnih seminara smanjen, što je rezultiralo blagim porastom održanih sati edukacije. Zabilježen je porast broja polaznika u svim formatima edukacija, što se može pripisati općenito povećanom interesu polaznika za edukacije CSSU-a, ali i povećanom kapacitetu mrežnih seminara, kojim je omogućeno istodobno sudjelovanje većem broju polaznika.

NAZIV PROGRAMA

9. Međunarodna suradnja

OPIS PROGRAMA

Programi međunarodne suradnje odvijat će se u sklopu organizacija i udruga kojih je Knjižnica član (npr. CENL, IFLA, CDNL, LIBER i Europeana), u izravnoj suradnji s pojedinim knjižnicama (razmjena građe, znanja, iskustava i stručnjaka te organizacija izložbi), kao i na temelju posebnih projekata.

ZAKONSKE I DRUGE PRAVNE OSNOVE

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statut NSK, Statut Sveučilišta u Zagrebu, Strategija razvoja NSK do 2026. godine i *Akcijski plan provedbe Strategije razvoja NSK*

Veza s:

Nacionalnim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine i *Akcijskim planom razvoja kulture i medija za razdoblje od 2027. godine*

Posebni cilj: 5. Učinkovita podrška kulturnom i medijskom sektoru

OPIS I OBRAZLOŽENJE AKTIVNOSTI KOJE NAJVIŠE PRIDONOSE U OSTVARENJU CILJA NAVEDENOGA PROGRAMA

Aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i udruga. Uključivanje hrvatske građe i metapodataka o hrvatskoj građi u primjerice: Europeanu, ISBN, ISSN, VIAF itd. Aktivno sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima, projektima i programima.

CILJEVI PROVEDBE PROGRAMA U 2025. GODINI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI KOJIMA SE MJERI OSTVARENJE TIH CILJEVA

CILJ PROGRAMA

Promicanje hrvatske knjižnične djelatnosti te znanstvene i kulturne baštine Republike Hrvatske.

POKAZATELJI UČINKA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Međunarodna suradnja	Promidžba i povećanje vidljivosti hrvatske znanstvene i kulturne baštine	%	103	Izvješće o radu	100	105

POKAZATELJI REZULTATA

	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost 2024.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2025.	Izvršenje 2025.
Međunarodne udruge	Članstvo NSK	udruga	23	Izvješće o radu	24	23
%					104 %	96 %
Međunarodni programi	Sudjelovanje NSK	program	29	Izvješće o radu	30	37
%					103 %	123 %
Međunarodni skupovi	Predstavljanje rezultata u svijetu	skup	19	Izvješće o radu	20	19
%					105 %	95 %

Obrazloženje: Planirana nova članstva u međunarodnim udrugama su ostvarena, no u međuvremenu su se ugasile dvije udruge zbog čega planirani ukupni broj formalno nije dosegnut. Povećani angažman djelatnika NSK u međunarodnim udrugama, novi pomaci u provedbi poslova međunarodne suradnje i izgradnja odnosa s drugim nacionalnim knjižnicama utjecali su na rast broja programa u području međunarodne suradnje koja se ostvaruje radi promidžbe hrvatske kulture i znanosti u svijetu.

7.5. POSEBNI IZVJEŠTAJI

7.5.1. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2025.

KLASA: 402-01/26-01/11
URBROJ: 474-13-03-1
U Zagrebu, 17. ožujka 2026.

IZVJEŠTAJ O STANJU POTRAŽIVANJA I DOSPJELIH OBVEZA TE STANJU POTENCIJALNIH OBVEZA PO OSNOVI SUDSKIH SPOROVA ZA 2025. GODINU

IZVJEŠTAJ O STANJU NENAPLAĆENIH POTRAŽIVANJA ZA PRIHODE NSK

Nenaplaćena potraživanja za prihode poslovanja na dan 31.12.2025. godine iznose 21.915,02 eura.

IZVJEŠTAJ O DOSPJELIM OBVEZAMA

Na dan 31.12.2025. godine NSK ima dospjelih neplaćenih 1.392,13 eura obveza. Dospjela obveza odnosi se na rashod za tekuće investicijsko održavanje gdje smo platili po predujmu, izvršitelj je odradio posao, ali nam nije dostavio račun unatoč tome što je više puta na to pozivan.

Izvještaj o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova i potraživanja na dan 31.12.2025. g.; Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK)				
PREDMET	**RADI**	**STATUS**	**NAPOMENA**	**FINANCIJSKI UČINAK**
1. DINARID d.o.o. Zagreb/NSK, Trgovački sud u Zagrebu, P-2024/2015	Utvrđenja nezakonitog raskida i naknade štete	Presuda 09.01.2025.g. kojom je odbijen konačno precizirani tužbeni zahtjev tužitelja (10.923,49 EUR) te je tužitelju naloženo naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 5.385,11 EUR. Tužitelj podnio žalbu protiv presude 14.02.2025.g., tuženik odgovor na žalbu 25.02.2025.g. O žalbi nije odlučeno.		10.923,49 EUR
2. L.A. /NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-413/2022	Isplate (dodatak plaći zbog otežanih uvjeta rada za razdoblje 2012.-2014.), vps: 1.842,28 EUR (glavnica bez kta)	Presudom od dana 25.4.2025.g. usvojen u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice. Tuženik uložio žalbu 6.5.2025. g.		1.842,28 EUR
3. K.J. /NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-8147/2020	Isplate (dodatak plaći zbog otežanih uvjeta rada za razdoblje 2012.-2014.); vps: 1.842,25 EUR (glavnica bez kta)	Presudom od dana 17.12.2025.g. usvojen u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice, uključivo parnični trošak 870,00 EUR. Tuženik uložio žalbu 29.12.2025. g.		1.842,25 EUR
4. R.M. /NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-106/2023	Isplate (dodatak plaći zbog otežanih uvjeta rada za razdoblje 2012.-2014.),	Općinski radni sud u Zagrebu je dana 22. prosinca 2017. godine donio presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja.		2.089,20 EUR

	vps: 2.089,20 EUR (glavnica bez kta)	Tužitelj na prvostupanjsku presudu ulaže žalbu dana 3. siječnja 2018. g., na koju se tužitelj odgovorom očituje dana 15. ožujka 2018. godine. U tijeku žalbeni postupak pred Županijskim sudom u Rijeci. Drugostupanjski sud donosi rješenje kojim ukida prvostupanjsku presudu i predmet vraća na ponovno suđenje dana 7. prosinca 2022. godine. U tijeku ponovljeni prvostupanjski postupak.		
5. S.R.M. /NSK; Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-6692/2020	Isplate (dodatak plaći zbog otežanih uvjeta rada za razdoblje 2012.-2014.); vps: 2.079,84 EUR (glavnica bez kta)	Presudom od dana 14.11.2025.g. usvojen u cijelosti tužbeni zahtjev tužiteljice. Tuženik uložio žalbu 25.11.2025. godine.		2.079,84 EUR
6. Lj.Š. / NSK, Upravni sud u Rijeci, Uszp-23/2020	Radi poništenja natječaja	Presudom Upravnog suda od 29.04.2021. g. odbijen tužbeni zahtjev za poništenje natječaja Klasa: 100-01/20-01/12 te tužitelju naloženo naknaditi trošak postupka od 3.125,00 kn (414,76 EUR). Tužitelj uložio žalbu dana 19.05.2021. g. na koju je tuženik podnio odgovor dana 7. 06.2021. godine. U tijeku je drugostupanjski postupak.	NSK kao tuženik sam se zastupa u sporu (odredbe ZUS-a)-	414,76 EUR

7. Tužbe zaposlenika NSK/NSK	Radi isplate razlike plaća temeljem odredbe članka III. Izmjena i dopuna Dodatka Sporazuma o osnovici plaće u javnim službama sklopljenog 26. listopada 2011. između Vlade RH i Sindikata javnih službi		Predmeti su okončani i plaćeni su dosuđeni iznosi po svim predmetima. Za manji broj predmeta još nismo zaprimili rješenje o iznosu sudske pristojbe.	N/P
8. V.M. /NSK, Općinski radni sud u Zagrebu, Pr-498/2024	Radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza i vraćanja zaposlenika na rad.	Tužba 22.4.2024.g, odgovor na tužbu 16.5.2024.g. Zaključena glavna rasprava na ročištu 11.12.2025.g., ročište za objavu presude zakazano za dan 22.01.2026.g.		N/P
9. NSK kao oštećenik; Županijski sud u Zagrebu, K-41/2025,		NSK postavio imovinskopravni zahtjev (42.493,95 EUR) i predložio privremenu mjeru. Rješenje 21.11.2024.g. – po prijedlogu NSK određena privremena mjera osiguranja zabrane otuđenja i opterećenja nekretnine i upis zabilježbe mjere u zemljišnim knjigama. Glavna rasprava održana 29.10.2025.g.		42.493,95 EUR

			Ukupna potraživanja prema NSK	**19.191,82 EUR**
			Ukupno potraživanje NSK	**42.493,95 EUR**

7.5.2. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2025.

KLASA: 402-01/26-01/12
URBROJ: 474-13-03-1
U Zagrebu, 17. ožujka 2026.

IZVJEŠTAJ O KORIŠTENJU SREDSTAVA FONDOVA EUROPSKE UNIJE ZA 2025. GODINU

Podatci u izvještaju pripremljeni su prema metodologiji modificiranog gotovinskog načela i uputi za planiranje i računovodstveno evidentiranje prihoda i rashoda iz EU.

Pregled podataka o evidentiranim prihodima i rashodima u izvještajnom razdoblju, ukupno ugovorenim sredstvima te ukupno uplaćenim sredstvima fondova EU od početka provedbe projekta zaključno s izvještajnim razdobljem

FOND EUROPSKE UNIJE / PROJEKT	RAZDOBLJE TRAJANJA PROJEKTA	UKUPNO UGOVORENA SREDSTVA	UKUPNO UPLAĆENA SREDSTVA	PRIHODI	RASHODI
Erasmus+ projekt kratkoročne mobilnosti u području obrazovanja odraslih (2024-1-HR01-KA122-ADU-000229501)	1.6.2024. - 31.5.2025.	9.826,00 €	9.371,00 €	1.510,00 €	9.371,00 €
DIGITALNA PREOBRAZBA VISOKOG OBRAZOVANJA – e-SVEUČILIŠTA - NPOO (C3.1.R2)	21.3.2022. - 30.6.2026.	1.754.731,86 €	1.112.217,39 €	1.000.204,57 €	1.000.204,57 €
Erasmus+ akreditirani projekt za mobilnosti osoblja u obrazovanju odraslih (2025-1-HR01-KA121-ADU-000343647)	1.6.2025. - 31.8.2026.	17.660,00 €	14.128,00 €	14.128,00 €	21,94 €

Opisi EU projekata:

Erasmus+ projekt kratkoročne mobilnosti u području obrazovanja odraslih (2024-1-HR01-KA122-ADU-000229501) – bio je namijenjen stjecanju naprednih kompetencija djelatnika NSK na polju metoda i procesa podučavanja odraslih korisnika informacijskoj pismenosti kroz realizaciju pet kratkoročnih mobilnosti djelatnika. Projekt je prijavljen u veljači 2024. godine na poziv Europske komisije. Erasmus plan uključivao je aktivnosti praćenja rada (*job shadowing*) za petero djelatnika NSK koji sudjeluju u izravnom radu s odraslim korisnicima. Ciljane ustanove primateljice (*hosting institutions*) bile su druge nacionalne knjižnice u Europi s kojima možemo usporediti iskustva i uvjete rada. Realizirano je pet boravaka uz praćenje rada u nacionalnim knjižnicama Francuske, Španjolske, Estonije, Finske i Poljske. Rezultati stručnih boravaka podijeljeni su s užom i širom knjižničarskom zajednicom, a nakon provedenih mobilnosti, pod utjecajem stečenih iskustava i znanja, oblikovana je i uvedena nova usluga namijenjena odraslim korisnicima.

Ukupni proračun za projekt iznosi 9.371,00 eura.

Projekt DIGITALNA PREOBRAZBA VISOKOG OBRAZOVANJA – e-SVEUČILIŠTA - NPOO (C3.1.R2) - NSK je nositelj dviju samostalnih projektnih aktivnosti:

Unaprjeđenje knjižnično-informacijskog sustava knjižnica visokog obrazovanja i znanosti nabavom i implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE skalabilnog mrežnog okružja koje omogućuje povezivanje sveučilišnih, visokoškolskih i znanstvenih knjižnica na načelima interoperabilnosti te razvoja dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenom upravljanju tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom. Planirana programska ulaganja izravno doprinose razvoju i izgradnji digitalno zrelog hrvatskoga knjižničnog sustava visokih učilišta i znanosti na način da se implementiranom programskom tehnologijom u oblaku omogućuje objedinjeno upravljanje tiskanom, elektroničkom i digitalnom građom, osigurava razvoj dijeljenih knjižničnih usluga u oblaku kao važne infrastrukturne podrške aktivnostima digitalno zrele znanosti i obrazovanja te ujedno potiču novi i inovativni digitalnim tehnologijama podržani oblici učenja, poučavanja i istraživanja znanstvene i kulturne baštine. U ovu projektnu aktivnost NSK je uključila 83 knjižnice VO i znanosti čime je obuhvaćeno oko 70 % knjižnica iz sustava VO i znanosti u Republici Hrvatskoj.

Razvoj digitalno zrele okoline za učenje i poučavanje podržano digitalnom tehnologijom preoblikovanjem knjižničnog prostora tradicionalne namjene u zone za samostalno ili suradničko učenje podržano digitalnom tehnologijom. U okviru aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* planirano je ulaganje u nabavu paketa digitalne, računalne, komunikacijske i multimedijalne opreme te akustičnih kabina koji će omogućiti stvaranje inovativnih zona za samostalno ili suradničko učenje podržano digitalnim tehnologijama u prostoru CroAtriuma i SciLaba NSK.

Kroz SciLab poseban je naglasak usmjeren na poticanje kulture inovacija te se mladim generacijama studenata, kojih u ukupnoj populaciji korisnika NSK čini više od 80 %, nastoji osigurati siguran prostor za upoznavanje i eksperimentiranje s novim digitalnim tehnologijama, a kako bi se potaknula digitalna inkluzija te ublažile posljedice digitalnoj jaza.

Ukupni proračun za NSK aktivnosti na projektu iznosi 1.754.731,86 eura.

Erasmus+ akreditirani projekt za mobilnost osoblja u obrazovanju odraslih (2025-1-HR01-KA121-ADU-000343647) – projekt započeo u lipnju 2025. i traje do kolovoza 2026. godine.

Potaknuta uspjehom kratkoročnoga programa stručnih mobilnosti, NSK se prijavila na višegodišnji program, odnosno Erasmus akreditaciju u području obrazovanja odraslih. Ova pozitivno ocijenjena i prihvaćena prijava usmjerena je na dva ključna cilja u skladu sa Strategijom razvoja NSK do 2026. godine – razvoj stručnih vještina zaposlenika za interpretaciju tiskane i za interpretaciju digitalne baštine Knjižnice. Od početka ožujka krenula je konkretna realizacija prvog od tri ciklusa projekta (drugi ciklus završava u kolovozu 2027., a treći u kolovozu 2028. godine). Do kraja prvog ciklusa predviđeno je sedam mobilnosti, odnosno petodnevnih boravaka djelatnika NSK na praćenju rada u nacionalnim knjižnicama ili državnim muzejima članica EU i jedan strukturirani tečaj uz angažman pozvanoga stručnjaka.

Ukupni proračun za projekt (prvi ciklus) iznosi 17.660,00 eura.

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

Ulica Hrvatske bratske zajednice 4
10 000 Zagreb
Hrvatska
T +385 1 616 40 40
E uprava@nsk.hr
www.nsk.hr

KLASA: 041-01/26-01/02
URBROJ: 474-01-2
U Zagrebu, 24. ožujka 2026.

Na temelju članaka 2., 19. i 20. Poslovnika o radu Upravnog vijeća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a sukladno odredbi članka 22. Statuta Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i članka 52. stavak 7. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine br. 85/23), Upravno vijeće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, elektroničkim glasovanjem na svojoj 19. redovnoj elektroničkoj sjednici održanoj 23. i 24. ožujka 2026. donijelo je sljedeću

ODLUKU

1. Usvaja se godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu u tekstu koji je priložen ovoj Odluci i čini njezin sastavni dio.

2. Usvojeni godišnji izvještaj iz točke 1. ove Odluke dostavlja se pravovremeno nadležnom ministarstvu za što se zadužuje Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova.

3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Upravnog vijeća
dr. sc. Jozo Ivanović, viši arhivist

JOZO IVANOVIĆ

Digitally signed by
JOZO IVANOVIĆ
Date: 2026.03.24
09:29:10 +01'00'

PRILOZI:
1. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu
2. Obrazloženje općeg dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu
3. Obrazloženje posebnog dijela godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2025. godinu
4. Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije za 2025. godinu
5. Izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova za 2025. godinu

ISSN 1333-6231 (Online)
ISSN 1333-6193 (Tisak)